

VOLUME 6 ISSUE 12

December 2021

Progressive Education Society's
Modern College of Arts, Science and Commerce (Autonomous)
Shivajinagar, Pune-411005. Maharashtra

MODLIB *E-Bulletin of Library and Information Centre*

Month of Achievements

Published by : Dr. Rajendra S. Zunjarrao, Principal, MCASC (Autonomous) , Shivajinagar, Pune-05.

Editor : Dr. Shantashree Sengupta, Librarian.

Editorial Assistant : Mrs. Sarika Sable

E-mail: librarian@moderncollegepune.edu.in

‘MODLIB’: E-Bulletin of Library and Information Centre of Progressive Education Society's Modern College of Arts, Science and Commerce (Autonomous), Shivajinagar, Pune-5.

Frequency: Monthly

Mode of Publication: Online

Issue: December 2021

Disclaimer: The Publisher and Editorial Team of this Issue of Library E-Bulletin are not responsible for the views expressed in the Articles.

Table of Contents

Sr.No.	Topic	Page No.s
1	Article by Hon'ble Prof. Dr. Gajanan Ekbote - ओमायक्रोन विषाणू : धोका आणि खबरदारी	5
2	Article by Hon'ble Prof. Dr. Gajanan Ekbote - बूस्टर लसीबाबत कोणते धोरण असावे ?	6
3	Work of Appreciation by Prof. Mrs. Jyotsna Ekbote	
	- Inauguration of 'प्रज्ञा शिल्प' (Pragya Shilp)	7 - 9
	- Distribution of Food Packets to Mamta Foundation, Pune	10
	- Planning of Ghole Road Mega Library	11
4	ARIIA Ranking 2021	12
5	Library Orientation Program: Visit of M.A. Psychology Part-2 Students	13 - 14
6	Events conducted by NSS : NSS Camp	16 - 17
7	Events conducted by the Library and Information Centre	
	- Bharat Ratna Dr. B.R.Ambedkar Mahaparinirvana Diwas	18 - 21
	- Sant Jagnade Maharaj Jayanti	22
8	Events conducted by Departments and Arts Circle	
	- Department of Microbiology and Placement Cell	24
	- Arts Circle Prize Distribution	25
	- Department of Marathi, M.A. Marathi Part-1 and Part-2 Get Together	26 - 27
	- Department of Mathematics, National Mathematics Day	28
9	Webinars attended by Faculty Members	
	- Dr. Shantashree Sengupta, Librarian	30
10	Modern Achievements	
	- Dr. Priyanka Joshi More, Department of History	32 - 33

Table of Contents

Sr.No.	Topic	Page No.s
	- <i>NCC Cadets</i>	34
	- <i>Department of Physical Education</i>	35 - 40
	- <i>Dr. Prerna Ubale, Head, Department of Hindi</i>	41
	- <i>Arts Circle</i>	42 - 43
	- <i>Dr. Gajanan Apine, Department of Marathi</i>	44 - 45
11	Newly added books in the Library during December 2021	46 - 50
12	Books received on donation to the Library during December 2021	51 - 52
13	Newspaper Clippings	
	- <i>Related to P.E.Society</i>	54 - 62
	- <i>Related to MCASC, Pune-5</i>	63
	- <i>Education</i>	64 - 124
14	Condolence Message	
	- <i>Late Prof. Mrs. Pramila Chikte, Department of Mathematics</i>	125
15	Upcoming Events	126

Article by Honorable Prof.Dr.Gajanan Ekbote Sir, Chairman, Progressive Education Society, Pune 5

सामना

प्रा. डॉ. गजानन र. एकबोटे

ओमायक्रॉन विषाणू : धोका आणि खबरदारी

सध्या ओमायक्रॉन प्रकारामुळे संक्रमण वेगाने होत आहे. परंतु, या प्रकारामुळे पूर्ण लसीकरण झालेल्या व्यक्तींना गंभीर रोग किंवा मृत्यू यांचे भय कमी आहे, असा निष्कर्ष दक्षिण आफ्रिकेतील वैद्यकीय तज्ज्ञांनी काढलेला आहे. पूर्ण लसीकरण, आणि कोविड-१९ संदर्भातील सर्व प्रतिबंधात्मक उपायांचे पालन करणे हे अतिशय महत्वाचे आहे. त्याचप्रमाणे अतिजोखीम असलेल्या व्यक्तींना बूस्टर डोस देणे अतिशय महत्वाचे आहे, असा निष्कर्ष वैद्यकीय तज्ज्ञांनी काढलेला आहे. ओमायक्रॉन या कोरोना नियमावली पाळली आणि पूर्ण लसीकरण करून घेतले तर आपणास घाबरण्याचे कारण नाही, हे सर्वांनी ध्यानात ठेवणे आवश्यक आहे.

जागतिक आरोग्य संघटनेने व्हायरस उत्क्रांती (टॅंग-व्हीई) वरील आपल्या तांत्रिक सल्लागार गटाच्या सल्ल्यानुसार बी.१.१.५२९ या विषाणूच्या प्रकाराला 'ओमायक्रॉन' हे नाव दिले. हा निर्णय टॅंग-व्हीईला सादर केलेल्या पुराव्यावर आधारित होता. ओमायक्रॉनमध्ये अनेक उत्परिवर्तन (म्युटेशन्स) होत आहेत, ज्याचा परिणाम ते कसे वागते, ते किती सहजपणे पसरते किंवा आजारपणाची तीव्रता किती आहे यावर होतो. सध्या यासंदर्भात जे ज्ञात आहे, त्याचा सारांश खालीलप्रमाणे आहे. दक्षिण आफ्रिका आणि जगभरातील संशोधक ओमायक्रॉनबद्दलची अधिक माहिती मिळवण्यासाठी अभ्यास करत आहेत आणि या अभ्यासांचे निष्कर्ष उपलब्ध झाल्यावर ते ही माहिती उपलब्ध करून देतील.

संक्रमण क्षमता

'डेल्टा'सह इतर प्रकारांच्या तुलनेत ओमायक्रॉन या प्रकारामुळे अधिक प्रमाणात संक्रमण होते की नाही, हे अद्याप स्पष्ट झालेले नाही (उदा. एका व्यक्तीपासून दुसऱ्या व्यक्तीमध्ये अधिक सहजपणे पसरणे). या प्रकारामुळे (ओमायक्रॉन) प्रभावित झालेल्या दक्षिण आफ्रिकेतील सकारात्मक चाचणी करणाऱ्या लोकांची संख्या वाढली आहे. परंतु, हे ओमायक्रॉनमुळे आहे किंवा इतर घटकांमुळे आहे का? हे समजून घेण्यासाठी या महामारीविरुद्ध अभ्यास सुरू आहे.

रोगाची तीव्रता

डेल्टासह इतर प्रकारांच्या संसर्गाच्या तुलनेत ओमायक्रॉनच्या संसर्गामुळे अधिक गंभीर रोग होतो की नाही हे अद्याप स्पष्ट झालेले नाही. प्राथमिक माहिती असे सुचविते की, दक्षिण आफ्रिकेमध्ये हॉस्पिटलायझेशनचे वाढते प्रमाण आहे. परंतु हे ओमायक्रॉनच्या विशिष्ट संसर्गाच्या परिणामाऐवजी एकूण संक्रमित झालेल्या लोकांच्या वाढत्या संख्येमुळे असू शकते. ओमायक्रॉनशी संबंधित लक्षणे इतर प्रकारपेक्षा वेगळी आहेत, हे सूचित करण्यासाठी सध्या कोणतीही माहिती उपलब्ध नाही. सुरुवातीच्या अहवालांनुसार हे संक्रमण विद्यापीठातील विद्यार्थ्यांमध्ये होते. तरुण व्यक्तींना अधिक सौम्य रोग असतो. परंतु ओमायक्रॉन प्रकाराच्या तीव्रतेची पातळी समजण्यास काही आठवडे लागतील. जगभरात प्रबळ असलेल्या डेल्टा प्रकारासह कोविड-१९ चे सर्व प्रकार सर्वात असुरक्षित लोकांसाठी (जोखीम आलेल्या) गंभीर रोग किंवा मृत्यूस कारणीभूत ठरू शकतात. त्यामुळे प्रतिबंध करणे नेहमीच महत्वाचे असते.

प्राथमिक पुरावे सूचित करतात की, इतर प्रकारांच्या तुलनेत ओमायक्रॉनने पुन्हा संसर्ग होण्याचा धोका वाढू शकतो (म्हणजे, ज्या लोकांना पूर्वी कोविड झाला आहे त्यांना ओमायक्रॉनने अधिक

सहजपणे पुन्हा संसर्ग होऊ शकतो). परंतु ही माहिती मर्यादित आहे. अधिक माहिती येत्या काही आठवड्यांत उपलब्ध होईल.

लसीची परिणामकारकता

लसीसह आमच्या विद्यमान प्रतिकार उपायांवर या प्रकाराचा संभाव्य परिणाम समजून घेण्यासाठी जागतिक आरोग्य संघटना इतर शास्त्रज्ञांसोबत काम करत आहे. गंभीर रोग आणि मृत्यू कमी करण्यासाठी लस महत्वाच्या आहेत, ज्यामध्ये प्रबळपणे प्रसारित होणाऱ्या डेल्टा या प्रकाराचा समावेश आहे. सध्याच्या सर्व लसी कोरोनाच्या सर्व प्रकारांमुळे होणाऱ्या गंभीर रोग आणि मृत्यू यांच्या विरुद्ध कमी-अधिक प्रमाणात प्रभावी आहेत.

मोठ्या प्रमाणावर वापरल्या जाणाऱ्या पीसीआर चाचण्या ओमायक्रॉनचा संसर्ग शोधतात, जसे की असे आपण इतर प्रकारांमध्ये देखील पाहिले आहे. या प्रकारच्या विषाणूचा जलद प्रतिजन शोध चाचण्यांसह (रॅपिड ॲंजिजेन टेस्ट) इतर प्रकारच्या चाचण्यांवर काही परिणाम होतो का, हे निर्धारित करण्यासाठी अभ्यास चालू आहे.

कॉर्टकोस्टिरॉईड्स आणि 'आयएल ६' रिसेप्टर विरोधी औषधे गंभीर कोविड-१९ असलेल्या रुग्णांच्या व्यवस्थापनासाठी अजूनही प्रभावी आहेत. ओमायक्रॉन प्रकारातील विषाणूच्या काही भागांमध्ये झालेले बदल पाहता इतर उपचार तितकेच प्रभावी आहेत की नाही, हे पाहण्यासाठी इतर उपचारांचे मूल्यांकन चालू आहे.

सध्या ओमायक्रॉनला अधिक चांगल्या प्रकारे समजून घेण्यासाठी जागतिक आरोग्य संघटना जगभरातील संशोधकांशी समन्वय साधत आहे. सध्या सुरू असलेल्या अभ्यासांमध्ये संक्रमणाची तीव्रता, संसर्गाची तीव्रता (लक्षणांसह), लसीची कार्यक्षमता, निदान चाचण्या आणि उपचारांची परिणामकारकता यांचा समावेश होतो. येत्या काही आठवड्यांत या संदर्भातील अधिक माहिती समोर येईल.

देशांसाठी शिफारस केलेल्या कृती

ओमायक्रॉनला धोकादायक विषाणू म्हणून घोषित केले गेले आहे. त्यामुळे जागतिक आरोग्य संघटनेने सर्वच देशांना निरीक्षण करणे आणि अशा प्रकरणांची नोंद ठेवण्यासह अनेक कृती करण्याची शिफारस केली आहे. 'जीआयएसएआयडी' सारख्या सार्वजनिकरित्या उपलब्ध माहितीवर जिनेम अनुक्रमसंबंधी माहिती देणे, जागतिक आरोग्य संघटनेला प्राथमिक प्रकरणे किंवा क्लस्टरचा अहवाल देणे, ओमायक्रॉनमध्ये भिन्न संक्रमण किंवा रोग वैशिष्ट्ये आहेत काय? लस, उपचार, निदान, सार्वजनिक आरोग्य आणि सामाजिक उपायांच्या परिणामकारकतेवर परिणाम होतो का? हे चांगल्या प्रकारे समजून घेण्यासाठी क्षेत्रीय तपासणी आणि प्रयोगशाळेचे मूल्यांकन करणे इत्यादी

कृती करण्याची शिफारस जागतिक आरोग्य संघटनेने अनेक देशांना केली आहे.

देशांनी जोखीम विश्लेषण आणि विज्ञान-आधारित दृष्टिकोन वापरून एकूणच कोविड-१९ चा प्रसार कमी करण्यासाठी प्रभावी सार्वजनिक आरोग्य उपायांची अंमलबजावणी सुरू ठेवली पाहिजे. असे 'डब्ल्यूएचओ'ने सुचविले आहे. या प्रकरणांमधील वाढ रोखण्यासाठी देशांनी सार्वजनिक आरोग्य आणि वैद्यकीय सोयी-सुविधा यांची क्षमता वाढवल्या पाहिजेत या संदर्भात जागतिक आरोग्य संघटनेना देशांना सहकार्य आणि मार्गदर्शन प्रदान करत आहे.

वाय्विरीरु, सर्व ठिकाणी आरोग्य कर्मचारी आणि वृद्ध व्यक्तींसह सर्व असुरक्षित (अति जोखीम असलेले) गटांना उपचार आणि निदानाच्या समान संधीसह त्यांना पहिला आणि दुसरा डोस मिळावा, याची खात्री करणे आवश्यक आहे. त्याचप्रमाणे कोविड-१९ विरुद्ध असलेल्या लसीच्या संपीबरोबरच उपचारातील असमानता तातडीने दूर करणे अत्यंत महत्वाचे आहे.

कोविड-१९ लोकांसाठी शिफारस केलेल्या कृती

या प्रकाराचा (ओमायक्रॉन) विषाणूचा प्रसार कमी करण्यासाठी, नागरिकांनी कोविड-१९ संदर्भातील सर्व नियम काटेकोरपणे पाळणे आवश्यक आहे. इतरांपासून किमान एक मीटर अंतर ठेवणे, योग्य मार्स वापरणे, वायुविजन सुधारण्यासाठी खिडक्या उघडणे, गर्दीच्या जागा टाळणे, हात स्वच्छ ठेवणे, खोकताना किंवा शिकताना टिशू पेपरचा वापर करणे, पूर्ण लसीकरण करणे इ.

सध्या ओमायक्रॉन प्रकारामुळे संक्रमण वेगाने होत आहे. परंतु या प्रकारामुळे पूर्ण लसीकरण झालेल्या व्यक्तींना गंभीर रोग किंवा मृत्यू यांचे भय कमी आहे, असा निष्कर्ष दक्षिण आफ्रिकेतील वैद्यकीय तज्ज्ञांनी काढलेला आहे. पूर्ण लसीकरण, आणि कोविड-१९ संदर्भातील सर्व प्रतिबंधात्मक उपायांचे पालन करणे हे अतिशय महत्वाचे आहे. त्याचप्रमाणे अतिजोखीम असलेल्या व्यक्तींना बूस्टर डोस देणे अतिशय महत्वाचे आहे, असा निष्कर्ष वैद्यकीय तज्ज्ञांनी काढलेला आहे. आपल्या देशातही बूस्टर डोसविषयी घोरणात्मक निर्णय लवकर घेणे अतिशय महत्वाचे आहे. केंद्र शासन व महाराष्ट्र शासन याबाबतही तातडीने कारवाई करतील, अशी अपेक्षा नागरिकांना आहे. ओमायक्रॉन या कोरोना विषाणूच्या प्रकारात वरील नियमावली पाळली आणि पूर्ण लसीकरण करून घेतले तर आपणास घाबरण्याचे कारण नाही, हे सर्वांनी ध्यानात ठेवणे आवश्यक आहे.

(लेखक बी.जे. वैद्यकीय महाविद्यालयात प्रोफेसर ऑफ सर्जरी आणि प्रोग्रेसिव्ह एज्युकेशन सोसायटी, पुणेचे कार्यध्यक्ष आहेत.)

Pune Edition

Dec 9, 2021 Page No. 4
Powered by : eReleGo.com

Article by Honorable Prof.Dr.Gajanan Ekbote Sir, Chairman, Progressive Education Society, Pune 5

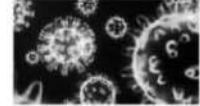
सामना

प्रा. डॉ. गजानन र. एकबोटे

बूस्टर लसीबाबत कोणते धोरण असावे?

लसीकरण न झालेल्या व्यक्तींमध्ये ओमायक्रोन हा विषाणूचा प्रकार जलदगतीने संक्रमित होतो, परंतु पूर्ण लसीकरण झालेल्या व्यक्तींमध्ये ओमायक्रोनच्या संक्रमणाविषयी अभ्यास चालू आहे. इसापलमध्ये बूस्टर डोस दिल्यामुळे ओमायक्रोनच्या संक्रमणास प्रतिबंध झाला आहे. बूस्टर डोस दिलेल्या व्यक्तींमध्ये ओमायक्रोनचे संक्रमण झाल्यास होणारा संसर्ग अतिशय सौम्य स्वरूपाचा असतो, असे तज्ज्ञांच्या लक्षात आले आहे. त्यामुळे आपल्या देशात बूस्टर डोसविषयी ताबडतोब धोरणात्मक निर्णय घेणे ज़रूरीचे आहे.

जेव्हा कोविड लसीद्वारे दिलेले संरक्षण कमी होऊ लागते तेव्हा बूस्टर लस ही रोगप्रतिकारशक्तीची पातळी राखण्यात मदत करू शकते. असे असले तरी संपूर्ण लोकसंख्येला लसीकरण करणे हे अशक्य आहे. केंद्रीय सरकारच्या आरोग्य मंत्रालयाने सांगितले की, हिंदुस्थान अद्याप कोविड-१९ लसीचे बूस्टर डोस देण्याच्या शक्यतेची तपासणी करत आहे, तर जागतिक आरोग्य संघटनेने (डब्ल्यूएचओ) यावर काहीही भूमिका घेतलेली नाही. सध्या दुसरा डोस देण्यास उच्च प्राधान्य आहे, यावर भर देताना तज्ज्ञांनी कोविडपासून सतत संरक्षणासाठी बूस्टर डोसची आवश्यकता असल्याचे म्हटले आहे. काहींनी दोन्ही पर्यायांचा एकाच वेळी विचार करण्याचा सल्ला दिला आहे. म्हणजे लसीकरणसाठी व्यक्ती वाढवणे आणि असुरक्षित विभागांना लक्षित बूस्टर डोस देणे.

बहुतेक कोविड लस दोन डोसमध्ये दिल्या जातात. काही एकच डोस म्हणून दिल्या जातात. मूळ डोसद्वारे प्रदान केलेले संरक्षण कालांतराने कमी होण्यास सुरुवात झाल्यानंतर दिलेला बूस्टर हा अतिरिक्त डोस आहे.

सांठेबरेमध्ये आयसीएमआर - प्रादेशिक वैद्यकीय संशोधन केंद्र, भुवनेश्वर येथे केलेल्या अभ्यासात संपूर्ण लसीकरणानंतर चार महिन्यांत कोविड-१९ विरुद्ध प्रतिपिंडांमध्ये लक्षणीय घट दिसून आली आहे. आगष्टी एक अभ्यास mRNA लसीच्या रोगप्रतिकारक प्रतिसादावर झाला आहे. या वर्षाच्या सुरुवातीला हा अभ्यास 'सपन'मध्ये प्रकाशित झाला. या लसीमुळे सह महिन्यांत, प्रतिपिंडांची पातळी कमी होत असल्याचे आढळले, परंतु मेमरी 'बी' पेशी आणि 'टी' पेशी यांचा प्रतिसाद चांगला आढळले. बहुतेक 'बी' पेशी अल्प, बीटा आणि डेल्टा प्रकारांना प्रतिकार करण्यास सक्षम होत्या.

अमेरिकेमधील एका अभ्यासात असे दिसून आले आहे की, फायझर-बायोटेक या mRNA लसीचा दुसरा डोस घेतल्यानंतर सहा महिन्यांनी प्रतिपिंडे ८० टक्क्यांहूनही कमी होतात.

बूस्टर डोसच्या परिणामावर केलेला अभ्यास :

बायोएन्टेक आणि फायझरने असे म्हटले आहे की, तीन-डोसचा कोर्स प्रयोगशाळेच्या चाचणीमध्ये ओमायक्रोन प्रकाराला प्रतिकार करण्यास सक्षम आहे. तिसऱ्या डोसमुळे २.५ च्या पटींनी ही प्रतिकार करण्याची प्रतिपिंडे वाढली.

इंडियन कॉन्सिल ऑफ मेडिकल रिसर्चच्या शाखेच्या नुकत्याच केलेल्या अभ्यासात विषाणूच्या नव्याने रूपांशी लढण्यासाठी कोविडलिव्हचे बूस्टर डोस वापरण्याचे सुचवले आहे. BioRxiv वर पोस्ट केलेल्या आणि अद्याप सभाष्यक-पुनरावलोकन करणे बाकी असलेल्या अभ्यासांमध्ये, उर्जना कोविडलिव्हचे दोन डोस मिळाले त्यांच्या रक्तच्या नमुन्यामधील प्रतिकार बळकटतेचे मूल्यांकन केले गेले.

डेल्टा विषाणूचे संक्रमण विषाणूच्या उच्च भाराशी (हाय व्हायरल

लोडस) संबंधित आहे. सामुदायिक प्रसार जास्त असल्यास विषाणूचा प्रसार निर्णयित करण्यास बूस्टर डोस मदत करतील असे कोविड-१९ वरील संशोधनात आपसीएमआरने नमूद केले आहे. असेही नमूद केले की, बूस्टर डोस घेणाऱ्या व्यक्तीची संख्या वाढल्यावर इसापलमध्ये दैनंदिन कोविडच्या प्रकरणांची संख्या कमी झाली आहे. हिंदुस्थानात जिथे वेगवेगळ्या लसींचा अतिरिक्त साठा उपलब्ध नाही, तेथे लसीकरण आक्रमकपणे वाढवायचे की नाही? किमान सहा महिन्यांपूर्वी लसीकरण झालेल्यांना, विशेषतः ज्यांना आधीपासून बूस्टर आजार आहेत आणि आरोग्य कर्मचारी यांना बूस्टर डोस देता येतील का यासंदर्भात तातडीने निर्णय घेण्याची गरज आहे.

काही तज्ज्ञांनी सांगितले की, विशेषतः कोविडचा उद्रेक झालेल्या क्षेत्रात बूस्टर डोस हे उत्तर नाही. कोणत्याही समुदायांमध्ये, विशिष्ट रोगांसाठी मोठ्या प्रमाणात लसीकरण हे प्रसार रोखण्याचा एक मजबूत मार्ग प्रदान करते. शिफारस केलेल्या डोसच्या संख्येसह संपूर्ण पात्र लोकसंख्येचे लसीकरण होणे हे ध्येय असले पाहिजे यावर तज्ज्ञांनी जोर दिला आहे.

इंडियन मेडिकल असोसिएशनचे अध्यक्ष डॉ. ए. जयलाल यांनी केव्हाही आरोग्य सेवा कर्मचारी आणि रोगप्रतिकारशक्ती कमी असलेल्या व्यक्तींसाठी एक बूस्टर डोस देण्याची गरज व्यक्त केली आहे. "सामान्य संसर्गाचा सामना करण्यासाठी प्रतिकारशक्ती पुरेशी आहे. आता ओमायक्रोन या दुसऱ्या प्रकारामध्ये उच्च संक्रमण क्षमता दर्शविणारे अहवाल आहेत. अशा परिस्थितीत जे आरोग्य सेवा कर्मचारी असतील त्यांना संसर्गाच्या वाढ्या वरंवारतेमुळे सर्वाधिक धोका असेल. तरीही प्रथम देशातील सर्व लोकांचे लसीकरण लवकर पूर्ण केले पाहिजे" असे ते म्हणले.

बूस्टर व्यवस्थापित करण्यामध्ये काही देशांचा तर्क :

यूएस सेंटर्स फॉर डिझीस कंट्रोल अँड प्रिव्हेंशन (CDC) फायझर-बायोटेक किंवा मॉडर्ना लस घेतलेल्या सर्व प्रौढ लोकांसाठी त्यांच्या दुसऱ्या डोसानंतर किमान सहा महिन्यांनी बूस्टर डोसची शिफारस केली आहे. युरोपियन CDC ने नागरिकांना पूर्ण लसीकरण करून देण्याचे आणि बूस्टर लसीकरणवरील शिफारसीचे पालन करण्याचे आवाहन केले आहे.

अनेक युरोपियन देशांमध्ये जेथे लसीकरण जवळ जवळ एक वर्षांपूर्वी सुरू झाले होते, तेथे साक्षीय रोगात वाढ झाली आहे. लसीचा साठा असलेल्या या देशांनी आणि अमेरिकेने गेल्या अनेक महिन्यांपासून बूस्टर डोसचे धोरण अवलंबले आहे.

याशिवाय, काही प्राथमिक पुरावे आहेत की mRNA लसीद्वारे (जसे की, Pfizer-BioNTech आणि Moderna कडून) तयार झालेली प्रतिकारशक्ती, एडेनोव्हायरस-व्हेक्टर-आधारित लसीद्वारे (जसे की, कोविडिशिल्ड) तयार झालेल्या प्रतिकारशक्तीपेक्षा लवकर

कमी होते. विशेषतः टी पेशी प्रतिसादासाठी. गेल्या महिन्यात 'न्यू इंग्लंड जर्नल ऑफ मेडिसिन'मध्ये प्रकाशित झालेल्या एका पत्रात याची चर्चा झाली होती. "म्हणूनच mRNA लस प्राप्तकर्त्यांना हिंदुस्थानीपेक्षा लवकर बूस्टरची गरज भासू शकते. हिंदुस्थानातील ८० टक्क्यांपेक्षा जास्त लस प्राप्तकर्त्यांना कोविडिशिल्ड मिळाले आहे हे ध्यानात घेतले आहे.

बूस्टर डोस देण्यासाठी सर्वात जास्त गरज असलेल्या गर्टान लक्ष्य केले पाहिजे (उदा. आरोग्य कर्मचारी आणि जास्त जोखीम असलेले रुग्ण). बूस्टर लसीकरणपेक्षा प्राथमिक लसीकरण सुधारण्यास प्राधान्य दिले पाहिजे, असे सर्वच तज्ज्ञांचे मत आहे.

बूस्टर डोसबाबत हिंदुस्थानचे धोरण

केंद्र सरकारच्या आरोग्य मंत्रालयाने सांगितले की, दोन तज्ज्ञ संस्था अद्याप याची तपासणी करत आहेत. डब्ल्यूएचओबद्दल हिंदुस्थानच्या कोविड-१९ टास्क फोर्सचे प्रमुख डॉ. की. के. पॉल यांनी नमूद केले: "त्यांच्याकडे बूस्टरच्या प्रशासनाबद्दल पूर्ण स्पष्टता आहे, त्यावर विचार सुरू आहे. यात सर्वात महत्त्वाची प्राथमिकता म्हणून प्राथमिक लसीकरण पूर्ण करण्याची गरज स्पष्टपणे आणि जोरदारपणे अधोरेखित केली आहे. प्रौढांना दोन डोस देऊन लसीकरण करण्याचे कार्य पूर्ण करण्याबाबत आमचे धोरण आणि एकूण जागतिक पातळीवरील विवदेखील आमच्या वरील दृष्टिकोनाची जुळवलेले आहे. त्याचप्रमाणे हिंदुस्थानमध्ये पूर्ण लसीकरण झालेल्या व्यक्तींची ८० टक्के व्यक्तींना कोविडिशिल्ड हे लस मिळाली आहे. कोविडिशिल्डमुळे प्रतिकारशक्ती चांगल्या प्रकारे निर्माण होते हे तज्ज्ञांनी सिद्ध केले आहे. हिंदुस्थान अजूनही बूस्टर डोसच्या मुद्द्याचे परीक्षण करत आहे. ऑस्ट्रेलिया (प्रतिपिंडे) प्रतिसादावरील माहितीने असे दाखवून दिले आहे की, नऊ महिने ते एक वर्षानंतरही लस प्रभावी आहेत. हे लसीच्या प्रकारावर अवलंबून असते. हिंदुस्थानात ओमायक्रोन विषाणूविरुद्ध कोविडिशिल्ड आणि कोवॅक्सिन या दोन लसी कितीतरी परिणामकारक आहेत, याचा अभ्यास चालू आहे.

लसीकरण न झालेल्या व्यक्तींमध्ये ओमायक्रोन हा विषाणूचा प्रसार जलदगतीने संक्रमित होतो, परंतु पूर्ण लसीकरण झालेल्या व्यक्तींमध्ये ओमायक्रोनच्या संक्रमणाखिषी अभ्यास चालू आहे. इसापलमध्ये बूस्टर डोस दिल्यामुळे ओमायक्रोनच्या संक्रमणास प्रतिबंध झाला आहे. बूस्टर डोस दिलेल्या व्यक्तींमध्ये ओमायक्रोनचे संक्रमण झाल्यास होणारा संसर्ग अतिशय सौम्य स्वरूपाचा असतो, असे तज्ज्ञांच्या लक्षात आले आहे. त्यामुळे आपल्या देशात बूस्टर डोसविषयी ताबडतोब धोरणात्मक निर्णय घेणे ज़रूरीचे आहे.

(लेखक बी. जे. वैद्यकीय महाविद्यालयत प्रोफेसर ऑफ सर्जरी आणि प्रोसेसिव्ह एज्यु सोसा. पुणेचे कार्यध्यक्ष आहेत.)

Pune Edition

Dec 23, 2021 Page No. 4
Powered by : eReleGo.com

Work of Appreciation: Prof. Mrs. Jyotsna Ekbote Madam

प्रभाग क्र. १४ भारतीय जनता पार्टी

लोकप्रिय नगरसेविका प्रा.सौ.ज्योत्स्ना गजानन एकबोटे

यांच्या संकल्पनेतून व विकास निधीतून, पुणे महानगरपालिकेच्या पथ
विभागाच्या सहकार्याने साकारण्यात आलेले

"प्रज्ञा शिल्प"

उद्घाटन समारंभ

दि. १८ डिसेंबर २०२१ रोजी सायंकाळी ५ वा.
श्री सद्गुरु जंगली महाराज रस्ता, भोसले भुयारी मार्ग
येथे आयोजित करण्यात आला आहे.

— प्रमुख उपस्थिती —

• मा.श्री.मुरलीधरजी मोहोळ
महापौर, पुणे

• मा.श्री. सिद्धार्थजी शिरोळे
आमदार, शिवाजीनगर

• मा.श्री.नितीन करमळकर
कुलगुरु, सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठ

• मा.श्री. राजेशजी पांडे
व्यवस्थापन परिषद सदस्य,
सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठ

— कार्यक्रमाचे अध्यक्ष —

प्रा.डॉ. निवेदिता गजानन एकबोटे
अध्यक्षा, भाजपा, युवती आघाडी,
पुणे शहर

प्रा.सौ.ज्योत्स्ना गजानन एकबोटे
उपाध्यक्षा - नाव समिती, नगरसेविका,
पुणे महानगरपालिका (प्र. क्र. १४ क)

Work of Appreciation: Prof. Mrs. Jyotsna Ekbote Madam

प्रज्ञाशिल्पातून सकारात्मक संदेश : डॉ. करमळकर

पुणे, दि. २१ - विद्येच्या माहेरघर असलेल्या पुण्याच्या मध्यवर्ती भागात रहदारीच्या रस्त्यावर उभे असलेले हे प्रज्ञाशिल्प पुणेकरांना सकारात्मक संदेश देवून जाईल, असा विश्वास सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठाचे कुलगुरू डॉ. नितीन करमळकर यांनी व्यक्त केला.

नगरसेविका प्रा. ज्योत्सना एकबोटे यांच्या विकास निधी, संकल्पनेतून आणि पुणे महापालिकेच्या पथ विभागाच्या सहकार्याने जंगली महाराज रस्ता, भोसले भुयारी मार्ग येथील प्रज्ञा शिल्पाचे उद्घाटन झाले. याचे अध्यक्षस्थान प्रोफेसिव्ह एज्युकेशन सोसायटीचे कार्याध्यक्ष डॉ.

गजानन एकबोटे यांनी भूषविले. यावेळी आमदार सिद्धार्थ शिरोळे, नगरसेविका निलिमा खांडे, विद्यापीठाचे व्यवस्थापन परिषद सदस्य राजेश पांडे, भाजप युवती आषाडीच्या अध्यक्षा डॉ. निवेदिता एकबोटे उपस्थित होत्या.

पृथ्वी आणि त्यावर ग्रंथ हातात घेवून अध्ययन करणारे हे दोन विद्यार्थी विद्येचे माहेरघर असलेल्या पुण्यनगरीत शिक्षणाची

ज्ञानगंगा घरोघरी जावी, असा संदेश या प्रज्ञा शिल्पातून दिला आहे, असे डॉ. गजानन एकबोटे यांनी सांगितले.

प्रज्ञा शिल्प अतिशय मोठ्याच्या ठिकाणी उभे राहिले आहे. ते उभे करताना वेगवेगळ्या अडचणी आल्या. त्यावर मात करून त्याची आवश्यकता पटवून देवून पूर्णत्वास नेल्याचे नगरसेविका एकबोटे यांनी सांगितले.

सकाळ

जंगली महाराज रस्ता : प्रज्ञाशिल्पाच्या अनावरणप्रसंगी (डावीकडून) सिद्धार्थ शिरोळे, डॉ. नितीन करमळकर, ज्योत्सना एकबोटे, डॉ. गजानन एकबोटे व निवेदिता एकबोटे.

जंगली महाराज रस्त्यावरील प्रज्ञाशिल्पाचे उद्घाटन

पुणे : पुणे महापालिकेतर्फे जंगली महाराज रस्त्यावर भोसले भुयारी मार्ग येथे प्रज्ञाशिल्पाचे उद्घाटन नुकतेच करण्यात आले. नगरसेविका प्रा. ज्योत्सना एकबोटे यांच्या विकास निधीतून व संकल्पनेतून हे सुशोभीकरण केले आहे. या वेळी सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठाचे कुलगुरू डॉ. नितीन करमळकर, प्रोफेसिव्ह एज्युकेशन सोसायटीचे कार्याध्यक्ष डॉ. गजानन एकबोटे, आमदार सिद्धार्थ शिरोळे, नगरसेविका निलिमा खांडे, पुणे विद्यापीठाच्या व्यवस्थापन परिषदेचे सदस्य राजेश पांडे, भाजप युवती आषाडीच्या अध्यक्षा डॉ. निवेदिता एकबोटे उपस्थित होत्या. "ज्यांची पावले शिक्षणापासून दूर पडली आहेत, त्यांना या शिल्पाकडे बघून परत एकदा आपण या शिक्षणाच्या प्रवाहात यावे असे वाटेल अशी ताकद या शिल्पामध्ये आहे," असे उद्गार डॉ. करमळकर यांनी काढले. "शैक्षणिक हब असलेल्या ठिकाणी हे प्रज्ञाशिल्प तयार झाले आहे, हे अतिशय महत्त्वाचे आहे," असे मत डॉ. एकबोटे यांनी व्यक्त केले.

Pune, Pune-Today
22/12/2021 Page No. 3

जंगली महाराज रस्त्यावरील प्रज्ञाशिल्पाचे उद्घाटन

लोकसत्ता प्रतिनिधी

पुणे : जंगली महाराज रस्त्यावरील भोसले भुयारी मार्गात प्रज्ञाशिल्प महापालिकेच्या माध्यमातून उभारण्यात आले आहे. पृथ्वी आणि त्यावर ग्रंथ हातात घेऊन अध्ययन करणारे दोन विद्यार्थी असे हे शिल्प असून विद्येचे माहेरघर असलेल्या पुण्यनगरीत शिक्षणाची ज्ञानगंगा घरोघरी जावी, असा संदेश या माध्यमातून देण्यात आला आहे.

नगरसेविका प्रा. ज्योत्सना एकबोटे यांनी त्यासाठी निधी उपलब्ध करून दिली आहे. सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठाचे कुलगुरू प्रा. डॉ. नितीन करमळकर यांच्या हस्ते प्रज्ञाशिल्पाचे उद्घाटन झाले. प्रोफेसिव्ह एज्युकेशन सोसायटीचे कार्याध्यक्ष प्रा. डॉ. गजानन एकबोटे, आमदार सिद्धार्थ

शिरोळे, स्थानिक नगरसेविका निलिमा खांडे, सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठाच्या व्यवस्थापन परिषदेचे सदस्य राजेश पांडे, भाजप युवती आषाडीच्या अध्यक्षा प्रा. डॉ. निवेदिता एकबोटे या वेळी उपस्थित होते.

ज्यांची पावले शिक्षणापासून दूर पडली आहेत, त्यांना या शिल्पाकडे

बघून परत एकदा आपण या शिक्षणाच्या प्रवाहात यावे असे वाटेल अशी ताकद या शिल्पामध्ये असल्याचे करमळकर यांनी सांगितले तर या प्रकारची प्रज्ञाशिल्पे ही मोठ्या प्रमाणात तयार व्हायला हवीत आणि त्यातून पुणेकरांना सकारात्मक संदेश मिळायला हवेत, असे प्रा. डॉ. गजानन एकबोटे म्हणाले.

Work of Appreciation: Prof. Mrs. Jyotsna Ekbote Madam

नवभारत

‘प्रज्ञाशिल्प’ का किया गया लोकार्पण

शहर की सुंदरता के लिए कई जगहों पर लगे शिल्प

■ पुणे, ब्यूरो. सावित्रीबाई फुले पुणे विश्वविद्यालय के कुलगुरु डॉ. नितिन करमलकर ने बुद्धि और ज्ञान का प्रतीक समझे जाने वाले ‘प्रज्ञाशिल्प’ का लोकार्पण किया। पुणे मनपा सदस्य ज्योत्सना एकबोटे की संकल्पना और उनके विकास निधि से इस शिल्प को साकार किया गया। जंगली मार्ग पर हुए कार्यक्रम की अध्यक्षता प्रोग्रेसिव एजुकेशन सोसाइटी के कार्याध्यक्ष डॉ. गजानन एकबोटे ने की। इस दौरान शिवाजीनगर के विधायक सिद्धार्थ शिरोळे, नगरसेविका नीलिमा खांडे, विश्वविद्यालय प्रबंधन परिषद के सदस्य राजेश पांडे, भाजपा युवती मोर्चा की प्रा. डॉ. निवेदिता आदि उपस्थित रहे।

पुणे में कई जगहों पर लगाए जाएं शिल्प

डॉ. एकबोटे ने कहा कि, इस तरह के आकर्षक शिल्प पुणे शहर में विभिन्न जगहों पर लगाए जाएं, ताकि इससे शहर की सुंदरता बढ़े और दूसरी ओर लोगों को एक सकारात्मक संदेश दिया जा सके। नितिन करमलकर ने कहा कि, पुणे शिक्षा का प्रमुख केंद्र है। ऐसे शहर में इस तरह के आकर्षक शिल्पों के देखकर शिक्षा से दूर जा चुके लोग फिर से शिक्षा की ओर आकर्षित होंगे। इस समय वक्तों ने नगरसेविका ज्योत्सना एकबोटे के प्रयासों की सराहना भी की।

Pune Edition
22-december-2021 Page No. 2
epaper.enavabharat.com

नवराष्ट्र

प्रज्ञाशिल्प पुणेकरांना सकारात्मक संदेश देईल

कुलगुरु प्रा. डॉ. नितिन करमलकर यांचे मत

■ शिवाजीनगर, नवराष्ट्र न्यूज नेटवर्क. पुणे हे विद्येचे माहेरघर समजले जाते आणि हे प्रज्ञा शिल्पाचे द्योतक आहे. मध्यवर्ती भागात रहदारीच्या रस्त्यावर उभे असलेले हे प्रज्ञाशिल्प पुणेकरांना सकारात्मक संदेश देवून जाईल असे मत सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठाचे कुलगुरु प्रा. डॉ. नितिन करमलकर यांनी येथे व्यक्त केले. नगरसेविका प्रा. ज्योत्सना एकबोटे यांच्या विकास निधीतून जंगली महाराज रस्त्यावरील भुयारी मार्गात प्रज्ञा शिल्पाचे उद्घाटन डॉ. करमलकर यांच्या हस्ते पार पडले. त्यावेळी ते बोलत होते. यावेळी अध्यक्षस्थानी प्रोग्रेसिव एजुकेशन सोसायटीचे कार्याध्यक्ष प्रा. डॉ. गजानन एकबोटे होते. आमदार सिद्धार्थ शिरोळे, नीलिमा खांडे, राजेश पांडे, डॉ. निवेदिता एकबोटे उपस्थित होते. ज्यांची पावले शिक्षणापासून दूर पडली आहेत त्यांना या शिल्पाकडे बघून परत एकदा आपण या शिक्षणाच्या प्रवाहात यावे असे वाटेल अशी ताकद या शिल्पामध्ये आहे असे मत डॉ. करमलकर यांनी व्यक्त केले.

■ अशा प्रकारची प्रज्ञा शिल्पे ही मोठ्या प्रमाणात तयार व्हायला हवीत आणि त्यातून पुणेकरांना सकारात्मक संदेश मिळायला हवेत. शैक्षणिक हब असलेल्या ठिकाणी हे प्रज्ञाशिल्प तयार झाले आहे हे अतिशय महत्वाचे आहे असे मत कार्यक्रमाचे अध्यक्ष एकबोटे यांनी व्यक्त केले. ■ हे प्रज्ञाशिल्प एक पृथ्वीचे आहे. या प्रज्ञाशिल्पावर दोन विद्यार्थी पुस्तक घेऊन अभ्यास करत बसले आहेत. पुणे हे विद्येचे माहेरघर समजले जाते आणि हे प्रज्ञा शिल्पाचे द्योतक आहे. पुण्याच्या मध्यवर्ती भागात रहदारीच्या रस्त्यावर उभे असलेले हे प्रज्ञाशिल्प पुणेकरांना सकारात्मक संदेश देवून जात आहे.

Pune Edition
21 December 2021 Page No. 2
epaper.navarashtra.com

पुढारी

‘प्रज्ञाशिल्प’ सकारात्मक संदेश देईल

डॉ. करमलकर यांचे मत; भोसले भुयारी मार्ग येथे प्रज्ञाशिल्पाची उभारणी

पुणे : पुढारी वृत्तसेवा

पुणे हे विद्येचे माहेरघर समजले जाते आणि हे प्रज्ञाशिल्पाचे द्योतक आहे. पुण्याच्या मध्यवर्ती भागात रहदारीच्या रस्त्यावर उभे असलेले हे प्रज्ञाशिल्प पुणेकरांना सकारात्मक संदेश देऊन जाईल, असे मत सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठाचे कुलगुरु डॉ. नितिन करमलकर यांनी व्यक्त केले. नगरसेविका ज्योत्सना एकबोटे यांच्या विकास निधीतून व संकल्पनेतून आणि पुणे महापालिकेच्या पथ विभागाच्या सहकार्याने जंगली महाराज रस्ता, भोसले भुयारी मार्ग येथे उभारण्यात येत असलेल्या प्रज्ञाशिल्पाचे उद्घाटन करण्यात आले. यावेळी डॉ. करमलकर बोलत होते. या कार्यक्रमाचे अध्यक्षस्थान प्रोग्रेसिव एजुकेशन सोसायटीचे कार्याध्यक्ष डॉ. गजानन एकबोटे यांनी भूषविले. आमदार सिद्धार्थ शिरोळे, नगरसेविका नीलिमा

जंगली महाराज रस्ता, भोसले भुयारी मार्ग येथे प्रज्ञाशिल्पाच्या उद्घाटनप्रसंगी कुलगुरु डॉ. करमलकर, डॉ. गजानन एकबोटे यांच्यासह अन्य मान्यवर.

खांडे, सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठाच्या व्यवस्थापन परिषदेचे सदस्य राजेश पांडे, युवती आभादीच्या अध्यक्ष डॉ. निवेदिता एकबोटे आदी उपस्थित होते.

डॉ. करमलकर म्हणाले, ‘ज्यांची पावले शिक्षणापासून दूर पडली आहेत, त्यांना या शिल्पाकडे बघून परत एकदा आपण या शिक्षणाच्या प्रवाहात यावे, असे वाटण्याची ताकद या शिल्पामध्ये आहे.’ ‘पृथ्वी आणि त्यावर ग्रंथ हातात घेऊन अध्ययन करणारे दोन विद्यार्थी विद्येचे माहेरघर

असलेल्या पुणेनगरीत शिक्षणाची जागांची घोषणा जावी, असा संदेश देताना दिसतात. शैक्षणिक हब असलेल्या ठिकाणी हे प्रज्ञाशिल्प तयार झाले आहे, हे अतिशय महत्वाचे काम आहे,’ असे मत डॉ. गजानन एकबोटे यांनी व्यक्त केले.

पुणे शहराच्या सौंदर्यात पर टाकण्याचे हे काम उत्तरेखानीय आहे आणि अशा प्रकारची कामे सातत्याने नगरसेविका प्रा. ज्योत्सना एकबोटे करीत आहेत.

Pune Edition
Dec 22, 2021 Page No. 5
newspaper.pudhari.co.in

जंगली महाराज रस्त्यावरील प्रज्ञाशिल्पाचे उद्घाटन

पुणे : मध्यवर्ती भागात उभे असलेले प्रज्ञाशिल्प पुणेकरांना सकारात्मक संदेश देईल, असे सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठाचे कुलगुरु नितिन करमलकर यांनी सांगितले. नगरसेविका प्रा. ज्योत्सना एकबोटे यांच्या विकास निधीतून व संकल्पनेतून आणि महापालिकेच्या पथ विभागाच्या सहकार्याने जंगली महाराज रस्ता, भोसले भुयारी मार्ग येथे प्रज्ञा शिल्पाचे उद्घाटन दिमाखात पार पडले. अध्यक्षस्थानी प्रोग्रेसिव्ह

एजुकेशन सोसायटीचे कार्याध्यक्ष डॉ. गजानन एकबोटे होते. या कार्यक्रमात करमलकर बोलत होते. शिवाजीनगर विधानसभा मतदार संघाचे आमदार सिद्धार्थ शिरोळे, नगरसेविका नीलिमा खांडे, सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठाच्या व्यवस्थापन परिषदेचे सदस्य राजेश पांडे, भाजपा युवती आघाडीच्या अध्यक्षा डॉ. निवेदिता एकबोटे व अन्य उपस्थित होते. पृथ्वी आणि त्यावर ग्रंथ हातात घेऊन अध्ययन करणारे

हे दोन विद्यार्थी विद्येचे माहेरघर असलेल्या पुणेनगरीत शिक्षणाची जागांची घोषणा जावी असा संदेश देताना दिसतात. अशा प्रकारची प्रज्ञा शिल्पे ही मोठ्या प्रमाणात तयार व्हायला हवीत आणि त्यातून पुणेकरांना सकारात्मक संदेश मिळायला हवेत. शैक्षणिक केंद्र असलेल्या ठिकाणी हे प्रज्ञाशिल्प तयार झाले आहे हे अतिशय महत्वाचे आहे असे मत डॉ. गजानन एकबोटे यांनी व्यक्त केले.

Kesari 25.12.2021

Work of Appreciation: Prof. Mrs. Jyotsna Ekbote Madam

सुदर्शन मित्र मंडळ ट्रस्ट, F.C. रोड व्यापारी संघटना यांच्या वतीने HIV ग्रस्त मुलांचा सांभाळ करणाऱ्या पुण्यातील ममता फाऊंडेशन या स्वयंसेवी संस्थेला शिधासाहित्याचे वाटप करण्यात आले. यावेळी **नगरसेविका प्रा.सौ.ज्योत्स्नाताई एकबोटे**, सामाजिक कार्यकर्ते श्री.आनंदजी सराफ, श्री.रामदासजी मारणे, सुदर्शन मित्र मंडळ ट्रस्टचे अध्यक्ष श्री. शामराव मारणे, संदीप कुदळे, सतीश पिल्ले, मयुर उत्तेकर, अभिजीत धुमाळ, कमलेश यादव, दत्ता वाळके, निखील बटवाल, हर्षद वैद्य, तुषार पाटील, उदय पुरंदरे, अमर शर्मा, इत्यादी मान्यवर यावेळी उपस्थित होते.

Dt.1.12.2021

सकाळ

शंभर किलो धान्य व खाद्यपदार्थांची भेट

पुणे, ता. ५ : सुदर्शन मित्रमंडळ संस्था आणि फर्ग्युसन रोड नागरी व्यापारी संघटनेतर्फे ममता फाऊंडेशन या संस्थेला १०० किलो धान्य व खाद्यपदार्थांची भेट देण्यात आली. या कार्यक्रमाला नगरसेविका प्रा. ज्योत्स्ना एकबोटे, युवा भारतीचे अध्यक्ष रामदास मारणे, व्यापारी संघटनेचे संदीप कुदळे, मंडळाचे अध्यक्ष श्याम मारणे आदी उपस्थित होते. या वेळी कुदळे यांनी त्यांची मुलगी आर्या हिच्या वाढदिवसानिमित्त आनंद सराफ यांच्या संस्थेला ५ हजार रुपयांची देणगी दिली.

Work of Appreciation: Prof. Mrs. Jyotsna Ekbote Madam

TO { FOR THE BIBLIOPHILE IN YOU } LARGEST LIBRARY IN STATE

Ghole road to house mega-library with at least 50,000 books and digital section with 40 computers as well

Nadeem Inamdar
puneletters@htlive.com

PUNE: The first city library of Pune is set to come up at Ghole road as the Pune Municipal Corporation (PMC) recently sanctioned ₹6.71 crore for construction of the three-storey building, which will house a library, study hall and digital section. The library will have 50,000 books and at least 40 computers, making it the largest library in Maharashtra.

Siddhartha Shirole, Shivajinagar legislator reviewed its proposed design and project timeline on Sunday said that the total cost of the project is ₹13 crore and work will begin in a month. "A presentation of the library work conducted by the authorities and the work order for the same was approved four months ago. Currently, the process of shifting the existing printing press is underway. The demolition of the old building will take place in a month after which the library building will be constructed afresh," he said.

The library will be developed on a plot currently occupied by the old printing press of the civic body. The building, which is in a dilapidated condition, will be demolished to make way for the new library.

The library is a brainchild of BJP Corporator Jyotsana Ekbote who had pushed for its construction in the area citing that the city was an educational hub for students across the world. According to the administration, the library will be a parking plus three-storey building with a construction area of 5,595.61 sq metre. The first floor will house a commercial office and a mess that will be given on lease to generate revenue for the corporation.

The second floor will have a library, waiting room, magazine and newspaper department, new books department, reading room, meeting room, the office, a book gallery and modern reading room facility, while the third floor will include a sprawling study hall and ultra-modern digital library for the end users. The library will have seating capacity for 100 persons and its parking facility will accommodate 64 cars, 315 scooters and 100 two-wheelers. The library will have round the clock surveillance with the help of CCTV cameras and private security guards will be deployed for maintaining safety and security at the place.

Union Minister Prakash Javadekar has sanctioned ₹2 crore for the project from the MP Local Area Development funds while PMC has allocated ₹6.71 crore for the project. PMC standing Committee Chairman Hemant Rasane said, the civic body owns Maharshi Mamarao Date printing press building which has grown old and dilapidated. We are constructing a spacious and futuristic building for the next generation of students and readers of Pune."

Hindustan Times 13.12.2021

Congratulations to Team Modern

Hearty Congratulations !!

Team Modern....

For being Ranked as

“Band Beginner” under General (Non-technical) Category in

ARIIA (Atal Ranking of Institutions on Innovation Achievements) 2021 by

Ministry of Education, Govt. of India

Dr. R. S. Zunjarrao
Principal, MCASC, Pune 5

Atal Ranking of Institutions on Innovation Achievements
 Ministry of Education
 Government of India

ARIIA RANKING 2021

[Home](#)

 Institute of National Importance & Central Universities/CFTIs (Technical)

 University & Deemed to be University (Govt. & Govt. Aided) (Technical)

 University & Deemed to be University (Private/Self Financed) (Technical)

 Colleges/Institutes (Govt. & Govt. Aided) (Technical)

 Colleges/Institutes (Private / Self Financed) (Technical)

 CFIs (Non-Technical) and General (Non-Technical)

CFIs (Non-Technical) and General (Non-Technical)

CFIs (Non-Technical)
CFIs (Non-Technical) Band-Performer
Ranked General (Non-Technical)
General (Non-Technical) Band-Performer

General (Non-Technical) Band-Beginner

General (Non-Technical) Band-Beginner

Show 10 entries
Search:

InstituteID	InstituteName	InstituteType
ARI-C-22471	PGDV COLLEGE (EVE.)	Colleges/institutes (Govt. & Govt. Aided)
ARI-C-19053	PINGLA THANA MAHAVIDYALAYA	Colleges/institutes (Govt. & Govt. Aided)
ARI-C-27256	PINGLE GOVERNMENT DEGREE COLLEGE FOR WOMEN, WADDEPALLY, WARANGAL	Colleges/institutes (Govt. & Govt. Aided)
ARI-C-30860	PONDA EDUCATION SOCIETY RAVI S. NAIK COLLEGE OF ARTS AND SCIENCE	Colleges/institutes (Govt. & Govt. Aided)
ARI-C-30868	PONDA EDUCATION SOCIETY'S COLLEGE OF EDUCATION FARMAGUDI PONDA	Colleges/institutes (Private / Self Financed)
ARI-C-16983	POORNAPRAJNA INSTITUTE OF MANAGEMENT, UDUPI	Colleges/institutes (Private / Self Financed)
ARI-C-44342	PRAVARA RURAL EDUCATION SOCIETY'S	Colleges/institutes (Govt. & Govt. Aided)
ARI-C-42155	PROGRESSIVE EDUCATIONAL SOCIETY'S MODERN COLLEGE OF ARTS, SCIENCE & COMMERCE	Colleges/institutes (Private / Self Financed)
ARI-U-0901	RAIGANJ UNIVERSITY	University & Deemed to be University (Govt. & Govt. Aided)
ARI-C-6506	RAJIV GANDHI ARTS & SCIENCE COLLEGE	Colleges/institutes (Govt. & Govt. Aided)

Showing 111 to 120 of 177 entries
Previous 1 ... 11 **12** 13 ... 18 Next

© 2021 | Atal Ranking of Institutions on Innovation Achievements

M.A. Psychology II Students Library Visit on 6.12.2021

M.A. Psychology II Students Library Visit on 6.12.2021

The M.A.Psychology Part-II students visited library under Library Orientation Programme alongwith the faculty member of Department of Psychology. Various sections of library like stacking, reference books of psychology, e-resources, institutional repository, databases, rules and regulations, subject gateway etc. were explained to the students.

*Events Conducted by
National Service Scheme (NSS) in
December 2021*

विशेष श्रमसंस्कार शिबिर

* शिबिर काळातील दिनचर्या *

सकाळी ५.००	सुप्रभात
सकाळी ६.०० ते ६.१५	प्रार्थना, रा.से.योगीत
सकाळी ६.१५ ते ७.००	व्यायाम, योगासने,
सकाळी ७.०० ते ७.३०	नाष्टा, चहा
सकाळी ७.३० ते १२.३०	श्रमदान
दुपारी १२.३० ते ३.००	भोजन व विश्रांती
दुपारी ३.०० ते ५.००	उपक्रम (व्याख्याने गटचर्चा)
सायंकाळी ५.०० ते ५.३०	चहा
सायंकाळी ५.३० ते ६.३०	प्रबोधन/ग्रामसंपर्क / खेळ
सायंकाळी ६.३० ते ७.३०	बौद्धिक खेळ
सायंकाळी ७.३० ते ८.३०	भोजन
रात्री ८.५० ते १०.००	सांस्कृतिक कार्यक्रम
रात्री १०.०० ते १०.३०	कार्यक्रम अधिकार्यांचे मनोगत सिंहावलोकन
रात्री १०.३०	शुभरात्री

आवश्यकता भासल्यास वरील वेळापत्रकात कार्यक्रम अधिकारी बदल करू शकतील.

* येण्यासाठी सुविधा *

पुणे मना येथून निघणारी व तुळारूप येथे जाणारी पी.एम.पी.एल. बस, लोणीकंद फाटा मार्गे फुलगाव येथे जाते. पुणे म.न.पा.बस क्र.२५७ वेळ: सकाळी ५.१५, ८.१५, ११.२५, २.२०, ५.४०, ८.२०

* शिबिरासाठी काही महत्वाचे उपक्रम *

* ग्रामसंघटना * आरोग्य शिबिर सर्वेक्षण * शालेय मुलांकरीता व्याख्याने व सांस्कृतिक कार्यक्रम * आरोग्य शिबिर * ग्राम सर्वेक्षण * बँकिंग सर्वेक्षण शिबिरातील सर्वेक्षण करणारे विभाग : इतिहास, भूगोल, जैवसंज्ञान, वनस्पतीशास्त्र, प्राणीशास्त्र, पदार्थविज्ञान, रसायनशास्त्र, मानसशास्त्र, सूक्ष्म जीवशास्त्र, वाणिज्य, संगणकशास्त्र व ऑनरेशन, विज्ञान शास्त्र, जिनसना, ग्रंथालय, फेशन डिझाइन विभाग

* सविच्छा भेट *

मा.डॉ.नितिन कल्याणकर (मा.कुलगुरु, सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठ, पुणे)
मा.डॉ.एन.एस.उमरणी (मा.उपकुलगुरु, सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठ, पुणे)
मा.डॉ.प्रफुल्ल पवार (मा.रजिस्ट्रार, सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठ, पुणे)
डॉ.मनोहर चासकर (अभिज्ञता विज्ञान व संज्ञान, सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठ, पुणे)
श्री.राजेशजी पांडे (व्यवस्थापन समिती सदस्य, सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठ, पुणे)
श्रीमती.बागेशी मंडाळकर (व्यवस्थापन समिती सदस्य, सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठ, पुणे)
श्री. संतोष झोरे (व्यवस्थापन समिती सदस्य, सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठ, पुणे)
मा.डॉ.प्रभाकर देसाई (संवाक्य, रा.से.यो., राज्यसंपर्क अधिकारी)
मा.डॉ. कार्तिग (शे.सं. रा.से.यो. महासूचक व गोवा)
डॉ.संतोष परचुरे (वि. वि. अधिकारी)
मा.श्री.अजय शिंदे, (पुष्पा अधिकारी, रा.से.यो.)
मा.डॉ.शिवाजी पाचारण, मा.डॉ.सविता कुलकर्णी, डॉ.नामा शेजवळ, डॉ. विलास उगले (जिल्हा समन्वयक)

सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठ

राष्ट्रीय सेवा योजना व

प्रोग्रेसिव्ह एज्युकेशन सोसायटीचे

मॉडर्न कला, विज्ञान व वाणिज्य महाविद्यालय (स्वायत्त)

शिवाजीनगर, पुणे ५

यांच्या संयुक्त विद्यमाने

(NOT ME BUT YOU)

विशेष श्रमसंस्कार शिबिर

शुक्रवार दि. १० डिसेंबर ते गुरुवार दि. १६ डिसेंबर २०२१

आजादी का अमृत महोत्सव
आणि माझी वसुंधरा

* सस्नेह निमंत्रण व कार्यक्रम पत्रिका *

* शिबिर स्थळ *

लोकसेवा प्रतिष्ठानचे नेताजी सुभाषचंद्र बोस सैनिकी शाळा
मौजे. फुलगांव (माळवाडी), ता. हवेली, जि.पुणे

आदरणीय महोदय/महोदया,
सन्मन नमस्कार,

प्रोग्रेसिव्ह एज्युकेशन सोसायटीच्या, मॉडर्न कला, विज्ञान व वाणिज्य महाविद्यालय (स्वायत्त) यांच्या राष्ट्रीय सेवा योजनेचे विशेष श्रमसंस्कार शिबिर, शुक्रवार दि. १० डिसेंबर २०२१ ते गुरुवार १६ डिसेंबर २०२१ या कालावधीत फुलगांव (माळवाडी), ता.हवेली, जि.पुणे या गावी संपन्न होत आहे. आपण या शिबिरातील विविध कार्यक्रमांना उपस्थित राहून शिबिराधीना मार्गदर्शन करावे व प्रोत्साहन द्यावे, ही विनंती.

* आपले नम्र *

प्राचार्य डॉ.राजेंद्र सुंजारराव

उपप्राचार्य प्रा.श्यामकांत देशमुख

उपप्राचार्य प्रा.नरेंद्र नायडू

उपप्राचार्य डॉ.प्रकाश दीक्षित

उपप्राचार्य प्रा.मिनिंद आळंदिकर

उपप्राचार्य डॉ.अशोक कांबळे

उपप्राचार्या डॉ.अमृता ओक

का.समन्वयक प्रा.संजय डेंगडी

उपप्राचार्य प्रा. सुनिल होर्डोबे

पर्यवेक्षक श्री. सुभाष कारेकर

प्रबंधक श्री. गणेश साठे

अधिकांक श्री. पांडे इंद्रजित

अधिकांक श्री. राजेंद्र येसुल

सौ. मंदानाजी संपत साकोरे, सरपंच

श्री. योगेश कोळकर, उपसरपंच

श्री. राजेंद्र जयवंत खुळे, प्रा.पं.सदस्य

श्री. राहुल नंदाराम बागकर, प्रा.पं.सदस्य

सौ. संस्था गणेश शिंगारे, प्रा.पं.सदस्य

श्री. योगेश रविंद्र कोळकर, प्रा.पं.सदस्य

सौ. उज्वला वामन खुळे, प्रा.पं.सदस्य

सौ. निर्मला कालीदास बागकर, प्रा.पं.सदस्य

सौ. नयना विलास खुळे, प्रा.पं.सदस्य

श्री. विशाल विलास बंजारी, प्रा.पं.सदस्य

सौ. योगिता दीपक साकोरे (पोलीस पाटील)

सौ. रंजना निवृत्ती खुळे (वि.का.सो. चेअरमन)

श्री. बाळासाहेब कदम (रहा. चेअरमन)

श्री. शरद वाळारे (मुख्याध्यापक - माध्य.)

श्री. राजाराम भांबरे (मुख्याध्यापक - प्राथ)

श्री. डुबरे भाऊसाहेब (तलाठी)

श्री. डी. के. पवार (ग्रामसेवक)

पे. किरणसेठ साकोरे

* कार्यक्रम अधिकारी, राष्ट्रीय सेवा योजना *

प्रा.डॉ. प्रभाकर वराडे

प्रा.डॉ. अंजली सरदेसाई

प्रा.सौ. संगिता मायळे

९८२२८५६२७

९३२५३८४४४

९४२०५९९३६

सर्व शिक्षक व शिक्षकेतर कर्मचारी प्राधिकांक, माध्यमिक विद्यालय, लोकसेवा प्रतिष्ठानचे सैनिकी विद्यालय, इंग्लिश मिडीयम स्कूल, फार्मसी महाविद्यालय व ग्रामसंघ फुलगांव

कार्यालयीन सहकारी

श्री. सागर चव्हाण, श्री. विलास लाड, श्री. दंडकर, श्री. महेश गायकवाड, सौ. मनिषा जाधव, श्री.प्रकाश साबळे, श्री.बापु काळे, श्री.धनंजय शेंडकर, श्री. राजू शेवाळकर, श्री. दत्तात्रय राजुल, सौ. स्वाती पटवर्धन, श्री. राजीव पाटील, श्री. युवराज इंगळे, श्रीमती अरुणा जाधव, सौ. दुहे, श्री.गणेश मोरे, सौ.सुनिता सराणे, सौ.रंजना घोषे, सौ. तन्वी कदम, श्री. राजू जाधव, श्री. निवंगुणे, अर्चना गिते

* एन.एस.एस. विद्यार्थी प्रतिनिधी *

पिरज राजत, पुर्व संकल्पक, अमन सुके, स्वाती ओटी, अमोल मिश्रीकोटकर, आफ्ताब नशायक, अंकीत भारद्वाज, निक्किता कट्टीमनी, मानसी टेंकावडे, रविंद्र शिंदे, दिशा देओपा, अविश्व बाहूले

विशेष शिबिर - महत्वाचे कार्यक्रम

वार/दि.	वकते/संस्था	विषय	रात्रीचे कार्यक्रम
शुक्रवार १०/१२/२१	मा. प्राचार्य, सरपंच, उपसरपंच	उद्घाटन	स्वयंसेवक प्रबोधन व चर्चासत्र (कार्यक्रम अधिकारी)
रविवार ११/१२/२१	मा. दिपक पायगुडे	मला भावलेले व्यक्तिमत्व	कथाकथन - शिबिराधी
रविवार १२/१२/२१	रम्या नाईक सेट्टी वल्लभ, शि.नगर, पुणे	आर्थिक साक्षरता आपले आरोग्य	किर्तन सोळा - कु.रविंद्र शिंदे व गावकरी
सोमवार १३/१२/२१	श्री.स्वामीराज थिले पॅन इंडिया ट्रस्ट	'मस्तिस्क' एवढे जन्मजाती	लिंगमय संवेदनीकरण - शिबिराधी अफगाँ नशायक, अंकीत भारद्वाज
मांगळवार १४/१२/२१	प्रा. नरेंद्र नायडू प्रा. डॉ. विलास कांबळे	आनंदवन प्रयोगवन माझी वसुंधरा	अंधश्रद्धा निर्मूलन - मानसी टेंकावडे, अमोल मिश्रीकोटकर
बुधवार १५/१२/२१	प्रा.डॉ.अरविंद शाळीग्राम रेंड क्रांति सोसायटी, पुणे	रमट हिलेज एवढे जन्मजाती आणि कोवीड १९	सांस्कृतिक कार्यक्रम - शिबिराधी
गुरुवार १६/१२/२१	ग्रामसंघ मंडळी, कार्यक्रम अधिकारी व स्वयंसेवक	प्रकल्प भेट	

* उद्घाटन समारंभ *

शुक्रवार दि. १० डिसेंबर २०२१ (सय. ४.०० वाजता)

उद्घाटक :- मा.श्री.प्रदीपदादा कंद, मा. अध्यक्ष, जिल्हा परिषद, पुणे

सौ. कल्पनाताई सुभाष जगताप, जि.प. सदस्य

सौ. मंदानाजी संपत साकोरे, सरपंच

अध्यक्ष :- मा.दिपकजी पायगुडे, माजी आमदार, अध्यक्ष लोकसेवा प्रतिष्ठान, पुणे

* प्रमुख पाहुणे *

डॉ. प्रभाकर देसाई, राज्यसंपर्क अधिकारी, रा.से.यो.
मा. प्रा.डॉ.गजानन एकोटे, कार्याध्यक्ष, पी.ई.सोसायटी, पुणे
मा. प्रा.सौ.ज्योत्सना एकोटे, अध्यक्ष, स्थानिक व्य.समिती
सौ. संजिवनी ताई कारे, मा.उपसरपंच, प.स. हवेली
श्री. कांतराम बागकर, माजी सरपंच
श्री. राहुल बागकर, मा. उपसरपंच
प्रा. श्री.नरहरी पाटील, प्राचार्य, लोकसेवा प्रतिष्ठानचे फार्मसी महाविद्यालय, फुलगांव
प्रा. सौ. ज्योती अरडे, प्राचार्य, नेलाजी सुभाषचंद्र बोस सैनिकी शाळा, फुलगांव

* समारोप समारंभ *

गुरुवार दि. १६ डिसेंबर २०२१

अध्यक्ष :- मा.डॉ. राजेंद्र सुंजारराव, प्राचार्य, मॉडर्न महाविद्यालय, शिवाजीनगर, पुणे ५

* प्रमुख उपस्थिती *

प्रा.नरेंद्र नायडू (उपप्राचार्य) डॉ.अशोक कांबळे (उपप्राचार्य)
सौ.मंदानाजी साकोरे (सरपंच), श्री. योगेश कोळकर (उपसरपंच),
श्री.सुनिल बागकर (माजी सरपंच), श्री. कांतराम बागकर (माजी सरपंच), श्री. राहुल बागकर (मा. उपसरपंच),
श्री.आबा मुंड (समन्वयक, विद्यार्थी कल्याण मंडळ), श्री.परदेशी (विद्यार्थी कल्याण मंडळ)
श्री.दिनेश जाधव, श्री.नितिन कडू, श्री.मनोज, श्री.सुदीप घोर, सौ. नम्रता माळशिकरे (रा.से.यो. पुणे)

विशेष श्रमसंस्कार शिबिर

प्रोग्रेसिव्ह एज्युकेशन सोसायटीचे

मॉडर्न कला, विज्ञान व वाणिज्य महाविद्यालय (स्वायत्त)

शिवाजीनगर, पुणे ५

हार्दिक अभिनंदन !!

दि. १० डिसेंबर २०२१ ते १६ डिसेंबर २०२१ या कालावधीत, फुलगांव येथे आयोजित केलेला राष्ट्रीय सेवा योजनेचा (NSS) कॅम्प अतिशय यशस्वीरीत्या संपन्न झाला.

या NSS कॅम्प च्या आयोजनामध्ये NSS चे कार्यक्रम अधिकारी **डॉ. प्रभाकर वराडे**, इतर सर्व कार्यक्रम अधिकारी, NSS च्या समितीमधील सर्व सदस्य व त्यांना मदत करणारे अनेक शिक्षक व शिक्षकेतर सहकारी या सर्वांचे मोलाचे सहकार्य लाभले. सर्वांचे महाविद्यालयातर्फे हार्दिक अभिनंदन.

NSS कॅम्प यशस्वी करण्यामध्ये अनेक विद्यार्थी, विद्यार्थी स्वयंसेवक, पालक यांचे सुद्धा बहुमोल असे योगदान आहे.

या आयोजनाबद्दल सर्व शिक्षक व शिक्षकेतर सहकारी, विद्यार्थी, पालक, प्रोग्रेसिव्ह एज्युकेशन सोसायटीचे पदाधिकारी, उपप्राचार्य व महाविद्यालयाच्या प्रशासनाचे सर्व अधिकारी या सर्वांचे हार्दिक अभिनंदन !

प्राचार्य

Events Conducted in the Library during December 2021

Bharat Ratna Dr. B R.Ambedkar Mahaparinirvan Diwas: 6th December 2021

The Library and Information Centre of Progressive Education Society's Modern College of Arts, Science and Commerce (Autonomous), Shivajinagar, Pune-5 today on 06th December 2021 Mahaparinirvan Diwas organised programme to pay respect to Mahamaanav Bharat Ratna Dr.Babasaheb Ambedkar.

Respected Principal Dr.Rajendra S. Zunjarrao Sir, Teaching and Non-teaching Staff and Library Staff members paid Shraddhanjali to the Father of the Constitution of India Dr.Babasaheb Ambedkar. Buddha Vandana Trisharan Panchsheel was also offered.

Principal Sir explained the great contribution of the Great Indian Jurist, Economist, Politician and Social Reformer Dr.Babasaheb Ambedkar. Prof.Subhash Karekar and Dr.Milind Bodke presented poems on life and works of the Multi-faceted Number One Scholar of the World Dr.B.R.Ambedkar (as recognized by Columbia University in August 2013).

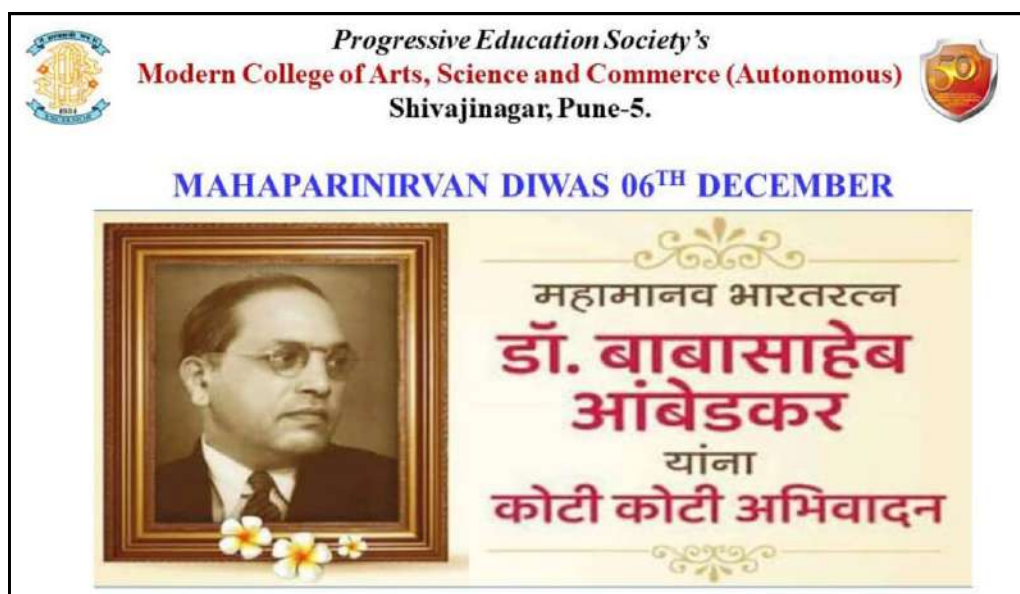
Dr.Shantashree Sengupta did the comparing of the program and offered the Vote of Thanks. Books on Dr.B.R.Ambedkar were also displayed.

All the precautions related to COVID-19 were followed during the programme.

Regards,

Dr. Shantashree Sengupta,

Librarian.

Events Conducted in the Library during December 2021

Events Conducted in the Library during December 2021

Events Conducted in the Library during December 2021

Events Conducted in the Library during December 2021

Sant Santaji Jagnade Maharaj Jayanti: 8th December 2021

On 08th December 2021, the Library and Information Centre of Progressive Education Society's Modern college of Arts, Science and Commerce (Autonomous), Shivajinagar, Pune-5 celebrated the Birth Anniversary of Sant Santaji Jagnade Maharaj as per the instructions in Government of Maharashtra's GR under the guidance of Respected Principal Dr. Rajendra S. Zunjarrao Sir. Sant Santaji Jagnade Maharaj was one of fourteen cymbal(झांज) players employed by Shri Tukaram Maharaja, a prominent Marathi Sant.

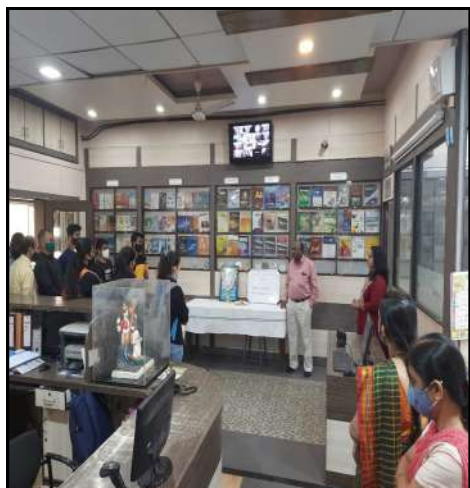
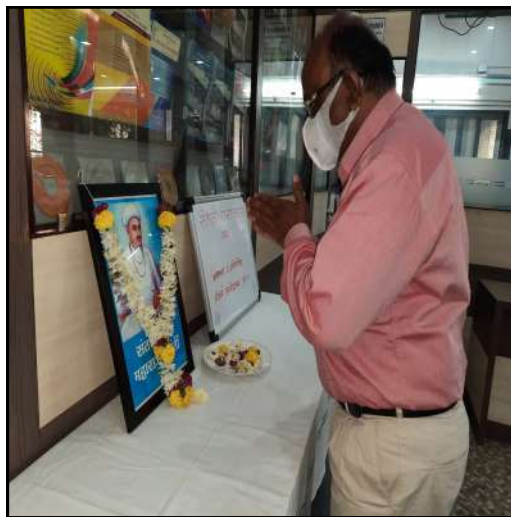
Prof.Dr.Ashok Kamble, Vice Principal and Head, Department of Commerce highlighted the preachings of Sant Jagnade Maharaj. Kamble Sir mentioned that when Sant Tukaram Maharaj's manuscripts were destroyed by some people, Santaji Maharaj rewrote the Abhanga of Sant Tukaram Maharaj from his memories and restored their original glory.

All the rules of physical distancing were followed during the programme. I am thankful to the library staff members who were present during the programme.

Regards,

Dr.Shantashree Sengupta,

Librarian.

*Events Conducted by
Departments and Arts Circle in
December 2021*

Department of Microbiology and Placement Cell

Progressive Education Society's
Modern College of Arts, Science and Commerce (Autonomous)
Shivajinagar, Pune-5
Re-accredited by NAAC with A+ grade (CGPA 3.51)
Department of Microbiology
And
Placement Cell, Modern College, Pune 5
Presents

“Guidance session on Industry Driven Paramedic Skill Development Programs”

- Day & Date: Saturday, 11th December, 2021
- Time: 4:00 pm to 5:30 pm

Mr. Sameer Joshi

Founder and Chairman Trascender
Services Pvt Ltd

Live streaming on Modern Media Station Youtube Channel

www.youtube.com ➔ Modern Media Station

https://youtube.com/channel/UCrbSMrkl_zYoARiZEZ6TfXA

Arts Circle-Prize Distribution

मॉडर्न महाविद्यालय-5 कलामंडळाच्या ऑनलाईन स्पर्धेचा बक्षीस समारंभ प्राचार्य झुंजारराव सर व रोटरी प्रेसिडेंट डॉ. शोभा राव यांच्या हस्ते पार पडला. या कार्यक्रमास Rt. डॉ. राव व Rt. ऋजुता, उपप्राचार्या डॉ. अमृता ओक हजर होते.

Dt. 13.12.2021

M.A.Marathi Part-1 and 2 Get together 28.12.2021

M.A.Marathi Part-1 and 2 get together- 28.12.2021

National Mathematics Day Celebration-28.12.2021

Progressive Education Society's
Modern College of Arts, Science and Commerce (Autonomous),
Shivajinagar, Pune-5
Department of Mathematics

National Mathematics Day Celebration

Program (Tuesday, 28/12/2021)

Activity	Time
• Inauguration	11:00 a.m. to 11.15 a.m.
• Popular Talk on "Ramanujan " By Prof. Dr. S. M. Garge, Assistant Professor, IIT Bombay	11:15 a.m. to 12:12 p.m.
• Project/Poster Exhibition /Competition	12:00 noon to 02:00 p.m.
• Games and Puzzles Exhibition/Competition	12:00 noon to 02:00 p.m.
• Rangoli Exhibition/Competition	08:30 a.m. to 10:30 a.m.
• Seminar/Quiz Competition	02:30 p.m. to 04:00 p.m.

Note: 1) Popular talk would be conducted through online mode. The link would be sent on what's app group of each of the respective classes half an hour in advance.

2) Rangoli and Posters should be ready at the respective place by 10:30 a.m.

3) For competition, candidate should present physically at the respective place/time.

Dr. A. N. Bhavale
Head,
Department of Mathematics

Dr. R. S. Zunjarrao
Principal

*Webinars Attended by Faculty
Members in December 2021*

Dr. Shantashree Sengupta, Librarian participated in “National Webinar on Library Science” with Special Reference to Academic Interface of Law on 21st December 2021

Modern Achievements

Dr. Priyanka Joshi More, Department of History

Dr. Priyanka Joshi More, Department of History

CERTIFICATE OF HONORABLE MENTION

THIS IS TO CERTIFY THAT

Priyanka Joshi-More

has successfully participated in India's leading online writing competition
and submitted an extraordinary piece of work, written and compiled
originally by them.

Certificate ratified by
**THE SELECTION COMMITTEE,
INDIA'S NEXT BIG WRITER**

Congratulations

Congratulations to NCC Cadets

कॅडेट अंकित मोरे (Navy) आणि कॅडेट नेगी (Army) यांनी ऑल इंडिया पातळीवर एन.सी.सी च्या राईफल शूटिंग मध्ये सुवर्ण पदक मिळवले. तसेच ते दोघेही इंडिया ट्रायल साठी पात्र ठरले. त्यातून ऑलिम्पिक साठी भारतीय संघात निवड होण्याची संधी मिळाली आहे. मा. प्राचार्य झुंजारराव सर यांनी दोघांचे कौतुक केले.
Dt.16.12.2021

Congratulations!

Department of Physical Education

HEARTY CONGRATULATIONS

2021-22 आंतर महाविद्यालयीन फुटबॉल स्पर्धेत
मॉडर्न महाविद्यालय, शिवाजीनगर मुलींच्या संघाने
विजेतेपद मिळवल्याबद्दल खेळाडूंचे
हार्दिक अभिनंदन!!

Department of Physical Education

Department of Physical Education

सकाळ

मॉडर्न कॉलेज, शिवाजीनगर विजेते

पुणे, ता. ७ : पुणे शहर विभागाच्या आंतरमहाविद्यालयीन टेबल टेनिस स्पर्धेत महिला गटात मॉडर्न कॉलेज, शिवाजीनगरने विजेतेपद पटकाविले.

प्रभात रोड येथील सिंबायोसिस स्पोर्ट्स सेंटरमध्ये संपलेल्या या स्पर्धेत अंतिम लढतीत मॉडर्न कॉलेज, शिवाजीनगरने कॉलेज ऑफ इंजिनिअरिंग, पुणे संघाचा ३-० असा सरळ पराभव केला. तत्पूर्वी उपांत्य फेरीत मॉडर्न कॉलेज, शिवाजीनगरने सेंट मिराज महाविद्यालयाचा तर कॉलेज ऑफ इंजिनिअरिंग, पुणे संघाने एआयएसएसएमएस कॉलेज ऑफ इंजिनिअरिंगचा ३-० अशा फरकाने पराभव केला होता.

या स्पर्धेचे उद्घाटन सिंबायोसिस महाविद्यालयाचे प्राचार्य डॉ. ऋषिकेश सोमण आणि

» महाविद्यालयीन टेबल टेनिस स्पर्धा

सिंबायोसिस स्पोर्ट्स सेंटरचे संचालक डॉ. सतीश ठिगळे यांच्या हस्ते झाले. यावेळी प्रा. अनिरुद्ध शर्मा, प्रा. तुषार गुजर, प्रा. मधुकर पांडकर, डॉ. दुष्यंत निंबाळकर हे उपस्थित होते. तर बक्षीस वितरण समारंभ पुणे ग्रामीण पोलिसचे डीवीयएसपी राजेंद्र कदम व छत्रपती पुरस्कार विजेते मल्लखांबपटू सत्यजित शिंदे व डॉ. सतीश ठिगळे यांच्या हस्ते झाला.

निकाल : मुली : अंतिम सामना : मॉडर्न महाविद्यालय, शिवाजीनगर विजयी विरुद्ध कॉलेज ऑफ इंजिनिअरिंग, पुणे ३-०. ईशा जोशी वि.वि. रुची नित्सुरे ११-३, ११-४, ११-३, अंकिता भुसारी वि.वि. तन्वी लाड ११-२, १३-११, १२-१०, वैष्णवी देवी वि.वि. सोनिया भट ११-

६, १२-१०, ११-१. उपांत्य फेरी : १) मॉडर्न कॉलेज, शिवाजीनगर विजयी विरुद्ध सेंट मिराज महाविद्यालय ३-०. ईशा जोशी वि.वि. ओजस्विनी जोशी ११-१, ११-५, ११-३, पूजा जोरवर वि.वि. मयूरी तुपे ११-१, ११-१, ११-४. वैष्णवी देवी वि.वि. सानिया शेख ११-३, ११-३, ११-३. २) कॉलेज ऑफ इंजिनिअरिंग, पुणे विजयी विरुद्ध एआयएसएसएमएस कॉलेज ऑफ इंजिनिअरिंग ३-०. सना शिकलगार वि.वि. सिद्धी नासरे ११-७, ११-९, ११-५, रुची नित्सुरे वि.वि. शिवानी भालसाखळे ११-२, ११-५, ११-६, तन्वी लाड वि.वि. स्नेहा गवळी ११-९, ११-५, ११-७.

Pune, Pune-Today
08/12/2021, Page No. 8

Department of Physical Education

Hearty Congratulations

Savitribai Phule Pune University, Winner of West Zone Inter University Football(W) Championship 2021
Modern college s'nagar, pune 5, 10 players in this team....Very proud feeling champions.....Best of Luck for All India Inter University.

Department of Physical Education

अखिल भारतीय आंतर विद्यापीठ शरीरसौष्ठव स्पर्धेत सुवर्णपदक मिळवण्यासाठी हार्दिक शुभेच्छा.

आंतर विभागीय शरीरसौष्ठव स्पर्धेत
महाविद्यालयाच्या वसीम शेख MA व केनिथ
अँथोनी M Com या राष्ट्रीय मेडल विजेत्या
खेळाडूंनी आपल्या वजनी गटात सुवर्णपदक
मिळवून पुणे विद्यापीठ संघात स्थान
मिळवल्याबद्दल हार्दिक अभिनंदन 🏆

लोकमत

शाहू कॉलेजला अन् मुलींच्या सेंट मीरा कॉलेजला विजेतेपद

सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठ : क्रॉस कंट्री स्पर्धा

लोकमत न्यूज नेटवर्क
पुणे : सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठ येथे आंतर महाविद्यालयीन क्रॉसकंट्री स्पर्धेचे आयोजन करण्यात आले होते. या स्पर्धेत मुलांच्या १९ संघांतून ६८ धावपटू, तर मुलींच्या १४ संघांतून ३८ धावपटू सहभागी झाले होते.

मुलांच्या विभागात आबासाहेब गरवारे महाविद्यालयाच्या सन्वल नाईक याने ३८.२५ मिनीट वेळ देत प्रथम क्रमांक पटकावला, तर मुलींच्या गटात अप्पासाहेब जेधे महाविद्यालयाच्या वृषाली उत्तेकर हिने प्रथम क्रमांक मिळवताना ४३.२८ मिनिटे अशी वेळ दिली. या स्पर्धेत मुलांच्या विभागात शाहू मंदिर महाविद्यालय, पुणे, तर मुलींच्या विभागात सेंट मीरा महाविद्यालयाने विजेतेपद मिळवले.

निकाल - मुले विभाग-

- १) सज्जल नाईक-गरवारे महाविद्यालय
- २) सुनील कांबळे- गरवारे महाविद्यालय
- ३) सुयोग अडसूळ- शाहू मंदिर महाविद्यालय
- ४) निखिल बनसोडे- गॉर्डन महाविद्यालय
- ५) अतुल भोसले- शाहू मंदिर महाविद्यालय
- ६) राहुल उत्तेकर- गॉर्डन महाविद्यालय

मुली विभाग-

- १) वृषाली उत्तेकर-अप्पासाहेब जेधे महाविद्यालय
- २) परिणीती शेंडे- शाहू मंदिर महाविद्यालय
- ३) राणीका खरे- शाहू मंदिर महाविद्यालय
- ४) वैष्णवी खरे- सेंट मीरा महाविद्यालय
- ५) स्नेहाजली यादव- चंद्रशेखर शारीरिक शिक्षण, आगारे महाविद्यालय,
- ६) सलीमुनीसा अन्सारी-पूना कॉलेज.

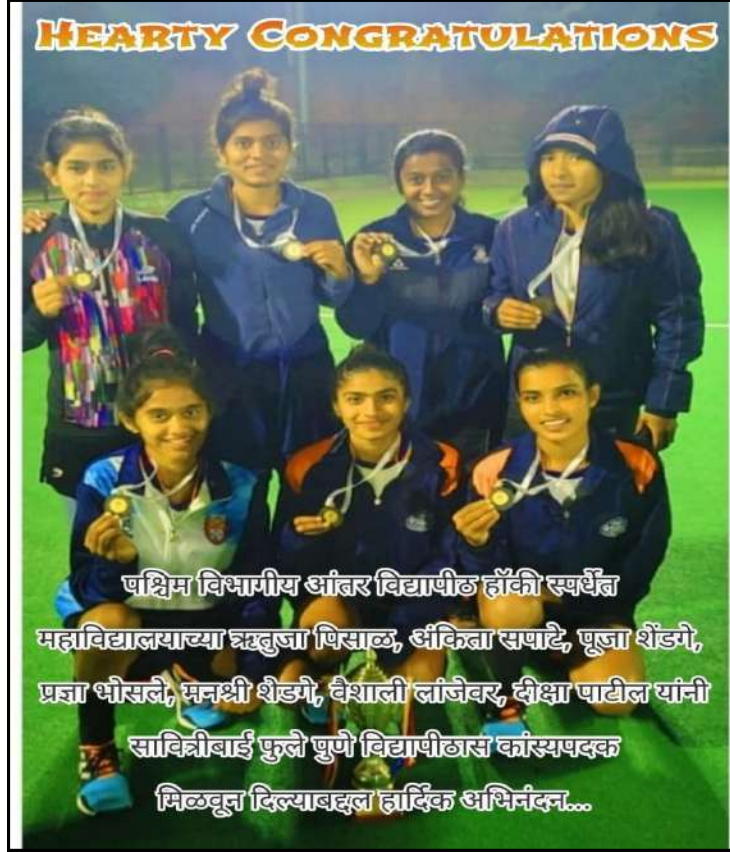
मुलांच्या १९ संघांतून ६८ धावपटू

मुलींच्या १४ संघांतून ३८ धावपटू सहभागी

Hello Pune
Page No. 4 Dec 29, 2021
Powered by: erelego.com

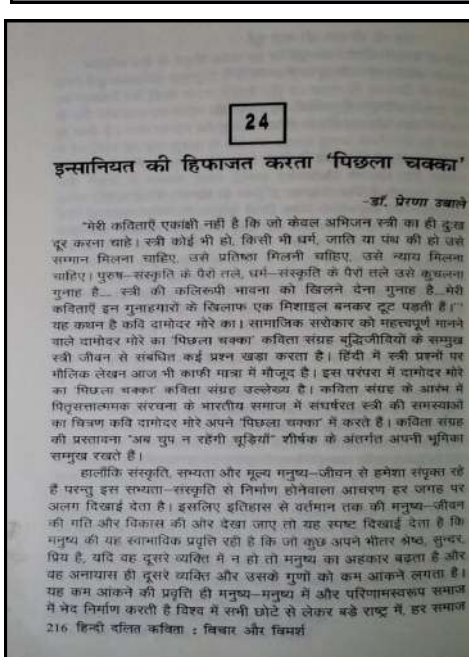
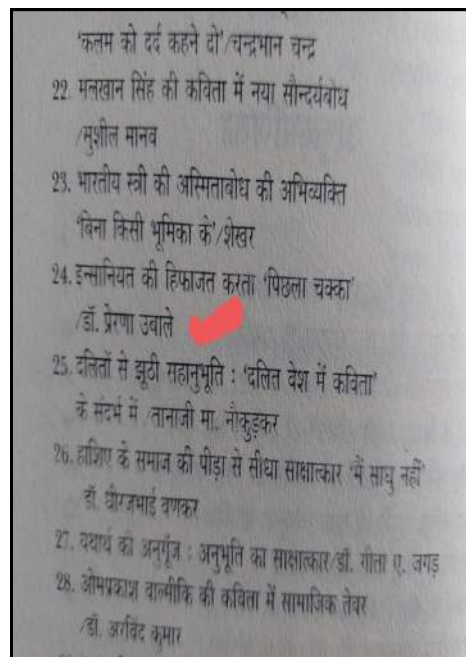
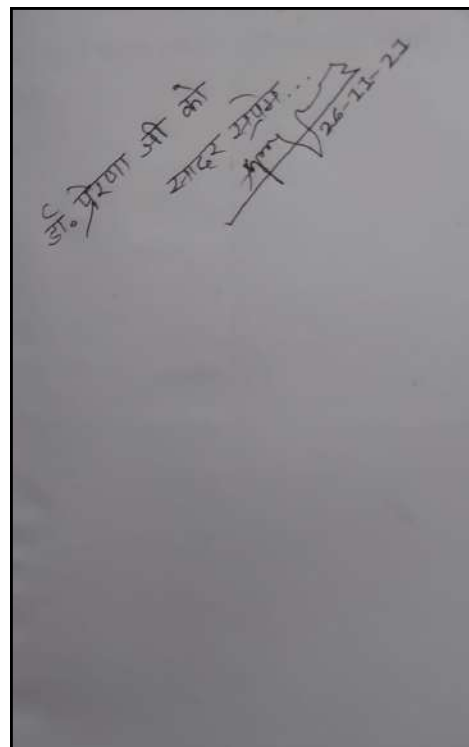
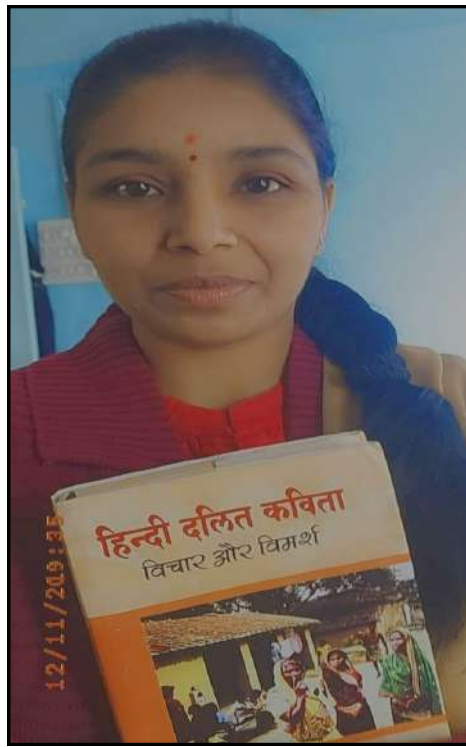

Department of Physical Education

Dr. Prerna Ubale, Head, Department of Hindi

Arts Circle

आपल्या महाविद्यालयाच्या कलामंडळाच्या music ग्रुप ला COEP आयोजित "IMPRESSION" या स्पर्धेत द्वितीय क्रमांक पटकवला...

आपल्या महाविद्यालयाच्या कलामंडळ च्या music ग्रुप ने COEP आयोजित संगीत स्पर्धेत द्वितीय क्रमांक पटकवला . मा. प्राचार्य डॉ.आर.एस.झुंजारराव यांनी विद्यार्थ्यांचे कौतुक केले

Dt. 20.12.2021

Congratulations!

Arts Circle

आपल्या महाविद्यालयाचा कलामंडळाचा विद्यार्थी **अथर्व कुलकर्णी** FYBCS याला राष्ट्रीय स्तरावरचा "बालश्री" हा पुरस्कार देण्यात आला. हा पुरस्कार त्याला शास्त्रीय संगीतातील गायन या प्रकारात देण्यात आला. भारत सरकारच्या "बाल भवन" या संस्थेमार्फत हा पुरस्कार देण्यात आला. मा. प्राचार्य झुंजारराव सर यांनी अथर्व चे कौतुक केले..

Congratulations!

Dr. Gajanan Apine, Department of Marathi

Dr. Gajanan Apine, Department of Marathi

सकाळ

साहित्यिकांनी ठाम भूमिका घेणे महत्त्वाचे

डॉ. नागनाथ कोतापल्ले यांचे मत; भोळे आणि डॉ. यशवंत स्मृती पुरस्कारांचे वितरण

पुणे, ता. २८ : "साहित्य आणि कलेच्या क्षेत्रात भूमिका घेताना मान्यवरांचा, वरिष्ठांचा दबाव असतो. तो झुगारून देऊन साहित्यिकांनी ठाम भूमिका घेणे महत्त्वाचे असते," असे मत ज्येष्ठ लेखक आणि मार्जी संमेलनाध्यक्ष डॉ. नागनाथ कोतापल्ले यांनी नुकतेच व्यक्त केले.

यशवंतराव दाते स्मृती संस्थेतर्फे डॉ. भा. ल. भोळे आणि डॉ. यशवंत स्मृती पुरस्कारांचे वितरण डॉ. कोतापल्ले यांच्या हस्ते झाले. यावेळी कोतापल्ले म्हणाले, "आज गांधींचे नाव काढले की काही लोक नाराज होतात. महात्मा फुले आणि भातसिंग यांचा अपवाद वगळता सर्वानाच दुसरीकडे ओढण्याचे

नवी पेठ, पुणे : एस. एम. जोशी सोशलिस्ट फाउंडेशनच्या सभागृहात डॉ. भा. ल. भोळे आणि डॉ. यशवंत स्मृती पुरस्कारांचे वितरण डॉ. नागनाथ कोतापल्ले यांच्या हस्ते झाले. यावेळी पुरस्कारार्थी आणि मान्यवर.

जोरादार प्रयत्न सुरू आहेत. भारताची पायाभरणी करणाऱ्या पंडित नेहरूंचे विद्रूपीकरण सुरू आहे. आज सत्य आणि असत्य याचे भान समाजाला

येवू नये, अशी परिस्थिती निर्माण केली जात आहे." डॉ. भा. ल. भोळे स्मृती वैचारिक ग्रंथ पुरस्कार २०२० आणि २०२१ साठी अनुक्रमे डॉ. राजा

दीक्षित लिखित 'प्रार्थना समाजाचा इतिहास' आणि ज्येष्ठ विचारवंत आणि शास्त्रज्ञ डॉ. दत्तप्रसाद दाभोळकर लिखित 'स्वामी विवेकानंदांची खरी

ओळख' या ग्रंथांना देण्यात आला. डॉ. भोळे स्मृती सामाजिक कार्यकर्ता पुरस्कार अनुक्रमे सुरेश सावंत आणि ज्येष्ठ अभ्यासक पर्यावरणवादी कार्यकर्ते लेखक अतुल देऊळगावकर यांना प्रदान केला. डॉ. यशवंत सुमंत स्मृती जीवनगौरव पुरस्काराने डॉ. सु. श्री. पांढरीपांडे व दत्ता देसाई यांना गौरवण्यात आले. तर डॉ. यशवंत सुमंत स्मृती युवा संशोधक प्रेरणा पुरस्काराने केरळचे डॉ. चिन्मय धारकर आणि युवा समीक्षक डॉ. गजानन अपिने यांना सन्मानित केले. महाराष्ट्र साहित्य परिषदेचे कार्याध्यक्ष प्रा. मिलिंद जोशी, विजया भोळे, माधुरी सुमंत, संस्थेचे अध्यक्ष प्रदीप दाते, किशोर बेडकीहाळ उपस्थित होते.

Pune, Main
29/12/2021 Page No. 3

दबाव झुगारून साहित्यिकांनी भूमिका घ्यावी

लोकसत्ता प्रतिनिधी

डॉ. नागनाथ कोतापल्ले यांचे आवाहन

पुणे : दबाव झुगारून साहित्यिकांनी भूमिका घ्यावी, असे आवाहन मार्जी संमेलनाध्यक्ष डॉ. नागनाथ कोतापल्ले यांनी रविवारी केले. केशवसुतांनी फुकलेली तुतारी अजूनही सुरूच आहे. मग आम्ही महात्मा फुले यांच्या 'अखंड'चे करायचे काय? असा सवाल त्यांनी उपस्थित केला.

यशवंतराव दाते स्मृती संस्थेतर्फे कोतापल्ले यांच्या हस्ते डॉ. राजा दीक्षित लिखित 'प्रार्थना

समाजाचा इतिहास' आणि ज्येष्ठ शास्त्रज्ञ डॉ. दत्तप्रसाद दाभोळकर लिखित 'स्वामी विवेकानंदांची खरी ओळख' या पुस्तकांना डॉ. भा. ल. भोळे स्मृती वैचारिक ग्रंथ पुरस्कार तर, सुरेश सावंत आणि ज्येष्ठ पर्यावरणवादी कार्यकर्ते-लेखक अतुल देऊळगावकर यांना डॉ. भा. ल. भोळे स्मृती सामाजिक कार्यकर्ता पुरस्कार प्रदान करण्यात आला. गांधीवादी विचारवंत डॉ. सु. श्री. पांढरीपांडे आणि ज्येष्ठ

कार्यकर्ते दत्ता देसाई यांना डॉ. यशवंत सुमंत स्मृती जीवनगौरव पुरस्कार तर, डॉ. चिन्मय धारकर आणि युवा समीक्षक डॉ. गजानन अपिने यांना डॉ. यशवंत सुमंत स्मृती युवा संशोधक प्रेरणा पुरस्काराने गौरवण्यात आले. त्या प्रसंगात कोतापल्ले बोलत होते. महाराष्ट्र साहित्य परिषदेचे कार्याध्यक्ष प्रा. मिलिंद जोशी, विजया भोळे, माधुरी सुमंत, यशवंतराव दाते स्मृती संस्थेचे अध्यक्ष प्रदीप

दाते, पुरस्कार समिती सदस्य किशोर बेडकीहाळ या वेळी उपस्थित होते.

डॉ. कोतापल्ले म्हणाले, गांधींचे नाव काढले की काही लोक नाराज होतात. सध्याच्या काळात संशोधन करणे आवघड झाले आहे. भारताची पायाभरणी करणाऱ्या पंडित नेहरूंचे विद्रूपीकरण सुरू आहे. आज सत्य आणि असत्य याचे भान समाजाला येऊ नये, अशी परिस्थिती जाणीवपूर्वक निर्माण केली जात आहे. राजकीय पक्षांचे आयटी सेल तर, कुत्रे भुकावी असे अंगावर येत आहेत.

Newly Added Books During December 2021

Author	Title
♦ HISRICH, ROBERT D.	♦ ENTREPRENEURSHIP
♦ GUPTA, SEEMA	♦ DIGITAL MARKETING
♦ BUTTERFIELD, JEFF	♦ SOFT SKILLS FOR EVERYONE
♦ BARRINGER, BRUCE	♦ ENTREPRENEURSHIP: SUCCESSFULLY LAUNCHING NEW VENTURES
♦ CHARANTIMATH, POORNIMA	♦ ENTREPRENEURSHIP DEVELOPMENT AND SMALL BUSINESS ENTERPRISES
♦ BHATIA, PUNEET SINGH	♦ FUNDAMENTALS OF DIGITAL MARKETING
♦ MILLER, THOMAS W.	♦ MARKETING DATA SCIENCE: MODELING TECHNIQUES IN PREDICTIVE ANALYTICS WITH R AND PYTHON
♦ HEMANN, CHUCK / BURBARY, KEN	♦ DIGITAL MARKETING ANALYTICS: MAKING SENSE OF CONSUMER DATA IN A DIGITAL WORLD
♦ RAMESH, GOPALASWAMY / RAMESH, MAHADEVAN	♦ THE ACE OF SOFT SKILLS: ATTITUDE, COMMUNICATION AND ETIQUETTE FOR SUCCESS
♦ VANCE,ASHLEE / KULKARNI, SUSHRUT (TRANSLATOR)	♦ ELON MUSK (IN MARATHI)
♦ MAXWELL, JOHN / THAKKAR,PUSHPA (TRANSLATOR)	♦ VIKASACHE 15 AMULYA NIYAM
♦ KUMBHAR, RAJENDRA	♦ VACHNATUN VYAKTIMATVA VIKAS
♦ MAHAJAN, S.G.	♦ YASHASWI GRANTHPAAL KASE VHAL? ANUBHAV KATHAN
♦ MAHAJAN, S.G.	♦ PUNE SHAHARATIL VASTU SANGRAHALAY, KALA DALANE AANI GRANTHALAYE
♦ NEAMEN, DONALD A./ BISWAS, DHRUBES	♦ SEMICONDUCTOR PHYSICS AND DEVICES
♦ RAMGIR, MAYUR	♦ INTERNET OF THINGS: ARCHITECTURE, IMPLEMENTATION AND SECURITY
♦ VAN VALEKNBURG, M.E.	♦ NETWORK ANALYSIS
♦ MAZIDI, M.A.	♦ PIC MICROCONTROLLER AND EMBEDDED SYSTEMS: USING ASSEMBLY AND C FOR PIC18
♦ GHOSHAL, ASHITAVA	♦ ROBOTICS: FUNDAMENTAL CONCEPTS AND ANALYSIS
♦ GOTTFRIED, BYRON	♦ SCHAUM'S OUTLINES PROGRAMMING WITH C
♦ SINGH R.P. / SAPRE, S.D.	♦ COMMUNICATION SYSTEMS: ANALOG AND DIGITAL
♦ BROWN, STEPHEN / VRANE-SIC,ZVONKO	♦ FUNDAMENTALS OF DIGITAL LOGIC WITH VERILOG DESIGN
♦ CHOUDHURY, D. ROY	♦ LINEAR INTEGRATED CIRCUITS
♦ AHUJA, VANDANA	♦ DIGITAL MARKETING
♦ TUTEN, TRACY L.	♦ SOCIAL MEDIA MARKETING
♦ KUMBHAR, RAJENDRA	♦ MULANNA VACHUN DAKHWA AANI TYANCHE AYUSHYA GHADWA (MARATHI TRANSLATION OF THE READ-ALoud HANDBOOK)
♦ KUMBHAR, RAJENDRA	♦ HOW TO WRITE PROJECT REPORTS, M.Phil & Ph.D THESIS AND RESEARCH ARTICLES
♦ KHERA, SHIV	♦ YOU CAN ACHIEVE MORE

Newly Added Books During December 2021

Author	Title
♦ KUSHNER, HAROLD	♦ WHEN BAD THINGS HAPPEN TO GOOD PEOPLE
♦ COLE-WHITTAKER, TERRY	♦ WHAT YOU THINK OF ME IS NONE OF MY BUSINESS
♦ KEMPTON, BETH	♦ WABI SABI: JAPANESE WISDOM FOR A PERFECTLY IMPERFECT LIFE
♦ SINHA, SHAKTI	♦ VAJPAYEE: THE YEARS THAT CHANGED INDIA
♦ HAAS, SCOTT	♦ UKEIRERU: HAPPINESS AND ACCEPTANCE THROUGH JAPANESE WISDOM
♦ ANAND, ANITA	♦ UDHAM SINGH: THE REVENGE OF JALLIANWALA BAGH
♦ VIVEKANAND, SWAMI	♦ THOUGHTS TO INSPIRE
♦ RIZVI, S.A.A.	♦ THE WONDER THAT WAS INDIA: VOLUME II (A SURVEY OF THE HISTORY AND CULTURE OF THE INDIAN SUB-CONTINENT FROM THE COMING OF THE MUSLIMS TO THE BRITISH CONQUEST 1200 TO 1700)
♦ BASHAM, A.L.	♦ THE WONDER THAT WAS INDIA: VOLUME 1 (A SURVEY OF THE HISTORY AND CULTURE OF THE INDIAN SUB-CONTINENT BEFORE THE COMING OF THE MUSLIMS)
♦ KUSH, NARADA	♦ THE VEDAS FROM EVERYONE
♦ HARRIS, KAMALA	♦ THE TRUTHS WE HOLD: AN AMERICAN JOURNEY
♦ KAPOOR, COOMI	♦ THE TATAS, FREDDIE MERCURY AND THE BAWAS: AN INTIMATE HISTORY OF THE PARSIS
♦ MITRA, ABHAS	♦ THE RISE AND FALL OF THE BLACK HOLE PARADIGM
♦ MARMION, JEAN-FRANCOIS	♦ THE PSYCHOLOGY OF STUPIDITY
♦ MARSHALL, TIM	♦ THE POWER OF GEOGRAPHY: TEN MAPS THAT REVEAL THE FUTURE OF OUR WORLD
♦ WALKER, PETER	♦ THE MIRACLE PILL: WHY A SEDENTARY WORLD IS GETTING IT ALL WRONG
♦ SAMARPAN	♦ THE HINDU WAY: FREEDOM TO ONENESS
♦ TEKRIWAL, GAURAV	♦ THE GREAT INDIAN MATHEMATICIANS
♦ VERMA, PAVAN	♦ THE GREAT HINDU CIVILISATION: ACHIEVEMENT, NEGLECT, BIAS AND THE WAY FORWARD
♦ JAIN, ISHITA/ KUNDU, NAOMI	♦ THE GIRL WHO WENT TO THE STARS AND OTHER EXTRAORDINARY LIVES
♦ KHOSLA, ISHI	♦ THE DIET DOCTOR: THE SCIENTIFICALLY PROVEN WAY TO LOOSE WEIGHT
♦ SOUNDAR, CHITRA	♦ THE EXTRAORDINARY LIFE OF MAHATMA GANDHI
♦ GANDHI, MAHATMA	♦ THE BHAGAVAD GITA ACCORDING TO GANDHI
♦ FRANKLIN, BENJAMIN	♦ THE AUTOBIOGRAPHY OF BENJAMIN FRANKLIN
♦ COLLINS, PATRICK	♦ SPEAK WITH POWER AND CONFIDENCE
♦ BOOKER, CHRISTOPHER/ NORTH, RICHARD	♦ SCARED TO DEATH FROM BSE TO CORONA VIRUS: WHY SCARES ARE COSTING US THE EARTH
♦ RAVI, JAYANTI	♦ SANITY IN SANITATION: JAJAROO NI JHUMBESH
♦ EINSTEIN, ALBERT	♦ RELATIVITY: THE SPECIAL AND GENERAL THEORY
♦ PITRODA, SAM	♦ REDESIGN THE WORLD: A GLOBAL CALL TO ACTION

Newly Added Books During December 2021

Author	Title
♦ THAROOR, SHASHI	♦ PAX INDICA: INDIA AND THE WORLD OF THE 21ST CENTURY
♦ ABDUL KALAM, A.P.J./ RAJAN, Y.S.	♦ MISSION INDIA: A VISION FOR INDIAN YOUTH
♦ ACHARYA, VENUGOPAL	♦ MIND YOUR MIND: THREE PRINCIPLES FOR HAPPY LIVING
♦ GREGORY, TIM	♦ METEORITE: HOW STONES FROM OUTER SPACE MADE OUR WORLD
♦ HITLER, ADOLF	♦ MEIN KAMPF
♦ GIRI MOHINI/ KHANNA MEERA	♦ MANTRAS FOR POSITIVE AGEING FROM 50 EMINENT INDIANS
♦ TALWALKAR, PRADEEP G.	♦ LIVING EASY WITH DIABETES: THE ULTIMATE HANDBOOK
♦ IYENGAR, B.K.S	♦ LIGHT ON LIFE: THE JOURNEY TO WHOLENESS, INNER PEACE AND ULTIMATE FREEDOM
♦ DAS, GAUR GOPAL	♦ LIFE'S AMAZING SECRETS: HOW TO FIND BALANCE AND PURPOSE IN YOUR LIFE
♦ SANYAL, SANJEEV	♦ LAND OF THE SEVEN RIVERS: A BRIEF HISTORY OF INDIA'S GEOG- RAPHY
♦ RAO, KAVITHA	♦ LADY DOCTORS: THE UNTOLD STORIES OF INDIA'S FIRST WOMEN IN MEDICINE
♦ HARVEY, SARAH	♦ KAIZEN: THE JAPANESE METHOD FOR TRANSFORMING HABITS ONE SMALL STEP AT A TIME
♦ DATTA, V.N.	♦ JALLIANWALA BAGH: A GROUNDBREAKING HISTORY OF THE 1919 MASSACRE
♦ SADHGURU	♦ INNER ENGINEERING: A YOGI'S GUIDE TO JOY
♦ THAROOR, SHASHI	♦ INDIA FROM MIDNIGHT TO THE MILLENNIUM AND BEYOND
♦ TULLY, MARK/ WRIGHT, GILLIAN	♦ INDIA IN SLOW MOTION
♦ NILEKANI, NANDAN	♦ IMAGINING INDIA: IDEAS FOR THE NEW CENTURY
♦ GARCIA, HECTOR	♦ IKIGAI: THE JAPANESE SECRET TO A LONG AND HAPPY LIFE
♦ ABDUL KALAM, A.P.J.	♦ IGNITED MINDS: UNLEASHING THE POWER WITHIN INDIA
♦ SINGHAL, ADITI/ SINGHAL, SUDHIR	♦ HOW TO IMPROVE CONCENTRATION BY GUINNESS WORLD REC- ORD HOLDERS
♦ SEN, AMARTYA	♦ HOME IN THE WORLD: A MEMOIR
♦ PURANDARE, VAIBHAV	♦ HITLER AND INDIA: THE UNTOLD STORY OF HIS HATRED FOR THE COUNTRY AND ITS PEOPLE
♦ CHAKRAVARTY, ROHAN	♦ GREEN HUMOUR FOR A GREYING PLANET
♦ NEHRU, JAWAHARLAL	♦ GLIMPSES OF WORLD HISTORY: BEING FURTHER LETTERS TO HIS DAUGHTER, WRITTEN IN PRISON AND CONTAINING A RAMBLING ACCOUNT OF HISTORY FOR YOUNG PEOPLE
♦ GRANT, ADAM	♦ GIVE AND TAKE: A REVOLUTIONARY APPROACH TO SUCCESS
♦ OJHA, AMRESH/ MOITRA, SUBHRA	♦ FITNESS HABITS: BREAKING THE BARRIERS TO FITNESS
♦ WILDING, KAREN	♦ FIRST MATHS GLOSSARY

Newly Added Books During December 2021

Author	Title
♦ JAMISON, CHRISTOPHER	♦ FINDING HAPPINESS: A MONK'S GUIDE TO A FULFILLING LIFE
♦ MODI, NARENDRA	♦ EXAM WARRIORS
♦ KAPOOR, AEKTA	♦ EVERYTHING CHANGED AFTER THAT: 25 WOMEN, 25 STORIES
♦ YOGESWARA	♦ EVERYDAY YOGA: AN ILLUSTRATED GUIDE TO HEALING
♦ TRACY, BRIAN	♦ ENTREPRENEURSHIP: HOW TO START AND GROW YOUR OWN BUSINESS
♦ VANCE, ASHLEE	♦ ELON MUSK: HOW THE BILLIONAIRE CEO OF SPACEX AND TESLA IS SHAPING OUR FUTURE
♦ ISAACSON, WALTER	♦ EINSTEIN: HIS LIFE AND UNIVERSE
♦ RAO, JAITHIRTH	♦ ECONOMIST GANDHI
♦ JOSEPH, TONY	♦ EARLY INDIANS: THE STORY OF OUR ANCESTORS AND WHERE WE CAME FROM
♦ DAS, GURCHARAN	♦ THE DIFFICULTY OF BEING GOOD: ON THE SUBTLE ART OF DHARMA
♦ CARNEGIE, DALE	♦ HOW TO DEVELOP SELF-CONFIDENCE AND INFLUENCE PEOPLE BY PUBLIC SPEAKING
♦ VARMA, PAVAN	♦ CHANAKYA'S VIEW: UNDERSTANDING INDIA IN TRANSITION
♦ ABDUL KALAM, A.P.J.	♦ BEYOND 2020: A VISION FOR TOMORROW'S INDIA
♦ MANSOOR, SAHAR/ RIDDER, TIM de	♦ BARE NECESSITIES: HOW TO LIVE A ZERO WASTE LIFE
♦ PANDEY, DEANNE	♦ BALANCE: THE SECRET TO TRUE HEALTH AND HAPPINESS IN 13 WAYS
♦ JEAN, DREZE/ SEN, AMARTYA	♦ AN UNCERTAIN GLORY: INDIA AND ITS CONTRADICTIONS
♦ HADFIELD, CHRIS	♦ ASTRONAUTS GUIDE TO LIFE ON EARTH
♦ de VILLIERS, AB	♦ AB de VILLIERS: THE AUTOBIOGRAPHY
♦ GRENVILLE- CLEAVE, BRIDGET	♦ ACHIEVE LASTING HAPPINESS: A PRACTICAL GUIDE TO POSITIVE PSYCHOLOGY
♦ DESHMUKH, CHANDAN	♦ 7 DREAM JOBS AND HOW TO FIND THEM
♦ DESHMUKH, CHANDAN	♦ 5 MANTRAS ONLY SUCCESSFUL STUDENTS KNOW
♦ HARARI, YUVAL	♦ 21 LESSONS FOR THE 21ST CENTURY
♦ PETERSON, JORDAN	♦ 12 RULES FOR LIFE: AN ANTIDOTE TO CHAOS
♦ ROY, ANITA	♦ 100 EVENTS THAT MADE INDIAN HISTORY: MEMORABLE EVENTS THAT SHAPED MODERN INDIA
♦ BANERJEE, ABHIJIT/ DUFLO, ESTHER	♦ POOR ECONOMICS (GARIBICHE ARTHAKAARAN)
♦ GURAV, ARTI	♦ TIME MANAGEMENT

Newly Added Books During December 2021

Author	Title
♦ LEE, HARPER/KHARE, VIDYAGAURI	♦ TO KILL A MOCKING BIRD (IN MARATHI)
♦ GODBOLE, ACHYUT/ DESH Mukh, DEEPA	♦ TANTRADNYA GENIUS PART-3
♦ GODBOLE, ACHYUT/ DESH Mukh, DEEPA	♦ TANTRADNYA GENIUS PART-2
♦ GODBOLE, ACHYUT/ DESH Mukh, DEEPA	♦ TANTRADNYA GENIUS PART-1
♦ SAMPATH, VIKRAM	♦ SAVARKAR: VISMRTICHE PADSAAD 1883 TO 1924
♦ GHASIAS, ANAND	♦ BHOOKAMP (EARTHQUAKES)
♦ GHASIAS, ANAND	♦ KRISHNA VIVAR (BLACK HOLE)
♦ GHASIAS, ANAND	♦ JWALAMUKHI
♦ TILAK, LOKMANYA BAL-GANGADHAR	♦ SHRIMAD BHAGAVAD GEETA RAHASYA
♦ ARSOD, SANTOSH	♦ PRABODHAN PANDHARICHA KRANTIKARI SANT GADGEBABA
♦ WALIMBE, V.S.	♦ HITLER
♦ PAWAR, JAYSINGRAO	♦ KRANTI SINGH NANA PATIL
♦ PATIL, VISHWAS N.	♦ KAR HAR MAIDAN FATEH
♦ GARCIA, HECTOR	♦ IKIGAI: EK SAFAR
♦ PATIL, VISHWAS N.	♦ MANN MEIN HAIN VISHWAS
♦ BHADSAVLE, AKASH	♦ NATHURAM GODSE: JANMA PAASUN PHASHI PARYANT
♦ HILL, NAPOLEAN	♦ FIFTY TWO LESSONS FOR LIFE (IN MARATHI)
♦ GODBOLE, MANGALA	♦ PU LA: CHANDANE SMARNACHE
♦ THORAT, AVINASH	♦ AJIT DOVAL: GUPHTER TE RASHTRIYA SURAKSHA SALLAGAR
♦ KELKAR, BHUSHAN	♦ INDUSTRY 4.0
♦ RISBUD, SUDHA	♦ AJAY BHARAT (5TH TO 12TH CENTURY)
♦ JAMES, CLEAR	♦ ATOMIC HABITS (IN MARATHI)
♦ PARULEKAR, A.	♦ MULANCHE MAANSIK TANAV AANI UPCHAR
♦ FAILLA, DON	♦ FAKT 45 SECONDANCHA SADRIKARAN
♦ SRIVASTAVA, P.	♦ JAGPRASIDDHA MAHILA SHASTRADNYA
♦ RANE, V.	♦ VIRAT
♦ SOMKUWAR, V.G	♦ BHARTACHA ITIHAAS (1206 TO 1707)
♦ MIRAJKAR, A.	♦ SWAYAM SIDDHA
♦ PATIL, SUKANYA	♦ IIT BIT: EKA IITIAN CHI ANUBHAV GATHA
♦ KAHATE, A.	♦ ANUURJA: TARAK KI MARAK
♦ BHATEWARA, S	♦ SHODH NEHRU GANDHI PARVACHA
♦ DABHOLKAR, D.	♦ SWAMI VIVEKANANDANCHI KHARI ORAKH

Donated Books to the Library During December 2021

Author	Title
♦ VERMA NIRMAL	♦ TEEN EKANT तीन एकांत
♦ KARNAD GIRISH	♦ TALEDAND तलेदंड
♦ SAHAY RAGHUVeer	♦ BARNAM ONE बरनम वन
♦ BODAS NAAG	♦ NAR NAARI नर नारी
♦ BRAJBHUSHAN	♦ NAAYAK नायक
♦ FO DARIO	♦ EK AUR DURGHATANA एक और दुर्घटना
♦ SWADESH DEEPAK	♦ JALATA HUA RATH जलता हुआ रथ
♦ SINH SUSHEEL KUMAR	♦ ALAKH AAJADI KI अलख आजादी की
♦ MATHUR JAGDISHCHANDRA	♦ KONARK कोर्णाक
♦ VAJPEYEE ASHOK	♦ UMANG उमंग
♦ PARANJAPE JAYA	♦ HINDI NATAK VIMARSH हिन्दी नाटक विमर्श
♦ MAJITHIYA SUDARASHAN	♦ SWATANTRYOTTAR HINDI RANG NATAK
♦ TANEJA JAIDEV	♦ NAYI RANG CHETANA AUR HINDI NATAKKAAR नयी रंग चेतना और हिन्दी नाटककार
♦ BENPURI SHREERAM	♦ CHAAR EKANAKI
♦	♦ DO NATAK NETRADAAN VIJETA
♦ SINH KUWANAR BHAHADUR	♦ GULEL गुलेल
♦ BHRAMAR RAMKUMAR	♦ BHASMASUR
♦ PRAKASH PRIYADARSHI	♦ SABHYA SAAP सभ्य सांप
♦ RAI BAIJNATH	♦ HUM EK HAI हम एक है
♦ SHESH SHANKAR	♦ PHANDI फंदी
♦ CHATURVEDI JAGADISH	♦ PEELI DOPAHAR पिली दोपहर
♦ YADAV RAJENDRA	♦ CHEKHAV KE TEEN NATAK चेखव के तीन नाटक
♦ SHARMA REVATIDAS	♦ NA DHARMA NA EMAN न धर्म न ईमान
♦ KHADASE DAMODAR	♦ JANAMANTARAN - GATHA जन्मन्तरण गाथा
♦ LAL LAXMINARAYAN	♦ KHEL NAHI NATAK खेल नहीं नाटक
♦ RAI NARNARAYAN	♦ NATAKKAR LAXMINARAYAN LAL KI NATYA SADHANA नाटककार लक्ष्मीनारायण लाल की नाट्य - साधना
♦ SHASTRI DEVARASHI	♦ HINDI KE PAURANIK NATAK

Donated Books to the Library During December 2021

Author	Title
♦ SISODIYA	♦ AADHUNIK HINDI NATAKO ME NAYAK EVAM NAYIKA KI ARIKALPNA आधुनिक हिन्दी नाटको में नायक एवं नायिका की परिकल्पना
♦ MALKHANSINH ♦ KISHOR BRAJRAJ	♦ HINDI NATAK AUR RANGMANCH हिन्दी नाटक और रंगमंच
♦ MISHRA SARJUPRASAD	♦ LAL LAXMINARAYAN
♦ ANKUR DEVENDRA RAJ	♦ RANGMACH KA SAUNDARYA SHASTRA रंगमंच का सौंदर्यशास्त्र
♦ GUPT RAMKUMAR	♦ HINDI NATAK KE PRAMUKH HASTAKSHAR हिन्दी नाटक के प्रमुख हस्ताक्षर
♦ BHATI KARN SINH	♦ SAMASYA NATAKO KA SWAROOP VISHLESHAN
♦ SHESH SHANKAR	♦ BHASHAN VA NATAYAVISHAYAK VICHAR भाषण व नाट्य विषयक विचार
♦ GAUTAM SURESH	♦ TRIKON ME UBHARATI AADHUNIK SANVEDANA त्रिकोणमें उभरती आधुनिक संवेदना
♦ RAO NAAGRATNA N.	♦ SATHOTTAR HINDI NATAKO ME NAARI साठोत्तर हिंदी नाटको में नारी
♦ HASAMNIS MADHUKAR	♦ PRAYOGSHIL NATAKKAR प्रयोगशील नाटककार
♦ PATIL YASHODHAN	♦ MUKTA SHABDA JUL 2018
♦ PATIL YASHODHAN	♦ MUKTA SHABDA APRIL 2018
♦ PATIL YASHODHAN	♦ MUKTASHABDA MARCH 2018
♦ PATIL YASHODHAN	♦ MUKTA SHABDA DIWALI 2018
♦ PATIL YASHODHAN	♦ MUKTA SHABDA MAY 2017
♦ PATIL YASHODHAN	♦ MUKTA SHABDA APRIL 2017
♦ PATIL YASHODHAN	♦ MUKTA SHABDA मुक्त शब्द
♦ PATIL YASHODHAN	♦ MUKTA SHABDA JUNE 2018

The above Books and Journals are donated by

Dr. Jaya Paranjape, Retired Professor,

Department of Hindi, SPPU, Pune-7.

News Paper Clippings : December 2021

Online newspapers and online services based on newspapers are becoming increasingly popular and useful in current digital age. These services helped libraries in reaching out users wherever they are and also save time of the users. The newspaper clippings are also known as press clippings in some libraries .

[Ref: Gaur, Ramesh C., Chand, Mahesh, Gaur, Kavita & Yadav, Amar Singh. (2013). *Online Newspaper Clippings and News Services for Libraries: Experiences in Indian Libraries*. Accessed from <http://library.ifla.org/240/1/153-gaur-en.pdf>]

Clipping is the cutting-out of articles from a paper publication. Newspaper clippings are often used when people have to write a report or make a presentation or for future reference.

महाराष्ट्र टाइम्स

लोकमत

The Modern College, Shivajinagar Library subscribes to Ten (10) English Newspapers and Eleven (11) Marathi Newspapers which are referred by the students and staff. The Library has a practice of posting notifications of important news related to Education, UGC, NAAC, Savitribai Phule Pune University on the WhatsApp Groups of Staff.

लोकसत्ता
लोकसत्ता, लोकसत्ता!

पुढारी

hindustan times

Father of Library Science, Dr. S.R.Ranganathan's Fifth Law of Library Science states that '*Library is a Growing Organism*'. It means that a library should be a

TOI

continually changing institution, never static in its outlook. Books, methods, and the physical library should be updated over time. As an implication of the Fifth Law of Library Science, the Modern College Library has also updated the ways of keeping and maintaining the Newspaper Clippings. E-newspaper Clippings Service gives a global viewership/user base, no maintenance required, storage space issues will be solved and any user, anytime, at any place can have an access to the Newspaper Clippings Service. The E-Newspaper Clippings Section is divided into *News regarding MCASC, Pune-5, Education, Work of Appreciation, Health, Research, Sports, Miscellaneous*.

सामना

प्रभात

केसरी

News Paper Clippings related to Progressive Education Society, Pune 5

दहावीच्या गुणवंत विद्यार्थ्यांचा सत्कार

प्रभात वृत्तसेवा

पुणे, दि. ३ - प्रोग्रेसिव्ह एज्युकेशन सोसायटीच्या शिवाजीनगर येथील मॉडर्न हायस्कूलमधील दहावीच्या गुणवंत विद्यार्थी सत्कार समारंभ पार पडला. प्रमुख पाहुणे पुणे जिल्हा माध्यमिक शिक्षणाधिकारी सुनंदा वाखारे, संस्थेचे कार्याध्यक्ष डॉ. गजानन एकबोटे यांच्या हस्ते गुणवंत विद्यार्थ्यांचा सत्कार करण्यात आला.

यावेळी संस्थेचे कार्यवाह प्रा. शामकांत देशमुख, सहकार्यवाह

प्रा. ज्योत्स्ना एकबोटे, शाळा समिती अध्यक्ष चित्तरंजन कांबळे, तसेच उद्भव खरे, नियामक मंडळ सदस्य प्रमोद शिंदे, विद्यापीठ अधिसभा सदस्य दादाभाऊ शिनलकर, पालक संघ उपाध्यक्ष शोभा राजळे, मुख्याध्यापिका रोहिणी काळे, उपमुख्याध्यापिका शारदा साबळे, पर्यवेक्षक निवृत्ती गोपाळेसह आदी उपस्थित होते.

सूत्रसंचालन रेखा खेडेकर व ईशानी ढेरे यांनी केले. पाहुण्यांचा परिचय सतीश लिंबेकर, यादी वाचन स्मिता पवार, पसायदान पंढरपुरे यांनी केले.

सकाळ

मॉडर्न महाविद्यालयाला स्वायत्ततेचा दर्जा

पुणे, ता. १४ : गणेशखिंड येथील मॉडर्न कला, विज्ञान आणि वाणिज्य महाविद्यालयाला विद्यापीठ अनुदान आयोगाकडून स्वायत्त महाविद्यालयाचा दर्जा मिळाला आहे. प्रोग्रेसिव्ह एज्युकेशन सोसायटी अंतर्गत स्वायत्त महाविद्यालयाचा दर्जा मिळालेले हे दुसरे महाविद्यालय आहे, अशी माहिती सोसायटीचे कार्याध्यक्ष डॉ. गजानन एकबोटे यांनी दिली.

हा प्रस्ताव जून २०२१मध्ये सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठ आणि विद्यापीठ अनुदान आयोग यांना सादर करण्यात आला. समितीने ऑक्टोबरमध्ये महाविद्यालयास प्रत्यक्ष भेट दिली. दरम्यान, समितीने पाहणी करून महाविद्यालयाला स्वायत्ततेचा

दर्जा देण्याची शिफारस आयोगाकडे केली. यानिमित्त आयोजित पत्रकार परिषदेत डॉ. एकबोटे, महाविद्यालयाचे प्राचार्य डॉ. संजय खरात उपस्थित होते. स्वायत्त महाविद्यालयात बी.एससी इन डेटा सायन्स, बी.व्होकेशनल इन बँकिंग अँड फायनान्सिअल सर्व्हिसेस, बी.व्होकेशनल इन ट्रेड्स अँड टुरिझम, डिप्लोमा इन मॅटल हेल्थ केअर, डिप्लोमा इन ऑप्टिकलर अँड फिशरीज हे अभ्यासक्रम सुरू केले जातील, असे प्राचार्य खरात यांनी सांगितले. महाविद्यालयाला पंतप्रधान मत्स्यसंपदा योजनेतर्गत 'फिश डिसीज डायग्नोस्टिक सेंटर'ची मान्यता मिळाली असून, ४० लाख रुपयांचे अनुदान मिळाले आहे.

“ विद्यापीठाशी संलग्न मोठी

महाविद्यालये स्वायत्त होत आहेत. पण विद्यापीठाला या महाविद्यालयांवरील मालकी हक्क सोडायचा नसल्याचे दिसते. स्वायत्त महाविद्यालयांच्या प्रश्नांबाबत विद्यापीठ आणि राज्य सरकारकडून टोलवाटोलवी केली जाते. स्वायत्त महाविद्यालयांचे प्रश्न सोडविण्यासाठी उच्च व तंत्र शिक्षणमंत्री उदय सामंत यांनी पुढाकार घेऊन राज्यातील विद्यापीठे आणि स्वायत्त महाविद्यालयांची बैठक घ्यावी. - डॉ. गजानन एकबोटे, कार्याध्यक्ष, प्रोग्रेसिव्ह एज्युकेशन सोसायटी

Pune, Main

15/12/2021 Page No. 2

गणेशखिंड येथील मॉडर्न महाविद्यालयाला स्वायत्त दर्जा

प्रभात वृत्तसेवा

पुणे, दि. १४ - प्रोग्रेसिव्ह एज्युकेशन सोसायटीच्या गणेशखिंड येथील मॉडर्न

महाविद्यालयाला विद्यापीठ अनुदान आयोगाकडून (यूजीसी) स्वायत्त दर्जा देण्यात आला आहे. हा स्वायत्त दर्जा पुढील दहा वर्षासाठी राहील. आता महाविद्यालयाला नावीन्यपूर्ण अभ्यासक्रम निर्माण करण्यासह कालसुसंगत शैक्षणिक बदल करता येणार आहे. याची अंमलबजावणी येत्या शैक्षणिक वर्षापासून करण्यात येणार आहे.

‘यूजीसी’चा निर्णय : संस्थेचे कार्याध्यक्ष डॉ. गजानन एकबोटे यांची माहिती

“ यापूर्वी शिवाजीनगरच्या मॉडर्न महाविद्यालयास स्वायत्त दर्जा मिळाला. आता गणेशखिंड येथील महाविद्यालयास हा दर्जा मिळाला आहे. क्लस्टर विद्यापीठ सुरू करण्यापूर्वी किमान तीन महाविद्यालये स्वायत्त होणे आवश्यक आहे. त्यामुळे आता संस्थेचे अभियांत्रिकी महाविद्यालय आणि मॅनेजमेंट इन्स्टिट्यूटला स्वायत्तता दर्जाचे प्रस्तावित आहे. त्यानंतर क्लस्टर विद्यापीठाचा प्रयत्न राहील. - डॉ. गजानन एकबोटे, कार्याध्यक्ष, प्रोग्रेसिव्ह एज्युकेशन सोसायटी

प्रोग्रेसिव्ह एज्युकेशन सोसायटीचे कार्याध्यक्ष डॉ. गजानन एकबोटे यांनी पत्रकार परिषदेत ही माहिती दिली. महाविद्यालयाचे प्राचार्य डॉ. संजय खरात, संस्थेच्या सहकार्यवाह प्रा. ज्योत्स्ना एकबोटे, प्रा. सुरेश तोडकर, प्रा. प्रकाश दीक्षित, प्रा. मंजुषा

कुलकर्णी आदी यावेळी उपस्थित होते. यूजीसीतर्फे प्रा. रेणू जैन यांच्या अध्यक्षतेखालील समितीने ऑक्टोबरमध्ये महाविद्यालयाला भेट देऊन आढावा घेतला. त्यानंतर स्वायत्त दर्जा देण्यात आल्याचे पत्र ७ डिसेंबरला महाविद्यालयाला देण्यात आले.

स्वायत्त महाविद्यालयांबाबत टोलवाटोलवी

आतापर्यंत स्वायत्ततेचा अनुभव फारसा चांगला नाही. एखादा अभ्यासक्रम सुरू करण्यासाठी विद्यापीठ राज्य शासनाकडे, तर शासनाकडून विद्यापीठाकडे बोट दाखविते. त्यामुळे तरतूद नसतानाही नवीन अभ्यासक्रमास परवानगी विद्यापीठाकडून घ्यावी लागते. याबाबत विद्यापीठ व राज्यशासनाकडून स्वायत्त महाविद्यालयांना टोलवाटोलवीचा प्रकार सुरू आहे. स्वायत्त महाविद्यालयांना शैक्षणिक स्वातंत्र्य मिळण्याचा अधिकार आहे. पण तसे होताना दिसत नाही, अशी खंत डॉ. एकबोटे यांनी बोलून दाखविली. याबाबत राज्य शासन व विद्यापीठाकडे सकारात्मक पावले उचललीत, अशी अपेक्षाही त्यांनी व्यक्त केली.

हे अभ्यासक्रम सुरू होणार स्वायत्ततेअंतर्गत आता बँकिंग आणि वित्त सेवा, डेटा सायन्स, पर्यटन, मानसिक आरोग्य, कृषी आणि मत्स्य उद्योग असे पदवी-पदविका अभ्यासक्रम

सुरू केले जातील. तर दोन क्रेडिटचे सहा अभ्यासक्रम, संशोधनाला चालना देण्यासाठी क्रेडिट सिस्टिम आदी सुरू करण्यात येणार असल्याचे प्राचार्य डॉ. संजय खरात यांनी सांगितले.

प्रभात

Wed, 15 December 2021

<https://epaper.eprabhat.net/c/64963792>

News Paper Clippings related to Progressive Education Society, Pune 5

मॉडर्न महाविद्यालयास स्वायत्त दर्जा

लोकसत्ता प्रतिनिधी

पुणे : प्रोग्रेसिव्ह एज्युकेशन सोसायटीच्या गणेशखिंड येथील मॉडर्न महाविद्यालयाला विद्यापीठ अनुदान आयोगाकडून (यूजीसी) स्वायत्त दर्जा देण्यात आला आहे. हा स्वायत्त दर्जा दहा वर्षासाठी राहणार असून, या अंतर्गत महाविद्यालयाला नावीन्यपूर्ण अभ्यासक्रम निर्माण करण्यासह कालसुसंगत शैक्षणिक बदल करता येतील.

संस्थेचे अध्यक्ष डॉ. गजानन एकबोटे यांनी पत्रकार परिषदेत ही माहिती दिली. महाविद्यालयाचे प्राचार्य डॉ. संजय खरात, संस्थेच्या सहकार्यवाह प्रा. ज्योत्सना एकबोटे, सहकार्यवाह प्रा. सुरेश तोडकर,

स्वायत्तता अनुभवायला मिळावी...

संस्थेचे दुसरे महाविद्यालय स्वायत्त झाले आहे. मात्र आतापर्यंत स्वायत्ततेचा अनुभव चांगला नाही. विद्यापीठ स्वायत्त महाविद्यालयांवरील हक्क सोडण्यास तयार नाही. त्यामुळे अभ्यासक्रम सुरू करण्यापासून विविध पातळ्यांवर अडचणी येत आहेत. उच्च व तंत्रशिक्षणमंत्री उदय सामंत, प्रधान सचिव विकासचंद्र रस्तोगी यांच्यापर्यंत या अडचणी मांडल्या आहेत. स्वायत्त महाविद्यालयांसंदर्भात बैठक घेण्याचे आश्वासन सामंत यांनी दिल्याचे डॉ. एकबोटे यांनी नमूद केले.

उपकार्यवाह प्रा. प्रकाश दीक्षित, प्रा. मंजूषा कुलकर्णी आदी या वेळी उपस्थित होते. यूजीसीतर्फे प्रा. रणू जैन यांच्या अध्यक्षतेखालील समितीने ऑक्टोबरमध्ये महाविद्यालयाला भेट देऊन आढावा घेतला. त्यानंतर स्वायत्त दर्जा देण्यात आल्याचे पत्र ७ डिसेंबरला दिले. स्वायत्ततेअंतर्गत

आता बँकिंग आणि वित्त सेवा, विद्या विज्ञान, पर्यटन, मानसिक आरोग्य, कृषी आणि मत्स्य उद्योग असे अभ्यासक्रम सुरू केले जातील. तर दोन श्रेयांकांचे सहा अभ्यासक्रम, संशोधनाला चालना देण्यासाठी श्रेयांक आदी सुरू करण्यात येणार असल्याचे डॉ. खरात यांनी सांगितले.

Loksatta 15.12.2021

सामना

गणेशखिंड येथील मॉडर्न कॉलेजला स्वायत्त दर्जा

पुणे, दि. १४ (प्रतिनिधी) - प्रोग्रेसिव्ह एज्युकेशन सोसायटीच्या गणेशखिंड येथील मॉडर्न कला शास्त्र आणि वाणिज्य महाविद्यालयाला विद्यापीठ अनुदान आयोगाने स्वायत्त महाविद्यालयाचा दर्जा दिला आहे. प्रोग्रेसिव्ह स्वायत्त महाविद्यालयाचा दर्जा मिळालेले हे दुसरे महाविद्यालय आहे, अशी माहिती संस्थेच्या नियामक मंडळाचे अध्यक्ष डॉ. गजानन एकबोटे यांनी पत्रकार परिषदेत दिली.

स्वायत्त महाविद्यालयाचा प्रस्ताव सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठ व विद्यापीठ अनुदान आयोगाला सादर करण्याचे निर्देश दिले होते. त्यानुसार महाविद्यालयामधील सर्व प्राध्यापक, कर्मचारी, विद्यार्थी, माजी विद्यार्थी संघटना यांनी संयुक्तपणे सदर प्रस्ताव जून २०२१ मध्ये विद्यापीठ अनुदान आयोगाला सादर केला होता.

महाविद्यालयात नॅक पुनर्मूल्यांकनाद्वारे सातत्याने मिळालेला 'ए' दर्जा, जैवतंत्रज्ञान विभाग, महाराष्ट्र राज्य शासनाकडून मिळालेले विविध पुरस्कार, सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठाकडून मिळालेले विविध पुरस्कार, तसेच प्राध्यापकांचे संशोधनातील योगदान, भौतिक सुखसुविधा आणि विद्यार्थ्यांच्या सर्वांगीण विकासासाठी होत असलेले उपक्रम, विद्यार्थ्यांना शैक्षणिक प्रगती, एनसीसी, एनएसएस आणि स्पोर्ट्सच्या विद्यार्थ्यांनी केलेली विशेष कामगिरी या उल्लेखनीय कामगिरीसाठी महाविद्यालय प्रसिद्ध आहे, असे डॉ. एकबोटे यांनी सांगितले.

विद्यापीठ अनुदान आयोगाच्या संमतीने इंदौर येथील देवी अहिल्या विश्वविद्यालयातील प्रा. रेणू जैन यांच्या अध्यक्षतेखालील समितीने २५ आणि २६

■ मॉडर्न कॉलेजला स्वायत्त दर्जा मिळाल्याबाबत माहिती देताना डॉ. गजानन एकबोटे.

ऑक्टोबर २०२१ रोजी महाविद्यालयास प्रत्यक्ष भेट दिली. स्वायत्त महाविद्यालय झाल्यानंतर महाविद्यालयाने तयार केलेल्या कृती आराखड्यानुसार हे महाविद्यालय उच्च शिक्षणामध्ये अजून भरीव कामगिरी करेल, असेली डॉ. गजानन एकबोटे यांनी सांगितले.

आगामी काळात कौशल्यार आधारित अभ्यासक्रमाची रचना करून रोजगारक्षम

आणि उद्योजक विकासास प्राधान्य दिले जाईल, त्यासाठी इंटरनशिप ही योजना राबवली जाईल. बी. एस्सी. इन डाट सायन्स, बी. व्होक इन बँकिंग, ट्रॅव्हल टूरिझम, डिप्लोमा इन अक्वाकल्चर अँड फिशरिज हे अभ्यासक्रम सुरू केले जाणार आहेत. संशोधनास चालना मिळण्यासाठी अभ्यासक्रमामध्ये संशोधन प्रकल्पांचा समावेश केला जाईल.

पंतप्रधान मत्स्यसंपदा योजनेअंतर्गत फिशरिज डायग्नोस्टिक सेंटरची मान्यता महाविद्यालयास मिळाली आहे. डीबीटी विल्डरअंतर्गत संशोधनास चालना देणार प्रकल्प मंजूर झाला असून, महाविद्यालयाने इंडो पोर्तुगाल रीसर्च प्रोजेक्ट सादर केला आहे, तसेच शारजा विद्यापीठ येथे इंडो - यूएई संशोधन प्रस्ताव सादर केला असल्याचे डॉ. ज्योत्सना एकबोटे यांनी सांगितले.

News Paper Clippings related to Progressive Education Society, Pune 5

आहे स्वायत्तता तरीही....

महाविद्यालयांचा दर्जा केवळ परीक्षापुरताच, स्वातंत्र्य नावालाच

म. टा. प्रतिनिधी, पुणे

महाविद्यालयांचा मिळत असलेला स्वायत्ततेचा दर्जा केवळ परीक्षापुरताच मर्यादित राहिला आहे. स्वायत्ततेचा दर्जा मिळालेला महाविद्यालयांना नवे अभ्यासक्रम सुरू करताना किंवा शैक्षणिक निर्णय घेताना सविज्ञाबाई फुले पुणे विद्यापीठाची मान्यता घेण्याची गरज असल्याने स्वायत्त होऊनही स्वातंत्र्य नाही, अशी पुण्यातील अनेक महाविद्यालयांची गत झाली आहे.

विद्यापीठ अनुदान आयोगाकडून (यूजीसी) पुण्यातील प्रोग्रेसिव्ह एज्युकेशन सोसायटीच्या मॉडर्न कला, विज्ञान आणि वाणिज्य महाविद्यालयाला स्वायत्ततेचा दर्जा देण्यात आला आहे. त्यामुळे फर्ग्युसन, बीएमएससी, गवळी वाणिज्य महाविद्यालय, आंबेदा इनामदार, सेंट मोरास, एस. पी. कॉलेज या स्वायत्त महाविद्यालयांच्या मर्यादाही 'मॉडर्न'चा समावेश झाले आहे. मात्र, स्वायत्ततेचा दर्जा मिळाला असला तरी संस्थाने अभ्यासक्रम आणि शैक्षणिक बदलांसाठी अनुदान विद्यापीठावर अवलंबून राहावे लागत असल्याचे निघ आहे.

“महाविद्यालयांचा स्वायत्ततेचा दर्जा केवळ परीक्षापुरता मर्यादित आहे. त्यापलीकडे जाऊन विद्यापीठाला पुण्यातील नामवंत महाविद्यालयांवरील मालकी हक्क सोडायचा नाही, ही वस्तुस्थिती आहे. त्यामुळेच स्वायत्त महाविद्यालयांवर अनेक बंधने लादली जातात. यूजीसीने स्पष्ट करूनही विद्यापीठ प्रत्येक गोष्टीत मान्यता घ्यायला लावत असतील, तर मग स्वायत्ततेला काहीच अर्थ उरत नाही.

- प्रा. डॉ. गजानन एकबोटे, काजीपथस, प्रोग्रेसिव्ह एज्युकेशन सोसायटी

नवे पदवी, पदविका अभ्यासक्रम सुरू करताना आम्हाला सरकार आणि विद्यापीठ मान्यतेच्या प्रक्रियेतून जावे लागते. हे अभ्यासक्रम सुरू होतिला का, त्यांना परवानगी मिळेल का, याबाबत अनिश्चितता असते. यामध्ये खूप वेळही जातो. इतर महाविद्यालयांप्रमाणेच आम्हीही ही प्रक्रिया मान्य करून त्याप्रमाणे मान्यता मिळवण्यासाठी प्रयत्न करत असतो.

- प्रा. डॉ. नीता आचार्य, प्राचार्य, गवळी वाणिज्य महाविद्यालय

यूजीसीच्या सूचनांप्रमाणेच महाविद्यालयांना स्वायत्ततेचे अधिकार मिळतात. मध्यंतरी काही संस्थांचाला, प्राचार्यांना उद्भवणाऱ्या अडचणीबद्दल समिती नेमली होती. त्या समितीने अहवाल दिला असून, भविष्यात महाविद्यालयांना अपेक्षित स्वायत्तता मिळेल असा प्रयत्न आहे.

- प्रा. डॉ. गितीन करमळकर, कुलगुरू, सविज्ञाबाई फुले पुणे विद्यापीठ

अभ्यासक्रमांमध्ये बदल केल्यास किंवा शैक्षणिक क्षेत्रामध्ये बदल केल्यास विद्यापीठाचे आणि राज्य सरकारचे

मान्यता घेणे बंधनकारक राहिले. असे परिपत्रक विद्यापीठाने काढले होते. याबद्दल महाविद्यालयांचा स्वायत्ततेचा

४० टक्के शुल्क कशासाठी?

स्वायत्त महाविद्यालयांना परीक्षा घेण्याचा पूर्ण अधिकार देण्यात आला आहे. त्यामुळे शहरातील स्वायत्त महाविद्यालयांचे विद्यार्थी पेपर तयार करण्यासून ते परीक्षा घेऊन निकाल जाहीर करण्यापर्यंत सर्व प्रक्रिया स्वतः करतात. यामध्ये विद्यापीठात कोणत्याही प्रकारचा खर्च करावा लागत नाही. असे असले तरीही विद्यार्थ्यांच्या परीक्षा शुल्कातील ४० टक्के शुल्क विद्यापीठाला देणे बंधनकारक आहे. स्वायत्त महाविद्यालयांच्या परीक्षांमध्ये विद्यापीठाचा कोणताही साधन नसताना हक्क शुल्क काढायचे, अशी प्रश्न अनेक संस्थांचालांनी उपस्थित केले आहेत.

उच्चशिक्षणमंत्री घेणार बैठक

स्वायत्ततेच्या दर्जासंदर्भात लवकरच उच्च शिक्षणमंत्री उदय सामंत राज्यतील तेरा विद्यापीठांचे कुलगुरू आणि स्वायत्त महाविद्यालयांचे प्राचार्य, संस्थांचालकांची बैठक घेणार आहेत. या बैठकीत स्वायत्ततेच्या दर्जाबद्दल, महाविद्यालयांना देण्यात आलेल्या बदलांचा होण्याचा शक्यता आहे.

स्वायत्ततेसंदर्भातील 'यूजीसी'च्या सूचना

- स्वायत्त दर्जा मिळालेल्या महाविद्यालयांना अभ्यासक्रमात बदल करण्याची मुभा.
- महाविद्यालयांना नवे पदवी, पदविका, पदव्युत्तर अभ्यासक्रम सुरू करता येणार.
- महाविद्यालयांनी केलेल्या बदलांची विद्यापीठाला केवळ माहिती देणे आवश्यक.
- स्वायत्त महाविद्यालयांचे शुल्कवाढ करू शकत नाहीत.
- परीक्षा घेण्याचा अधिकारही महाविद्यालयांचाच.

मॉडर्न कॉलेजला 'स्वायत्त' दर्जा

पुणे : 'प्रोग्रेसिव्ह एज्युकेशन सोसायटी'च्या गणेशखिंड येथील मॉडर्न महाविद्यालयाला विद्यापीठ अनुदान आयोगाकडून (यूजीसी) स्वायत्त दर्जा देण्यात आला आहे. पुर्वील दहा वर्षांपासून हा दर्जा देण्यात आला आहे. स्वायत्तता मिळाल्याने महाविद्यालयाला नवीनयुगाचे अभ्यासक्रम आणि नवे पदवी, पदविका अभ्यासक्रम सुरू करणे शक्य होणार आहे.

महाविद्यालयाला स्वायत्ततेचा दर्जा प्राप्त झाल्यानेतर मंगळवारी संस्थेचे कार्यक्रमात डॉ. गजानन एकबोटे यांनी एकात्र परिषदेत त्याविषयी माहिती दिली. महाविद्यालयाचे प्राचार्य डॉ. संजय खडत, संस्थेचे सहकार्याध्यक्ष प्रा. ज्योत्सना एकबोटे, सहकार्याध्यक्ष प्रा. सुरेश तेंडकर, उपकार्याध्यक्ष प्रा. प्रकाश दौलत, प्रा. मंजुषा कुलकर्णी आदी या वेळी उपस्थित होते. 'यूजीसी'तर्फे प्रा. जेजू जैन यांच्या अध्यक्षतेखालील समितीने महाविद्यालयाला भेट दिली होती.

मॉडर्न महाविद्यालयातर्फे पुढील शैक्षणिक वर्षात 'बीकॅंग अँड फायनन्स', 'डेट सयन्स', 'रिप्लेन', मार्केटिंग, ऑरगन, कृषी आणि मत्स्य उद्योग असे पदवी-पदविका अभ्यासक्रम सुरू करण्यात येणार आहेत. याशिवाय दोन क्रेडिटचे काही अभ्यासक्रमांची सुरू केले जाणार असल्याचे डॉ. खडत यांनी स्पष्टितले.

News Paper Clippings related to Progressive Education Society, Pune 5

नवभारत

मॉडर्न कॉलेज हुआ 'स्वायत्त'

डॉ. गजानन एकबोटे ने दी जानकारी

■ पुणे, नवभारत न्यूज नेटवर्क. प्रोग्रेसिव एजुकेशन सोसाइटी द्वारा संचालित मॉडर्न कला शास्त्र और वाणिज्य महाविद्यालय को अब यूजीसी (नई दिल्ली) द्वारा 'स्वायत्त' दर्जा बहाल किया गया है. 'पीईएस' के तहत इस तरह का दर्जा हासिल करने वाला यह

दूसरा महाविद्यालय है. यह जानकारी प्रोग्रेसिव एजुकेशन सोसाइटी के अध्यक्ष डॉ. गजानन एकबोटे ने दी. प्रेस वार्ता में उन्होंने बताया कि, गणेशखिंड के मॉडर्न कॉलेज को स्वायत्त दर्जा प्राप्त करने के संदर्भ में संस्था के नियामक मंडल द्वारा एक प्रस्ताव तैयार कर उसे सावित्रीबाई फुले पुणे विश्वविद्यालय

तथा विश्वविद्यालय अनुदान आयोग (यूजीसी) को जून 2021 में भेजा गया था. इस प्रस्ताव में महाविद्यालय को नैक द्वारा मिला 'ए' दर्जा, कॉलेज को भारत सरकार के जैव तकनीक विभाग विभाग द्वारा दिया गया 'स्टार स्टेटस', महाराष्ट्र सरकार और सावित्रीबाई फुले पुणे विश्वविद्यालय की ओर से प्राप्त हुए पुरस्कारों, महाविद्यालय में मौजूद अत्याधुनिक भौतिक सुविधाएं, छात्रों के सर्वांगीण विकास के लिए किए जाने वाले प्रयास, महाविद्यालय के प्राध्यापकों द्वारा किया गया अनुसंधान का कार्य, छात्रों की प्रगति के लिए एनसीसी, एनएसएस, खेलों का होने वाला आयोजन और प्रशिक्षण इन सभी विषयों के संदर्भ में विस्तार से जानकारी दी गई थी.

शिक्षा क्षेत्र में और बेहतरीन कार्य करेगा कॉलेज

उन्होंने बताया कि, यूजीसी ने प्रा. रेणु जैन के नेतृत्व में 'देवी अहिल्या विश्वविद्यालय इंदौर' की टीम 25 और 26 अक्टूबर 2021 को महाविद्यालय का मुआयना करने पहुंची थी. उन्होंने महाविद्यालय में मौजूद सुविधाएं, पाठ्यक्रम और विभिन्न उपक्रमों की जानकारी प्राप्त की. तत्पश्चात इस टीम ने यूजीसी को रिपोर्ट भेजी. इस रिपोर्ट के बाद अब महाविद्यालय को 'स्वायत्त' दर्जा प्राप्त हुआ है. यह दर्जा प्राप्त होने के बाद अब यह कॉलेज शिक्षा क्षेत्र में और भी बेहतरीन कार्य करेगा, ऐसा विश्वास डॉ. एकबोटे ने व्यक्त किया.

Pune Edition

16-december-2021 Page No. 2
epaper.enavabharat.com

मॉडर्न महाविद्यालयाला आता 'स्वायत्त' दर्जा

पुणे : पुढारी वृत्तसेवा

प्रोग्रेसिव्ह एज्युकेशन

सोसायटीच्या गणेशखिंड येथील मॉडर्न महाविद्यालयाला पुढील दहा वर्षासाठी विद्यापीठ अनुदान आयोगाकडून (यूजीसी) स्वायत्त दर्जा देण्यात आला आहे.

हा दर्जा दिल्यामुळे महाविद्यालयाला नावीन्यपूर्ण अभ्यासक्रम निर्माण करण्यासह कालसुसंगत शैक्षणिक बदल करता येतील, अशी माहिती संस्थेचे अध्यक्ष डॉ. गजानन एकबोटे यांनी पत्रकार परिषदेत दिली.

महाविद्यालयाचे प्राचार्य डॉ. संजय खरात, संस्थेच्या सहकार्यवाह प्रा. ज्योत्स्ना एकबोटे, सहकार्यवाह प्रा. सुरेश तोडकर, उपकार्यवाह प्रा. प्रकाश दीक्षित, प्रा. मंजूषा कूलकर्णी आदी या वेळी उपस्थित होते. यूजीसीतर्फे प्रा. रेणू जैन यांच्या अध्यक्षतेखालील समितीने ऑक्टोबरमध्ये महाविद्यालयाला भेट देऊन आढावा घेतला.

त्यानंतर स्वायत्त दर्जा देण्यात आल्याचे पत्र ७ डिसेंबरला महाविद्यालयाला देण्यात आले. स्वायत्ततेअंतर्गत आता बँकिंग आणि वित्तसेवा, डाटा विज्ञान, पर्यटन, मानसिक आरोग्य, कृषी आणि मत्स्य उद्योग, असे पदवी-

विद्यापीठ हक्क

सोडण्यास तयार नाही

संस्थेचे हे दुसरे महाविद्यालय स्वायत्त झाले आहे. मात्र आतापर्यंत स्वायत्ततेचा अनुभव चांगला नाही. यूजीसीच्या परिनियमानुसार देण्यात आलेली स्वायत्तता अनुभवता येत नाही. विद्यापीठ स्वायत्त महाविद्यालयांवरील हक्क सोडण्यास तयार नाही. त्यामुळे अभ्यासक्रम सुरू करण्यापासून विविध पातळ्यांवर अडचणी येत आहेत. उच्च व तंत्रशिक्षणमंत्री उदय सामंत, सचिव विकासचंद्र रस्तोगी यांच्यापर्यंत या अडचणी मांडल्या आहेत. स्वायत्त महाविद्यालयांसंदर्भात बैठक घेण्याचे आश्वासन सामंत यांनी दिल्याचे डॉ. एकबोटे यांनी स्पष्ट केले.

पदविका अभ्यासक्रम सुरू केले जातील. तर दोन श्रेयांकांचे सह अभ्यासक्रम, संशोधनाला चालना देण्यासाठी श्रेयांक आदी सुरू करण्यात येणार असल्याचे डॉ. खरात यांनी सांगितले.

Pune Edition
Dec 15, 2021 Page No. 3
newspaper.pudhari.co.in

News Paper Clippings related to Progressive Education Society, Pune 5

विद्यापीठाच्या सुधारित मार्गदर्शक सूचनांमध्ये त्रुटी

लोकसत्ता प्रतिनिधी

पुणे : स्वायत्त महाविद्यालयांच्या स्वायत्ततेला बाधा आणणाऱ्या मार्गदर्शक सूचनांमध्ये सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठाने बदल करून नव्या मार्गदर्शक सूचना प्रसिद्ध केल्या आहेत. मात्र नव्याने प्रसिद्ध केलेल्या मार्गदर्शक सूचनांमध्येही काही त्रुटी असून, त्यात बदल करण्याची गरज असल्याचे स्वायत्त महाविद्यालय समितीचे म्हणणे आहे.

सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठाने २६ ऑगस्ट रोजी स्वायत्त महाविद्यालयांबाबतच्या मार्गदर्शक सूचना प्रसिद्ध केल्या होत्या. त्यात नवीन अभ्यासक्रमासाठी ३० सप्टेंबरपूर्वी मान्यता घेणे, प्रवेश क्षमता, तुकड्या, अभ्यासक्रमांचे शुल्क विद्यापीठाकडूनच ठरवले जाणे आदी सूचनांचा समावेश होता. विद्यापीठ अनुदान आयोग (यूजीसी) आणि राज्य शासनाच्या स्वायत्त महाविद्यालयांबाबतच्या मार्गदर्शक सूचना, परिनियम स्वयंस्फुट असताना विद्यापीठाकडून त्याची अंमलबजावणी होत नसल्याने स्वायत्त महाविद्यालयांना स्वायत्ततेचा लाभच घेता येत नव्हता. त्यामुळे विद्यापीठाच्या मार्गदर्शक सूचनांना कडाडून विरोध करत उच्च न्यायालयात याचिका दाखल करण्याचा इशारा स्वायत्त महाविद्यालयांकडून देण्यात आला होता. या पार्श्वभूमीवर विद्यापीठाचे कुलगुरू डॉ. नितिन करमळकर यांनी स्वायत्त महाविद्यालयांसंदर्भात समिती नियुक्त केली. या समितीने दिलेला अहवाल कुलगुरूंनी स्वीकारल्यानंतर विद्यापीठाकडून स्वायत्त महाविद्यालयांसाठीच्या सुधारित मार्गदर्शक सूचनांचे परिपत्रक प्रसिद्ध करण्यात आले.

स्वायत्त महाविद्यालयांच्या समितीचे प्रतिनिधी डॉ. गजानन एकबोटे म्हणाले, की समितीने सुचवलेल्या काही सूचना विद्यापीठाने स्वीकारल्या आहेत. मात्र यूजीसीच्या मार्गदर्शक सूचनांमध्ये आणि शासनाच्या एकरूप परिनियमांमध्येही नव्या अभ्यासक्रमाची विद्यापीठ, शासनाला माहिती देण्याबाबत कोणतीही तारीख

मार्गदर्शक सूचनांमध्ये काय ?

राज्य शासनाची पूर्वपरवानगी न घेता नवीन अभ्यासक्रम सुरू करण्याचे स्वातंत्र्य, विद्यापीठाच्या प्रपक्षित श्रेयांक पद्धतीमध्ये बदल करण्याची मुभा नाही, नव्या अभ्यासक्रमाबाबत १ मार्च पूर्वी विद्यापीठाकडे माहिती सादर करणे आवश्यक, अभ्यासक्रमाचा परिपूर्ण मसुदा प्राप्त झाल्यावर संबंधित अभ्यासक्रमाला संलग्नता, विद्यमान अभ्यासक्रमाच्या पुनर्रचनेची मुभा, संलग्नता दिलेल्या विद्याशाखांव्यतिरिक्त इतर विद्याशाखांतील पदवी, पदविका अभ्यासक्रमांसाठी राज्य शासन, विद्यापीठ आणि शिक्षर संस्थांची पूर्वपरवानगी आवश्यक, नवीन पदवी, पदविका अभ्यासक्रमांसाठी विद्यापीठाने ठरवून दिलेल्या प्रवेश क्षमतेचे पालन आवश्यक, नवीन पदव्युत्तर अभ्यासक्रमासाठी त्याच अभ्यासक्रमाच्या पदवी अभ्यासक्रमाची एक तुकडी पूर्ण असणे आवश्यक, एकावेळी दोन पेक्षा जास्त अभ्यासक्रम किंवा तुकड्या सुरू करू नयेत.

न देता केवळ माहिती कळवण्याबाबत स्पष्ट केले आहे त्यामुळे विद्यापीठ, शासनाला नव्या अभ्यासक्रमाची माहिती देण्यासाठी १ मार्चपेक्षा ३१ मार्च किंवा ३० एप्रिल ही तारीख असावी. अभ्यासक्रमाचे विद्यापीठाकडून मान्यता घेण्याची अडकटून टाकावी. तसेच एकाच वेळी दोनपेक्षा अधिक अभ्यासक्रम सुरू करण्याचा जाचक नियमही बदलणे आवश्यक आहे. कारण यूजीसी आणि शासनाने असे काहीही बंध घातलेले नाही. पीएच.डी.संशोधन केंद्राबाबत स्वायत्त महाविद्यालय समितीने सुचवलेले बदल विद्यापीठाने अमलात आणावेत. या मार्गदर्शक सूचनांतील त्रुटीबाबत कुलगुरू डॉ. नितिन करमळकर यांच्याशी पुन्हा संवाद साधावा लागणार आहे.

मॉडर्न महाविद्यालयाला स्वायत्त दर्जा

पुणे : गणेशखिंड येथील मॉडर्न कला, विज्ञान आणि वाणिज्य महाविद्यालयाला विद्यापीठ अनुदान मंडळाकडून स्वायत्त महाविद्यालयाचा दर्जा मिळाला आहे. प्रोग्रेसिव्ह एज्युकेशन सोसायटी अंतर्गत स्वायत्त महाविद्यालयाचा दर्जा मिळालेले हे दुसरे महाविद्यालय आहे, अशी माहिती पत्रकार परिषदेत सोसायटीचे कार्याध्यक्ष डॉ. गजानन एकबोटे यांनी दिली. महाविद्यालयाचे प्राचार्य डॉ. संजय खरात उपस्थित होते.

डॉ. गजानन एकबोटे

२०२१ मध्ये सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठ आणि विद्यापीठ अनुदान मंडळ यांना सादर करण्यात आला. समितीने ऑक्टोबरमध्ये महाविद्यालयास प्रत्यक्ष भेट दिली. दरम्यान, समितीने पाहणी करून महाविद्यालयाला स्वायत्ततेचा दर्जा मिळावण्यासाठी प्रस्ताव जून

देण्याची शिफारस मंडळाकडे केली. स्वायत्त महाविद्यालयात बी. एस्सी इन डेटा सायन्स, बी. व्होकेशनल इन बँकिंग अँड फायनान्सिअल सर्व्हिसेस, बी. व्होकेशनल इन ट्रॅव्हल अँड टुरिझम, डिप्लोमा इन ऑग्रेग्रेटिव्ह अँड फिशरीज हे अभ्यासक्रम सुरू केले जातील, असे प्राचार्य खरात यांनी सांगितले. महाविद्यालयाला पंतप्रधान मत्स्यसंपदा योजनेअंतर्गत 'फिश डिसीज डायग्नॉस्टिक सेंटर'ची मान्यता मिळाली असून, ४० लाख रुपयांचे अनुदान मिळाले आहे.

Kesari 18.12.2021

News Paper Clippings related to Progressive Education Society, Pune 5

'स्वायत्त'च्या मार्गदर्शक सूचनांमध्ये सुधारणा आवश्यक

स्वायत्त महाविद्यालयांचे
म्हणणे

प्रभात वृत्तसेवा

पुणे, दि. १९ - सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठाने स्वायत्त महाविद्यालयांसाठीच्या मार्गदर्शक सूचनांमध्ये बदल करून नव्याने मार्गदर्शक सूचना प्रसिद्ध केल्या आहेत. यातील बदल महत्त्वपूर्ण आहेत. मात्र नवीन अभ्यासक्रम सुरू करण्यावरून विद्यापीठाने घेतलेला निर्णयानुसार त्रुटी असून, त्यात आणखी सुधारित बदल होणे आवश्यक असल्याचे स्वायत्त महाविद्यालयांचे म्हणणे आहे.

मार्गदर्शक सूचनांमध्ये काय ?

स्वायत्त महाविद्यालयांना पूर्वपरवानगी न घेता नवीन अभ्यासक्रम सुरू करण्याचे स्वातंत्र्य असेल. मात्र, प्रचलित श्रेयांक पद्धतीमध्ये बदल करता येणार नाही. नव्या अभ्यासक्रमाबाबत १ मार्चपूर्वी विद्यापीठाकडे माहिती सादर करावी. अभ्यासक्रमाचा परिपूर्ण मसुदा प्राप्त झाल्यावर संबंधित अभ्यासक्रमाला संलग्नता दिली जाईल. १ मार्चनंतर किंवा अपूर्ण माहिती पाठवल्यास नवीन

स्वायत्त महाविद्यालयांसंदर्भात सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठाच्या समितीने मार्गदर्शक सूचना प्रसिद्ध करून त्यात अनेक नियमांत सुधारणा केल्या आहेत, ही बाब स्वागतार्ह आहे. काही नियम संयुक्तिक नाहीत. त्यासंदर्भात कुलगुरु डॉ. नितीन करमळकर यांच्याशी बोलणे झाले असून, त्यांनी सकारात्मक बदल करण्यात येणार असल्याचे आश्वासन दिले आहे.

डॉ. गजानन एकबोट, ज्येष्ठ शिक्षणतज्ज्ञ

अभ्यासक्रम सुरू करता येणार नाही. सर्व अभ्यासक्रमांच्या सर्व वर्षांच्या परीक्षा शुल्कापैकी १५ टक्के परीक्षा शुल्क जमा करावे. एकावेळी दोनपेक्षा जास्त अभ्यासक्रम किंवा तुकड्या सुरू करू नयेत.

काय बदल व्हावेत ?

स्वायत्त महाविद्यालयाने एकावेळी दोन पेक्षा जास्त अभ्यासक्रम किंवा तुकड्या सुरू

करू नयेत, ही बाब चुकीचे आहे. असे नियम असतील तर संस्थांना नवीन अभ्यासक्रम सुरू करता येत नाही. तसेच नवीन अभ्यासक्रम सुरू करण्यापूर्वी त्याची माहिती १ मार्चपूर्वी विद्यापीठाने सादर करणे शक्य नाही. पी.एचडी. संबंधी सर्व अधिकार विद्यापीठाने स्वतःकडे राखून ठेवले आहे. या तीन नियमांवर संस्थेने बदल करावेत, अशी मागणी होत आहे.

प्रभात

Mon, 20 December 2021

<https://epaper.eprabhat.net/c/65072111>

'मॉडर्न'च्या माजी विद्यार्थिनींचे यश प्रोग्रेसिव्ह एज्युकेशन सोसायटीकडून गुणगौरव

पुणे, दि. २४ (प्रतिनिधी) - पुणे येथील प्रोग्रेसिव्ह एज्युकेशन सोसायटीच्या निगडी येथील मॉडर्न हायस्कूलची इंग्रजी माध्यमाची माजी विद्यार्थिनी निकिता संदीप गोरे ही नौसेनेत 'सब लेफ्टनंट' पदावर कार्यरत आहे. तर, उत्कर्षा प्रदीप नलावडे ही 'क्रिमिनल वकील' म्हणून शिवाजीनगर न्यायालयात प्रॅक्टिस करीत आहे. या दोन्ही विद्यार्थिनींचा सत्कार प्रोग्रेसिव्ह एज्युकेशन सोसायटीचे उपसचिव मच्छिंद्र कांबळे, शाळेचे अध्यक्ष दीपक मराठे यांनी केला. उपसचिव कांबळे यांनी दोघांचे कौतुक केले. या वेळी निकिताने संपूर्ण प्रशिक्षणाची सविस्तर

निगडी : मॉडर्न हायस्कूलच्या माजी विद्यार्थिनींचा त्यांच्या यशाबद्दल सत्कार करण्यात आला. या वेळी उपस्थित मान्यवर.

माहिती दिली. तसेच इतरांनीही या क्षेत्रात सहभागी व्हावे, असे सांगितले. प्रोग्रेसिव्ह एज्युकेशन सोसायटीचे अध्यक्ष डॉ. गजानन एकबोट, प्रमुख्याध्यापिका डॉ. सुहासिनी इटकर यांनी शुभेच्छा

देऊन कौतुक केले. पाहुण्यांचा परिचय ममता गाडे यांनी करून दिला. ज्योत्सना शिंदे, डोमिनिका रॉबिनसन यांनीही मनोगत व्यक्त केले. सोनाली गावकर यांनी आभार मानले.

प्रभात

Sat, 25 December 2021

<https://epaper.eprabhat.net/c/65185891>

News Paper Clippings related to Progressive Education Society, Pune 5

विद्यापीठात राजकारण नको

व्यवस्थापन परिषद सदस्यांचा विधेयकाला विरोध संपादकल सामंतांचे आश्वासन

म. टा. प्रतिनिधी, पुणे

'विद्यापीठमधील कुलगुरूंची नियुक्ती करण्यासाठी मुख्यमंत्री कशांना हवेत? प्र-कुलपती म्हणून शिक्षणमंत्र्यांना संधी मिळणार आहे; पण शिक्षणमंत्री पीएचडीधारक आहेत का? विद्यापीठाच्या स्वायत्ततेवर सरकारी अंकुश कशासाठी,' असे अनेक प्रश्न सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठाच्या व्यवस्थापन परिषदेच्या सदस्यांनी उपस्थित केले आहेत. विद्यापीठ अधिनियम कायद्यामध्ये बदल करण्यासाठी राज्य सरकार आणत असलेल्या नव्या विधेयकाला या सदस्यांनी कडाडून विरोध केला आहे. राज्याच्या विद्यापीठ अधिनियम कायद्यामधील काही तरतुदी बदलण्यासाठी आज (सोमवार, २७ डिसेंबर) हिवाळी अधिवेशनामध्ये राज्य सरकारकडून नवे विधेयक मांडले जाण्याची शक्यता आहे. राज्याच्या विद्यापीठांचे कुलगुरू निवडण्यासाठी मुख्यमंत्री दोन नावे राज्यपालांकडे पाठवतील, राज्याचे शिक्षणमंत्री इथून पुढे सर्व शासकीय विद्यापीठांचे प्र-कुलपती असतील, अधिसभेच्या अध्यक्षस्थानी कुलपती, प्र-कुलपती आणि त्यानंतर कुलगुरू असतील, प्र-कुलपतींना विद्यापीठाच्या प्रशासकीय कामांची माहिती कधीही मागता येईल आणि ती देणे विद्यापीठांना बंधनकारक असेल, असे अनेक बदल या नव्या

“ विद्यापीठांना राजकीय अहूे करण्याचे हे कारस्थान आहे. या विधेयकामुळे विद्यापीठांची स्वायत्तता काढून घेतली जाणार आहे. मुख्यमंत्री, शिक्षणमंत्री यांनी विद्यापीठांचे चुकत असल्यास त्यांना जाब विचारावा किंवा सूचना द्याव्यात; पण विद्यापीठामध्ये लुडबूड करू नये. शिक्षणात राजकारण आले, तर पुढील काही वर्षात राज्याची शिक्षण व्यवस्था ढासळून जाईल. - डॉ. महेश आबाळे, व्यवस्थापन परिषद सदस्य, सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठ

इतका मोठा निर्णय घेत असताना सत्ताधारी आणि विरोधी अशा दोन्ही पक्षांतील, दोन्ही सभागृहांतील आमदारांची उच्चस्तरीय समिती नेमली जाणे अपेक्षित आहे. विद्यापीठांची स्वायत्तता एक प्रकारे रद्द करणारे हे विधेयक असून, त्याला आम्ही कडाडून विरोध करणार आहोत.

- डॉ. गजानन एकबोटे, अध्यक्ष, प्रोग्रेसिव्ह एज्युकेशन सोसायटी

‘...तर शिक्षणमंत्रीही पीएचडीधारक असावा’

राज्यातील सर्व विद्यापीठांचे कुलगुरू पीएचडीधारक असून, शिक्षण क्षेत्रात २० ते २५ वर्षांचा त्यांचा अनुभव आहे. या सर्व कुलगुरूंच्या वरचे पद निर्माण करायचे असेल; तर प्र-कुलपती होणारे शिक्षण मंत्री पीएचडीधारक असायला हवेत. शिवाय त्यांना शिक्षण क्षेत्रातील किमान १५ वर्षांचा अनुभव असावा, असे शिक्षणतज्ज्ञांकडून सांगण्यात आले आहे.

विधेयकात मांडण्यात येणार आहेत. यामुळे विद्यापीठांची स्वायत्तता भंग होणार असल्याचा आरोप सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठाच्या व्यवस्थापन परिषदेच्या काही सदस्यांनी केला आहे. 'विद्यापीठे ही विद्येची घरे आहेत. मुख्यमंत्री आणि शिक्षण मंत्री त्यामध्ये लुडबूड करायला लागले; तर विद्यापीठांचा शिक्षणाऐवजी

राजकारणाऐवजी वापर होईल. कुलगुरूंची नियुक्ती करताना भ्रष्टाचार होण्याचीही शक्यता नाकारता येत नाही, विद्यापीठांच्या अधिसभेमध्ये सर्व अधिकार कुलगुरूऐवजी प्र-कुलपतींकडे गेले; तर माग कुलगुरूंच्या पदाचा उपयोग काय,' असाही प्रश्न उपस्थित होत असून हे विधेयक तातडीने मागे घेण्याची मागणी केली जात आहे.

पुणे : 'सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठातील शिक्षकेतर कर्मचाऱ्यांच्या मागण्या रास्त आहेत. राज्य सरकार म्हणून आम्ही त्यांच्यासोबत आहोत. त्यांच्या मागण्यांसंबंधित दोन्ही फाइल्स राज्याच्या मुख्य सचिवांकडे गेल्या आहेत. आम्ही कर्मचाऱ्यांशी चर्चा करून याबाबत योग्य तो तोडगा काढणार आहोत,' असे राज्याचे उच्च व तंत्रशिक्षण मंत्री उदय सामंत यांनी स्पष्ट केले.

शनिवारी पुण्यात एका कार्यक्रमाच्या निमित्ताने आले असता ते बोलत होते. 'विद्यापीठ कर्मचाऱ्यांच्या आश्वासित प्रगती योजनेबाबत सरकार सकारात्मक आहे. त्यांच्या ५८ महिन्यांचे थकीत वेतन प्रकरण न्यायालयात प्रलंबित आहे. न्यायालयाच्या निर्णयानुसार आम्ही निर्णय घेणार आहोत. कर्मचाऱ्यांनी केलेल्या इतर मागण्याही रास्त आहेत. त्याबद्दलही राज्य सरकार

गांभीर्याने विचार करत असल्याचे सामंत यांनी सांगितले. दरम्यान, सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठात गेल्या पाच दिवसांपासून बेमुदत संप पुकारण्यात आला आहे. शिक्षकेतर कर्मचाऱ्यांच्या सातवा वेतन आयोगाची ५८ महिन्यांची थकबाकी अदा करावी, अकृषी विद्यापीठातील पदना सातवा वेतन आयोग लागू करावा, सातव्या वेतन आयोगाच्या शिफारशीनुसार दहा-वीस व तीस वर्षांच्या सेवेनंतर तीन लाभांची सुधारित योजना लागू करावी, अशा मागण्यांसाठी विद्यापीठातील शिक्षकेतर कर्मचाऱ्यांनी संप पुकारला आहे. यापूर्वीच एसएनडीटी महिला विद्यापीठातील शिक्षकेतर कर्मचाऱ्यांनीही याच प्रकारच्या मागण्यांसाठी संप पुकारला असून जोपर्यंत राज्य सरकार कर्मचाऱ्यांच्या सर्व मागण्या मान्य करत नाही, तोपर्यंत संप सुरूच राहणार असल्याचे कर्मचाऱ्यांनी स्पष्ट केले आहे.

संप मागे घेण्याची विद्यार्थ्यांची विनंती

एसएनडीटी आणि सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठातील शिक्षकेतर कर्मचाऱ्यांनी संप पुकारल्याने विद्यार्थ्यांची शैक्षणिक कामे खडबडीत आहेत. शिक्षकेतर कर्मचारी कामावर रुजू होत नसल्याने विद्यार्थ्यांचे प्रवेश खडबडले असून, इतर शैक्षणिक कामांनाही यामुळे फटका बसत आहे. या पार्श्वभूमीवर शिक्षकेतर कर्मचाऱ्यांनी सरकारशी चर्चा करून लवकरात लवकर संप मागे घ्यावा, अशी विनंती विद्यार्थ्यांकडून केली जात आहे.

News Paper Clippings related to Progressive Education Society, Pune 5

विद्यापीठ कायद्यातील दुरुस्ती विचारांतीच करावी

व्यंकटेश भोळा

पुणे, दि. २६ - 'विद्यापीठ कायद्यात बदल करण्यात येत असून, हा विषय विधिमंडळाच्या पटलावर येणार आहे. विद्यापीठ कायद्यात आता प्र-कुलपती हे नव्याने पद निर्माण करण्यात येणार असून, ते पद उच्च शिक्षणमंत्री भूषवणार आहेत. हा बदल शिक्षणावर दूरगामी परिणाम करणारा आहे. त्यामुळे या दुरुस्ती विधेयकावर निर्णय घेण्यापूर्वी

विधिमंडळाची संयुक्त चिकित्सा समिती नेमावी : शिक्षणतज्ज्ञांची प्रतिक्रिया

विधिमंडळाची संयुक्त चिकित्सा समिती नेमून तिच्याकडे हा विषय सुपूर्द करावा. तज्ज्ञांची मते घेऊनच पुढील अधिवेशनात हे विधेयक चर्चेसाठी सभागृहात मांडावे,' अशी प्रतिक्रिया शिक्षणतज्ज्ञांतून व्यक्त होत आहे.

मूळ कायदा आणि आता मांडण्यात येणाऱ्या कायद्यात तफावत आहे. राष्ट्रीय शैक्षणिक धोरण आणि दुरुस्तीसह येणारा विद्यापीठ नियमांच्या मसुद्यात तारतम्य आढळत नाही. त्यामुळे नवे बदल सूचवत असलेला विद्यापीठ कायदा लगेचच लागू करण्याऐवजी दोन्ही सभागृहांच्या सदस्यांची शिक्षणमंत्री उदय सामंत यांच्या अध्यक्षतेखाली संयुक्त समिती चिकित्सा समिती नेमावी. त्यांनी तज्ज्ञांची मते घ्यावीत आणि पुढच्या अधिवेशनात हा विषय चर्चेसाठी ठेवावा.

- डॉ. गजानन एकबोटे, ज्येष्ठ शिक्षणतज्ज्ञ

नव्या कायद्यातून राज्यपालांचे अधिकार कमी केल्याचा मुद्दा समोर येत आहे. शिक्षण क्षेत्राच्या निकोप वाढीसाठी राजकारण आणि राजकीय हस्तक्षेप टाळणे आवश्यक आहे. राज्यपालांचे अधिकार कमी झाले, तर त्याचा परिणाम कुलगुरूंच्या नियुक्तीवर होणार. त्यातून शिक्षण क्षेत्र आणि पर्यायाने विद्यार्थ्यांचे नुकसान होईल.

- प्राचार्य नंदकुमार निकम, ज्येष्ठ शिक्षणतज्ज्ञ

राज्यपालांचे अधिकार अचानक कमी करणे म्हणजे शिक्षणाचे सरकारीकरण करण्याचा प्रयत्न आहे. हा निर्णय झाल्यास विद्यापीठात राजकीय पक्षांचा थेट हस्तक्षेप सुरू होईल. त्यामुळे कुलगुरूंची प्रतिष्ठा जाईल. शिक्षण क्षेत्र संकूचित करणारा हा निर्णय आहे. त्यामुळे हे दुरुस्ती विधेयक तातडीने मागे घ्यावे.

- प्रा. ए. पी. कुलकर्णी, ज्येष्ठ शिक्षणतज्ज्ञ

विद्यापीठाच्या शुल्कवसुलीमुळे महाविद्यालयांच्या स्वायत्ततेला बाधा

लोकसत्ता प्रतिनिधी

पुणे : स्वायत्त महाविद्यालये परीक्षांची कामे स्वतः करत असूनही सावित्रीबाई फुले, पुणे विद्यापीठाकडून परीक्षा शुल्काची वसुली करण्यात येत आहे. स्वायत्त महाविद्यालयांसाठीच्या नव्या मार्गदर्शक सूचनांमध्येही एकूण परीक्षा शुल्काच्या १५ टक्के रक्कम विद्यापीठाकडे जमा करण्याबाबत नमूद करण्यात आले असून, विद्यापीठाला इतकी रक्कम कशासाठी द्यायची, असा सवाल स्वायत्त महाविद्यालयांकडून उपस्थित करण्यात येत आहे.

स्वायत्त महाविद्यालयांच्या समितीचे प्रतिनिधी डॉ. गजानन एकबोटे म्हणाले, की विद्यापीठाने नियुक्त केलेल्या डॉ. विजय जोशी यांच्या समितीला दहा टक्के परीक्षा शुल्क देण्याबाबत सूचवण्यात आले होते. मात्र विद्यापीठाने मार्गदर्शक सूचनांमध्ये पंधरा टक्के शुल्काचाच उल्लेख केला आहे. परीक्षांची सर्व कामे स्वायत्त

परीक्षा, पदवीसंदर्भात स्वायत्त महाविद्यालयांबरोबरच विद्यापीठाचीही जबाबदारी आहे. समितीने सर्व घटकांशी वर्ग करून शिफारसीव अहवाल सादर केला. त्या समितीमध्ये स्वायत्त महाविद्यालयांच्या प्रतिनिधींचीही समावेश होता. त्या अहवालात विद्यापीठाने काहीच बदल केलेला नाही. अभ्यासक्रम, अध्ययन अस्थापन, मूल्यमापन, रोजगारक्षमता अशा एकूण गुणवत्तेचा विचार करून स्वायत्त महाविद्यालयांसाठीच्या मार्गदर्शक सूचना तयार केल्या आहेत.

- डॉ. एन. एस. उमराणी, प्र कुलगुरू, सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठ

महाविद्यालये स्वतःच करणार आहेत. त्यामुळे पंधरा टक्के रक्कम विद्यापीठाला देणे संयुक्तिक नाही. विद्यार्थ्यांच्या पात्रतेचे कामही महाविद्यालयांच्याच स्तरावर होणार असल्याने त्याचे शुल्क विद्यापीठाने कमी करावे. तसेच एका वर्षी केवळ दोनच अभ्यासक्रम सुरू करण्याची अटही योग्य नाही. स्वायत्त महाविद्यालयांकडून येणारा निधी कमी होण्याची भावना असल्याने विद्यापीठाकडून परीक्षा शुल्क, संलग्नता शुल्क देण्यास संमतिले जात आहे. विद्यापीठ केवळ पदवी प्रमाणपत्र देणार असल्याने सर्व परीक्षांची पंधरा टक्के रक्कम अवाजवी वाटते. नवीन पदवी-पदव्युत्तर पदवी अभ्यासक्रम विद्यापीठ सहजपणे स्वीकारले जात नाही, तसेच महाविद्यालयांकडून माहिती देऊनही त्याबाबत कार्यवाही होत नाही. विद्यापीठाच्या मार्गदर्शक सूचना य समन्वयाच्या भूमिकेपेक्षा अधिक गजवणाऱ्या वाटतात, असे सिम्बायोसिस महाविद्यालयाचे प्राचार्य डॉ. हर्षिकेश सोमण यांनी सांगितले.

लोकसत्ता

Thu, 30 December 2021

<https://epaper.loksatta.com/c/65268315>

News Paper Clippings related to Progressive Education Society, Pune 5

City
Pune Times Mirror
Thursday, December 30, 2021
4

State edu minister as pro-VC? Oppn 'S' protests 'politicisation' of varsities

Amendment bill draws sharp reactions from educationists, say there will be no transparency, will undermine authority of gov

I Yashpal Sonkamble
yashpal@punemirror.com
TWEET @YashPune_Mirror

Amid ruckus by the opposition over the Maharashtra Public University Act, 2016 (Third Amendment) bill, the Maha-

rashtra legislative council cleared the bill after it was tabled by higher and technical education minister Uday Samant on Tuesday. However, educationists and activists argued that the bill would lead to more political interference in state-run universities and undermine the authority of the governor.

Also, several claimed that since the bill is against the norms of the New Education Policy (NEP), it did not have any legal backing.

It may be noted that the bill proposes appointment of the higher and technical education minister as pro-chancellor of universities. Also, as per

Maha Legislative Council passes University Act (Amendment) Bill on Tuesday

the provisions, the minister could make recommendations to the governor, who is the chancellor of the universities, for appointment of a varsity vice-chancellor (VC).

Former chairman of the University Grants Commission (UGC), who also served as the former VC of Savitribai Phule Pune University and IGNOU, Dr Ram Takwale said, "The traditional process of selecting a VC in state varsities is the ideal way. If the state intervenes in the process, it is likely that there will be political biases. University campuses must be free from political influence. It might also affect the decision making process of the VC. State varsities must be free, unbiased and transparent. The campuses must be free of any political colour."

Former vice-chairman of UGC professor Bhushan Patwardhan said, "The Maharashtra Public University Act limits the autonomy of universities. It will have long-term detrimental effects on the quality of education. The state government must reconsider this decision. The sanctity of educational institutes must be maintained, they must not fall

prey to politics."

The working president of the Progressive Education Society, Gajanan Ekbote, said, "In the current Public University Act, there are provisions that certain decisions taken by the state government must be adhered to by the varsities. The state government already deals with financial assistance and certain administrative issues. I think there was no need for a pro-chancellor's post."

"According to the new Act, a five-member committee will be formed which will include two former VCs appointed by the state government, the chairman of the committee (who will be the state government's higher education secretary), one university academic council member, one management council member and one chancellor nominee."

"Two names will be suggested to the governor, out of which one will be selected for the post of the VC. The NEP suggests autonomy of the university. A joint parliamentary committee must discuss the Act. We plan to give our suggestions to the governor."

State joint secretary of the Yuva Sena Kiran Sali said, "We welcome the decision. All BJP-ruled states have the provision for the post of a pro-chancellor, none of the party members are protesting there. The Act will not take away the powers of the governor, in fact the final decision will be made by the governor himself."

State head of the Akhil Bharatiya Vidyarthi Parishad Anil Thombre said, "The state government has killed democracy by approving the Maharashtra Public University (Third Amendment) Bill. The reforms will increase political interference in the education sector, and will have far-reaching adverse effects."

Founder-president of an NGO, Student Helping Hand, Kuldip Ambekar said, "We welcome the reform of the University Act. All BJP-ruled states like Gujarat, UP, Karnataka already have the same provision. They are not protesting there. The double standards of the opposition is shocking."

News Paper Clippings Related to MCASC(Autonomous) Pune 5

महाविद्यालयांमध्ये करोना प्रतिबंधक नियमांना हरताळ

**कर्मचारी, विद्यार्थी
संसर्गाबाबत गंभीर
नसल्याचे स्पष्ट**

म. टा. प्रतिनिधी, पुणे

राहण्यातील अनेक महाविद्यालयांमध्ये सरकारने घालून दिलेल्या प्रतिबंधात्मक नियमांचे सर्रास उल्लंघन होत असल्याचे चित्र 'महाराष्ट्र टाइम्स'च्या पाहणीत दिसून आले आहे. पुण्यातील नामवंत महाविद्यालयांमध्ये अनेक विद्यार्थी, कर्मचारी, तसेच काही प्राध्यापकाही मास्क तोडावर लावण्याऐवजी गळ्यात अडकवून फिरत आहेत. काही जणांनी मास्कच न घालण्याचा निर्णय घेतला आहे. वर्गांमध्येही मास्क काढून बसणे, सॅनिटायझरचा वापर न करणे, सुरक्षित अंतराचे नियम न पाळणे असे नियमभंग करून महाविद्यालयांतील विद्यार्थी आणि कर्मचारी करोनाला आमंत्रण देत आहेत.

गुन्हात करोनाचा ओमायक्रॉनचा धोका दिवसेंदिवस वाढत चालला

सुरक्षित वावराचे नियम धाव्यावर बसवून वावरणारे विद्यार्थी.

मध्यवर्ती भागातील एका महाविद्यालयात विद्यार्थ्यांसह कर्मचारीही मास्कविना असल्याचे दिसून आले.

आहे. त्यातच सोमवारी पुण्यातील एमआयटी विखरशाही विद्यापीठातील १३ विद्यार्थ्यांना करोनाची लागण झाल्याचे समोर आले आहे. या पार्श्वभूमीवर 'महाराष्ट्र टाइम्स'ने मंगळवारी पुण्यातील अण्णासाहेब मगर महाविद्यालय, आबासाहेब गरवारे कॉलेज, फर्ग्युसन कॉलेज, बीएमसीसी, स.प. महाविद्यालय, एच.व्ही. देसाई, मॉडर्न महाविद्यालयात पाहणी केली. या वेळी विद्यार्थी आणि महाविद्यालयाचे कर्मचारी करोना प्रतिबंधात्मक नियमांचे

सरास उल्लंघन करीत असल्याचे दिसून आले. महाविद्यालयाच्या परिसरात धोळक्याने वावरणारे विद्यार्थी सुरक्षित वावराचे नियम तर पाळत नव्हते. तसेच अनेकांनी मास्कही लावले नव्हते. वर्गांमध्येही सुरक्षित अंतराच्या नियमांचे उल्लंघन केले जात होते. केवळ विद्यार्थीच नाही, तर कार्यालयांतील कर्मचारीही मास्क तोडावर अडकवून वावरताना दिसून आले. 'मटा'ने पाहणी केलेल्या बहुतांश महाविद्यालयांमध्ये सॅनिटायझरची

व्यवस्था केली नसल्याचे दिसून आले. काही ठिकाणी सॅनिटायझरच्या स्टॅंडमध्ये सॅनिटायझरच्या बाटल्या नसल्याचे पाहायला मिळाली. दोड वर्षांपासून बंद असलेली महाविद्यालये पुन्हा सुरू झाली आहेत. सरकारने महाविद्यालये सुरू करताना नियमांचे पालन करण्याच्या सूचनाही दिल्या आहेत. असे असतानाही महाविद्यालयांमध्ये होणारे नियमांचे उल्लंघन येत्या काळात ओढवणाऱ्या संकटाकडे इशारा देत आहेत.

“ फर्ग्युसन कॉलेजमध्ये करोना प्रतिबंधात्मक सर्व नियमांचे पालन करण्याच्या सूचना कॉलेजकडून देण्यात आल्या आहेत. तरी व्यवस्थाही करण्यात आली आहे. काही विद्यार्थी नियम पाळत नसतील, तर त्यांनी स्वतःदेखील विचार करायला हवा. नियम तोडणाऱ्यांमुळे नियमपालन करणाऱ्या विद्यार्थ्यांचे नुकसान होणार नाही, याची खबरदारी त्यांनी घ्यावी. महाविद्यालय स्तरावरून कोणताही हलगर्जीपणा केला जात नाही.

- प्राजक्ता बोरे, विद्यार्थिनी, फर्ग्युसन कॉलेज

ऑफलाइन महाविद्यालय सुरू करण्याची परवानगी मिळाल्यानंतर एका दिवशी केवळ एक तृतीयांश विद्यार्थी येतील, असे नियोजन केले आहे. सगळ्या मुलांना एकाच वेळी बोलवले जात नाही. करोना प्रतिबंधक उपाययोजना केल्या जात आहेत. काही विद्यार्थी जाणूनबुजून नियमांचे उल्लंघन करीत असतील, तर अशा विद्यार्थ्यांनी करोना संसर्ग होण्याची शक्यता लक्षात घेऊन काटेकोरपणे नियम पाळणे गरजेचे आहे.

- डॉ. राजेंद्र झुंजारराव, प्राचार्य, मॉडर्न कॉलेज

आम्ही सातत्याने विद्यार्थ्यांना नियमांचे पालन करण्यास सांगत आहोत. आमचे कर्मचारी कॉलेजच्या परिसरात दर काही वेळाने फेरी मारतात. विद्यार्थी नियम मोडताना आडळल्यास त्यांना नियमपालनाबाबत सूचना केल्या जातात. शक्य तेव्हाही काळजी घेऊन प्रतिबंधात्मक उपाय करण्याचा आम्ही प्रयत्न करीत आहोत.

- रवींद्रसिंग परदेशी, प्राचार्य, फर्ग्युसन कॉलेज

कर्मचाऱ्यांचे बेजाबदार वर्तन

पुण्यातील कर्वे रस्त्यावरील एका महाविद्यालयात पाहणीसाठी 'मटा'चे बातमीदार गेले असता त्या महाविद्यालयाचे सुरक्षा कर्मचारी परिसरात तंबाखू खाऊन युक्त असल्याचे दिसून आले. महाविद्यालयाचे कर्मचारी असे वागत असतील, तर विद्यार्थ्यांकडून काप अपेक्षा करणार, असा प्रश्न निर्माण झाला आहे.

News Paper Clippings During December 2021

Section: Education

अभ्यासक्रम बंद करण्याचा मानव्यशास्त्र विभागाला फटका

बालाजी पोटे

पुणे, दि. ३० - 'क्षमतेच्या ५० टक्क्यांपेक्षा कमी प्रवेश झालेले अभ्यासक्रम बंद करण्याचा निर्णय सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठाने घेतला आहे. या निर्णयाचा सर्वाधिक फटका मानव्यशास्त्र विभागाला बसण्याची शक्यता आहे. या निर्णयावर विचारवंत आणि समाज अभ्यासकांनी तीव्र नाराजी व्यक्त केली आहे. हा 'तुघलकी' निर्णय विद्यापीठाने मागे घेण्याची मागणी होत आहे.

विद्यापीठाच्या या निर्णयाने सांस्कृतिक तसेच आधुनिक प्रगती रोखली जाणार आहे. कोणताही अभ्यासक्रम चालवताना केवळ खर्च व उत्पन्न या गोष्टींकडे न पाहता अभ्यासक्रमांची समजोपयोगिता, सांस्कृतिकता तपासली गेली पाहिजे, असे आग्रही प्रतिपादन या तज्ज्ञांनी केले आहे. आधुनिक अभ्यासक्रमांकडे विद्यार्थ्यांचा कल जास्त असला, तरीही ज्ञानशास्त्रा या उपयुक्त आहेत. मोडी, ब्राह्मणी उर्दू, संस्कृत, मॅन्यूस्क्रिप्ट अशा महत्त्वपूर्ण अभ्यासक्रमाला

...हे तर सांस्कृतिक पाप

'विद्यापीठे ही ज्या-त्या देशाचा संस्कृतीचा ठेवा जपणारी असावीत आणि संस्कृतीचा ठेवा हा भाषांमध्ये आहे. त्यामुळे असे अभ्यासक्रम बंद करणे हे सांस्कृतिक पाप आहे. पुण्यासारख्या सांस्कृतिक शहरात असलेल्या आणि देशातील नावाजलेल्या विद्यापीठाने अशा प्रकारचा निर्णय घेणे दुर्दैवच म्हणावे लागेल,' अशी भावना अखिल भारतीय मराठी साहित्य संमेलनाचे माजी संमेलनाध्यक्ष डॉ. श्रीपाल सबनीस यांनी व्यक्त केली.

क्षमतेपेक्षा अगदी कमी मुले जरी येत असतील, तरीदेखील ते अभ्यासक्रम सांस्कृतिक तसेच ऐतिहासिकदृष्ट्या फार महत्त्वाचे ठरतात. मुख्यतः मानव्यशास्त्र

तसेच भाषाविभागाचे अभ्यासक्रम जर या निर्णयाने बंद होणार असतील, तर येणाऱ्या पिढीला प्राचीन व मध्ययुगीन इतिहास समजावण्यास फार कठीण जाईल,

प्रभात

Wed, 01 December 2021

<https://epaper.eprabhat.net/c/64680055>

प्राध्यापकांच्या रिक्त जागांवर भरती यूजीसीचे विद्यापीठांना प्रक्रिया राबविण्याचे निर्देश

प्रभात वृत्तसेवा

पुणे, दि. ३० - देशातील विद्यापीठ व महाविद्यालयांमध्ये प्राध्यापकांची रिक्त पदे हा चिंतेचा विषय आहे. उच्च शिक्षणाच्या गुणवत्ता वाढीसाठी तातडीने रिक्त पदांवर भरती प्रक्रिया राबविण्याचे निर्देश विद्यापीठ अनुदान आयोगाने दिले आहेत. त्याबाबतचा तपशीलही यूजीसीने मागविला आहे.

यूजीसीचे सचिव प्रा. रजनीश जैन यांनी विद्यापीठांच्या कुलगुरूंना प्राध्यापक भरतीसंदर्भात पत्र लिहिले आहे. देशातील विद्यापीठे आणि महाविद्यालयांमध्ये प्राध्यापकांची पदे मोठ्या प्रमाणात रिक्त आहेत. शिक्षणाच्या प्रक्रियेत प्राध्यापक हा घटक अतिशय महत्त्वाचा असतो. मात्र, विद्यार्थ्यांच्या तुलनेत प्राध्यापक नसल्याने उच्च शिक्षणाच्या गुणवत्तेवर त्याचा परिणाम होत आहे. या पार्श्वभूमीवर यूजीसीने दोन वर्षांत सर्व रिक्त पदांवर भरती प्रक्रिया राबविण्याचे निर्देश विद्यापीठे आणि महाविद्यालयांना दिले होते. रिक्त पदांवरील भरतीबाबत २०१९ मध्ये यूजीसीकडून चार परिपत्रके प्रसिद्ध करण्यात आली होती. त्यानंतरही

उच्च शिक्षण विभागाच्याही सूचना

राज्य शासनाने दि. १२ नोव्हेंबर रोजी शासन निर्णय प्रसिद्ध करीत महाविद्यालयातील प्राध्यापक व प्राचार्य भरती करण्याची परवानगी दिली आहे. त्यानुसार प्राचार्यांची ३६० पदे आणि प्राध्यापकांची २ हजार ८८ पदे भरण्यास मान्यता देण्यात आली. यासंदर्भात उच्च शिक्षणाच्या पुणे विभागीय सहसंचालक डॉ. किरणकुमार बोंदर यांनी रिक्त पदे भरण्यासंदर्भात योग्य ती कार्यवाही करण्याच्या सूचना विद्यापीठ व महाविद्यालयांना दिल्या आहेत.

रिक्त पदांचा प्रश्न सुटलेला नसल्याने यूजीसीने पुन्हा रिक्त पदे भरण्याचे स्मरण करून दिले आहे.

प्राध्यापकांची रिक्त पदे भरण्याबाबत यूजीसीच्या मार्गदर्शक सूचनांची अंमलबजावणी करण्यात यावी. रिक्त पदांवर प्राध्यापक भरती करण्याबाबतची कार्यवाही तातडीने पूर्ण करण्यात यावी. रिक्त पदांची संख्या, आरक्षण, जाहिरात आदी तपशील दि. ३१ डिसेंबरपर्यंत सादर करावेत, असेही यूजीसीने म्हटले आहे.

प्रभात

Wed, 01 December 2021

<https://epaper.eprabhat.net/c/64676564>

News Paper Clippings During December 2021

Section: Education

स्टेशनरी नसल्यामुळे गुणपत्रिका रखडल्या

विद्यार्थ्यांना गुणपत्रिकांची प्रतीक्षा

लोकसत्ता प्रतिनिधी

पुणे : स्टेशनरी साहित्याच्या अनुपलब्धतेमुळे सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठाच्या गुणपत्रिकांची छपाई रखडली आहे. विद्यापीठाच्या लालफितीच्या कारभारामुळे स्टेशनरीची खरेदी रखडली असून, गुणपत्रिकांसाठी विद्यार्थ्यांना प्रतीक्षा करावी लागत आहे.

विद्यापीठाकडून सप्टेंबर-ऑक्टोबरमध्ये परीक्षांचा निकाल जाहीर करण्यात आला. त्यानंतर विद्यापीठाकडून विद्यार्थ्यांना गुणपत्रिका दिले जाणे आवश्यक होते. पूर्वी विद्यापीठ बाह्य यंत्रणेकडून गुणपत्रिकांची छपाई करून घेतली जात होती. मात्र दोन वर्षांपूर्वी

ज्या विद्यार्थ्यांना परदेशी जायचे आहे किंवा पुढील शिक्षणासाठी गुणपत्रिका आवश्यक आहेत त्यांना तातडीने देण्याची कार्यवाही सुरू आहे. कोणाचीही अडवणूक करण्यात आलेली नाही. उर्वरित विद्यार्थ्यांनाही पुढील दोन ते तीन दिवसांत गुणपत्रिका दिल्या जातील. त्याबाबतच्या सूचना देण्यात आल्या आहेत. पुरवठादाराकडून स्टेशनरी उपलब्ध न झाल्याने छपाई लांबली होती.

- डॉ. एन. एस. उमराणी, प्रकुलमुख, सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठ

विद्यापीठाने स्वतःच गुणपत्रिकांच्या छपाईची यंत्रणा निर्माण केली. तर सेवा पुरवठादाराकडून स्टेशनरी उपलब्ध करून घेऊन विद्यापीठाच्या पातळीवर गुणपत्रिकांच्या छपाईचे काम करण्यात येते. मात्र या स्टेशनरी साहित्य उपलब्ध नसल्यामुळे गुणपत्रिकांची छपाई लांबणीवर

पडली आहे. विद्यापीठ प्रशासनाच्या लालफितीच्या कारभारामुळे अद्यापही स्टेशनरीची खरेदी करण्यात आलेली नाही. स्टेशनरीची तात्पुरती व्यवस्था करून छपाई करण्यात येत असल्याची माहिती सूत्रांनी दिली. विद्यापीठातील लालफितीच्या कारभारामुळे लाखो विद्यार्थ्यांना

गुणपत्रिका कधी मिळणार असा प्रश्न उपस्थित करण्यात येत आहे. युक्रांदचे शहर उपाध्यक्ष कमलाकर शेटे म्हणाले, की विद्यार्थ्यांना गुणपत्रिका वेळेत मिळणे आवश्यक असते त्यावर विद्यार्थ्यांचे पुढील शैक्षणिक भवितव्य अवलंबून असते. मात्र विद्यापीठाकडून गुणपत्रिका वेळेत न मिळाल्याचा विद्यार्थ्यांना त्रास सहन करावा लागत आहे. गुणपत्रिका मिळण्याबाबत कुलगुरूंची भेट घेऊन, विद्यापीठ प्रशासनाकडे पाठपुरावा करूनही त्या विद्यार्थ्यांना मिळालेल्या नाही. त्यामुळे गुणपत्रिकांसाठी आता आंदोलन करावे लागेल. गुणपत्रिकांसाठी विद्यापीठाने कायमस्वरूपी व्यवस्था निर्माण करण्याची आवश्यकता आहे.

Wed, 01 December 2021

<https://epaper.loksatta.com/c/64680505>

लोकसत्ता प्रतिनिधी

मुंबई : राज्यातील महाविद्यालयीन विद्यार्थ्यांना कौशल्य आधारित शिक्षण मिळवे आणि त्यांचे रोजगारक्षमता वाढवणे यासाठी उच्च व तंत्रशिक्षण विभागाने 'इन्फोसिस' कंपनीसोबत सामंजस्य करार केला आहे.

उच्च व तंत्रशिक्षणमंत्री उदय सावंत यांनी उच्च व तंत्रशिक्षण विभाग आणि इन्फोसिस कंपनी यांच्यात झालेल्या सामंजस्य कराराची माहिती दिली.

इन्फोसिसच्या सामाजिक उत्तरदायित्व (सीएसआर) अंतर्गत

विविध विषयांवरील आणि विविध क्षालावधेचे ३,१०० हून अधिक ऑनलाइन अभ्यासक्रम तयार केले असून ते कंपनीच्या सिंग बोर्ड या ऑनलाइन मंचवर उपलब्ध आहेत. हे अभ्यासक्रम राज्यातील सर्व महाविद्यालयीन विद्यार्थ्यांना निःशुल्क आणि औपचारिक अभ्यासक्रमासोबत उपलब्ध असतील. पंधरवी प्रकल्प म्हणून

नागपूर येथील कला, विज्ञान आणि वाणिज्य महाविद्यालय आणि रत्नगिरी तंत्रज्ञान महाविद्यालयांमध्ये हा प्रकल्प राबविण्यात येणार आहे. या सामंजस्य करारामुळे तंत्रशिक्षण संचालनालयांतर्गत १,६०० महाविद्यालयांतून १० लाख विद्यार्थ्यांस आणि उच्चशिक्षण संचालनालयांतर्गत तीन हजार

महाविद्यालयांतून ३० लाख विद्यार्थ्यांना अशा एकूण ४० लाख विद्यार्थ्यांना परबंद होणार आहे. त्यांना इन्फोसिस सिंग बोर्डचे ३,१००हून अधिक अभ्यासक्रम उपलब्ध होतील आणि सोबतच प्रशिक्षण पूर्ण केल्यावर प्रमाणपत्र मिळेल. इन्फोसिसच्या मॅसूर येथील इन्स्टिट्यूटमध्ये संस्थित प्राध्यापक, अधिकारी यांच्यासाठी एकदिवसीय

प्रशिक्षण आयोजित करण्यात येणार असल्याचे सांगत यांनी सांगितले.

उपक्रमाची वैशिष्ट्ये

या मंचवरील कृत्रिम अर्थव्यवस्थेच्या रोझासाठी आवश्यक व्यावहारिक कौशल्ये विकसित करून रोजगारक्षमता वाढविण्यासाठी मदत होईल. तसेच औद्योगिक क्षेत्रातील तज्ञांचे मार्गदर्शन लाभल्यामुळे विद्यार्थ्यांना आवश्यक होईल त्या व्यावहारिक रोजगारविकास कौशल्ये प्राप्त

होतील. शिक्षकांनाही सर्व अभ्यासक्रम वापरता येतील. याद्वारे ऑनलाइन परीक्षा घेण्याची सुविधा उपलब्ध आहे. रत्नगिरीचे शास्कीय अभियांत्रिकी महाविद्यालय आणि नागपूरची शास्कीय विज्ञान संस्था यांसाठी खस तयार केलेल्या अभ्यासक्रमांमुळे विद्यार्थ्यांना योग्य सर्व सुविधांसोबतच प्रोजेक्ट इंटरशिप आणि एलएसएससी सुविधादेखील उपलब्ध होणार आहे.

अभ्यासक्रम कोणते?

संलग्नकृत्य प्रेरित नाथ, कलाकड तत्त्वज्ञान, कृत्रिम बुद्धिमत्ता यांसारख्या तांत्रिक अभ्यासक्रमांसोबतच डिजिटल कम्प्युटेशन, डिझाईन इंग्लिश, अर्थशास्त्र, लेखनकौशल्य, रचनात्मकता, वेबकौशल्य इत्यादी विषयदेखील अभ्यासक्रम वार असतील.

होणार काय?

- इन्फोसिस पहिल्यांदाच अशा प्रकारचा करार करत आहे. यामुळे जवळपास ४० लाख विद्यार्थी आणि एक लाख प्राध्यापक, शिक्षकेतर कर्मचारी यांना फायदा होणार आहे.
- हे शिक्षण इन्फोसिसकडून पूर्वीचो मेन्टल असून याचा राज्य शासनवर आर्थिक भार पडणार नाही, अशी माहिती उच्च व तंत्रशिक्षणमंत्री उदय सावंत यांनी दिली.

Wed, 01 December 2021

<https://epaper.loksatta.com/c/64675822>

News Paper Clippings During December 2021

Section: Education

शिक्षकांच्या रिक्त पदांच्या भरतीबाबत यूजीसीचे विद्यापीठ, महाविद्यालयांना स्मरणपत्र

रिक्त पदे, आरक्षण, जाहिरात आदी तपशील सादर करण्यास ३१ डिसेंबरची मुदत

लोकसत्ता प्रतिनिधी

यूजीसीच्या मार्गदर्शक सूचनांची राज्यात अंमलबजावणी नाही

पुणे : उच्च शिक्षण संस्थांमधील शिक्षकांची कमतरता हा चिंतेचा विषय असून, उच्च शिक्षणातील गुणवत्तावृद्धीसाठी तातडीने त्यावर उपाय शोधणाची आवश्यकता आहे. त्यासाठी तातडीने रिक्त पदांवर भरती प्रक्रिया राबवण्याची सूचना विद्यापीठ अनुदान आयोगाने (यूजीसी) देशभरातील विद्यापीठे आणि महाविद्यालयांना परिपत्रकाद्वारे केली आहे. तसेच रिक्त पदांची संख्या, आरक्षण, जाहिरात आदी तपशील ३१ डिसेंबरपर्यंत सादर करण्याबाबत स्पष्ट करण्यात आले आहे.

देशातील विद्यापीठे आणि महाविद्यालयांमध्ये शिक्षकांची पदे

शिक्षकांच्या सर्व रिक्त पदांवर भरती प्रक्रिया राबवण्याचे निर्देश यूजीसीकडून देण्यात आले आहेत. राज्यातील विद्यापीठे आणि महाविद्यालयांमध्ये शिक्षकांच्या जागा मोठ्या प्रमाणात रिक्त असताना उच्च व तंत्रशिक्षण विभागाकडून केवळ २ हजार ८८ पदेच भरण्याबाबतचा शासन निर्णय प्रसिद्ध करण्यात आला आहे. त्यामुळे यूजीसीच्या मार्गदर्शक सूचनांची अंमलबजावणी राज्यात होत नसल्याचे चित्र आहे.

मोठ्या प्रमाणात रिक्त आहेत. शिक्षणाच्या प्रक्रियेत शिक्षक हा घटक अतिशय महत्त्वाचा असतो. मात्र विद्यार्थ्यांच्या तुलनेत शिक्षक नसल्याने गुणवत्ता वाढवण्याच्या प्रयत्नांना खीळ बसत आहे. या पार्श्वभूमीवर यूजीसीने दोन वर्षांत सर्व रिक्त पदांवर भरती प्रक्रिया राबवण्याचे निर्देश विद्यापीठे आणि महाविद्यालयांना दिले होते. रिक्त पदांवरील भरतीबाबत २०१९

मध्ये यूजीसीकडून चार परिपत्रके प्रसिद्ध करण्यात आली होती. त्यानंतरही रिक्त पदांचा प्रश्न सुटलेला नसल्याने यूजीसीने पुन्हा रिक्त पदे भरण्याचे स्मरण करून दिले आहे. यूजीसीचे सचिव प्रा. रजनीश जैन यांनी विद्यापीठांच्या कुलगुरूंना शिक्षक भरतीसंदर्भात पत्र लिहिले आहे. शिक्षकांची रिक्त पदे भरण्याबाबत यूजीसीच्या मार्गदर्शक सूचनांची

अंमलबजावणी करण्यात यावी. शिक्षकांची रिक्त पदे हा चिंतेचा विषय असून उच्च शिक्षणाच्या गुणवत्तावाढीसाठी शिक्षक भरतीचा प्रश्न प्राधान्याने सोडवण्याची गरज आहे. त्यासाठी रिक्त पदांवर शिक्षकांची भरती करण्याबाबतची कार्यवाही तातडीने पूर्ण करण्यात यावी, असे पत्रात नमूद करण्यात आले आहे.

लोकसत्ता

Wed, 01 December 2021

<https://epaper.loksatta.com/c/64674745>

लोकमत

शिक्षणाला भारतीय चेहरा देणारे धोरण

नवीन शैक्षणिक धोरणाची अंमलबजावणी योग्य पद्धतीने होणे गरजेचे

देशाच्या एकूण शिक्षण प्रक्रियेत सुधारणा करण्यासाठी कस्तुरीरंगन समितीने महत्त्वपूर्ण शिफारशी केल्या आहेत. केंद्र शासनाने विद्यापीठे, महाविद्यालये, शाळा, सर्व स्थानिक स्वराज्य संस्थांसह समाजातील प्रत्येक घटकांपर्यंत हे धोरण पोहोचवण्याचा प्रयत्न केला आहे. त्यावर सुचवलेल्या सूचनांचाही विचार केला आहे. त्यामुळे आता या धोरणाची अंमलबजावणी कशी आणि केव्हा सुरु करावी, त्याच्यासाठी आवश्यक गोष्टी उपलब्ध आहेत का ? यावर थेट चर्चा होण्याची गरज आहे.

केंद्र शासनाने नवीन शैक्षणिक धोरणाची अंमलबजावणी करून त्याद्वारे देशातील शिक्षण प्रक्रिया सुधारण्याचा प्रयत्न केला आहे. त्यामुळे या धोरणाची अंमलबजावणी करून त्याद्वारे देशातील शिक्षण प्रक्रिया सुधारण्याचा प्रयत्न केला आहे.

नवीन शैक्षणिक धोरण विचार मंडळ

उणिवा व दोष आहेत. त्यामुळेच भारतीय संस्कृती व मूल्य समोर ठेवून शैक्षणिक धोरण तयार करण्यात आले. त्यात प्रथमच वयाच्या तिसऱ्या वर्षापासूनच्या विद्यार्थ्यांच्या शिक्षणाचा, भारतीय मूल्यांचा, ज्ञानार्जन पद्धतीचा, बालमानसशास्त्रासह विविध घटकांचा सखोल विचार करण्यात आलेला

आहे. ही निश्चितच स्वागताहर् बाब आहे.

केंद्र शासनाने

मनुष्यबळ विकास

मंत्रालयाचे नाव बदलून

शिक्षण मंत्रालय असे

करून या धोरणाच्या

अंमलबजावणीस

सुरुवात केली आहे.

तसेच धोरणाच्या

अंमलबजावणीसाठी आठ समित्या

स्थापन केल्या आहेत.

सिबायसिसनेसुद्धा अगदी तशाच

आठ समित्या तयार करून धोरण कसे

राबवता येईल, या दृष्टीने अहवाल

तयार करून एकप्रकारे कामास

सुरुवात केली आहे.

शैक्षणिक धोरणात अंतर

डॉ. शां. ब. मुनुमवार

संस्थापक व अध्यक्ष, सिबायसिस

विद्याशास्त्रीय अभ्यासक्रमाला प्राधान्य दिल्याने विद्यार्थ्यांना 'कोरोअर सल्वेजेंट' घेऊन इतर आवडीच्या विषयांची निवड करता येईल. तसेच विविध अभ्यासक्रम पूर्ण करून विद्यार्थ्यांना

क्रेडिट बँक तयार करता येणार असून विद्यार्थ्यांना रोजगाराभिमुख अभ्यासक्रम करणे शक्य होणार आहे. देशातील विद्यार्थी वैश्विक नागरिक तयार व्हावा, हा विचार या धोरणात केला आहे.

शासनाकडून प्राध्यापक, शिक्षक भरती केली जात नसेल, कोणत्याही

प्रकारचे अनुदान दिले जात नसेल, तर कस्तुरीरंगन आयोगाच्या

शिफारशीचा

काय कोणत्याही

आयोगाच्या शिफारशी

काहीही करू शकत

नाही. मात्र, केंद्र

शासनाने या

धोरणाच्या

अंमलबजावणीसाठी

एकूण राष्ट्रीय

उत्पन्नाच्या (जीडीपी) ६

टक्के निधी खर्च करण्याची

तयारी दर्शवली आहे. त्यामुळे

देशाच्या शिक्षण व्यवस्थेत

बदल होईल, असे वाटते. तसेच

ज्या देशाने शिक्षण व

आरोग्यावर अधिक लक्ष दिले

तेच देश विकसित झाल्याचे दिसून येते.

पुण्यातील शैक्षणिक संस्थांनी

आता एकत्र येऊन

धोरणाच्या

अंमलबजावणीसाठी

पुढाकार घेणे गरजेचे

आहे. तसेच पालक व

विद्यार्थ्यांनीसुद्धा

आतापासूनच या धोरणातील

शिफारशीचा अभ्यास करून

आपल्याला कोणत्या

अभ्यासक्रमाची

निवड करता येईल, याबाबत

विचार करायला हवा.

News Paper Clippings During December 2021

Section: Education

लोकमत

शैक्षणिक पात्रता अर्जासाठी १५ डिसेंबरपर्यंत मुदतवाढ सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठाचा निर्णय

लोकमत न्यूज नेटवर्क
पुणे : सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठातर्फे शैक्षणिक पात्रता अर्जासाठी (इलिजिबिलिटी) मुदतवाढ देण्यात आली असून विद्यार्थ्यांना आता येत्या १५ डिसेंबरपर्यंत अर्ज करता येणार आहे. त्यामुळे उशिरा प्रवेश घेतलेल्या विद्यार्थ्यांना मोठा दिलासा मिळणार आहे.

पुणे विद्यापीठाशी संलग्न पुणे, अहमदनगर व नाशिक जिल्ह्यातील महाविद्यालयांमध्ये प्रथम वर्षाच्या अभ्यासक्रमास प्रवेश घेतलेल्या विद्यार्थ्यांना शैक्षणिक पात्रता अर्ज भरावा लागतो. सर्वसाधारणपणे दरवर्षी १५ नोव्हेंबरपर्यंत हा अर्ज भरण्यास मुदत दिली जाते. परंतु, कोरोनामुळे निर्माण झालेली परिस्थिती विचारात घेऊन विद्यापीठाने ही मुदत ३० नोव्हेंबरपर्यंत वाढवली होती. मात्र, काही विद्यार्थ्यांनी महाविद्यालयांमध्ये उशिरा प्रवेश घेतल्याने त्यांना अर्ज करणे शक्य झाले नाही. त्यामुळे विविध विद्यार्थी संघटनांकडून शैक्षणिक पात्रता अर्ज भरण्यास मुदतवाढ देण्याची मागणी केली जात होती.

अभियांत्रिकी अभ्यासक्रमासह इतर व्यावसायिक अभ्यासक्रमास प्रवेश न घेणारे विद्यार्थी उशिरा विज्ञान पदविका अभ्यासक्रमास प्रवेश घेतात. सध्या अभियांत्रिकीसह इतर अभ्यासक्रमाची प्रवेश प्रक्रिया सुरू आहे. त्यामुळे अद्याप अनेक विद्यार्थ्यांनी विज्ञान पदवी अभ्यासक्रमास प्रवेश घेतलेला नाही. परिणामी पुढील काही दिवसात विद्यापीठाच्या प्रथम वर्ष पदवी अभ्यासक्रमास प्रवेश घेणाऱ्या विद्यार्थ्यांची संख्या वाढणार आहे. त्यामुळे या विद्यार्थ्यांना ५० रुपये विलंब शुल्कासह येत्या १५ डिसेंबरपर्यंत शैक्षणिक पात्रतेसाठी ऑनलाईन अर्ज करता येणार आहे.

Hello Pune
Page No. 3 Dec 01, 2021
Powered by: erelego.com

पुढारी

शिक्षकभरती तातडीने करा; यूजीसीची सूचना

पुणे : उच्च शिक्षण संस्थांमधील शिक्षकांची कमतरता हा चिंतेचा विषय असून, उच्च शिक्षणातील गुणवत्तावृद्धीसाठी तातडीने उपाय शोधण्याची आवश्यकता आहे. त्यासाठी तातडीने रिक्त पदांची भरती प्रक्रिया राबविण्याची सूचना विद्यापीठ अनुदान आयोगाने (यूजीसी) देशभरातील विद्यापीठे आणि महाविद्यालयांना परिपत्रकाद्वारे केली.

रिक्त पदांची संख्या, आरक्षण, जाहिरात आदी तपशील ३१ डिसेंबरपर्यंत सादर करण्याबाबतही स्पष्ट करण्यात आले आहे. रिक्त पदांवरील भरतीबाबत २०१९ मध्ये यूजीसीकडून चार परिपत्रके प्रसिद्ध करण्यात आली होती. त्यानंतरही रिक्त पदांचा प्रश्न सुटलेला नाही.

यूजीसीचे सचिव प्रा. रजनीश जैन यांनी विद्यापीठांच्या कुलगुरूंना शिक्षकभरतीच्या संदर्भात पत्र लिहिले आहे. उच्च शिक्षणाच्या गुणवत्तावाढीसाठी शिक्षकभरतीचा प्रश्न प्राधान्याने सोडविण्याची गरज असल्याचे म्हटले आहे.

Pune Edition
Dec 1, 2021 Page No. 5
newspaper.pudhari.co.in

पुढारी

संशोधनात तंत्रज्ञानाबरोबरच योग, आयुर्वेदावरही भारताचा भर

केंद्रीय शिक्षणमंत्री धर्मेंद्र प्रधान; पुणे विद्यापीठात 'इंडो-फ्रेंच नॉलेज समिट' सुरू

पुणे : पुढारी वृत्तसेवा
भारताने कृत्रिम बुद्धिमत्तेच्या माध्यमातून तंत्रज्ञान क्षेत्रात भर देण्याबाबरोबरच सामाजिक सुधारणा करण्यासाठी योग आणि आयुर्वेद यांच्यावरही भर दिला असल्याचे मत केंद्रीय शिक्षणमंत्री धर्मेंद्र प्रधान यांनी व्यक्त केले.

भारत आणि फ्रान्स यांच्यातील संबंध दृढ करण्यासह शिक्षण, संशोधन आणि नवसंकल्पनांना चालना देण्यासाठी सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठात ऑनलाईन पद्धतीने 'इंडो-फ्रेंच नॉलेज समिट'चे आयोजन करण्यात आले आहे. या परिषदेला सुरुवात झाली, त्या वेळी ते बोलत होते.

फ्रान्सचे उच्च शिक्षण, संशोधन व नवसंशोधनमंत्री फेडरिक्यू विडाल, पृथ्वी विज्ञान विज्ञान व तंत्रज्ञान विभागाचे सचिव डॉ. एम. रविचंद्रन, विद्यापीठाचे कुलगुरू डॉ. करमळकर हे उपस्थित होते. पहिल्या दिवशी 'इंडो फ्रेंच सायंटिफिक को-ऑपरेशन इन २०२१' विषयावर चर्चा झाली.

'नॉलेज समिट'च्या माध्यमातून आरोग्य क्षेत्राबरोबरच सागरी विज्ञान, कृत्रिम बुद्धिमत्ता, शाश्वत ऊर्जा, हरित रसायनशास्त्र, जैवतंत्रज्ञान आणि नैसर्गिक संसाधने या क्षेत्रातील कमतरतांवर काम करण्याची संधी आहे. विद्यापीठाचे रिसर्च पार्क फाउंडेशनही याच सर्व क्षेत्रात काम करीत आहे. या माध्यमातून 'इंटरडिसिप्लिनरी रिसर्च' विद्यापीठात केला जात आहे.

- प्रा. डॉ. नितीन करमळकर,
कुलगुरू, सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठ

फ्रान्सने कोरोनाकाळात भारतीय विद्यार्थी व संशोधकांच्या संशोधनाला अधिक प्राधान्य दिले आहे. फ्रान्सने पुढील १० वर्षात आंतरराष्ट्रीय अभ्यासकांसाठी २५ अब्ज युरोची तरतूद केली आहे. २०२५ सालापर्यंत फ्रान्समधील भारतीय संशोधकांची संख्या दुप्पट करण्याचा आमचा मानस आहे.

फेडरिक्यू विडाल
उच्च शिक्षण व नवसंशोधनमंत्री, फ्रान्स

My Pune Edition
Dec 1, 2021 Page No. 3
newspaper.pudhari.co.in

News Paper Clippings During December 2021

Section: Education

प्राध्यापकांची पदे तातडीने भरा

'यूजीसी'चेही विद्यापीठांना आदेश

म. टा. प्रतिनिधी, पुणे

सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठासह राज्यातील अनेक विद्यापीठांमध्ये पुरेसे प्राध्यापक नसल्याचे विद्यापीठ अनुदान आयोगाच्या (यूजीसी) निदर्शनास आले असून, विद्यापीठांनी तातडीने प्राध्यापक भरती करावी, अशा सूचना आयोगाकडून देण्यात आल्या आहेत. विद्यापीठात असलेल्या प्राध्यापकांच्या रिक्त पदांची संख्या, आरक्षण या संदर्भातील तपशीलही ३१ डिसेंबरपर्यंत सादर करण्याच्या सूचना आयोगाने दिल्या आहेत.

सावित्रीबाई फुले, पुणे विद्यापीठासह राज्यातील; तसेच देशातील अनेक विद्यापीठांत प्राध्यापकांची पदे रिक्त आहेत. प्राध्यापकांअभावी विद्यापीठांचे अनेक विभाग बंद पडण्याच्या मार्गावर आहेत. यामुळे विद्यापीठांच्या गुणवत्तापूर्ण शिक्षणावर विपरित परिणाम होत आहे, असे निरीक्षण यापूर्वीच 'यूजीसी'ने नोंदवले होते. सर्व विद्यापीठांनी दोन वर्षांत प्राध्यापकांची भरती प्रक्रिया पूर्ण करावी, अशा सूचना 'यूजीसी'ने यापूर्वीही दिल्या होत्या. मात्र, कोणत्याही विद्यापीठाने प्राध्यापकांची रिक्त पदे भरली नसल्याची खंत 'यूजीसी'ने व्यक्त केली आहे.

'यूजीसी'चे सचिव प्रा. रजनीश जैन यांनी विद्यापीठांच्या कुलगुरूंना शिक्षक भरतीसंदर्भात पत्र लिहिले आहे.

विद्यापीठातही प्राध्यापक भरतीची मागणी

सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठात ५५ टक्के प्राध्यापकांची पदे रिक्त आहेत. विद्यापीठाच्या अनेक विभागांचे गाडे काही मोजक्या प्राध्यापकांवर हाकले जात आहेत. गेल्या अनेक वर्षांपासून ही पदे रिक्त असल्याने पुणे विद्यापीठातील विभागांच्या शैक्षणिक गुणवत्तेवर परिणाम होत आहे. यामुळे विद्यापीठातील रिक्त पदे तातडीने भरण्याची मागणी केली जात आहे.

एनसीसीच्या छात्रांसाठी स्वतंत्रपणे सत्र परीक्षा

पुणे: राष्ट्रीय छात्र सेनेचे (एनसीसी) छात्र नोव्हेंबर-डिसेंबरमध्ये प्रजासत्ताक दिन संचलन किंवा प्रशिक्षण कार्यशाळेची तयारी करत असतात. त्यामुळे त्यांना वर्गात आणि सत्र परीक्षेला उपस्थित राहता येत नसल्याचे विद्यापीठ अनुदान आयोगाच्या (यूजीसी) निदर्शनास आले आहे. त्यामुळे एनसीसीच्या छात्रांची सत्र परीक्षा स्वतंत्रपणे आयोजित करण्याचे निर्देश विद्यापीठ अनुदान आयोगाने (यूजीसी) देशभरातील विद्यापीठांना दिले आहेत.

यूजीसीने एनसीसी छात्रांच्या परीक्षांबाबतचे परिपत्रक संकेतस्थळावर प्रसिद्ध केले आहे. दरवर्षी नोव्हेंबर डिसेंबरमध्ये एनसीसीचे छात्र प्रजासत्ताक दिन संचलनाची किंवा प्रशिक्षण कार्यशाळेची तयारी करत असतात. त्यामुळे त्यांना वर्गात आणि सत्र परीक्षेला उपस्थित राहता येत नसल्याचे यूजीसीच्या निदर्शनास आणून देण्यात आले आहे.

लोकसत्ता

Thu, 01
https://

News Paper Clippings During December 2021

Section: Education

सामना

रिक्त पदांवर भरती प्रक्रिया सुरू करा

पुणे, दि. १ (प्रतिनिधी) - उच्च शिक्षणातील गुणवत्तावृद्धीसाठी तातडीने त्यावर उपाय शोधण्याची आवश्यकता आहे. त्यासाठी तातडीने रिक्त पदांवर भरती प्रक्रिया राबविण्याची सूचना विद्यापीठ अनुदान आयोगाने (यूजीसी) देशभरातील विद्यापीठे आणि महाविद्यालयांना परिपत्रकाद्वारे केली आहे. तसेच रिक्त पदांची संख्या, आरक्षण, जाहिरात आदी तपशील ३१ डिसेंबरपर्यंत सादर करण्याबाबत स्पष्ट केले आहे.

देशातील विद्यापीठे आणि महाविद्यालयांमध्ये शिक्षकांची पदे मोठ्या प्रमाणात रिक्त आहेत.

शिक्षणाच्या प्रक्रियेत शिक्षक हा घटक अतिशय महत्त्वाचा असतो. मात्र विद्यार्थ्यांच्या तुलनेत शिक्षक नसल्याने गुणवत्ता वाढविण्याच्या प्रयत्नांना खोळ बसत आहे. या पार्श्वभूमीवर यूजीसीने दोन वर्षात

‘यूजीसी’ची सूचना

सर्व रिक्त पदांवर भरती प्रक्रिया राबविण्याचे निर्देश विद्यापीठे आणि महाविद्यालयांना दिले होते. रिक्त पदांवरील भरतीबाबत २०१९ मध्ये यूजीसीकडून चार परिपत्रके प्रसिद्ध करण्यात आली होती. त्यानंतरही रिक्त पदांचा प्रश्न सुटलेला नसल्याने

यूजीसीने पुन्हा रिक्त पदे भरण्याचे स्मरण करून दिले आहे.

यूजीसीचे सचिव प्रा. रजनीश जैन यांनी विद्यापीठांच्या कुलगुरूंना शिक्षक भरतीसंदर्भात पत्र लिहिले आहे. शिक्षकांची रिक्त पदे भरण्याबाबत यूजीसीच्या मार्गदर्शक सूचनांची अंमलबजावणी करण्यात यावी. शिक्षकांची रिक्त पदे हा चिंतेचा विषय असून, उच्च शिक्षणाच्या गुणवत्तावाढीसाठी शिक्षक भरतीचा प्रश्न प्राधान्याने सोडविण्याची गरज आहे. त्यासाठी रिक्त पदांवर शिक्षकांची भरती तातडीने पूर्ण करण्यात यावी, असे पत्रात नमूद करण्यात आले आहे.

Pune Edition
Dec 2, 2021 Page No. 5
Powered by : eReleGo.com

गुणपत्रिका छपाईसाठी ‘भीक मांगो’

आंदोलन करून पुणे विद्यापीठाला पैसे देणार : युवासेना

प्रभात वृत्तसेवा

पुणे, दि. १ - सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठाने सप्टेंबर, ऑक्टोबरमध्ये घेतलेल्या परीक्षांचा निकाल जाहीर केला. त्याच्या अडीच महिन्यांनंतरही हजारो विद्यार्थ्यांना अद्याप गुणपत्रिका मिळालेली नाही. विद्यापीठाकडे स्टेशनरी उपलब्ध नसल्याने गुणपत्रिकांची छपाईच होऊ शकली नसल्याची बाब पुढे आली आहे. एका आठवड्यात गुणपत्रिकांची छपाई न झाल्यास युवासेना भीक मांगो आंदोलन करून विद्यापीठाला

पैसे देणार आहे, असा इशारा युवासेनेचे सहसचिव कल्पेश यादव यांनी दिला आहे.

विद्यापीठाच्या परीक्षा विभागाने सर्व पदवी प्रमाणपत्र, गुणपत्रिकासह सर्व प्रमाणपत्रे आऊटसोर्सिंग न करता स्वतःच छपाई करण्याचा निर्णय घेतला. त्यामुळे

कोटयवधी रुपयांची बचत होत असून सर्व डाटाही विद्यापीठाकडे उपलब्ध होत आहे. या सर्व प्रमाणपत्राच्या छपाई करण्यासाठी लागणारी स्टेशनरी निविदा काढून खरेदी केली जाते. विद्यापीठाला जवळपास सुमारे दहा लाख गुणपत्रिकांची छपाई करावी लागते. यंदा मात्र निविदा काढून कागद खरेदी

करण्याच्या प्रक्रियेसदेखील विलंब झाला आहे. विद्यापीठ आवारात सुशोभीकरणासाठी अवाढव्य खर्च केला जात आहे. हा खर्च करण्यासाठी विद्यापीठाकडे जर पैसे असतील तर विद्यार्थ्यांच्या शैक्षणिक हिताच्या कार्यात अडथळे का येतात? परीक्षा विभागाच्या कामासाठी इतकी दिरंगाई का? असा प्रश्न यादव यांनी उपस्थित केला आहे.

छपाईसाठी कागदसह अन्य स्टेशनरी उपलब्ध नसल्याचे सर्व विद्यार्थ्यांची गुणपत्रिका छापणे शक्य झाले नाही. त्यामुळे

विद्यार्थ्यांना अडीच महिन्यांनंतरही गुणपत्रिका प्राप्त होत नसल्याने विद्यार्थ्यांचे प्रचंड नुकसान होत आहे.

कुलगुरूंना निवेदन

विद्यार्थी हितासाठी लागणाऱ्या साधन सामग्रीवर लक्ष न देता इतर कामांकडे लक्ष दिले जाते, असेही यादव यांनी स्पष्ट केले. यादव यांच्या नेतृत्वाखालील पुणे विद्यापीठ युवासेना कक्ष अध्यक्ष कुणाल धनवडे, सचिव ज्ञानंद कोंदरे, सरचिटणीस परमेश्वर लाड, उपाध्यक्ष विशाल हुलावळे यांच्या शिष्टमंडळाने विद्यापीठाचे कुलगुरू डॉ. नितीन करमळकर यांना निवेदन दिले.

प्रभात

Thu, 02 December 2021

<https://epaper.eprabhat.net/c/64697952>

News Paper Clippings During December 2021

Section: Education

महाविद्यालयांना माहिती नोंदविण्यासाठी २५ डिसेंबरपर्यंत मुदत

पुणे, दि. १ - केंद्रीय मानव संसाधन विकास मंत्रालयाकडून राज्यातील उच्च शिक्षणाबाबतचे धोरणात्मक निर्णय घेण्यासाठी २०२०-२१ या शैक्षणिक वर्षाची सांख्यिकी माहितीची आवश्यकता आहे. यासाठी सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठाशी संलग्न महाविद्यालयांना अखिल भारतीय उच्चस्तर शिक्षा सर्वेक्षण कार्यक्रमाच्या पोर्टलवर माहिती नोंदविण्यासाठी २५ डिसेंबरपर्यंत मुदत देण्यात आलेली आहे. ज्या महाविद्यालय, परिसंस्थांना राज्य शासनाकडून मान्यता व विद्यापीठातील शैक्षणिक विभागाकडून संलग्निकरण मिळालेले आहे अशा सर्व महाविद्यालय, परिसंस्थांनी पोर्टलवर नोंदणी करून माहिती भरणे बंधनकारक आहे, असे आदेश विद्यापीठाच्या अंतर्गत गुणवत्ता सिद्धता कक्षाचे सहायक कुलसचिव श्रीकांत गायकवाड यांनी पुणे विद्यापीठाशी संलग्न महाविद्यालये व मान्यताप्राप्त परिसंस्थांच्या प्राचार्य, संचालकांना बजाविले आहेत.

प्रभात

Thu, 02 December 2021

<https://epaper.eprabhat.net/c/64706789>

पुढारी
सर्व माहिती पुढारीत आहे

संक्षिप्त

प्राध्यापकभरतीसाठी बिंदू नामावली लागू करण्याची 'काँग्रेस'ची मागणी

पुणे : सहायक प्राध्यापकभरती ही संविधानिक मूल्यांची जोपासना करण्यासाठी बिंदू नामावलीप्रमाणे करण्यात यावी. परंपरागत बिंदू नामावलीमध्ये व्हीजेएनटी व ओबीसी प्रवर्गास त्यांच्या आरक्षणाच्या प्रमाणात प्रतिनिधित्व प्राप्त झालेले नाही. त्यामुळे बिंदू नामावली लागू करण्यात यावी, अशी मागणी महाराष्ट्र प्रदेश काँग्रेस कमिटीच्या ओबीसी विभागाकडून उच्च शिक्षण संचालकांकडे केली आहे. संधीची समानता व सामाजिक न्याय या संविधानिक मूल्यांचे हनन होत आहे, अशा प्रकारचे हनन होणे म्हणजे त्यांचे संविधानिक अधिकारच नाकारल्यासारखे असल्याचे संचालकांना दिलेल्या निवेदनात म्हटले आहे. याबाबत प्रदेश संघटक डॉ. सतीशकुमार पडोळकर म्हणाले की, राज्याच्या उच्च शिक्षण संचालकांना निवेदन देऊन बाजू मांडली आहे. त्यावर त्यांनी आठ दिवसांत उपमुख्यमंत्री अजित पवार यांच्या अध्यक्षतेखाली बैठक होऊन या प्रश्नावर निर्णय होईल, असे सांगण्यात आले आहे.

लोकमत

न्यूज Inbox

विद्यापीठाच्या परीक्षा शुल्कात वाढ नाही

पुणे : कोरोनामुळे अनेक विद्यार्थी आर्थिक अडचणीत आहेत. त्यामुळे सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठाच्या परीक्षा शुल्कात वाढ न करण्याचा निर्णय घेण्यात आला आहे. त्यामुळे विद्यार्थ्यांना दिलासा मिळाला आहे. विद्यापीठ अधिकार मंडळाने विद्यार्थी हिताचा विचार करून वर्ष २०२१-२२ मधील प्रथम व द्वितीय सत्रासाठी सर्व अभ्यासक्रमाचे परीक्षा शुल्क व अनुषंगिक शुल्कामध्ये वाढ करण्यात आलेली नाही. शैक्षणिक वर्ष २०१९-२० किंवा २०२०-२१ प्रमाणे परीक्षा व अनुषंगिक शुल्क आकारण्यात यावे, अशा सूचना विद्यापीठाच्या परीक्षा व मूल्यमापन मंडळाचे संचालक डॉ. महेश काकडे यांनी महाविद्यालयांच्या प्राचार्यांना केल्या आहेत.

Hello Pune
Page No. 6 Dec 02, 2021
Powered by: erelego.com

News Paper Clippings During December 2021

Section: Education

लोकमत

शैक्षणिक धोरण स्वागताई, पण अंमलबजावणीत अडचणी

डॉ. दीपक टिळक : अडचणीवर मार्ग काढल्यानंतर धोरण यशस्वीतेची हमी, आंतरविद्याशाखीय अभ्यासक्रमाला प्राधान्य लोकमान्य टिळक यांनी राष्ट्रीय शिक्षणाचा विचार मांडला. तोच विचार नव्या राष्ट्रीय शैक्षणिक धोरणात आहे. त्यामुळे निश्चितच नवीन शैक्षणिक धोरण स्वागताई आहे. मात्र, त्याच्या अंमलबजावणीत अनेक अडचणी येणार आहेत. परंतु अंमलबजावणीला सुरुवात केल्यानंतर अडचणीवर मार्ग काढून हे धोरण यशस्वी होईल. कारण दर दोन - तीन वर्षांनी नवनीत बदल होत आहेत. त्यासाठी धोरणात लवचिकता ठेवावी लागेल.

टिळकंनी मातृभाषेतील शिक्षणाचा मांडलेला विचार या धोरणात प्राथमिक शिक्षणाबाबत केला गेला आहे. त्याचप्रमाणे या धोरणात आंतरविद्याशाखीय अभ्यासक्रम व कौशल्य अभ्यासक्रमाला प्राधान्य दिले आहे. सर्वांनीच पदव्युत्तर पदवी किंवा पीएच.डी. पर्यंत शिक्षण घेण्याची आवश्यकता नाही. अनेकांना इयत्ता

दहावीनंतरही नोकरी करता येते. सर्वांनीच चार वर्ष पदवीचे शिक्षण पूर्ण करावे, असा कोणताही आग्रह धरलेला नाही. तसेच विद्यार्थ्याला स्वतःची कॅडिट बँक तयार करता येणार आहे, याचे स्वागतच केले पाहिजे. केवळ शिक्षित पिढी असून उपयोग नाही तर या पिढीच्या हाताला रोजगार असायला हवा. या धोरणानुसार विद्यार्थ्यांना त्यांच्या

आवडीच्या गोष्टींमध्ये प्राविण्य मिळविता येणार आहे. परिणामी, त्याला आवडीच्या क्षेत्रात नोकरी किंवा एखादा व्यावसाय करता येईल. आंतरविद्याशाखीय अभ्यासक्रमाला प्राधान्य ही निश्चितच स्वागताई बाब आहे. परंतु सर्व महाविद्यालयांना एकाच वेळी सर्व विषयांचे शिक्षण देता येणे शक्य होणार आहे. त्यामुळे कॉलेज कलस्टर

डॉ. दीपक टिळक
कुलगुरु, टिळक महाराष्ट्र
विद्यापीठअध्यक्ष, तिबायोसिस

ही संकल्पना पुढे आली. त्यातही मोठ्या शैक्षणिक संस्थांनाच कॉलेज कलस्टर तयार करणे शक्य आहे. मात्र, अत्यंत लहान स्वरूप असणाऱ्या महाविद्यालयांना कलस्टरबाबत अडचणी येणार

स्वायत्ततेविषयी सारखे बोलले जात असले तरी स्वायत्तता मिळविणे हे सहज शक्य नाही. तसेच सर्वांना डिग्री अर्वाडिंगचा दर्जा मिळणे अवघड असून सर्वांना डिग्री अर्वाडिंगचा दर्जा दिला तर त्याचा धंदा होईल. प्राध्यापकांच्या निवृत्तीबाबत अनेक प्रश्न आहेत. पूर्वी काही पदे मंजूर आहेत. परंतु आता त्या विषयांना मागणी नाही. त्यामुळे महाराष्ट्र शासनाने पदे बदलून देण्याबाबत विचार करायला हवा. प्राध्यापकच नसतील

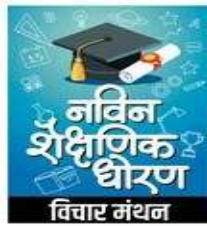
तर धोरणाची अंमलबजावणी कशी होईल, असा प्रश्न निर्माण होतो. या शैक्षणिक धोरणाच्या अंमलबजावणीमध्ये संस्थाचालकांची भूमिका महत्त्वपूर्ण आहे. काही संस्थांनी एकत्र यऊन त्या दृष्टीने सुरुवात करायला हवी. परंतु प्रत्येकाकडे असणारी पायाभूत सुविधा, शुल्क रचना वेगवेगळी असणार आहे. त्यामुळे काही अडचणी येऊ शकतात. परंतु घर्चा करून त्यावर मार्ग काढता येऊ शकतो.

Hello Pune
Page No. 5 Dec 02, 2021
Powered by: erelego.com

लोकमत

शैक्षणिक धोरणातून मिळणारे स्वातंत्र्य महत्त्वाचे अंमलबजावणीसाठी संस्थाचालक, प्राध्यापकांसह सर्व घटकांना विश्वासात घ्यावे

शैक्षणिक धोरणातून केला जाणारा बदल काय आहे आणि कशाकरिता आहे, हे संबंधित घटकांना समजून घेण्याची आवश्यकता आहे. सर्वप्रथम विद्यार्थ्यांना विश्वासात घेणे गरजेचे आहे, तसेच विद्यार्थी व शिक्षक यांच्यात हा बदल आत्मसात करण्याची क्षमता आहे का? ही बाब या धोरणाची अंमलबजावणी करताना विचारात घ्यावी लागणार आहे. धोरणाच्या अंमलबजावणीसाठी सर्वप्रथम संस्थाचालक, प्राध्यापक, विद्यार्थ्यांसह सर्व घटकांना विश्वासात घ्यावे लागणार आहे. त्याचप्रमाणे एका झटक्यात शैक्षणिक क्षेत्रात बदल होणार नाहीत. हळूहळू एक एक बदल करावा लागेल. कौशल्य शिक्षण हा महत्त्वाचा व गंभीर विषय असून, त्याशिवाय विद्यार्थ्यांना रोजगार मिळू शकत नाही. त्याचप्रमाणे सद्यस्थितीत

नैतिकता व मूल्यांची खूप गरज असून, आपल्या शिक्षणात तो विचार अद्याप झालेला नाही. नव्या धोरणात याबाबत विचार झाला, ही स्वागताई बाब आहे. आंतरविद्याशाखीय शिक्षण महत्त्वाचे असून, या धोरणात त्याला प्राधान्य दिले आहे; परंतु आपल्या विद्यापीठांचे नियम अत्यंत कडक असतात. त्यात लवचिकता कुठेही नसते. लवचिकता देण्याचा निर्णय घेतला तर त्यात काही गोष्टी राहून गेल्यास त्याचा गैरफायदा घेतला जाऊ शकतो का? अशीही भीती व्यक्त होते,

स्वातंत्र्य मिळणे ही चांगलीच गोष्ट आहे; परंतु सर्वांना गेल्या काही वर्षांपासून बंधनात राहण्याची सवय लागली आहे. आता शासन सर्वांना नवीन शैक्षणिक धोरणाच्या माध्यमातून शैक्षणिक स्वातंत्र्य देण्यास तयार आहे; मात्र ते स्वीकारणे आणि पेलणे हे महत्त्वाचे आहे. त्यामुळे यादृष्टीने विचार होण्याची आवश्यकता आहे.

डॉ. संजय धांडे
माजी सदस्य,
विद्यापीठ अनुदान आयोग

तसेच कोणालाही बदल नको असतो. आपल्याकडे बहुतांश लोक हे ताठरपणाने वागतात; परंतु सद्यस्थितीत सर्वांनी लवचिकता स्वीकारली पाहिजे.

विद्यापीठ अनुदान आयोगानुसार व कायदानुसार डिग्री अर्वाडिंग स्टेटस केवळ विद्यापीठांना आहे. महाविद्यालयांना डिग्री अर्वाडिंग स्टेटस द्यायचे ठरवले तर त्यासाठी प्रथम कायदात बदल करावा लागेल. सद्यस्थितीत महाविद्यालयांना स्वायत्तता असली तरीही डिग्री ही विद्यापीठाच्याच नावाने दिली जाते. महाविद्यालयांनाच डिग्री अर्वाडिंग स्टेटस दिला तर चांगलेच आहे; परंतु काहीना वाटू शकते की पदवी ही विद्यापीठाचीच हवी, महाविद्यालयाची नको. पदवीवर विद्यापीठाचा शिक्का असायला हवा, अशी काहींची भूमिका असते, त्यामुळे महाविद्यालयांना डिग्री अर्वाडिंग स्टेटस देण्याच्या बाजूने आणि विरोधात किती जण असतील, हे सांगणे कठीण आहे. रिसर्च फाउंडेशन कोणत्या मंत्रालयाच्या नियंत्रणाखाली राहणार आहे, हे महत्त्वाचे आहे. शिक्षण विभागाकडून संशोधनाला निधी देण्याची तरतूद नव्हती. त्यामुळे नेमके निधी कोण देणार, हे पहावे लागेल.

Hello Pune
Page No. 3 Dec 03, 2021
Powered by: erelego.com

News Paper Clippings During December 2021

Section: Education

City PuneTimesMirror

SPPU takes back exam-fee hike proposal after protest

Student unions welcome decision, demand refund of fees charged for online exams

Yashpal Sonkamble
yashpal@punemirror.com

TWEET @YashPune_Mirror

The Savitribai Phule Pune University (SPPU) has revoked its proposal to increase exam fees after protests by student unions. The decision will also apply to all affiliated educational institutions.

University vice-chancellor Dr Nitin Karmalkar, pro-vice-chancellor Dr NS Umrani and director Dr Mahesh Kakde have taken the decision.

Mirror had reported how student unions have been demanding refund of examination fees for a long time as colleges held online exams owing to the COVID-19 pandemic.

Reacting to SPPU's decision, state joint secretary of Akhil Bharatiya Vidyarthi Parishad (ABVP), Anil Thombre, said, "We welcome the decision to not hike examination fees. However, the vice-chancellor has not acted yet on our demands to refund the full examination fees they had

Students under SPPU's affiliated colleges will now pay exam fees as per the previous academic year

FLASHBACK
Can SPPU pupils afford a fee hike?
Mirror highlighted the issue in its edition on Oct 27, 2021

charged during the lockdown period. As all exams were conducted online, the expenses of colleges had reduced considerably. We have urged the vice-chancellor to put forth our demands before the management council meeting. If no decision is taken on that front, we might stage an agitation."

University president of National Student Union of India (NSUI), Satish Pawar, said, "We welcome the decision of the SPPU administration. However, we are adamant on our demand for complete refunds of the fees charged for exams conducted online."

Yuvak Kranti Dal (YUKRAND) vice-president, Kamalakar Shete, said, "A decision regarding exam fee refund and reduction in tuition fee is still pending. We are expecting a positive outcome from the upcoming management council meeting."

Founder-president of Student Helping Hand, Kuldip Ambekar, said he is following up on the refund issue. "Several students have lost their parents to COVID. The administration should give concessions. We request the vice-chancellor to be considerate to students who are struggling financially," he expressed.

Kakde, director of examination and evaluation at the varsity, said, "Amid the COVID-19 pandemic, many students were facing a financial crisis. Hence, the management council decided to cancel the proposed exam fee hike. We will continue with the previous fee structure for this academic year. This decision will apply to all affiliated colleges and institutes."

Mirror tried to reach out to Kamalkar and Umrani. However, they were not available for comment.

Pune Mirror 3.12.2021

News Paper Clippings During December 2021

Section: Education

तिसऱ्या वर्षीही परीक्षा शुल्कात वाढ न करण्याचा निर्णय

लोकसत्ता प्रतिनिधी

पुणे : कोरोनाच्या पार्श्वभूमीवर निर्माण झालेल्या आर्थिक अडचणी विचारात घेऊन बंदाही परीक्षा शुल्कात वाढ न करण्याचा निर्णय करण्यात आल्याचे स्पष्ट करून गेल्या दोन वर्षांप्रमाणेच यंदाचे परीक्षा शुल्क आकारण्याचे निर्देश सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठाने दिले आहेत. सलग तीन वर्षे विद्यापीठाने परीक्षा शुल्क न वाढवल्याने विद्यार्थ्यांना दिलासा मिळाला असला, तरी अभ्यासक्रमांचे वाढवलेले शुल्क कमी करून शासनाच्या निर्देशानुसार शुल्क सवलतीची मागणी विद्यार्थी संघटनांकडून करण्यात आली आहे.

विद्यापीठाच्या परीक्षा व मूल्यमापन मंडळाचे संचालक डॉ. महेश काकडे यांनी परीक्षा शुल्कात वाढ न करण्याबाबतचे परिपत्रक प्रसिद्ध केले आहे. विद्यार्थी हितासाठी शैक्षणिक वर्ष २०२१-२२ मधील प्रथम आणि द्वितीय सत्रासाठी सर्व अभ्यासक्रमांच्या परीक्षा आणि अनुषंगिक शुल्कात वाढ करण्यात

आलेली नाही.

शैक्षणिक वर्ष २०१९-२० आणि २०२०-२१ प्रमाणे परीक्षा शुल्क आकारण्याबाबत डॉ. काकडे यांनी सर्व संलग्नित महाविद्यालये, संस्थांना सूचना दिल्या आहेत. विद्यापीठाकडून पुढील दोन महिन्यांत परीक्षा घेतल्या जाणार आहेत. त्यासाठी परीक्षा अर्ज नोंदणी प्रक्रिया सुरू करण्यात येणार आहे. सलग तिसऱ्या वर्षी परीक्षा शुल्कात वाढ करण्यात आलेली नसल्याने विद्यार्थ्यांना पूर्वीप्रमाणेच शुल्क आणि परीक्षा अर्ज भरता येईल. कोरोना काळातील निर्माण झालेल्या आर्थिक अडचणींच्या पार्श्वभूमीवर उच्च व तंत्रशिक्षण विभागाकडून शुल्क सवलत देण्याचा निर्णय घेण्यात आला. मात्र विद्यापीठातील शैक्षणिक विभागातील अभ्यासक्रमांचे शुल्क मोठ्या प्रमाणात वाढवण्यात आले आहे.

वाढवलेले शुल्क पूर्ववत करून शासनाच्या नियमानुसार शुल्क सवलत देण्याचा निर्णय कुलगुरूंनी तातडीने घेण्याची मागणी विद्यार्थी संघटनांकडून करण्यात येत आहे.

सकाळ

बारावी परीक्षेच्या अर्जासाठी १२ डिसेंबरपर्यंत मुदतवाढ

पुणे, ता. २ : 'महाराष्ट्र राज्य माध्यमिक व उच्च माध्यमिक शिक्षण मंडळातर्फे २०२२ मध्ये घेण्यात येणाऱ्या बारावी परीक्षेसाठी नियमित शुल्कासह अर्ज भरण्यासाठी १२ डिसेंबरपर्यंत, तर विलंब शुल्कासह अर्ज करण्यासाठी २० डिसेंबरपर्यंत मुदतवाढ दिली आहे,' अशी माहिती मंडळाचे सचिव डॉ. अशोक भोसले यांनी दिली.

बारावीच्या परीक्षेसाठी नियमित विद्यार्थ्यांचे अर्ज 'सरल डेटाबेस'वरून ऑनलाइन पद्धतीने भरण्यासाठी गुरुवारपर्यंत (ता.२) मुदत होती. तर व्यवसाय अभ्यासक्रम शाखेचे नियमित विद्यार्थी (एचएससी व्होकेशनल) व सर्व शाखांचे पुनर्परीक्षार्थी, यापूर्वी नाव नोंदणी प्रमाणपत्र प्राप्त झालेले खासगी

विद्यार्थी, श्रेणी सुधार योजनेतर्गत विद्यार्थी व तुरळक विषय घेऊन परीक्षा देणारे विद्यार्थी, तसेच आयटीआयद्वारे ट्रान्सफर ऑफ क्रेडिट घेणारे विद्यार्थी यांना बारावीच्या परीक्षेसाठी अर्ज करण्यासाठी ३ ते ११ डिसेंबरपर्यंत मुदत दिली होती. परंतु, परीक्षेसाठी ऑनलाइन अर्ज भरताना अनेक तांत्रिक व इतर अडचणी येत होत्या. त्यामुळे मंडळाने अर्ज भरण्यासाठी मुदतवाढ दिली आहे. शुल्क भरण्यासाठी राज्य मंडळाने २५ डिसेंबरपर्यंत मुदत दिली आहे.

बारावीच्या परीक्षेसाठी अर्ज ऑनलाइन पद्धतीने भरण्यासाठी 'www.mahahsscboard.in' या संकेतस्थळाला भेट द्यावी, असे आवाहन राज्य मंडळाने केले आहे.

Pune, Main
03/12/2021 Page No. 2

News Paper Clippings During December 2021

Section: Education

SPPU decides no fee hike for semesters 1, 2

Dheeraj Bengrut

puneletters@htlive.com

PUNE: In a major respite for first- and second- semester students of Savitribai Phule Pune University (SPPU) and its affiliated colleges, the varsity has decided not to increase any fees for examinations and other related fees for this academic year. The fees will remain the same as in the academic year 2020-21. Students of some colleges faced issues of being charged high examination fees and several students and student unions complained about the same, even to the vice-chancellor, after which the decision was taken.

A circular issued on December 1 by Mahesh Kakade, head of the examination and evaluation department of SPPU, stated, "Due to the Covid-19 pandemic, many students and their parents had to face a financial crisis.

"Considering this, the university's student welfare board decided not to increase examination fees for the first- and second- semester in the academic year 2021-22. The fees will be taken as earlier in the academic years 2019-20 and

2020-21. All colleges and institutions have been instructed accordingly and will follow through while taking exam fees."

Kuldeep Ambekar, a student and president of Students Helping Hand Organisation, said, "We had repeatedly complained about the examination fees issue during the pandemic as students were charged heavy fees despite the exams being held online.

"In some colleges, results were not given till the students paid up the fees.

"It is good that the university has not hiked the fees for this academic year and we welcome the decision."

Another student Rahul Mandhare said, "It is good that fees have not been increased but some concession should be given to students as well and they should be able to pay the fees in installments. Students and their families are somehow managing to become stable financially after lifting of the lockdown and other restrictions.

"This will take another year to settle down so if the fees are payable in installments, it will be beneficial for students."

गुणपत्रिकेवर विद्यार्थ्यांचे छायाचित्र

पुणे विद्यापीठाकडून यंदा अंमलबजावणी

म. टा. प्रतिनिधी, पुणे

सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठाच्या गुणपत्रिका आणि 'पासिंग सर्टिफिकेट' वर विद्यार्थ्यांचे छायाचित्र येणार असून, येत्या सत्र परीक्षेच्या निकालानंतर निर्णयाची अंमलबजावणी होणार आहे. गुणपत्रिकांची छपाई आता लेझर प्रिटरच्या माध्यमातून होणार आहे. त्यामुळे गुणपत्रिकेचा दर्जा अधिक काळ चांगला राहण्यासाठी मदत होणार आहे.

विद्यापीठ अनुदान आयोगाच्या (यूजीसी) सुचनेनंतर पुणे विद्यापीठाच्या परीक्षा आणि मूल्यमापन विभागाने याबाबतचा निर्णय काही दिवसांपूर्वी घेतला. या निर्णयाची अंमलबजावणी आगामी सत्र परीक्षेनंतर करण्यात येणार आहे. गुणपत्रिका आणि पासिंग सर्टिफिकेटचा दर्जा सुधारण्याच्या दृष्टीने परीक्षा आणि मूल्यमापन विभागाकडून प्रयत्न करण्यात येत आहे. त्याचाच एक भाग म्हणून गुणपत्रिका आणि पासिंग सर्टिफिकेटवर विद्यार्थ्यांचे

पुणे विद्यापीठाच्या विद्यार्थ्यांना गुणपत्रिका, पदवी प्रमाणपत्र, ट्रान्सक्रिप्ट अशा प्रकारची कागदपत्रे कमी कालावधीत उपलब्ध होण्यासाठी प्रयत्न करण्यात येत आहेत. या सर्व कागदपत्रांचे डिजिटायझेशन करण्यात येत आहेत. त्याचाच टप्पा म्हणून नॅशनल अॅकॅडेमिक डिपॉझिटरीच्या (नॅड) पोर्टलवर तीन लाख पदवी प्रमाणपत्रे अपलोड करण्यात आली असून, ही प्रक्रिया अधिक वेगवान करण्यात येत आहे.

- डॉ. महेश काकडे, संचालक, परीक्षा व मूल्यमापन मंडळ

"ट्रान्सक्रिप्ट" मिळण्याचा कालावधी कमी करणार

परदेशात उच्च शिक्षणासाठी जाणाऱ्या विद्यार्थ्यांना गुणपत्रिका, पदवी प्रमाणपत्र, लिब्रॅरी सर्टिफिकेट आदी शैक्षणिक कागदपत्रांसह ट्रान्सक्रिप्ट प्रमाणपत्र आवश्यक आहे. मात्र, हे प्रमाणपत्र मिळण्यात अनेक विद्यार्थ्यांना अडचणी येतात; तसेच प्रमाणपत्र मिळण्यासाठी अधिक कालावधी लागतो, अशी विद्यार्थ्यांपासून तक्रार असते. यावर उपाय म्हणून ट्रान्सक्रिप्ट प्रमाणपत्र मिळण्याचा कालावधी ४८ तासांपर्यंत आणण्याचा परीक्षा व मूल्यमापन विभागाकडून प्रयत्न करण्यात येत आहे. साधारण २००७-०८ नंतर उत्तीर्ण झालेल्या विद्यार्थ्यांचे शैक्षणिक कागदपत्रे संगणकीय प्रणालीत उपलब्ध आहे. त्यामुळे या विद्यार्थ्यांना आवश्यकतेप्रमाणे शक्य तितक्या लवकर उपलब्ध करून देण्यात येते, असे संचालक डॉ. काकडे यांनी सांगितले.

पासपोर्ट साइझ छायाचित्र छापण्यात येणार आहे. याद्वारे गुणपत्रिकेसोबत छेडछाड करण्यावर मर्यादा येणार आहे. गुणपत्रिकांची छपाई यापूर्वी 'डॉट मॅट्रिक्स प्रिटर'च्या माध्यमातून व्हायची. मात्र, यापुढे गुणपत्रिकांची छपाई लेझर प्रिटरच्या माध्यमातून होणार आहे. त्यामुळे गुणपत्रिकेचा दर्जा सुधारण्यास मदत होणार असल्याची माहिती परीक्षा आणि मूल्यमापन मंडळाचे संचालक डॉ. महेश काकडे यांनी दिली.

Maharashtra Times 4.12.2021

Hindustan Times 3.12.2021

News Paper Clippings During December 2021

Section: Education

परीक्षा शुल्कात वाढ नाही सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठ प्रशासनाचा निर्णय

पुणे, ता. ३ : कोरोनाच्या पार्श्वभूमीवर निर्माण झालेल्या आर्थिक परिस्थिती विचार करून सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठाने यावर्षाही परीक्षा शुल्कात वाढ न करण्याचा निर्णय घेतला आहे. विद्यापीठाने सलग तीन वर्षे परीक्षा शुल्कात वाढ न केल्याने विद्यार्थ्यांना दिलासा मिळाला आहे.

कोरोना काळात आर्थिक अडचणींचा विचार करून विद्यार्थी हितासाठी शैक्षणिक वर्ष २०२१-२२ मधील प्रथम आणि द्वितीय सत्रासाठी सर्व अभ्यासक्रमांच्या परीक्षांचे परीक्षा आणि अनुषंगिक शुल्क यात वाढ केली नाही, अशी माहिती विद्यापीठाच्या परीक्षा व मूल्यमापन मंडळाच्या संचालकांनी दिली आहे. शैक्षणिक वर्ष २०१९-२० आणि २०२०-२१ याप्रमाणे परीक्षा शुल्क आकारण्यात

अभ्यासक्रमांचे

शुल्क पूर्ववत करा

दरम्यान, कोरोना काळात विद्यापीठातर्गत विभागांच्या अभ्यासक्रमांचे वाढविलेले शुल्क पूर्ववत करावे आणि त्यात नियमानुसार सवलत द्यावी, यासाठी कुलगुरूंनी पाठपुरावा करून निर्णय घ्यावा, अशी मागणी विद्यार्थी संघटनांकडून होत आहे.

यावे, अशी सूचना विद्यापीठाने संलग्नित महाविद्यालये आणि संस्थांना दिली आहे. येत्या जानेवारी-फेब्रुवारी महिन्यांत विद्यापीठाकडून सत्र परीक्षा घेण्याचे नियोजन करण्यात येत आहे.

अल्पसंख्याक शिष्यवृत्तीस मुदतवाढ

पुणे : राज्यातील अल्पसंख्याक समाजातील आर्थिकदृष्ट्या दुर्बल घटकातील इयत्ता पहिली ते दहावीच्या वर्गातील गुणवत्ताधारक विद्यार्थ्यांसाठी मॅट्रिकपूर्व शिष्यवृत्ती योजना राबविण्यात येते. या योजनेत सहभागी होण्यासाठी विद्यार्थ्यांना आता १५ डिसेंबरपर्यंत ऑनलाइन अर्ज करता येणार आहे.

अल्पसंख्याक विद्यार्थ्यांच्या कल्याणासाठी असलेल्या पंधरा कलमी कार्यक्रमांनुसार मुस्लिम, ख्रिश्चन, बौद्ध, शीख, पारशी व जैन या धार्मिक अल्पसंख्याक समाजातील आर्थिकदृष्ट्या दुर्बल घटकातील गुणवत्ताधारक विद्यार्थ्यांसाठी मॅट्रिकपूर्व शिष्यवृत्ती योजना राबविण्यात येते.

यासाठी यंदा विद्यार्थ्यांचे अर्ज 'एनएसपी २.०' पोर्टलवर भरण्यास सुरुवात झाली आहे. हे अर्ज भरण्यासाठी सुरुवातीला १५ नोव्हेंबरपर्यंत मुदत दिली होती. त्यानंतर ती ३० नोव्हेंबरपर्यंत वाढविण्यात आली. आता या मुदतीत आणखी वाढ केली असून विद्यार्थ्यांना १५ डिसेंबरपर्यंत अर्ज करता येणार आहे. या शिष्यवृत्तीच्या अर्ज पडताळणीसाठी देखील मुदतवाढ दिली असून शाळा स्तरावर ३१ डिसेंबरपर्यंत आणि जिल्हा स्तरावर माध्यमिक शिक्षणाधिकाऱ्यांना १५ जानेवारीपर्यंत अर्जांची पडताळणी करता येणार असल्याची माहिती अल्पसंख्याक व प्रौढ शिक्षण संचालनालयाने दिली आहे.

Pune, Main
04/12/2021 Page No. 2

Sakaal 4.12.2021

News Paper Clippings During December 2021

Section: Education

गुणपत्रिकेवर आता विद्यार्थ्यांचे छायाचित्र

गैरप्रकार रोखण्यासाठी विद्यापीठाकडून महत्त्वपूर्ण निर्णय

प्रभात वृत्तसेवा

पुणे, दि. ४ - सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठाच्या परीक्षा विभागाकडून गुणपत्रिका आणि पदवी प्रमाणपत्राचा दर्जा सुधारण्याच्या दृष्टीने प्रयत्न करण्यात येत आहेत. त्याचाच एक भाग म्हणून यापुढे गुणपत्रिका व प्रमाणपत्रावर विद्यार्थ्यांचे छायाचित्र येणार असून त्याची अंमलबजावणी

येत्या सत्र परीक्षेच्या निकालानंतर होणार आहे.

सप्टेंबर महिन्यात झालेल्या अधिसभेत विद्यापीठाच्या गुणपत्रिकेवर संबंधित विद्यार्थ्यांचे छायाचित्र छापून यावे. त्यामुळे गुणपत्रिकेचा गैरवार होणार नाही, असा प्रस्ताव मांडण्यात आला होता. त्यास विद्यापीठाच्या अधिसभेत मंजुरी देण्यात आली होती. मात्र, त्याची अंमलबजावणी

कधी होणार, असा प्रश्न होता. याबाबत आता परीक्षा विभागाने पुढाकार घेत त्यादृष्टीने पाऊल उचलले आहे. येत्या एक-दोन महिन्यात सत्र परीक्षा होणार आहे. या परीक्षांची गुणपत्रिका देताना, त्यावर छायाचित्र असणार आहे, त्यामुळे गुणपत्रिकेवरून होणारे गैरप्रकाराला पायबंद बसणार आहे. त्यामुळे हा निर्णय अतिशय महत्त्वपूर्ण मानला जात आहे.

“पुणे विद्यापीठाच्या विद्यार्थ्यांना गुणपत्रिका, पदवी प्रमाणपत्र, ट्रान्सस्क्रिप्ट अशा प्रकारची कागदपत्रे कमी कालावधीत उपलब्ध होण्यासाठी परीक्षा विभाग प्रयत्नशील आहे. त्यादृष्टीने सर्व गुणपत्रिका व पदवी प्रमाणपत्रांचे डिजिटायझेशन करण्यात येत आहे.

— डॉ. महेश काकडे,
संचालक,
परीक्षा व मूल्यमापन मंडळ

‘लेझर प्रिंटर’वर छपाई...

गुणपत्रिकांची छपाई यापूर्वी ‘डॉट मॅट्रिक्स प्रिंटर’च्या माध्यमातून होत होती. आता मात्र गुणपत्रिकांची छपाई लेझर प्रिंटरच्या माध्यमातून होणार आहे. त्यामुळे गुणपत्रिकेचा दर्जा सुधारण्यास मदत होणार आहे. यासाठी विद्यापीठाने ५० लाखांची तरतूद केली आहे. त्या माध्यमातून लेझर प्रिंटर विद्यापीठाकडून प्राप्त होणार आहे. त्याद्वारे गुणपत्रिकेच्या दर्जा सर्वोत्तम राहणार असल्याचे परीक्षा विभागाकडून स्पष्ट करण्यात आले.

प्रभात

Sun., 05 December 2021

<https://epaper.eprabhat.net/c/64757646>

महाविद्यालयीन विद्यार्थ्यांचा उद्योग क्षेत्राशी कनेक्ट

सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठ, ‘पिंपरी चिंचवड स्मार्ट सिटी’चा ‘स्टिक’ उपक्रम

पुणे : पुढारी वृत्तसेवा

तरुणांना रोजगार मिळण्याच्या उद्देशाने तसेच उद्योगांना कुशल मनुष्यबळ उपलब्ध करून देण्याच्या दृष्टिकोनातून सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठ व ‘पिंपरी चिंचवड स्मार्ट सिटी लिमिटेड’ एकत्रित येऊन ‘स्मार्ट ट्रेनिंग अँड इनोव्हेशन सेंटर’ हा उपक्रम राबवत आहेत.

‘इंडस्ट्री ४.०’ हे भव्य समोर ठेवत आवश्यक मनुष्यबळ उपलब्ध होण्याच्या दृष्टीने ‘स्मार्ट ट्रेनिंग अँड इनोव्हेशन सेंटर’ स्थापन करण्यात आले आहे. या सेंटरची बैठक शुक्रवारी (दि.३) सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठाचे कुलगुरू डॉ. नितीन करमळकर यांच्या अध्यक्षतेखाली विद्यापीठात पार पडली. या वेळी विद्यापीठाचे प्र-कुलगुरू डॉ. एन. एस. उमराणी, नवोपक्रम, नवसंशोधन व साहचर्य विभागाच्या संचालिका डॉ. अपूर्वा पालकर, पिंपरी-चिंचवड महापालिकेचे

अधिकारी तसेच पर्सिस्टंट कंपनीचे अधिकारी कल्पना कुडलिंगर आणि गोपाल थते, ‘सायनेक्रोन’चे नरेश रेड्डी, पिंपरी-चिंचवड महापालिका क्षेत्रातील महाविद्यालयांचे प्राचार्य व प्लेसमेंट सेलचे प्रमुख तसेच ७० हून अधिक स्पर्धक या बैठकीला उपस्थित होते.

“

विद्यार्थ्यांना पदवी शिक्षणाबरोबरच काळानुसार अद्ययावत ज्ञान देण्यासाठी आम्ही या व्यासपीठाच्या माध्यमातून प्रयत्न करत आहोत. भविष्यात हे अभ्यासक्रम विद्यार्थ्यांसाठी नवकीट ‘गेम चेंजर’ ठरतील. प्राचार्यांनी विद्यार्थ्यांना याबाबत जागरूक करणे गरजेचे आहे. डॉ. नितीन करमळकर, कुलगुरू, सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठ

या वेळी डॉ. पालकर यांनी सांगितले की, या वेगाने बदलणाऱ्या काळात एकाच विषयाचे ज्ञान पुरेसे नसून बहुअंगी विकास आवश्यक आहे आणि त्यासाठीच शिक्षण हीचुद्धा निरंतर बदलती प्रक्रिया झाली आहे. हे सतत बदलणारे अद्ययावत ज्ञान आणि कौशल्य आम्ही या

उपक्रमाच्या माध्यमातून देत आहोत. उद्योग आणि शिक्षण यांच्यातील सेतू बांधण्याचे काम विद्यापीठाकडून केले जात आहे.

यावेळी डॉ. उमराणी म्हणाले, ‘विद्यापीठाने ‘स्टिक’ या ऑनलाईन व्यासपीठावर अनेक कंपन्यांशी हातमिळवणी करून नव्या तंत्रज्ञानावर आधारित अनेक पदवी तसेच पदव्युत्तर अभ्यासक्रम सुरू केले आहेत. यामध्ये अ‍ॅटोर्नी, सॉफ्टवेअर, लिनक्स, क्लाउड आदी तंत्रज्ञान बापरिले आहे. हे जागतिक दर्जाचे अभ्यासक्रम माफक दरात विद्यार्थ्यांना उपलब्ध झाले आहेत.’ उद्योगांना केवळ पदवीधर नाही तर तंत्रज्ञानातील आवश्यक कौशल्यांसह क्रिटिकल थिंकिंग, संवाद कौशल्य, इनोव्हेशन, प्रॉब्लेम सोल्व्हिंग आदी पॉवर स्किलची जास्त आवश्यकता आहे. त्यामुळे ‘स्टिक’सारख्या उपक्रमाची पवित्र्यात जात आवश्यकता असल्याचे उद्योग क्षेत्रातील तज्ज्ञांनी सांगितले.

News Paper Clippings During December 2021

Section: Education

एनसीसीच्या छात्रांची सत्र परीक्षा स्वतंत्र

विद्यापीठ अनुदान आयोगाचे निर्देश

प्रभात वृत्तसेवा

पुणे, दि. ४ - राष्ट्रीय छात्र सेनेचे (एनसीसी) छात्र नोव्हेंबर-डिसेंबरमध्ये प्रजासत्ताक दिन संचलन किंवा प्रशिक्षण कार्यशाळेची तयारी करत असतात. त्यामुळे त्यांना वर्गात आणि सत्र परीक्षेला उपस्थित राहता येत नसल्याचे विद्यापीठ अनुदान आयोगाच्या (यूजीसी) निर्देशनास आले आहे. त्यामुळे एनसीसीच्या छात्रांची सत्र परीक्षा स्वतंत्रपणे आयोजित करण्याचे निर्देश विद्यापीठ अनुदान आयोगाने (यूजीसी) देशभरातील विद्यापीठांना दिले आहेत.

यूजीसीने एनसीसी छात्रांच्या परीक्षांबाबतचे परिपत्रक संकेतस्थळावर प्रसिद्ध केले आहे.

एनसीसीचे छात्र केंद्र सरकार, शिक्षण विभाग, राज्य शासन आणि राष्ट्रीय छात्र सेनेच्या वेगवेगळ्या जबाबदाऱ्या निभावत असतात.

एनसीसीचे छात्र निस्वार्थपणे सेवा देतात हे लक्षात घेऊन या छात्रांसाठी स्वतंत्रपणे सत्र परीक्षा आयोजित करावी. ही परीक्षा वेगळ्या तारखेना असावी. एनसीसीच्या छात्रांना पुनर्परीक्षार्थी समजण्यात येऊ नये.

सर्व उच्च शिक्षण संस्थांनी एनसीसीच्या छात्रांची स्वतंत्रपणे सत्र परीक्षा घेण्याची कार्यवाही करावी. सत्र परीक्षा चुकल्याने छात्रांना अडचणी येणार नाहीत याची खबरदारी वाळगावी, असे यूजीसीकडून पत्रात नमूद करण्यात आले आहे.

प्रभात Sun, 05 December 2021
https://epaper.eprabhat.net/c/647

अकरावीच्या १ लाख ६३ हजार जागा रिक्त

प्रभात वृत्तसेवा

पुणे, दि. ६ - राज्यातील १ हजार ४९८ कनिष्ठ महाविद्यालयात ३ लाख ७२ हजार ५३ विद्यार्थ्यांचे प्रवेश निश्चित झाले असून अद्याप १ लाख ६३ हजार ४१७ प्रवेशांच्या जागा रिक्त राहिले आहेत. माध्यमिक व उच्च माध्यमिक शिक्षण संचालनालयाकडून अकरावी प्रवेशाचा अंतिम अहवाल जाहीर करण्यात आलेला आहे.

अकरावी प्रवेशासाठी केंद्रीय ऑनलाईन पध्दतीचा अवलंब करण्यात आला होता. प्रवेशासाठी तीन नियमित फेऱ्या, एक विशेष फेरी, प्रथम येणाऱ्यास प्रथम प्राधान्य या तत्वावर तीन फेऱ्या,

समुपदेशनाची एक फेरी याप्रमाणे प्रवेश फेऱ्या राबविण्यात आल्या. मागील वर्षात प्रवेशाच्या ५ लाख ५९ हजार ३४४ जागा दर्शविण्यात आल्या होत्या. त्यात ३ लाख ७८ हजार ८६१ विद्यार्थ्यांचे प्रवेश निश्चित झाले होते. तर १ लाख ८० हजार ४८३ प्रवेशांच्या जागा रिक्त राहिल्या होत्या. मागील वर्षाच्या तुलनेत यंदा काही रिक्त जागांमध्ये घट झालेली आहे. राज्यात कॅपमधून सर्वाधिक

पुण्यातील रिक्त जागांत वाढ

पुणे व पिंपरी-चिंचवड हद्दीत मागील वर्षात १ लाख ७ हजार २१५ प्रवेशांच्या जागा उपलब्ध होत्या. त्यातील ७१ हजार ७२२ जागांवर प्रवेश निश्चित झाले होते तर ३५ हजार ४९३ जागा रिक्त राहिल्या होत्या. यंदा ३९ हजार २५१ जागा रिक्त राहिल्या आहेत.

१ लाख ३१ हजार १२८, इनहाऊसमधील १६ हजार ८४७, अल्पसंख्याकमधील १४ हजार ८८७, व्यवस्थापन कोट्यातील ८ हजार ७१५ जागा रिक्त राहिल्या आहेत.

प्रभात Tue, 07 December 2021
https://epaper.eprabhat.net/c/64810560

लडाखमध्ये संशोधन केंद्राचे काम रेंगाळले

पुणे विद्यापीठाच्या निर्णयाला कोरोना प्रादुर्भावाचा अडथळा

प्रभात वृत्तसेवा

पुणे, दि. ६ - सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठाचे लडाखमध्ये संशोधन केंद्र सुरू करण्याचा निर्णय दोन वर्षांपूर्वी घेण्यात आला. मात्र, कोरोना प्रादुर्भावामुळे हे संशोधन केंद्र विद्यापीठाला सुरू करता आले नाही. त्यामुळे पुढील शैक्षणिक वर्षापर्यंत लडाख येथे संशोधन केंद्र सुरू होईल, याविषयी सांशकला व्यक्त केली जात आहे.

केंद्र सरकारने जम्मू-काश्मीरचे कलम ३७० रद्द केल्यानंतर विद्यापीठाने शैक्षणिक केंद्र सुरू

करण्याचा ठराव विद्यापीठाच्या व्यवस्थापन समितीने पारित केला. त्यानंतर कुलगुरू डॉ. नितेन कमळकर यांनी लडाखमधील काही शैक्षणिक संस्थांना भेट देऊन विद्यापीठाच्या केंद्रासाठी पुढाकार घेतला. त्यानंतर नामग्याल यांच्याकडून विद्यापीठाला पत्र पाठवण्यात आले होते. त्यात

लडाख येथे विद्यापीठाचे संशोधन केंद्र सुरू करण्यासाठी पत्रव्यवहार सुरू असून, त्याचे काम अंतिम टप्प्यात आहे. मात्र, त्यापूर्वी लडाखसह काश्मीर भागातील विद्यार्थी व पुणे विद्यापीठ यांच्या संयुक्त विद्यमाने विद्यापीठात विविध उपक्रम राबविण्यात येणार असून, त्याचे काम सुरू आहे.

- राजेश पांडे, व्यवस्थापन परिषद सदस्य, पुणे विद्यापीठ

विद्यापीठाच्या समितीने नोव्हेंबर २०१९ पूर्वी लडाख येथे भेट द्यावी, असे पत्रात नमूद केले होते. लडाखमधील हिमनदी, भूशास्त्र, नैसर्गिक साधनसंपत्ती, कुप्री व जैविक शोती, औषधी वनस्पती यासह इतर क्षेत्रात संशोधन करण्याबाबत नामग्याल यांनी सुचवले होते.

त्यादृष्टीने विद्यापीठाच्या समितीने तयारीही सुरू केली होती. मात्र कोरोनाचा प्रादुर्भावामुळे समितीच्या सदस्यांना अद्याप लडाख येथे भेट देता आले नाही. त्यामुळे या केंद्राचे कामास गती मिळाली आहे. कुलगुरू डॉ. कमळकर यांच्या संकल्पनेतून हे केंद्र सुरू करण्यासाठी प्रयत्न करण्यात येत आहे. त्यातच

सकाळ

गिर्यारोहणातील प्रमाणपत्र अभ्यासक्रमाची प्रक्रिया सुरू

पुणे, ता. ७ : सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठात गिर्यारोहण विषयातील तीन महिन्यांचा प्रमाणपत्र अभ्यासक्रम सुरू करण्यात येत आहे. या अभ्यासक्रमाच्या प्रवेशाची प्रक्रिया डिसेंबरपासून सुरू झाली आहे. विद्यापीठातील हा अभ्यासक्रम गाडीयन गिरिमी इन्स्टिट्यूट ऑफ माउंटनिंग रिसेर्च संस्थेच्या अनुभवी आणि पात्र गिर्यारोहकांच्या सहकार्याने होणार आहे.

या अभ्यासक्रमात सद्यात्री पर्वतरांगांमधील खडतर प्रशिक्षणाचा समावेश असणार आहे. गिर्यारोहण आणि साहसी खेळ या क्षेत्रात करिअर करण्यासाठी उपयुक्त असा

प्रवेशासाठी नाव नोंदणी अनिवार्य असून, त्यासाठी इच्छुकांनी सोबतचा क्यूआर कोड स्कॅन करावा.

हा अभ्यासक्रम आहे. विद्यार्थ्यांना या अभ्यासक्रमासाठी १५ डिसेंबरपर्यंत अर्ज करता येणार आहे. हा तीन महिन्यांचा अभ्यासक्रम ऑनलाईन आणि ऑफलाईन पद्धतीने असेल. १८ ते ६० वर्षे वयोगटातील कोणताही या अभ्यासक्रमासाठी प्रवेश घेऊ शकणार आहे. अभ्यासक्रमासाठी बारावीपर्यंत किमान शिक्षण आवश्यक आहे. गेल्या काही वर्षात राज्यातील

गिर्यारोहण आणि साहसी खेळांमध्ये सहभागी होणाऱ्यांची संख्या लक्षणीयरीत्या वाढली आहे. गिर्यारोहण क्षेत्रामध्ये अभ्यासपूर्ण योगदान देण्यासाठी आणि या क्षेत्राच्या सर्वांगीण विकासासाठी विद्यापीठाने पुढाकार घेऊन गिर्यारोहणातील अभ्यासक्रम सुरू केले आहेत. त्यानुसार गिर्यारोहणातील प्रमाणपत्र अभ्यासक्रम जानेवारी २०२२ मध्ये सुरू होणार आहे.

प्रभात Tue, 07 December 2021
https://epaper.eprabhat.net/c/64810971

Pune, Pune-Today
08/12/2021 Page No. 1

News Paper Clippings During December 2021

Section: Education

लोकमत

अकरावी प्रवेशास विद्यार्थ्यांकडून इनहाऊसला पसंती

लोकमत न्यूज नेटवर्क
पुणे : पुणे व पिंपरी-चिंचवड पालिका परिसरातील कनिष्ठ महाविद्यालयातील इयत्ता अकरावी प्रवेशासाठी विद्यार्थ्यांनी इनहाऊस कोट्याला प्राधान्य दिले असून, ६ हजार ५१८ जागांपैकी ४ हजार ६२३ जागांवर विद्यार्थ्यांनी प्रवेश घेतला आहे. तसेच व्यवस्थापन कोट्यातून तब्बल २ हजार २४६ विद्यार्थ्यांनी प्रवेश घेतला आहे.

शिक्षण विभागातर्फे अकरावी प्रवेशासाठी राबविण्यात आलेल्या

पुणे, पिंपरी-चिंचवड परिसरातील अकरावीची आकडेवारी

११वी	१,१३,४४५	७४,१९४	३९,२५१
अँड मिशन	एकूण जागा	झालेले प्रवेश	रिक्त जागा
	इनहाऊस कोट्यातील प्रवेश	अल्पसंख्यांक कोटा	व्यवस्थापन कोटा
	एकूण जागा : ६,५१८,	एकूण जागा : ४,८९६	एकूण जागा : ४,२१८
	झालेले प्रवेश : ४,६२३	झालेले प्रवेश : ३,३७७	झालेले प्रवेश : २,२४६
	रिक्त जागा : १,८९५	रिक्त जागा : १,५१९	रिक्त जागा : १,९७२

ऑनलाईन प्रवेश प्रक्रियेतर्गत 'कॅप हजार ८९६ पैकी ३ हजार ३७७ विद्यार्थ्यांना इयत्ता अकरावीत प्रवेश राऊंड'मधून ६३ हजार ९४८ विद्यार्थ्यांनी विद्यार्थ्यांनी प्रवेश घेतला. मात्र, शिक्षण दिला जाणार असून, त्याबाबतचे घेतला. तर अल्पसंख्यांक कोट्यातून ४ विभागाकडून अजनबी काही प्रस्ताव तयार केले जात आहेत.

Hello Pune
Page No. 6 Dec 08, 2021
Powered by: erelego.com

लोकमत

शिक्षण क्षेत्रात परिवर्तन घडवणारे धोरण

नवीन राष्ट्रीय शैक्षणिक धोरणामुळे शिक्षण क्षेत्रात मोठे व सकारात्मक बदल होणार आहेत. त्याला सामोरे जाऊन त्यादृष्टीने सर्वांनी वाटचाल करायला हवी. तसेच अनेक वर्षांनी शिक्षण क्षेत्रात परिवर्तन येऊ घातले आहे. त्यामुळे धोरणाची अंमलबजावणी करताना येणाऱ्या आव्हानांचा स्वीकार करण्याची मानसिकता प्रत्येकामध्ये असली पाहिजे.

कौ

शल्य,
आंतरविद्याशाखीय
शिक्षण आणि

इनोव्हेशनला या धोरणात अधिक प्राधान्य देण्यात आले आहे. केवळ प्रयोगशाळेत प्रयोग करून त्यावर रिसर्च पेपर काढणे उपयोगाचे नाही तर केलेल्या संशोधनाचा उपयोग समाजाला कसा होईल, याचा विचार या धोरणात झाला आहे. तसेच समाजाला व विद्यार्थ्यांना ज्या पद्धतीच्या शिक्षणाची आवश्यकता आहे, त्यादृष्टीने आवश्यक बदल धोरणात केले आहेत.

सर्व शैक्षणिक संस्थांनी चांगल्या पध्दतीने या धोरणाची अंमलबजावणी केली तर पुढील दहा-वीस वर्षात प्रगत देश म्हणून पुढे आलेला दिसेल.

पुढील काळात विद्यापीठांचे स्वरूप बदलणार असून काहीना डिग्री अॅवॉर्डिंगचे स्टेटस मिळणार आहे. त्यामुळे बलानत्या परिस्थितीनुरूप शिक्षण संस्थांना पायाभूत सुविधा निर्माण कराव्या लागतील. विद्यार्थ्यांच्या दृष्टिकोनातून हे धोरण अत्यंत चांगले असून, आंतरविद्याशाखीय शिक्षणामुळे विद्यार्थ्यांना कोणत्याही

महाविद्यालयात सर्व प्रकारचे अभ्यासक्रम करणे शक्य होईल. तसेच क्रेडिट बँकचा विद्यार्थ्यांना फायदा मिळू शकतो. मात्र, धोरणातील तरतुदीनुसार अनेक महाविद्यालयांचे कॉलेज क्लस्टर तयार करण्यासह इतरही काही अडचणी येऊ शकतात.

नॅशनल रिसर्च फाऊंडेशनसाठी २० हजार कोटी रुपये राखीव ठेवण्याबाबत तरतुद आहे. त्यामुळे संशोधनाबाबत गुणवत्ता असणाऱ्यांनाच निधी उपलब्ध होईल. यापुढे सुद्धा

डॉ. शिवाजीराव कदम
कुलपती, भारती विद्यापीठ

अभिमत व खासगी विद्यापीठांना निधी प्राप्त होईल, अशी अपेक्षा करण्यास हरकत नाही. नवीन धोरणामुळे रोजगार निर्मितीचे प्रमाण वाढण्याची शक्यता आहे. पुढील दहा वर्षात विद्यार्थ्यांना कोशल्य अभ्यासक्रमाचे शिक्षण घेणाऱ्या विद्यार्थ्यांचे प्रमाण सुमारे ५० टक्क्यांपर्यंत घेऊन जाण्याचे उद्दिष्ट समोर ठेवण्यात आले आहे. अलीकडच्या काळातील विद्यार्थी प्रवृं हशार असून त्यांना आवश्यक

असलेले ज्ञान माहिती तंत्रज्ञानात झालेल्या क्रांतीमुळे सहज उपलब्ध होत आहे. त्यामुळे या धोरणाची अंमलबजावणी करण्याची खरी जबाबदारी संस्थाचालक, प्राध्यापक- शिक्षक यांच्यावर आहे. राज्यातील महाविद्यालये व विद्यापीठांमध्ये प्राध्यापकांची संख्या अपुरी असल्याचे दिसून येते. मात्र, शैक्षणिक धोरणाच्या माध्यमातून शिक्षण क्षेत्रात

सर्वांगीण बदल करून विकसित देशांच्या बरोबर जाण्यासाठी प्राध्यापकांच्या नियुक्तीबाबत केंद्र व राज्य शासनाला धोरणात्मक बदल करावे लागतील. एकूणच अनेक वर्षांनंतर देशाला मिळालेल्या शैक्षणिक धोरणाचे सर्वांनी स्वागत करून त्यातून देशाला विकसित राष्ट्रांच्या यादीत घेऊन जाण्यासाठी प्रयत्न करायला हवेत.

Hello Pune
Page No. 3 Dec 08, 2021
Powered by: erelego.com

News Paper Clippings During December 2021

Section: Education

महाविद्यालयांनी शुल्क कमी करावे युवक क्रांती दलाचे कुलगुरूंना निवेदन

वारजे, दि. ८ - कोरोना काळात महाविद्यालयांनी

शैक्षणिक शुल्क कमी करण्याबाबत उच्च व तंत्रशिक्षण मंत्री उदय सामंत यांनी आदेश दिले होते. मात्र, एकाही महाविद्यालयांनी

याची अंमलबजावणी केली नाही असा दावा युवक क्रांती दलाने केला आहे. सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठाने याबाबत आदेश द्यावेत, अशी मागणी कुलगुरू डॉ. नितीन करमळकर यांच्याकडे करण्यात आली आहे.

कोरोना काळात विद्यार्थी एकही दिवस महाविद्यालयात गेले नाहीत. महाविद्यालयातील ज्या साधनांचा विद्यार्थ्यांनी वापर केला नाही अशी फी कमी करण्याची मागणी करण्यात आली होती. दरम्यान, सामंत यांनी आदेश दिल्यानंतर शिक्षण उपसंचालकांनी शुल्क करण्याबाबतचे पत्रक काढले होते. परंतु कोणत्याही विद्यापीठ अथवा महाविद्यालयाने आतापर्यंत एकाही विद्यार्थ्याला फी कमी केली नाही. विद्यापीठ व महाविद्यालये याबाबत उदासीन आहेत. ही विद्यार्थी- पालक यांची आर्थिक लूट सुरू आहे. विद्यापीठाच्या व्यवस्थापन परिषदेत बैठकीत याची चर्चा व्हावी, यासाठी विद्यापीठाचे कुलगुरू डॉ. नितीन करमळकर यांच्या सोबतचर्चा करून निवेदन देण्यात आले. यावेळी संघटनेचे पुणे शहराध्यक्ष सचिन पांडुळे, उपाध्यक्ष कमलाकर शेते व विद्यार्थी उपस्थित होते.

प्रभात

Thu, 09 December 20
<https://epaper.epra>

काश्मीर, लडाखच्या विद्यार्थ्यांना आता विद्यापीठाकडून 'पुणे दर्शन'

लोकसत्ता प्रतिनिधी

पुणे : सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठाचे लडाख येथे शैक्षणिक केंद्र सुरू करण्याचा प्रकल्प सध्यातरी लांबणीवर पडल्याचे चित्र आहे. मात्र विद्यापीठातर्फे काश्मीर आणि लडाख येथील शंभर विद्यार्थ्यांना जानेवारीमध्ये शैक्षणिक-सांस्कृतिक आदानप्रदानाच्या दृष्टीने पुण्यात आणण्यात येणार आहे.

विद्यापीठाच्या बुधवारी झालेल्या बैठकीत प्रशासकीय आणि अन्य विषयांसंदर्भात चर्चा करण्यात आली. विद्यापीठाने लडाख येथे शैक्षणिक डॉ. करमळकर म्हणाले, की लडाख येथे शैक्षणिक केंद्र सुरू करण्याबाबत झालेला पत्रव्यवहार सकारात्मक आहे. लडाखमध्ये जागा पाहण्यासाठी सप्टेंबरमध्येच जावे लागत असल्याने

कोरोनामुळे जाता आले नाही. मात्र लडाख आणि काश्मीरमधील शंभर विद्यार्थ्यांना पुण्यात आणण्यात येणार आहे. त्यातून या दोन्ही भागांशी सौहार्दपूर्ण संवाद सुरू होण्यास मदत होईल, तेथील विद्यार्थ्यांना आपली शिक्षणप्रणाली, येथील महाविद्यालये, संस्कृती पाहता येतील. विद्यार्थ्यांना विविध क्षेत्रातील तज्ञांशी संवाद साधता येईल. कोरोना प्रतिबंधात्मक नियमांचे पालन करून हा उपक्रम राबवला जाईल. व्यवस्थापन परिषद सदस्य राजेश पांडे यांनी शंभर विद्यार्थ्यांना पुण्यात आणण्याचे नियोजन केले आहे. 'या अंतर्गत विद्यार्थ्यांसाठी विविध उपक्रम केले जातील. तसेच लडाख उपकेंद्राबाबत लडाखच्या राज्यापालांशी चर्चा करण्यात येणार आहे', असे पांडे यांनी सांगितले.

लोकसत्ता

Thu, 09 December 2021
<https://epaper.loksatta.com/c/>

लोकमत

जगाला कुशल, प्रशिक्षित मनुष्यबळ देणारे आधुनिक शैक्षणिक धोरण

शिक्षण हा देशाची अर्थव्यवस्था वाढविण्यातील महत्वपूर्ण घटक असून नवीन शैक्षणिक धोरणाच्या माध्यमातून शिक्षण क्षेत्रात सकारात्मक बदल होणार आहेत. त्यामुळे पुढील काळात जगाला आवश्यक असणारे कुशल मनुष्यबळ देणे शक्य होईल. तसेच त्यासाठी केवळ विद्यापीठांनीच नाही तर प्रत्येक महाविद्यालय व शैक्षणिक संस्थेने या धोरणाची अंमलबजावणी करण्यासाठी सज्ज व्हायला हवे.

सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठाने धोरणातील सुमारे ५० टक्के तरतुदींची अंमलबजावणी केली आहे. त्यात लिबरल आर्ट, इनक्यूबेशन सेंटर, स्टार्ट अप, स्कूल क्लस्टर आदी बाबींचा समावेश आहे. तसेच विद्यार्थ्यांना केवळ पदवी घेऊन बाहेर पडू नये तर रोजगारासाठी आवश्यक असणारे कौशल्यसुद्धा घ्यावे, यादृष्टीने विद्यापीठाने डिग्री प्लसच्या माध्यमातून विविध अभ्यासक्रम उपलब्ध करून दिले आहेत. या धोरणाच्या अंमलबजावणीच्या

दृष्टिकोनातून स्वायत्तबरोबरच आता कॉलेज क्लस्टरला प्रोत्साहन द्यावे लागणार आहे. तसेच केवळ शैक्षणिक नाही तर उद्योगांना सहभागी करून कोलॅब्रेशनचे कल्चर वाढवावे लागेल. कंपन्यांच्या प्रस्तावर संशोधन करण्यास सुरुवात केली तरच आपोआपच कंपन्यांकडून विद्यापीठांना निधी प्राप्त होईल. केंद्र किंवा राज्य शासनाकडून निधी देण्याची आवश्यकता भासणार नाही.

नवीन धोरण चांगले असले तरी त्याची अंमलबजावणी कशी करणार याबाबत प्रश्न चिन्ह आहे. आतापर्यंत सर्वोच्च शिक्षणाला प्राधान्य न देता त्याकडे दुर्लक्ष केले. धोरणाच्या यशस्वी अंमलबजावणीसाठी शिक्षक हा महत्वाचा घटक आहे. त्यामुळे विद्यापीठ व महाविद्यालयांमधील प्राध्यापाकांची आवश्यक पदे भरणे गरजेचे आहे. अन्यथा शैक्षणिक संस्था व त्यांची गुणवत्ता टिकणार

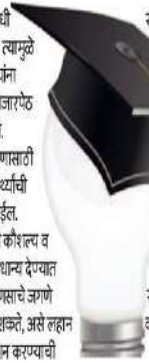

डॉ. नितीन करमळकर
कुलगुरू, सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठ

नाही. प्राध्यापकशिवाय आंतरराष्ट्रीय रीति वाढवणे शक्य नाही.

माहिती तंत्रज्ञानात गतीने होत असणाऱ्या बदलांमुळे अनेकांच्या नोकऱ्या जाणार आहेत. तसेच तेवढ्याच किंवा त्यापेक्षा अधिक नोकऱ्या निर्माण होणार आहेत. त्यामुळे निर्माण होणाऱ्या नोकऱ्यांसाठी लागणारे कौशल्य देण्याचे काम विद्यापीठांना करावे लागणार आहे. त्यादृष्टीने पुणे विद्यापीठाने आवश्यक धोरणालाक निर्माण घेतले आहेत. या धोरणामुळे अभ्यासक्रम तयार करण्यात लवचिकता येणार आहे. तसेच चौईस वेस्ट ब्रेडिट सिस्टिममुळे विद्यार्थ्यांनासुद्धा आवश्यक विषय

शिकण्याची संधी मिळणार आहे. त्यामुळे नोकरीसाठी त्यांना जगभरातील बाजारात उतरवले जाईल. परदेशात शिकण्यासाठी जाणाऱ्या विद्यार्थ्यांची संख्या कमी होईल. या धोरणात कौशल्य व संशोधनाला प्राधान्य देण्यात आले आहे. मागसाचे जगाचे सुलभकर होऊ शकते, असे लक्षात लहान इन्व्हेशन करण्याची

सव्या आवश्यकता आहे. महाविद्यालयांच्या स्वायत्ततेला प्रोत्साहन देण्याबरोबरच कॉलेज क्लस्टरलाही प्रोत्साहन द्यायला हवे. कॉलेज क्लस्टरच्या दृष्टिकोनातून महाविद्यालयांनी सकारात्मक दृष्टिकोन समोर ठेऊन केवळ स्वतःचा विचार न करता व्यापक भूमिका स्वीकारून एकेकांना सहकार्य करायला हवे.

शब्दांकन : राहुल शिंदे

News Paper Clippings During December 2021

Section: Education

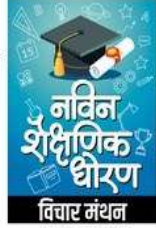
लोकमत

चर्चा पुरे, आता धोरणाची अंमलबजावणी हवी!

राष्ट्रीय शैक्षणिक धोरण जाहीर होऊन एक वर्षापेक्षा अधिक कालावधी झाला. त्यानुसार राज्यातील काही विद्यापीठांनी धोरणातील तरतुदींच्या अंमलबजावणीस सुरुवात केली आहे, असे दिसून येत असले तरी; केवळ प्रशासकीय बदल करून उपयोग होणार नाही.

राष्ट्रीय शैक्षणिक धोरणाचे सर्वांनी स्वागतच केले पाहिजे. परंतु, धोरणाच्या अंमलबजावणीच्या दृष्टीने केंद्र व राज्य शासनाकडून कोणत्याही हालचाली होताना दिसून येत नाहीत. तत्पूर्वीच काही विद्यापीठांनी सुरु केलेली धोरणाची अंमलबजावणी योग्य व कायदेशीर आहे का? असा प्रश्न निर्माण होतो. त्यामुळे आता केवळ चर्चा न करता धोरणाच्या प्रत्यक्ष अंमलबजावणीबाबत निर्देश देण्याची आवश्यकता आहे.

काही विद्यापीठांनी धोरणातील तरतुदींच्या अंमलबजावणीस सुरुवात केली आहे, असे दिसून येत असले तरी; केवळ प्रशासकीय बदल करून उपयोग होणार नाही. तसेच शैक्षणिक गुणवत्ता वाढीबरोबरच फोर इअर डिग्री प्रोग्राम हा नव्या धोरणातील गाभा आहे. बदललेल्या धोरणानुसार विद्यार्थ्यांनी शिक्षण घेतल्यानंतर त्यांना रोजगार मिळायला हवा. मात्र, सध्या स्थितीत एकाही विद्यापीठाने संलग्न महाविद्यालयांमध्ये फोर इअर डिग्री प्रोग्राम सुरु केलेला

नाही. कमीत कमी प्रथम वर्षाचा अभ्यासक्रम तयार करून त्यास विद्या परिषदेकडून मान्यता घेण्याची प्रक्रिया विद्यापीठाने सुरु केल्याचे दिसून येत नाही. देशात ४२ हजार ३४३ महाविद्यालये असून, १ हजार ४३ विद्यापीठे आहेत. देशातील महाविद्यालयांना डिग्री ऑवॉर्डिंग स्टेटस देण्यासाठी स्वायत्तता द्यावी लागणार आहे. परंतु, त्यातील १६ टक्के महाविद्यालयांची प्रवेश क्षमता १०० पेक्षा कमी आहे. त्यामुळे अनेक

महाविद्यालयांना स्वायत्तता देता येणार नाही, अशी त्यांची परिस्थिती आहे. नवीन शैक्षणिक धोरणात विद्यापीठ अनुदान आयोगाचे अस्तित्व राहणार नाही. त्यामुळे केंद्र शासन यूपीसीवर अध्यक्ष व उपाध्यक्षांची नियुक्ती करणार आहे का? याबाबत अस्पष्टता आहे. त्यामुळे केंद्रीय स्तरावरूनच धोरणाच्या अंमलबजावणीचे टप्पे जाहीर करून आवश्यक सूचना देणे गरजेचे आहे. तसेच राज्य शासनाने डॉ.

आर. एस. माळी
माजी कुलगुरु, उत्तर महाराष्ट्र विद्यापीठ

रघुनाथ माशेलकर यांच्या समितीने सादर केलेला अहवाल सर्वासाठी खुला करायला हवा. त्यानुसार राज्यातील विद्यापीठांना धोरणात्मक निर्णय घेणे शक्य होईल. नॅशनल रिसर्च फाऊंडेशन स्थापन करून त्यासाठी किती निधी देण्यात आला आहे, त्या निधीचे वितरण आयआयटी,

केंद्रीय व राज्यस्तरावरील विद्यापीठांना आणि महाविद्यालयांना किती व कसा वितरित होईल, याबाबत स्पष्टता येणे अपेक्षित आहे. या धोरणानुसार मल्टिडिसिप्लिनरी एज्युकेशन अँड रिसर्च युनिव्हर्सिटी स्थापन केले जाणार आहे. देशातील ७४८ जिल्ह्यांमध्ये हे स्थापन केले जाणार आहे. परंतु, त्याबाबतही हालचाली झाल्याचे दिसून येत नाही. तसेच आवश्यक मनुष्यबळ, निधी, पायाभूत सुविधा न देता अंमलबजावणी अपेक्षित यश मिळणे अवघड आहे.

शब्दांकन : राहुल शिंदे

Hello Pune
Page No. 3 Dec 10, 2021
Powered by: erelego.com

पुणे, लडाख येथील संस्कृतीचे होणार आदानप्रदान

प्रभात वृत्तसेवा

पुणे, दि. ९ - लडाख येथे सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठाचे संशोधन केंद्र सुरु करण्यास विलंब होणार असल्याचे स्पष्ट होत आहे. ही परिस्थिती लक्षात घेता आता पुणे विद्यापीठाने संशोधन केंद्राऐवजी पहिल्या टप्प्यात काश्मीर आणि लडाख येथील शंभर विद्यार्थ्यांना जानेवारीमध्ये शैक्षणिक-सांस्कृतिक आदानप्रदानाच्या दृष्टीने पुण्यात आणले जाणार आहे, असा निर्णय विद्यापीठाच्या व्यवस्थापन परिषदेत घेण्यात आला. विद्यापीठाच्या व्यवस्थापन

- लडाख येथील शंभर विद्यार्थी येणार पुण्यात
- पुणे विद्यापीठाच्या व्यवस्थापन परिषदेचा निर्णय
- लडाख येथे पुणे विद्यापीठाचे संशोधन केंद्र

परिषदेची बैठक बुधवारी झाली. यात प्रशासकीय आणि अन्य विषयांसंदर्भात चर्चा करण्यात आली. त्यात लडाख-काश्मीरमधील विद्यार्थ्यांना पुण्यात आणण्यासंदर्भातील विषयही होता. विद्यापीठाने लडाख येथे शैक्षणिक केंद्र उभारण्याबाबत स्थापन केलेल्या समितीने काश्मीर-लडाखमधील विद्यार्थ्यांना सात दिवसांसाठी

पुण्यात आणण्यासंदर्भात संकल्पना मांडण्यात आली. त्याबाबत लडाख आणि काश्मीरमध्ये समितीतर्फे चर्चाही झाली आहे. डॉ. करमलकर म्हणाले, लडाख येथे शैक्षणिक केंद्र सुरु करण्याबाबत आतापर्यंत झालेला पत्रव्यवहार सकारात्मक आहे. मात्र, करोनामुळे लडाख येथे जाऊन जागांची पाहणी करणे शक्य

विद्यार्थी आदानप्रदान उपक्रमांतर्गत जम्मू-काश्मीर, लेह-लडाख येथील शंभर विद्यार्थ्यांना पुण्यात आणण्यासंदर्भात तेथील राष्ट्रीय सेवा योजना राज्य समन्वयकांशी चर्चा झाली आहे. त्यामुळे जानेवारीमध्ये या विद्यार्थ्यांना पुण्यात आणण्याचे नियोजन आहे. या अंतर्गत विद्यार्थ्यांसाठी विविध उपक्रम केले जातील. तसेच लडाख उपकेंद्राबाबत लडाखच्या राज्यापालांशी पत्रव्यवहार सुरु आहे.

- राजेश पांडे, व्यवस्थापन परिषद सदस्य

झाले नाही. तसेच लडाखमध्ये सप्टेंबरमध्येच जावे लागत असल्याने यंदा जाता आले नाही. मात्र, लडाख आणि काश्मीरमधील शंभर विद्यार्थ्यांना पुण्यात आणण्यात येणार आहे. त्यातून या दोन्ही भागांशी सौहार्दपूर्ण संवाद सुरु होण्यास मदत होईल,

तेथील विद्यार्थ्यांना आपली शिक्षण प्रणाली, महाविद्यालये, संस्कृती पाहता येतील. सात दिवसांमध्ये या विद्यार्थ्यांना विविध क्षेत्रांतील तज्ज्ञांशी संवाद साधता येईल. करोना प्रतिबंधात्मक नियमांचे पालन करून हा उपक्रम राबवला जाईल.

प्रभात

Fri, 10 December 2021

<https://epaper.eprabhat.net/c/64874090>

News Paper Clippings During December 2021

Section: Education

ऑनलाइन विद्यापीठासाठी अभ्यास समिती नियुक्त

अहवाल सादरीकरणासाठी सहा महिन्यांची मुदत

लोकसत्ता प्रतिनिधी

पुणे : कोरोनामुळे शैक्षणिक क्षेत्रात विस्कळीत झाल्याने राज्यात ऑनलाइन विद्यापीठाची स्थापना करण्याचा राज्य शासन विचार करत आहे. ऑनलाइन विद्यापीठ स्थापन करण्याच्या अनुषंगाने अभ्यास करण्यासाठी सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठाचे माजी कुलगुरू डॉ. आर. के. शेगावकर यांच्या अध्यक्षतेखाली तज्ज्ञ समिती स्थापन करण्यात आली असून ऑनलाइन विद्यापीठा अंतर्गत आवश्यक पायाभूत सुविधा अभ्यासक्रम, परीक्षा आणि निकाल, शिक्षक-कर्मचाऱ्यांच्या नियुक्तीचे निकष यांसारखे शैक्षणिक घोरण २०२० मधील तरतुदी या संदर्भात अहवाल सादर करण्यासाठी समितीला सहा महिन्यांची मुदत देण्यात आली आहे.

राज्यातील पारंपरिक सार्वजनिक विद्यापीठे आणि महाविद्यालये कोरोना काळात विविध संकेतस्थळे, उपयोगांचा वापर करून ऑनलाइन शिक्षण देत आहेत. मात्र ज्या विद्यार्थ्यांना प्रत्यक्ष महाविद्यालय किंवा विद्यापीठात उपस्थित राहून शिक्षण शक्य नाही त्या विद्यार्थ्यांना ऑनलाइन विद्यापीठामुळे प्रत्यक्ष उपस्थित राहण्याची गरज नाही. तसेच विद्यापीठ शुल्काव्यतिरिक्त निवास, प्रवास आदींसाठी खर्च करावा लागणार नाही. तसेच कोरोनासारख्या आपत्कालीन परिस्थितीत शैक्षणिक कामकाज विनायत्यय सुरू ठेवता येऊ शकते. नव्या शैक्षणिक घोरणातही ऑनलाइन आणि डिजिटल शिक्षणाचे महत्त्व अधोरेखित करण्यात आले आहे. या पार्श्वभूमीवर उच्च व तंत्रशिक्षण विभागाकडून ऑनलाइन विद्यापीठाच्या स्थापनेसंदर्भात समिती स्थापन केली आहे.

डॉ. आर. के. शेगावकर यांच्या अध्यक्षतेखालील या समितीमध्ये पुणे इन्स्टिट्यूट ऑफ मॅनेजमेंटचे अध्यक्ष रमान प्रीत, वाडिया इन्स्टिट्यूट ऑफ मॅनेजमेंट स्टडीज ऑनलाइन रिसर्चचे संचालक आनंदराव दास, पुणे इन्स्टिट्यूट ऑफ बिजनेस मॅनेजमेंट विभाग प्रमुख डॉ. मनीष गोडसे,

समितीची कार्यकक्षा

- प्रगत देशातील ऑनलाइन विद्यापीठांचा अभ्यास करून राज्यात यासंबंधी धोरण निश्चित करणे.
- विद्यापीठ अनुदान आयोगाच्या नियमांच्या आधारे सार्वजनिक विद्यापीठ कार्यातील तरतुदीनुसार ऑनलाइन विद्यापीठ स्थापन करणे येईल किंवा नाही?
- नवीन शैक्षणिक घोरणाच्या तरतुदीतील घटकंचा विचार करून राज्यातील विद्यार्थ्यांना ऑनलाइन शिक्षण कसे द्यावे?
- ऑनलाइन विद्यापीठासाठी आवश्यक पायाभूत साधनसमिती, मनुष्यबळ, खर्च आदी तपशील देणे.
- ऑनलाइन विद्यापीठातील शिक्षक कर्मचाऱ्यांच्या गुणवत्तेचे निकष, विद्यापीठातील अभ्यासक्रम, परीक्षा, परीक्षांचा निकाल, पदवी, शिक्षणाची वेळ, कालावधी, शुल्काबाबत शिफारस करणे.
- सध्याची पारंपरिक विद्यापीठे, मुक्त विद्यापीठे, त्यांचे कार्यक्षेत्र, अभ्यासक्रम, प्रत्यक्ष आणि पदव्याबाबत शिफारस करणे.
- ऑनलाइन विद्यापीठे स्थापन करण्याऐवजी राज्यातील अकुषी विद्यापीठांमार्फतच ऑनलाइन शिक्षण विद्यार्थ्यांना उपलब्ध करून देणे योग्य राहील किंवा कसे याबाबत शिफारस करणे.

अमेरिकेतील कॅलिफोर्निया विद्यापीठाचे अधिष्ठाता अंगण गुनासेकरण, नागपूर आयआयएमचे संचालक भीमराय मेत्री, मुंबई विद्यापीठाच्या माहिती तंत्रज्ञान विभागाचे प्रमुख श्रीवरमंगल रामातुजम, तंत्रशिक्षण संचालक यांचा समावेश आहे.

‘डिग्री प्लस’च्या नोंदणीला सुरुवात

कला क्षेत्रासाठी
सेलिब्रिटी देणार
विद्यार्थ्यांना धडे

“ ‘डिग्री प्लस’च्या माध्यमातून विद्यापीठाच्या विद्यार्थ्यांना माहिती तंत्रज्ञान, कृत्रिम बुद्धिमत्ता, क्लाउड कॉम्प्युटिंग, उदायन क्षेत्र, अर्थशास्त्र, माध्यम, संस्कृती आदी क्षेत्रांत ज्ञानवृद्धी करता येईल. सध्या प्रायोगिक तत्वावर हे व्यासपीठ आम्ही सुरू केले आहे.

- डॉ. नितीन करमळकर, कुलगुरू, सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठ

म. टा. प्रतिनिधी, पुणे

सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठात सुरू करण्यात येत असलेल्या ‘डिग्री प्लस’ या उपक्रमाच्या नोंदणीला सुरुवात करण्यात आली आहे. उपक्रमाच्या पहिल्या टप्प्यात विद्यार्थ्यांना १३० कौशल्यभिमुख अभ्यासक्रम शिकता येणार असून, कला

क्षेत्रातील अभ्यासक्रमांसाठी नवाजुहीन सिद्दीकी, आशा भोसले, मधुर भोंडारकर असे सेलिब्रिटी विद्यार्थ्यांना धडे देणार आहेत. या अभ्यासक्रमांच्या तारखा संकेतस्थळावर जाहीर करण्यात आल्या आहेत. पदवीचे शिक्षण घेत असताना

पदवीबरोबरच संबंधित विषयातील अद्यावत ज्ञान व कौशल्ये विद्यार्थ्यांना मिळावीत, या दृष्टिकोनातून सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठाने हा उपक्रम हाती घेतला आहे. या उपक्रमासाठी एडव्होकेट अॅकॅडमी, इंडीअक्स, सिम्प्ली लर्न, ई

कोडा, सेलिब्रिटी स्कूल, कॅटलिस्ट वेल्थ, हार्वर्ड बिजनेस ऑनलाइन अशा अनेक कंपन्यांशी करार करण्यात आले आहेत. यातील काही अभ्यासक्रम नि:शुल्क आहेत; तर काही अभ्यासक्रम अत्यल्प दरात शिकता येणार आहेत. अभ्यासक्रमांसाठी नोंदणी करू

इच्छिणाऱ्या विद्यार्थ्यांना <http://degreetplus.in> या लिंकवर जाऊन नोंदणी करता येणार आहे. ‘डिग्री प्लस’ अंतर्गत शिकवण्यात येणाऱ्या अभ्यासक्रमांची यादी विद्यापीठाच्या वेबसाइटवर जाहीर करण्यात आली आहे.

Maharashtra Times 10.12.2021

Maharashtra Education Dept wants to set up ‘online’ university, forms panel

EXPRESS NEWS SERVICE
PUNE, DECEMBER 9

THE COVID-19 pandemic and its impact on education, especially with the learning process moving online, has prompted the Maharashtra Higher and Technical Education Department to start thinking on the lines of starting an ‘online’ university at the state level. The department has made its intent clear through a government resolution issued on Thursday, in which it has set up a committee under the chairmanship of former Savitribai

Phule Pune University vice-chancellor Dr R K Shegaonkar.

The committee has been given the task of studying the provisions of the National Education Policy 2020 as well as the structure of online universities set up in countries abroad, and suggest a framework for the setting up of such an online university in Maharashtra.

The committee has been asked to study if any states in India have set up similar state-run online universities and its structure. It has also been tasked with studying all aspects of setting up an online university including syl-

labus, imparting lectures, study material, teaching staff and their credentials as well as training needed, study centres and their structures, human resources, infrastructure, examinations and results of examinations, the courses offered in online universities via-a-vis traditional universities and even their distance education programmes, duration of courses and fee structures, among other things.

A time period of six months has been given to the committee to submit its final recommendations, after which further decision will be taken.

The Indian Express 10.12.2021

News Paper Clippings During December 2021

Section: Education

दहावी, बारावी परीक्षा ऑफलाईनच; सोमवारपर्यंत वेळापत्रक

मुंबई : दहावी, बारावीच्या परीक्षेसाठी सद्यःस्थितीत ऑफलाईन परीक्षा घेण्यासंदर्भातच तयारी करण्यात आली असून वेळापत्रक सोमवारपर्यंत जाहीर केले जाईल. भविष्यात कोरोनाचा धोका वाढला तर मूल्यांकनाचा दुसरा पर्याय तयार असून हा पर्याय भविष्यातील आपत्कालीन परिस्थितीवर अवलंबून आहे. शिवाय मंत्रालयीन स्तरावर धोरणात्मक पातळीवर त्याचा अंतिम निर्णय घेण्यात येईल अशी माहिती राज्य माध्यमिक व उच्च माध्यमिक शिक्षण मंडळाचे अध्यक्ष

शरद गोसावी यांनी दिली.

फेब्रुवारी-मार्च-२०२१ मध्ये दहावी-बारावीच्या लेखी परीक्षा कोरोना आणि त्यानंतरच्या कडक निर्बंधामुळे होऊ शकल्या नव्हत्या. त्यामुळे त्या परीक्षा रद्द करून विद्यार्थ्यांना अंतर्गत मूल्यमापनाच्या आधारे गुण देऊन उत्तीर्ण करण्यात आले होते. देशात आणि मुंबईसह राज्यातील काही शहरांमध्ये ओमायक्रॉनचा शिरकाव झाला आहे. या पार्श्वभूमीवर दहावी बारावीच्या विद्यार्थ्यांचा परीक्षा होणार कि नाही? या

संदर्भात मंडळाला विचारले असता दहावी बारावीच्या नियोजित वेळापत्रकाला मंजुरी मिळाल्यानंतर लवकरच घोषणा होईल. मंडळ ऑफलाईन नियोजित परीक्षेवर ठाम आहे, वेळापत्रक तयार आहे, सोमवारपर्यंत जाहीर करू असे अध्यक्ष गोसावी म्हणाले. राज्यात ऑक्टोबरपासून शहरी आणि ग्रामीण भागात दहावी आणि बारावीचे वर्ग ऑफलाईन पद्धतीने सुरू आहेत. यात बहुसंख्य विद्यार्थ्यांच्या घटक चाचणी आणि इतर परीक्षाही पूर्ण झालेल्या आहेत. याचाही विचार मंडळ करीत आहे.

Pune Edition
Dec 10, 2021 Page No. 2
newspaper.pudhari.co.in

आंतरराष्ट्रीय ख्यातीच्या प्राध्यापकांचे विद्यार्थ्यांना मिळणार मार्गदर्शन

प्रभात वृत्तसेवा

पुणे, दि. १० - सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठातील 'पाली व बौद्ध अध्ययन' विभागासाठी विद्यापीठाकडून नुकतीच आंतरराष्ट्रीय ख्यातीच्या सहा परदेशी प्राध्यापकांचे मानद संलग्न प्राध्यापक म्हणून नियुक्ती करण्यात आली आहे. त्यामुळे

विभागातील विद्यार्थी, संशोधकांना आंतरराष्ट्रीय पातळीवर संशोधन करणाऱ्या अनेक नामवंत प्राध्यापकांचे मार्गदर्शन मिळणार आहे.

यातील बहुतांश प्राध्यापक हे यापूर्वी आपल्याकडे 'ख्येन्तेस फाऊंडेशन, इंडिया' अतिथी प्राध्यापक म्हणून कार्यरत होते. मात्र आता विद्यापीठाने यांना मानद संलग्न प्राध्यापक म्हणून मान्यता दिली आहे. त्यामुळे विद्यार्थ्यांना

तर फायदा होईलच पण त्याबरोबरच विद्यापीठाचे मानांकनही उंचावण्यात मदत होणार असल्याचे पाली व बौद्ध अध्ययन विभागाचे प्रमुख डॉ. महेश देवकर यांनी सांगितले.

यातील अनेक प्राध्यापक हे अमेरिका, जर्मनी, इंग्लंड आणि थायलंड आदी देशांमधील विद्यापीठांमध्ये वरिष्ठ प्राध्यापक आहेत. २०१५ या वर्षापासून विभागा या संस्थेसोबत काम करत

असून आजतागायत अनेक विद्वानांनी विभागात अध्ययन केले आहे.

विद्यापीठातील पाली व बौद्ध अध्ययन या विभागात सध्या संस्कृत व पाली व्याकरण ग्रंथ, शब्दकोश प्रकल्प, बौद्ध वारसा व पर्यटन आदी विषयांवर प्राध्यापक व संशोधक विद्यार्थी काम करत आहेत, असेही डॉ. देवकर यांनी सांगितले.

प्रभात

Sat, 11 December 2021

<https://epaper.eprabhat.net/c/64891952>

लोकमत

'नेट' उत्तीर्णशिवाय पीएच.डी. प्रवेश नाही

राष्ट्रीय शैक्षणिक धोरण- २०२०च्या अंमलबजावणीस अकुषी विद्यापीठात प्रारंभ

गणेश वासनिक

लोकमत न्यूज नेटवर्क

अमरावती : केंद्र शासनाने राष्ट्रीय शैक्षणिक धोरण- २०२०च्या अंमलबजावणीस प्रारंभ केला आहे. त्याअनुषंगाने राज्यातील १५ अकुषी विद्यापीठात सन २०२२-२०२३ या शैक्षणिक वर्षापासून आचार्य पदवी (पीएच.डी.) प्रवेश घ्यायचा असल्यास अगोदर 'नेट' परीक्षा उत्तीर्ण करणे अनिवार्य केले आहे. केंद्रीय विद्यापीठ अनुदान आयोगाने ३ डिसेंबर रोजी पत्र जारी करून पीएच.डी. प्रवेशाबाबतचे नवे गाइडलाइन स्पष्ट केले आहे.

कोरोना संसर्गामुळे राष्ट्रीय शैक्षणिक धोरणाच्या अंमलबजावणीस विलंब झाला आहे. मात्र, युजीसीने राज्यातील १५ अकुषी विद्यापीठाचे कुलपूर, परीक्षा व मूल्यांकन मंडळाच्या संचालकांना पत्र पाठवून नव्या शैक्षणिक धोरणाची

काटेकोर अंमलबजावणीचे निर्देश दिले आहे. यापूर्वी पीएच.डी. पदवी प्रवेशासाठी पेट परीक्षा द्यावी लागत होती. मात्र, आता पीएच.डी. प्रवेशासाठी 'नेट' परीक्षा बंधनकारक करण्यात आली आहे. पीएच.डी.च्या व्यावसायिक प्रवेशासाठी 'नेट' परीक्षा उत्तीर्ण करावी लागणार आहे. नव्या नियमावलींनी पीएच.डी. पदवी मिळवितांना संशोधकांचा कस लागणार आहे अगोदर 'नेट'नंतर पीएच.डी. प्रवेश अशी नवीन गाइडलाइन असणार आहे. संत गाडगेबाबा अमरावती विद्यापीठात ५७ विषयांवर नवसंशोधकांना आचार्य पदवी घेता येणार आहे.

येत्या शैक्षणिक वर्षात पीएच.डी. प्रवेश नेटशिवाय होणार नाही, असे अमरावती विद्यापीठाचे परीक्षा व मूल्यांकन मंडळाचे संचालक हेमंत देशमुख म्हणाले.

या विद्यापीठांना नवी नियमावली

मुंबई विद्यापीठ, मुंबई, श्रीमती नाथीबाई दामोदर ठाकरसी महिला विद्यापीठ, मुंबई, सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठ, डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर मराठवाडा विद्यापीठ, औरंगाबाद, शिवाजी विद्यापीठ, कोल्हापूर, राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज, नागपूर विद्यापीठ, कवयित्री बहिणाबाई चौधरी उत्तर महाराष्ट्र विद्यापीठ, जळगाव, स्वामी रामानंद तीर्थ मराठवाडा विद्यापीठ, नांदेड, पुण्यश्लोक अहल्यादेवी होळकर सोलापूर विद्यापीठ, सोलापूर, गोंडवाना विद्यापीठ, गडचिरोली, कविकुलगुरू कालिदास संस्कृत विद्यापीठ, रामटेक, संत गाडगेबाबा अमरावती विद्यापीठ, यशवंतराव चव्हाण मृत्यू विद्यापीठ, नाशिक, महाराष्ट्र आरोग्य विज्ञान विद्यापीठ, नाशिक, डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर तंत्रशास्त्र विद्यापीठ, लोणेरे.

Pune Main
Page No. 11 Dec 11, 2021
Powered by: erelego.com

News Paper Clippings During December 2021

Section: Education

पुढारी
 नव नव नव नव नव नव नव नव

संक्षिप्त

शुल्ककपातीच्या अंमलबजावणीसाठी पुणे विद्यापीठाकडून अभ्यास समिती

पुणे : सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठाने कोरोनाच्या पार्श्वभूमीवर यदा शुल्ककपात करण्यासंदर्भात एक अभ्यास समिती नेमली आहे. या समितीच्या अहवालांनंतर शुल्ककपातीचा सकारात्मक निर्णय घेण्यात येणार असल्याची माहिती विद्यापीठ प्रशासनाकडून देण्यात आली. कोरोनाकाळात शुल्क कमी करण्याबाबत विद्यार्थी तसेच विविध विद्यार्थी संघटनांनी मागणी केली होती. त्यानुसार उच्च व तंत्रशिक्षणमंत्री उदय सामंत यांच्या अध्यक्षतेखाली बैठक झाली होती. त्यानंतर उपसचिव, संचालक, सहसंचालक यांनी शुल्ककपातीसंदर्भात आदेश काढले होते. त्यानुसार विद्यापीठाचे उपकुलसचिव यांनी शुल्क कमी करण्याबाबत सर्व संबंधित महाविद्यालये, विद्यापीठांतर्गत विभागांना परिपत्रक काढले होते. परंतु, अंमलबजावणी नव्हती. याचा 'युक्रांद' सह विविध संघटनांनी पाठपुरावा केल्यानंतर विद्यापीठाच्या व्यवस्थापन परिषदेच्या बैठकीत नुकताच शुल्ककपातीचा ठराव मांडण्यात आला. यामध्ये शुल्क कमी करण्याबाबत समिती नेमली असून, १५ दिवसांत अहवाल येईल. त्यानुसार शुल्क कमी करण्यात येईल, असे सांगण्यात आले आहे. शुल्ककपातीसंदर्भात एक अभ्यास समिती नेमून आवश्यक निर्णय घेतला जाणार आहे. असे विद्यापीठाचे कुलसचिव डॉ. प्रफुल्ल पवार यांनी सांगितले.

शिक्षणक्षेत्राच्या अभ्यासासाठी आयोग

मुख्यमंत्र्यांच्या अध्यक्षतेखाली स्थापन करण्याचा निर्णय

प्रभात वृत्तसेवा

पुणे, दि. ११ - नवीन विद्यापीठ कायद्याच्या तत्तुदीनुसार राज्य सरकारने मुख्यमंत्र्यांच्या अध्यक्षतेखाली राज्य उच्च शिक्षण आणि विकास आयोग स्थापन करण्याचा निर्णय घेतला आहे. हा आयोग तंत्रशिक्षण, वैद्यकीय शिक्षण, व्यवसायिक शिक्षण, जैवविज्ञान आदी उच्च शिक्षणातील क्षेत्रांसाठी तसेच मंडळ म्हणून काम करणार असल्याचे स्पष्ट करण्यात आले.

राज्य सरकारच्या उच्च व तंत्रशिक्षण मंडळाने यत्नातून शसन निर्णय प्रसिद्ध केला आहे. त्यानुसार आयोग राज्य सरकार, सरकारी आणि खासगी विद्यापीठे, खासगी कौशल्य विकास संस्था, उद्योग यांच्यामध्ये समन्वय साधणार आहे. आयोगाचे अध्यक्ष म्हणून मुख्यमंत्री काम पाहणार आहेत. आयोगाचे मुख्य कार्यकारी अधिकारी सचिव असणार आहेत. आयोगाच्या सदस्यांमध्ये उच्च व तंत्रशिक्षण, शालेय शिक्षण, वैद्यकीय शिक्षण व औषधीद्वये, विज्ञान, उद्योग आदी विभागांच्या मंत्र्यांसोबतच सचिव, अधिकारी, संचालक असतील. त्याचप्रमाणे कुलगुरू, शिक्षणतज्ज्ञ, प्राध्यापक, प्राचार्य, उद्योगपती असे व्यक्ती राहणार आहे. आयोगातील सदस्यांचा कालावधी पाच वर्षांचा असेल. आयोगाच्या सदस्यांना वर्षातून किमान दोन बैठका घ्याव्या लागणार आहेत, असेही शासन निर्णयत नमूद करण्यात आले. उच्च शिक्षणाविषयीच्या विविध विभागांमध्ये समन्वय साधला जाणार आहे. एखाद्या विभागाने घेतलेल्या निर्णयाचा फायदा अन्य विभागांना कसा होईल, याकडे लक्ष दिले जाईल.

पुणे कॅन्टोन्मेंटला 'रक्षामंत्री पुरस्कार'

Sun, 12 December 2021
<https://epaper.eprabhat.net/c/64915149>

Pudhari 11.12.2021

सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठात १० हजार 'आरटीपीसीआर' चाचण्यांचा टप्पा पूर्ण

महत्वाकांक्षी प्रकल्प ; सात ते आठ महिन्यातच गाठला टप्पा

लोकमत न्यूज नेटवर्क

पुणे : कोरोनाच्या काळात सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठाने पुढाकार घेत सुरू केलेल्या 'कोविड सॅम्पल टेस्टिंग'ने नुकताच दहा हजार चाचण्यांचा टप्पा पार केला आहे. विद्यापीठातील प्राध्यापक, १२०-१३० स्वयंसेवक यांच्या मदतीने कोणत्याही आर्थिक लाभाशिवाय विद्यापीठ हा प्रकल्प राबवीत आहे. केवळ सात ते आठ महिन्यात विद्यापीठाच्या आण्विक निदान संशोधन केंद्राने चांगली कामगिरी केली असल्याचे आरोग्य क्षेत्रातील तज्ज्ञांकडून सांगितले जात आहे.

पुणे विद्यापीठाच्या महत्वाकांक्षी प्रकल्पापैकी एक असणाऱ्या कोविड

कोरोना काळातील सॅम्पल टेस्टिंगचे काम हे केवळ मर्यादित कालावधीसाठी न ठेवता आजही अत्याहतपणे सुरू आहे. त्यात विद्यापीठातील विद्यार्थी आणि प्राध्यापकांचा मोठा वाटा आहे.

- डॉ. नितीन करमळकर, कुलगुरू, सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठ

सॅम्पल टेस्टिंगला विद्यापीठाच्या आण्विक निदान संशोधन केंद्रात २७ मे २०२१ पासून सुरुवात करण्यात आली. यानुसार सरकारी हॉस्पिटलमधून येणाऱ्या सॅम्पलची आरटीपीसीआर चाचणी केली जात आहे. आयसरमधून प्रशिक्षण घेऊन आलेले विद्यापीठातील दहा प्राध्यापक व विविध महाविद्यालय व विद्यापीठातील विद्यार्थी स्वयंसेवक यांच्या एकत्रित कामातून आतापर्यंत दहा हजार सॅम्पल टेस्टिंग पूर्ण झाले आहे.

विद्यापीठातील आण्विक निदान संशोधन केंद्राच्या नोडल अधिकारी करिश्मा म्हणाल्या, उभाऱणीसाठी लागणारी सर्वांतोपरी

आण्विक निदान केंद्राच्या माध्यमातून केवळ कोविड टेस्टिंगच नाही तर एकूणच संसर्गजन्य आजारांच्या निदानाचाच कशा करायचा, याचा अनुभव विद्यार्थ्यांना घेता येत आहे. पुढील शिक्षणाच्या दृष्टीने विद्यार्थ्यांना नक्कीच याचा फायदा होईल.

- डॉ. एन. एस. उमराणी, प्र-कुलगुरू, सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठ

मदत कुलसचिव डॉ. प्रफुल्ल पवार यांनी उपलब्ध करून दिल्यानेच कमी कालावधीत १० हजारांचा टप्पा पार करता आला. विद्यार्थ्यांना यानिमित्ताने या कामाचे प्रशिक्षण व अनुभव मिळत आहे. याविषयी प्रमाणपत्र अभ्यासक्रम सुरू करण्याच्याही आम्ही विचारात आहोत.

Hello Pune
 Page No. 7 Dec 12, 2021
 Powered by: erelego.com

News Paper Clippings During December 2021

Section: Education

सकाळ

विद्यापीठाचा उद्या पदवीप्रदान सोहळा

राज्यपालांच्या उपस्थितीत ३ हजार ८०६ विद्यार्थ्यांना मिळणार प्रमाणपत्र

पुणे, ता. ११ : सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठाचा ११९ वा पदवी प्रदान सोहळा येत्या सोमवारी (ता. १३) राज्यपाल भगतसिंह कोश्यारी, राज्याचे उच्च व तंत्र शिक्षण मंत्री उदय सामंत यांच्या उपस्थितीत सकाळी ११ वाजता विद्यापीठातील ज्ञानेश्वर सभागृहात होणार आहे. यावेळी ऑस्ट्रेलियाचे वाणिज्य दूत (कार्कसलेट जनरल) पीटर ट्रुसवेल हे प्रमुख पाहुणे म्हणून उपस्थित राहणार आहेत.

विविध विद्याशाखांमधील पदवी आणि पदव्युत्तर स्तरावरील एकूण तीन हजार ८०६ विद्यार्थ्यांना पदवी प्रमाणपत्र वितरित करण्यात येणार आहे. त्यापैकी ४३ पीएच.डी. धारक विद्यार्थी आहेत, अशा माहिती सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठाचे परीक्षा संचालक डॉ. महेश काकडे यांनी दिली. या वर्षातील

विद्यार्थी संघटनांची नाराजी

विद्यापीठाचा पदवी प्रदान सोहळा अक्या दोन दिवसांचा काळावधी राहिला असताना अचानकच रानिवारी जाहीर करण्यात आला. त्याबाबत विद्यार्थ्यांना किमान काही दिवस अगोदर माहिती न दिल्याने विद्यार्थी संघटनांनी तीव्र नाराजी व्यक्त केली आहे. काही विद्यार्थ्यांना अद्याप गुणसूचिका मिळालेल्या नाहीत, असे असताना पदवी प्रमाणपत्र मिळणार कसे, पदवी प्रदान सोहळ्याबाबत विद्यापीठाने काही दिवस आधी परिपत्रक का काढले नाही, असे प्रश्न विद्यार्थी संघटनांनी उपस्थित केले आहेत.

हा दुसरा पदवी प्रदान समारंभ सोमवारी होत आहे. कोरोना पार्श्वभूमीवर हा पदवी प्रदान समारंभ मर्यादित निमित्तांच्या उपस्थितीत होणार आहे. सर्व विद्यार्थ्यांना त्यांचे पदवी प्रमाणपत्र पोस्टाद्वारे पाठविण्यात येणार असून, विद्यार्थ्यांनी विद्यापीठात हजर राहण्याची आवश्यकता नाही. विद्यापीठाच्या

संकेतस्थळावर या समारंभाचे प्रक्षेपण केले जाईल, असेही डॉ. काकडे यांनी स्पष्ट केले.

पदवीदान समारंभ

पाहण्यासाठी लिंक :

<http://webcast.unipune.ac.in>

Pune, Main
12/12/2021 Page No. 3

लोकमत

३,८०० विद्यार्थ्यांना दिल्या विद्यापीठाने पोस्टाद्वारे पदव्या

सोमवारी पदवी प्रदान : ४३ विद्यार्थ्यांना पीएच.डी.

लोकमत न्यूज नेटवर्क
पुणे : सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठाचा ११९ वा पदवी प्रदान समारंभ येत्या सोमवारी (दि. १३) सकाळी ११ वाजता विद्यापीठातील ज्ञानेश्वर सभागृहात होत आहे. 'ऑस्ट्रेलियन कार्कसलेट जनरल' पीटर ट्रुसवेल यांच्या उपस्थितीत हा कार्यक्रम पार पडणार आहे. यावेळी राज्यपाल तथा विद्यापीठाचे कुलपती भगतसिंह कोश्यारी, राज्याचे उच्च व तंत्रशिक्षण मंत्री उदय सामंत, आदी उपस्थित राहणार आहेत.

ऑक्टोबर/नोव्हेंबर २०२० या वर्षात व तत्पूर्वी उत्तीर्ण झालेल्या विविध विद्याशाखांमधील पदवी व पदव्युत्तर स्तरावरील एकूण ३ हजार ८०६ विद्यार्थ्यांना या पदवी प्रदान समारंभात पदवी प्रमाणपत्र वितरित करण्याची घोषणा केली जाणार आहे. विद्यापीठाकडे ४३ विद्यार्थ्यांनी पीएच.डी. पदवी प्रमाणपत्रासाठी अर्ज केला आहे, असे सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठाचे परीक्षा संचालक डॉ. महेश काकडे यांनी सांगितले. सर्व विद्यार्थ्यांना त्यांचे पदवी प्रमाणपत्र पोस्टाद्वारे पाठविले जाणार आहेत. विद्यार्थ्यांनी त्यासाठी विद्यापीठात प्रत्यक्ष हजर राहण्याची आवश्यकता नाही. विद्यापीठाच्या संकेतस्थळावर या

पदवीप्राप्त विद्यार्थ्यांची शाखानिहाय आकडेवारी

कला	१९४
मेटल मॉरल	३१९
विज्ञान	६९३
विधी	१७६
अभियांत्रिकी	९८९
वाणिज्य	९३१
शिक्षणशास्त्र	१५५
व्यवस्थापनशास्त्र	२७५
औषधनिर्माणशास्त्र	६४
शारीरिक शिक्षणशास्त्र	५
तंत्रज्ञान	५

नाराजीचा सुर

विद्यापीठाच्या पदवी प्रदान समारंभाविषयी विद्यापीठ प्रशासनाने कोणतीही माहिती प्रसिद्ध केली नाही. पदवी प्रदान समारंभापूर्वी दोन दिवस आधी विद्यापीठाकडून कार्यक्रमाची थेट घोषणा करण्यात आली. त्यामुळे विद्यार्थी व विविध विद्यार्थी संघटनांकडून नाराजी व्यक्त केली जात आहे.

समारंभाचे प्रक्षेपण केले जाणार आहे. सर्वसाधारणपणे दरवर्षी पदवी प्रदान समारंभासाठी ७० ते ८० हजार विद्यार्थी अर्ज करतात.

मात्र, दोन वर्षांपासून ऑनलाईन परीक्षा होत असल्याने उत्तीर्ण विद्यार्थ्यांची संख्या वाढली आहे.

निकाल वाढल्याने मागील पदवी प्रदान समारंभास तब्बल एक लाखहून अधिक विद्यार्थ्यांनी अर्ज केला होता. त्यातच विद्यापीठ अनुदान आयोगाने वर्षातून दोन वेळा पदवी प्रदान समारंभाचे आयोजन करण्याच्या सूचना दिल्या आहेत.

Hello Pune
Page No. 3 Dec 12, 2021
Powered by: erelego.com

News Paper Clippings During December 2021

Section: Education

पदवीप्रदान कार्यक्रमाची विद्यार्थ्यांना केवळ दोन दिवस आधी सूचना

लोकसत्ता प्रतिनिधी

पुणे : दरवर्षी जवळपास आठ दिवस आधी पदवी प्रदान कार्यक्रमाची सूचना देणाऱ्या सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठातर्फे येथे पदवी प्रदान कार्यक्रमाची केवळ दोन दिवस आधी माहिती देण्यात आल्याचा प्रकार समोर आला. विद्यापीठातर्फे सोमवारी (१३ डिसेंबर) पदवी प्रदान कार्यक्रम होणार असून, कार्यक्रमाच्या नियोजनातील अभावाबाबत विद्यार्थी संघटनांकडून नाराजी व्यक्त करण्यात आली.

पुणे, नगर आणि नाशिक जिल्ह्यातील सुमारे नऊशे महाविद्यालये विद्यापीठाशी संलग्न आहेत. विद्यापीठाकडून दरवर्षी दोन पदवी प्रदान कार्यक्रम आयोजित

केले जातात. विद्यापीठाच्या कार्यपद्धतीनुसार पदवीप्रदान कार्यक्रमाची सूचना जवळपास आठ दिवस आधी प्रसिद्ध केली जाते. मात्र या वेळी पदवी प्रदान कार्यक्रमाच्या केवळ दोन दिवस आधी कार्यक्रम पत्रिका प्रसिद्ध केली. राज्यपाल भगतसिंह कोश्यारी, उच्च व तंत्रशिक्षणमंत्री उदय सामंत आणि ऑस्ट्रेलियाचे वाणिज्यिक राजदूत पीटरल टुसवेल यांच्या उपस्थितीत पदवी प्रदान कार्यक्रम सोमवारी अकरा वाजता होणार आहे. या कार्यक्रमात ऑक्टोबर-नोव्हेंबर २०२० या वर्षात आणि त्या पूर्वी उत्तीर्ण झालेल्या पदवी, पदव्युत्तर पदवी स्तरावरील ३ हजार ८०६ विद्यार्थ्यांना प्रमाणपत्र देण्यात येईल. त्यापैकी ४३ पीएच.डी. विद्यार्थी आहेत. विद्यार्थ्यांना त्यांचे प्रमाणपत्र

पोस्टाने पाठवण्यात येणार असल्याची माहिती विद्यापीठाकडून देण्यात आली.

पदवी प्रदान कार्यक्रमाला दोन दिवस बाकी असेपर्यंत विद्यापीठाचे परिपत्रक प्रसिद्ध झाले नसल्याबाबत विद्यार्थी संघटनांकडून प्रश्न उपस्थित करण्यात आला. त्यानंतर शनिवारी सायंकाळी विद्यापीठाकडून कार्यक्रम पत्रिका जाहीर करण्यात आली. विद्यापीठाकडून अलीकडे सर्वच बाबतीत गुप्तता पाळली जाते. विद्यापीठाने अनेक विद्यार्थ्यांना अद्याप गुणपत्रिका दिलेल्या नाहीत. गुणपत्रिका मुद्रणासाठीची निविदा प्रक्रिया पूर्ण झालेली नसल्याने पदवी प्रमाणपत्र कुठून घ्यायचे म्हणून विद्यापीठाने पदवीप्रदान कार्यक्रमाची माहिती विद्यार्थ्यांना आधी दिली नाही का, असे स्टुडेंट हेल्प्स हॅंडच्या

कुलदीप आंबेकर यांनी सांगितले, तर पदवी प्रदान कार्यक्रमाची माहिती विद्यापीठाने दरवर्षीप्रमाणे आठ दिवस आधी जाहीर करणे आवश्यक होते. या संदर्भात विचारणा केल्यावर पदवीप्रदान कार्यक्रमाची माहिती प्रसिद्ध करण्यात आली. हा कार्यक्रम विद्यार्थ्यांसाठी असल्याने त्याची पूर्वकल्पना विद्यार्थ्यांना दिली पाहिजे. तसे होत नसल्यास विद्यापीठाने विचार करण्याची गरज आहे, असे युक्रांदचे उपाध्यक्ष कमलाकर शेठे यांनी सांगितले.

दरम्यान पदवी प्रदान कार्यक्रमाला येणाऱ्या पाहुण्यांच्या उपस्थितीबाबतची नेमकी माहिती मिळालेली नसल्याने परिपत्रक प्रसिद्ध करता येत नव्हते, अशी माहिती विद्यापीठाचे कुलसचिव डॉ. प्रफुल्ल पवार यांनी दिली.

लोकसत्ता Sun, 12 December 2021
https://epaper.loksatta.com/c/64901611

पदवी प्रदान सोहळा ऐनवेळी जाहीर

पुणे : पुढारी वृत्तसेवा

सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठाच्या पदवी प्रदान सोहळ्यासंदर्भात ऐनवेळी माहिती दिल्याने विद्यार्थी संघटना आक्रमक झाल्या आहेत.

विद्यापीठाचा ११९ वा पदवी प्रदान सोहळा सोमवारी (दि. १३) सकाळी ११ वाजता संत ज्ञानेश्वर सभागृहात आयोजित करण्यात आला आहे. या पदवी प्रदान सोहळ्यात ३ हजार ८०६ विद्यार्थ्यांना पदवी दिली जाणार आहे. परंतु पदवी प्रदान सोहळ्याला केवळ दोन दिवसांचा कालावधी शिल्लक राहिलेला असताना विद्यापीठ प्रशासनाने विद्यार्थी आणि माध्यमांना माहिती दिली.

पदवी प्रदान सोहळ्यासाठी 'ऑस्ट्रेलियन कौन्सिल ऑन एज्युकेशन' पीटर टुसवेल हे प्रमुख अतिथी म्हणून उपस्थित राहणार आहेत. सन्माननीय अतिथी म्हणून उच्च व तंत्रशिक्षणमंत्री उदय सामंत उपस्थित राहणार आहेत. राज्यपाल तथा सावित्रीबाई फुले

पोस्टाने पदवी पाठवणार

कोरोना महामारीच्या पार्श्वभूमीवर हा पदवी प्रदान समारंभ मर्यादित निर्मित्रांच्या उपस्थितीत पार पडणार आहे. सर्व विद्यार्थ्यांना त्यांचे पदवी प्रमाणपत्र पोस्टाद्वारे पाठविण्यात येणार असून विद्यार्थ्यांनी त्यासाठी विद्यापीठात हजर राहण्याची आवश्यकता नाही, असे विद्यापीठ प्रशासनाद्वारे कळविण्यात आले आहे.

विद्यार्थी संघटना आक्रमक

पुणे विद्यापीठाचे कुलपती भगतसिंह कोश्यारी विद्यार्थ्यांना अध्यक्षीय भाषण देतील.

या पदवी प्रदान समारंभात ऑक्टोबर/नोव्हेंबर २०२० या वर्षात व तत्पूर्वी उत्तीर्ण झालेल्या विविध विद्याशाखांमधील पदवी व पदव्युत्तरस्तरावरील एकूण ३ हजार ८०६ विद्यार्थ्यांना पदवी प्रमाणपत्र वितरित करण्याची घोषणा करण्यात येणार आहे. त्यापैकी ४३ पीएच.डी. पदवी प्रमाणपत्रासाठी अर्ज केलेले विद्यार्थी आहेत, अशी माहिती सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठाचे परीक्षा संचालक डॉ. महेश काकडे यांनी दिली.

“ पदवी प्रदान सोहळ्याला केवळ दोन दिवसांचा कालावधी शिल्लक राहिलेला असताना घाईगडबडीत व ऐनवेळी विद्यापीठाने विद्यार्थी व माध्यमांना कळविले. विद्यापीठाच्या प्रगतीला आलेख जगभरात माध्यमांद्वारे पोहचतो त्याच माध्यमांना डावलून हा समारंभ होणार होता का? अशी शंका आता निर्माण होत आहे. पर्यावरणमंत्री तथा युवासेनाप्रमुख आदित्य ठाकरे यांच्या मार्गदर्शनाखाली काम करीत असताना शिक्षण हितांबरोबरच कुठलीही कुली युवासेना सहन करणार नाही.

- कल्पेश यादव, युवासेना सल्लागार

“ सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठाचा पदवी प्रदान सोहळा सोमवारी सकाळी ११ वाजता आयोजित असताना विद्यार्थ्यांना आणि माध्यमांना याबाबत कल्पनाच दिली जात नसेल तर कार्यक्रम नेमका कुणासाठी आयोजित करण्यात येणार होता, विद्यापीठ प्रशासन कार्यक्रमाबाबत गोपनीयता का ठेवत होते याबाबत उत्तर द्यावे. सोहळ्याला दोन दिवस शिल्लक असताना बाहेरून माहिती कळत असेल आणि आवाज उठवल्यानंतर जाग येत असेल तर विद्यापीठाने आत्मपरीक्षण करण्याची गरज आहे.

- कमलाकर शेठे, उपाध्यक्ष, युक्रांद

News Paper Clippings During December 2021

Section: Education

विद्यापीठांकडून 'हिशेबा'चे लेखापरीक्षण नाही राज्यातील बहुतांश ठिकाणची स्थिती; उच्च व तंत्रशिक्षणमंत्र्यांनी वेधले लक्ष

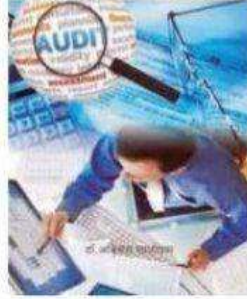
प्रभात वृत्तसेवा

पुणे, दि. ११ - नवीन विद्यापीठ कायदानुसार प्रत्येक विद्यापीठाने वर्षातून एकदा लेखापरीक्षण करून घेणे बंधनकारक आहे. मात्र, राज्यातील बहुतांश विद्यापीठांनी पाच ते सात वर्षांपासून त्यांच्या आर्थिक हिशेबाचे कोणतेच लेखापरीक्षण केलेले नाही. त्यांनी ते करून घेण्यास मुभा द्यावी, अशी मागणी उच्च व तंत्रशिक्षणमंत्री उदय सामंत यांनी राज्यपाल भगतसिंह कोश्यारी यांच्याकडे केली आहे. यावरून सामंत यांनी विद्यापीठांच्या

आर्थिक अनियमितेच्या गंभीर प्रश्नांकडे लक्ष वेधले आहे.

विद्यापीठाला जो निधी उपलब्ध होतो, त्याचे विद्यापीठाने लेखापरीक्षण करणे अनिवार्य आहे. हे लेखापरीक्षण सरकारकडून विधानसभा आणि विधान परिषदेतही सादर केले जाणे आवश्यक आहे. मात्र गेल्या पाच ते सात वर्षांपासून राज्यातील विद्यापीठांनी वार्षिक लेखापरीक्षण केलेले नाही. तसेच त्याचा अहवालही सादर केलेला नाही, असेही सामंत यांनी म्हटले आहे.

दरम्यान, काही विद्यापीठांच्या

आर्थिक अनियमितेच्या तक्रारी राज्य सरकारकडे प्राप्त झाल्या आहेत. यामुळे विद्यापीठांचे लेखापरीक्षण करून हिशेब राज्य सरकारपर्यंत पोहोचावा आणि या कारभारात पारदर्शकता

'कारभार' बाहेर येण्याची शक्यता...

लेखापरीक्षणाबाबत अद्याप याबाबत पुढील कोणतीही प्रक्रिया झालेली नाही. यामुळे या सर्व विद्यापीठांमधील अनियमितेला आळा घालण्यासाठी उच्च व तंत्र शिक्षण विभागाकडून उच्चस्तरीय समिती स्थापन करण्याची मागणी सामंत यांनी राज्यपालांना दिलेल्या पत्रात नमूद केली आहे. त्यामुळे आता विद्यापीठातील अनेक अनियमितेचा 'कारभार' बाहेर येण्याची शक्यता आहे.

यावी, यासाठी गेल्या काही वर्षांपासून सातत्याने मागणी होत आहे. प्रवेश शुल्काच्या माध्यमातून महाविद्यालयाकडून व केंद्र सरकार, राज्य सरकार, तसेच विद्यापीठ अनुदान आयोग यांच्या विविध योजनांमार्फत विद्यापीठांना कोट्यवधी रुपयांचा निधी प्राप्त होत असतो. हा निधी विद्यापीठांनी त्यांच्या विकासासाठी व विद्यार्थ्यांना नवनवीन अभ्यासक्रम उपलब्ध करून देण्यासाठी वापरणे गरजेचे आहे. मात्र सध्या या निधीचा अपव्यय होत असल्याच्या तक्रारी विविध स्तरावरून होत आहेत.

प्रभात

Sun, 12 December 2021

<https://epaper.eprabhat.net/c/64901003>

लोकमत

ऑफलाइन परीक्षेबाबत यूजीसीचे बनावट परिपत्रक व्हायरल

लोकमत न्यूज नेटवर्क
पुणे : कोरोनाच्या पार्श्वभूमीवर गेल्या दोन वर्षांपासून विद्यापीठ व महाविद्यालयांमधील विद्यार्थ्यांची परीक्षा ऑनलाइन पद्धतीने घेतली जात आहे, परंतु पुढील काळात केवळ सर्व परीक्षा ऑनलाइन पद्धतीने घेतल्या जातील, या आशयाचे विद्यापीठ अनुदान आयोगाचे बनावट परिपत्रक

सोशल मीडियावर व्हायरल झाले. त्यामुळे विद्यार्थ्यांमध्ये संभ्रमाचे वातावरण निर्माण झाले आहे.

कोरोनाचा प्रादुर्भाव काहीसा कमी

सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठाच्या परीक्षा मंडळाची (बीओई) बैठक येत्या १५ डिसेंबर रोजी आयोजित करण्यात आले आहे. विद्यापीठाच्या परीक्षा ऑनलाइन किंवा ऑफलाइन पद्धतीने घ्यावात,

झाल्यामुळे कोरोनाविषयक नियमांचे पालन करून, राज्यातील महाविद्यालयांमध्ये ५० टक्के उपस्थितीनुसार विद्यार्थ्यांना

याबाबतचा त्यात निर्णय होण्याची शक्यता आहे. विद्यापीठातील अधिकारी ऑफलाइन पद्धतीने परीक्षा घेण्यास उत्सुक असले, तरी अद्याप त्यावर अद्याप अंतिम निर्णय झालेला नाही.

ऑफलाइन पद्धतीने शिकविण्याची प्रक्रिया सुरू करण्यात आली आहे, परंतु राज्य शासनाने वसतिगृह सुरू करण्याबाबतची नियमावली प्रसिद्ध न

केल्यामुळे अनेक विद्यार्थ्यांना शहरात येऊन शिक्षण घेणे शक्य होत नाही. परिणामी, विद्यार्थी महाविद्यालयांकडून सुरू ठेवलेल्या ऑनलाइन वर्गांना उपस्थिती लावत आहेत. ऑनलाइन व ऑफलाइन पद्धतीने वर्ग सुरू असले, तरी विद्यापीठाकडून पुढील सत्राच्या परीक्षा कोणत्या पद्धतीने घेतल्या जाणार, याबाबत अद्याप स्पष्टता नाही.

Hello Pune

Page No. 1 Dec 13, 2021

Powered by: erelego.com

News Paper Clippings During December 2021

Section: Education

शुल्क नियमनासाठी विद्यापीठातर्फे समिती

अहवालानंतर निर्णयाची शक्यता

पुणे : कोरोनाच्या पार्श्वभूमीवर सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठाने संकुलातील शैक्षणिक विभागांच्या अभ्यासक्रमांमध्ये शुल्ककपात करण्यासंदर्भात एक अभ्यास समिती नेमली आहे. या समितीच्या अहवालानंतर शुल्ककपातीचा सकारात्मक निर्णय घेण्यात येणार असल्याची माहिती विद्यापीठ प्रशासनाकडून देण्यात आली आहे. शैक्षणिक विभागाच्या शुल्काबाबत विद्यार्थी आणि संघटनांनी प्रश्न उपस्थित केल्यानंतर विद्यापीठ प्रशासनाकडून कार्यवाही करण्यात येत आहे.

कोरोनाच्या प्रादुर्भावामुळे उद्भवलेल्या परिस्थितीमुळे अनेक कुटुंबांना आर्थिक अडचण निर्माण झाली होती. या पार्श्वभूमीवर शुल्क कमी करण्याबाबत विद्यार्थी; तसेच विविध विद्यार्थी संघटनांनी मागणी

केली होती. त्यानुसार उच्च व तंत्रशिक्षणमंत्री उदय सामंत यांच्या अध्यक्षतेखाली बैठक झाली होती. त्यानुसार उपसचिव, संचालक, सहसंचालक यांनी शुल्ककपातीच्या संदर्भात आदेश काढले होते. त्यानुसार विद्यापीठाचे उपकुलसचिव यांनी शुल्क कमी करण्याबाबत सर्व संबंधित महाविद्यालये, विद्यापीठाच्या अंतर्गत विभाग यांना परिपत्रक काढले होते; मात्र याची अंमलबजावणी करण्यात आली नव्हती. याबाबत युवक क्रांती दलासोबतच विविध संघटनांनी पाठपुरावा केला. त्यानंतर सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठाच्या नुकत्याच झालेल्या व्यवस्थापन परिषदेत शुल्ककपातीचा ठराव मांडण्यात आला. त्यामध्ये शुल्क कमी करण्याबाबत समिती नेमली असून, १५ दिवसांत अहवाल येईल, त्यानुसार शुल्क कमी करण्यात येईल, असे सांगण्यात आले आहे. शुल्ककपातीच्या संदर्भात अपेक्षित निर्णय न घेतल्यास आंदोलन करण्यात येणार असल्याचा इशारा 'युक्रांद'च्या वतीने देण्यात आला आहे.

News Paper Clippings During December 2021

Section: Education

'Entrepreneurs must be architects of start-ups'

Piyush Goyal lauds new business culture, hopes for more women to join in

Anup Satphale anup@punemirror.com
TWEET @anupsatphale

Union minister of commerce and industry, Piyush Goyal, called for the need to allow the start-up ecosystem to flourish without government interference. Goyal was addressing a gathering after a visit to the Science and Technology Park at Savitribai Phule Pune University (SPPU) on Sunday.

He further said that too much involvement stifles progress. Citing examples from the 70s and 80s, the Union minister said that most industries suffered because very little power was given to them. He went on to add that no unicorn would have been able to succeed if they were pressured under several many government regulations.

Goyal further said, "Look at the IT sector, they are huge in India because the government has no role to play in its policies. Going forward, the entrepreneurs must be the architect of the start-up ecosystem, and the government must act as facilitators."

Talking about Pune, Goyal said, "As per Department for Promotion of Industry and Internal Trade (DPIIT) registrations, Pune has 3,200 start-ups whereas Mumbai has 3,274 start-ups. The healthy competition between Pune and Mumbai should continue."

Union minister Piyush Goyal gives keynote speech at SPPU campus on Sunday

"Pune has a unique position with IT sectors, industries and educational institutions flourishing," the Goyal said. He called for academia, industry and research to collaborate for start-ups to thrive. The minister further informed that it is heartening to note that out of the 79 unicorns in India, four are from Pune. The Sci-Tech Park at SPPU has 153 start-ups.

He further said, "The Modi government after coming to power in 2014 recognised the power of this country. The 'Startup India' initiative has grown as the third largest ecosystem in the world. It is encouraging that 46 per cent of start-ups registered with DPIIT have women as part of the ecosystem."

Manisha Verma, IAS, principal secretary, skill development, employment and entrepreneurship department, government of Maharashtra, presented some key issues pertaining to the start-up ecosystem, "I would like the Centre to introduce reforms in its procurement policy, where start-up products get some reservations. The Centre can also introduce a rating system and evaluate their performances, depending on which funds can be raised. Such a framework will go a long way in giving recognition to credible teams. Funds release should be expedited," she said.

Pune Mirror 13.12.2021

लोकमत

'स्टार्टअप'ना धोरणाच्या चौकटीत बांधू नका : गोयल

पोषक वातावरण; विद्यापीठात स्टार्टअपचे सादरीकरण

पुणे : इनोव्हेशनमधील नवीन नवसंकल्पनांसाठी ई-व्यासपीठ उपलब्ध करून देणे व आदिवासी क्षेत्रातील कामाला दर्जा मिळवून देण्यासाठी केंद्र शासन प्रयत्नशील असून, स्टार्टअपना धोरणाच्या चौकटीत न बांधता पाठिंब्याच्या हवा, तसेच पुण्यात तंत्रज्ञान आणि संशोधनातील प्रगतीला वाव असून 'स्टार्टअप'साठी पोषक वातावरण आहे, असे मत केंद्रीय वाणिज्य आणि उद्योगमंत्री पीयूष गोयल यांनी व्यक्त केले.

सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठ, विद्यापीठ परिसरातील एसपीपीयू रिसर्च पार्क फाउंडेशन, सायन्स अँड टेक्नॉलॉजी पार्क, महाराष्ट्र स्टेट इनोव्हेशन सोसायटी, डिपार्टमेंट फॉर प्रमोशन ऑफ इंडस्ट्री अँड इंटर्नल ट्रेड

जागतिक बाजारपेठेत देशातील स्टार्टअपचा ठसा उमटविण्यासाठी सर्वसमावेशक परिसंस्था निर्माण करणे गरजेचे आहे. त्यामुळे स्टार्टअपला प्रोत्साहन देण्यासाठी आंतरराष्ट्रीय पातळीवर समन्वय साधला जाईल. देशातील तरुणांच्या स्टार्टअपमध्ये जागतिक पातळीवर पोचण्याची क्षमता आहे.

- पीयूष गोयल, केंद्रीय वाणिज्य व उद्योगमंत्री

विद्यापीठाचे परिसंस्थेत उद्योगांशी हातमिळवणी करीत अनेक अभ्यासक्रम सुरू केले आहे. कोशल्य विकास केंद्र सुरू केले आहे. स्टिक, डिग्री प्लससारखे ऑनलाइन शिक्षणाचे व्यासपीठ उपलब्ध करून दिले आहे.

डॉ. नितीन करमळकर, कुलगुरू, सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठ

यांच्या वतीने पुण्यातील स्टार्टअप इकोसिस्टमचे सादरीकरण करण्यात आले. यानिमित्ताने आयोजित कार्यक्रमात गोयल बोलत होते. विद्यापीठाचे कुलगुरू डॉ. नितीन करमळकर, उद्योजकता, कौशल्य विकास आणि रोजगार विभागाच्या

प्रधान सचिव डॉ. मनीषा वर्मा, श्रुती सिंग, विद्यापीठाचे प्र-कुलगुरू डॉ. एन. एस. उमराणी, कुलसचिव डॉ. प्रफुल्ल पवार, डॉ. अपूर्वा पालकर, सायन्स अँड टेक्नॉलॉजी पार्कचे मुख्य कार्यकारी अधिकारी डॉ. राजेंद्र जगदाळे आदी कार्यक्रमास उपस्थित होते.

पीयूष गोयल म्हणाले, पुण्यात उद्योग आहेत, मोठमोठ्या शिक्षण संस्था, विद्यापीठे आहेत, आयटी क्षेत्र आहे. त्यामुळेच पुण्याचे वातावरण 'स्टार्टअप'साठी पोषक आहे. यावेळी विद्यापीठाच्या रिसर्च पार्क फाउंडेशनबाबत नवोपक्रम, नवसंशोधन आणि साहचर्य विभागाच्या संचालक डॉ. अपूर्वा पालकर यांनी सादरीकरण केले. व्हेचर सेंटरचे सादरीकरण व्ही प्रमनाथ यांनी केले, तर मनीषा वर्मा यांनी स्टार्टअप सुरू करताना येणाऱ्या अडचणींबाबत काही दुरुस्त्या सूचविल्या.

News Paper Clippings During December 2021

Section: Education

बारावी परीक्षेचे अर्ज भरण्यास मुदतवाढ

पुणे : पुढारी वृत्तसेवा

महाराष्ट्र राज्य माध्यमिक व उच्च माध्यमिक शिक्षण मंडळामार्फत २०२२ मध्ये घेण्यात येणाऱ्या बारावी परीक्षेसाठी अर्ज प्रक्रियेला मुदतवाढ देण्यात आली आहे. नियमित शुल्कासह विद्यार्थ्यांना १८ डिसेंबरपर्यंत अर्ज करता येणार आहे. तर २८ डिसेंबरपर्यंत विलंब शुल्कासह अर्ज करता येईल.

उच्च माध्यमिक शाळा/कनिष्ठ महाविद्यालयांतील नियमित विद्यार्थ्यांना सरल डेटाबेसच्या माध्यमातून ऑनलाइन अर्ज करण्याची प्रक्रिया १२ नोव्हेंबर ते विलंब शुल्कासह २० डिसेंबरपर्यंत सुरू राहणार होती. परंतु आवेदनपत्रे भरताना कनिष्ठ महाविद्यालयांना तांत्रिक व इतर अडचणी येत असल्याचे राज्य मंडळाच्या निर्दर्शनास आले आहे. त्यामुळे अर्ज भरण्यास मुदतवाढ देण्याचा निर्णय घेण्यात आला आहे.

उच्च माध्यमिक शाळा/कनिष्ठ महाविद्यालयांमार्फत व्यवसायिक

अभ्यासक्रम शाखेचे नियमित विद्यार्थी, पुनर्परीक्षार्थी, नावनोंदणी प्रमाणपत्र प्राप्त झालेले विद्यार्थी, खासगी आणि तुरळक विषय घेऊन बसलेल्या विद्यार्थ्यांसाठी अर्ज प्रक्रिया १८ डिसेंबरपर्यंत सुरू राहणार आहे. या विद्यार्थ्यांना २८ डिसेंबर रोजी संध्याकाळी ५ वाजेपर्यंत विलंब शुल्कासह अर्ज करता येणार आहे. तसेच, उच्च माध्यमिक शाळा/कनिष्ठ महाविद्यालयांनी चलन डाऊनलोड करून शुल्क भरण्यासाठी १२ नोव्हेंबर ते ३ जानेवारीपर्यंत वेळ देण्यात आला आहे.

विद्यार्थ्यांनी अर्ज भरून सबमिट केल्यानंतर त्यांना कॉलेज लॉगिनमधून प्रीलिस्ट उपलब्ध करून दिली जाईल. त्यानंतर विद्यार्थ्यांनी दिलेली माहिती रजिस्ट्रार सोबत पडताळण्यात यावी. माहिती अचूक असल्याची खात्री करावी आणि विद्यार्थ्यांची सही घ्यावी, असे निर्देश शाळा आणि कनिष्ठ महाविद्यालयांना देण्यात आले आहेत.

Pune Edition
Dec 14, 2021 Page No. 5
newspaper.pudhari.co.in

सामना

पुण्यात प्राध्यापक प्रशिक्षण प्रबोधिनी

उच्च व तंत्रशिक्षणमंत्री उदय सामंत यांची घोषणा

पुणे, दि. १२ (प्रतिनिधी) - पुणे ही शिक्षणाची पंढरी असून, ही ओळख आणखी ठळकपणे जगासमोर आणण्यासाठी सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठात विद्यार्थ्यांसाठी विविध सुविधा उपलब्ध करून देण्यासोबतच पुणे येथे प्राध्यापक प्रशिक्षण प्रबोधिनी आणि बारामती येथे यशवंतराव चव्हाण महाराष्ट्र मुक्त विद्यापीठाचे उपकेंद्र सुरू करण्याची घोषणा राज्याचे उच्च व तंत्रशिक्षणमंत्री उदय सामंत यांनी व्यक्त केले.

बारामतीला मुक्त विद्यापीठाचे उपकेंद्र सुरू करणार

सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठाच्या ११९ व्या पदवी प्रदान समारंभाप्रसंगी ते बोलत होते. ऑस्ट्रेलियाचे मुंबई येथील महावाणिज्यदूत पीटर ट्रुसवेल प्रमुख अतिथी म्हणून उपस्थित होते. कुलगुरू डॉ. नितीन करमळकर, कुलसचिव डॉ. प्रफुल्ल पवार, परीक्षा व मूल्यमापन विभागाचे संचालक डॉ. महेश काकडे

आदी उपस्थित होते. कुलगुरू डॉ. नितीन करमळकर यांनी विद्यापीठाच्या प्रगतीचा आढावा घेतला.

विद्यापीठात कार्यक्रम मराठीतच आवश्यक पदवीप्रदान समारंभ इंग्रजीत सुरू होता. त्याबद्दल सामंत यांनी राज्यपाल भगतसिंह कोश्यारी यांनी एका कार्यक्रमात मराठीचा आग्रह धरला होता, त्याचा दाखला दिले. सामंत यांनी आपल्या भाषणाची सुरुवात मराठी भाषेतून केली. सामंत म्हणाले, राज्यपाल महोदय यांचे आपण सर्व ऐकतो.

त्यांच्याकडे विविध प्रस्ताव पाठवतो. विद्यापीठातील कार्यक्रम मराठीत सादर केले पाहिजेत, ही त्यांची माफक अपेक्षा आपण पूर्ण केली पाहिजे. मराठी भाषेला वैभव प्राप्त करून अभिजात भाषेचा दर्जा मिळवून द्यावा, मराठी भाषा सातासमुद्रापार पोहोचावी, या उद्देशानेच विद्यापीठ स्थापन झाले आहे, तर तो उद्देश सफल झाला पाहिजे.

परीक्षेसाठी ऑनलाइन, ऑफलाइन असे दोन्ही पर्याय

लसीचे दोन डोस पूर्ण केलेल्या विद्यार्थ्यांना कॉलेजने प्रवेश द्यावा. परीक्षा घेत असताना ऑनलाइन आणि ऑफलाइन, असे दोन्ही पर्याय ठेवावेत, असे मी अनेकदा सांगितलं आहे. परंतु, काही ठिकाणी याबाबत गैरसमज पसरवला जात आहे. यूजीसीचे एक पत्र आले असून, ऑफलाइनच परीक्षा घ्याव्यात, अशा पद्धतीचे पत्र सोशल मीडियावर व्हायरल झालं आहे. कुलगुरू यांच्याकडे चौकशी केली असता, हे पत्र खोटे असल्याचे त्यांनी सांगितलं. त्यामुळे कोणीही या पत्रावर विश्वास ठेवू नये, अशी माहिती उच्च व तंत्रशिक्षणमंत्री उदय सामंत यांनी पत्रकारांशी बोलताना दिली. ते म्हणाले, ऑफलाइन आणि ऑनलाइन असे दोन्ही पर्याय दिले आहेत. तिथल्या कोविडच्या परिस्थितीनुसार जिल्हाधिकारी यांच्याशी चर्चा करून निर्णय घ्यावा, असे कळविण्यात आले आहे. तिसऱ्या लाटेचे चित्र अद्याप स्पष्ट नसल्याने हॉस्टेल सुरू करता येणार नाहीत, असेही सामंत यांनी स्पष्ट केले.

Pune Edition
Dec 14, 2021 Page No. 3
Power 92.91 4444550.com

News Paper Clippings During December 2021

Section: Education

विद्यापीठाच्या परीक्षा ऑफलाइन?

पुणे : कोरोना संकटामुळे विद्यापीठाच्या परीक्षा ऑनलाइन घेण्यात आल्या. मात्र, आता कोरोना परिस्थिती सुधारत असल्याने परीक्षा ऑफलाइन घेण्यात यावी, अशी महाविकास आघाडी सरकारची भूमिका आहे. त्यामुळे राज्य सरकार कायमस्वरूपी ऑनलाइन परीक्षा घेणार आहे, असा गैरसमज कोणी पसरवत असतील, तर ते चुकीचे आहे, असे माहिती उच्च व तंत्र शिक्षण मंत्री उदय सामंत यांनी सोमवारी सांगितले.

सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठाच्या पदवी प्रदान समारंभानंतर सामंत यांनी पत्रकारांशी संवाद साधला. त्यावेळी त्यांनी परीक्षा, वस्तीगृह आणि शुल्काबाबत माहिती दिली.

सामंत म्हणाले, राज्यातील कोरोना परिस्थितीचा विचार करून विद्यापीठांना परीक्षा घेण्यासाठी ऑनलाइन किंवा ऑफलाइन दोन्ही पर्याय देण्यात आले आहेत. त्यासाठी संबंधित जिल्ह्याचे जिल्हाधिकारी यांनी आपली व्यवस्थापनाचे प्रमुख म्हणून एकूण परिस्थितीचा विचार

आरोग्य विभाग व म्हाडाच्या परीक्षा रद्द झाल्याने विद्यार्थ्यांकडून सर्व परीक्षा पारदर्शकतेने घेतल्या जाव्यात, अशी मागणी केली जात आहे. केवळ विद्यार्थ्यांचीच नव्हे, तर राज्य शासनाची सुध्दा तशीच भूमिका असून त्या-त्या विभागाचे मंत्री परीक्षा सक्षम घेण्याबाबत आवश्यक उपाययोजना करत आहेत, असेही सामंत यांनी नमूद केले.

करून परीक्षांबाबत निर्णय घ्यावा, अशा स्पष्ट सूचना शासनातर्फे देण्यात आल्या आहेत. ऑनलाइन-ऑफलाइन परीक्षा घेण्याच्या निर्णयात धरसोड झाल्यामुळे विद्यार्थ्यांचा उद्रेक होऊ नये, याचीही विद्यापीठांनी काळजी घ्यायला हवी, असेही यावेळी त्यांनी नमूद केले.

राज्यात विद्यापीठे व महाविद्यालये सुरू झाली आहेत. मात्र, अद्याप वसतिगृह सुरू करण्याचा निर्णय झालेला नाही. कोरोना प्रतिबंधक लस घेऊनही विद्यार्थ्यांना वसतिगृहांत राहण्यास परवानगी मिळत नाही, हे खरे असले तरी सध्या ओमिक्रॉनमुळे देशात चिंतेचे वातावरण आहे. कोरोनाची तिसरी लाट आली तर क्वारंटाईन सेंटरसाठी वसतिगृह उपलब्ध

होण्यास अडचणी येतील. त्यामुळे विचारपूर्वक वसतिगृह सुरू करण्याचा निर्णय घेतला जाणार आहे, असे सामंत म्हणाले.

कोरोनाच्या प्राश्वर्भूमीवर महाविद्यालयांनी किती व कोणत्या गोष्टींसाठी शुल्क आकारावे, अशा स्पष्ट उच्च व तंत्र शिक्षण विभागाने सूचना दिल्या आहेत. मात्र, तरीही काही महाविद्यालयांकडून नियमबाह्य व बेकायदेशीरपणे शुल्क आकारून विद्यार्थ्यांची पिळवणूक केली जात असेल तर संबंधित विद्यार्थी व पालकांनी त्याची लेखी तक्रार तंत्र शिक्षण सहसंचालक किंवा उच्च शिक्षण सहसंचालक कार्यालयाकडे करावी. त्यानुसार चौकशी करून संबंधितांवर कारवाई केली जाईल, असेही सामंत यांनी स्पष्ट केले.

Kesari 14.12.2021

लोकमत

सरकारला हवी ऑफलाइन परीक्षा

उच्च व तंत्र शिक्षणमंत्र्यांची भूमिका

लोकमत न्यूज नेटवर्क

पुणे : "ऑनलाइन परीक्षा घेऊन विद्यार्थ्यांना जास्त गुण द्यावेत, अशी भूमिका राज्य शासनाने कधीही घेतलेली नाही. कोरोनामुळे ऑनलाइन परीक्षांचा मार्ग स्वीकारावा लागला आहे. हळूहळू आपण ऑफलाइन परीक्षांकडेच आले पाहिजे, हीच राज्य सरकारची भूमिका आहे. त्यामुळे ऑनलाइन परीक्षा कायमस्वरूपी असल्याचा गैरसमज करून घेतला असेल तर तो साफ चुकीचा आहे," असे राज्याचे उच्च व तंत्र शिक्षणमंत्री उदय सामंत यांनी सोमवारी येथे स्पष्ट केले.

शिक्षण राज्यमंत्र्यांच्या या वक्तव्यामुळे या शैक्षणिक वर्षाच्या सर्व परीक्षा ऑफलाइन पद्धतीने होतील, असे दिसत आहे. तसे झाल्यास विद्यार्थ्यांच्या अनेक अडचणी कमी होतील. ऑनलाइन परीक्षा देण्यात त्यांना असंख्य आव्हानांचा सामना करावा लागत आहे. केवळ महाविद्यालयेच नव्हे, तर शाळांच्या परीक्षाही ऑफलाइन व्हाव्यात, अशी शिक्षक, विद्यार्थी तसेच पालकांची मागणी आहे.

सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठाच्या ११९ व्या पदवी प्रदान समारंभानंतर उच्च व तंत्र शिक्षणमंत्री सामंत यांनी पत्रकारांशी संवाद साधला. राज्यातील कोरोना स्थितीचा विचार करून

ऑनलाइन किंवा ऑफलाइन परीक्षा घ्याव्यात, असा मार्ग सुचवण्यात आला. त्यासाठी संबंधित जिल्हाधिकार्यांनी आपली व्यवस्थापनाचे प्रमुख म्हणून परीक्षांबाबत निर्णय घ्यावा, अशी सूचना राज्य सरकारने दिल्या आहेत असे ते म्हणाले.

ऑनलाइन की ऑफलाइन परीक्षा घेण्याच्या निर्णयात धरसोड झाल्याने विद्यार्थ्यांचा उद्रेक होऊ नये, त्यांची मानसिकताही लक्षात घ्यायला हवी, विद्यापीठांनी विद्यार्थ्यांची काळजी घ्यायला हवी, असेही उदय सामंत यांनी स्पष्ट केले. गेल्या वर्षी तसच यंदा विद्यार्थ्यांना ऑफलाइन पद्धतीने परीक्षा द्याव्या लागल्या आहेत. त्यामुळे ते त्रासून गेल्याचे जाणवत आहे.

"राज्यात विद्यापीठे व महाविद्यालये सुरू झाली; परंतु अद्याप वसतिगृहे सुरू करण्याचा निर्णय झालेला नाही. त्यामुळे विद्यार्थ्यांना कोरोना प्रतिबंधक लस घेऊनही वसतिगृहात राहण्यास परवानगी मिळत नाही, हे खरे असले तरी 'ओमायक्रॉन'मुळे सध्या देशात चिंतेचे वातावरण आहे. कोरोनाची तिसरी लाट आली तर क्वारंटाईन सेंटरसाठी वसतिगृह उपलब्ध होण्यास अडचणी येतील. त्यामुळे वसतिगृह सुरू करण्याचा निर्णय विचारपूर्वक घेतला जाणार (पान ९ वर)

Mumbai Main
Page No. 1 Dec 14, 2021
Powered by: erelego.com

News Paper Clippings During December 2021

Section: Education

pune.mtonline.in

सरकारची भूमिका ऑफलाइन परीक्षांची उच्च व तंत्रशिक्षणमंत्री उदय सामंत यांची माहिती

म. टा. प्रतिनिधी, पुणे

‘करोनाच्या प्रादुर्भावामुळे विद्यापीठांच्या परीक्षा ऑनलाइन पद्धतीने घेतल्या. आता परिस्थितीत सुधारणा झाल्याने पुन्हा ऑफलाइन परीक्षा घ्याव्या लागणार असून, महाविद्यालयांनी सरकारची हीच भूमिका आहे,’ अशी माहिती उच्च व तंत्रशिक्षणमंत्री उदय सामंत यांनी सोमवारी दिली.

सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठाच्या पदवी प्रदान समारंभानंतर सामंत यांनी पत्रकारांशी संवाद साधला. या वेळी त्यांनी परीक्षा, वसतिगृह आणि शुल्काबाबत माहिती दिली.

‘राज्यातील विद्यापीठांना परीक्षा घेण्यासाठी ऑनलाइन आणि ऑफलाइन, असे दोन्ही पर्याय दिले आहेत. जिल्ह्याच्या आपत्ती व्यवस्थापन प्राधिकरणाचे अध्यक्ष जिल्हाधिकारी असतात. त्यांच्याशी चर्चा करून परीक्षांचे आयोजन करण्याच्या सूचना दिल्या आहेत. यापूर्वी, करोनामुळे उद्भवलेल्या परिस्थितीमुळे विद्यापीठांच्या परीक्षा ऑनलाइन पद्धतीने घेतल्या होत्या. विद्यार्थ्यांना चांगले गुण मिळण्यासाठी ऑनलाइन परीक्षा घेण्यात आल्या, असे म्हणणे योग्य नाही. राज्य सरकार कायमस्वरूपी ऑनलाइन परीक्षा घेणार आहे, असा गैरसमज कोणी पसरवत अशातील तर ते चुकीचे आहे. आम्ही दिवसेंदिवस ऑफलाइन

‘विद्यार्थी-पालकांनी कॉलेजांच्या तक्रारी कराव्यात’

‘करोनाच्या पार्श्वभूमीवर राज्यातील साधारण ८० टक्के कॉलेजांनी विद्यार्थ्यांना शुल्कात, तसेच शुल्क परण्याबाबत सवलती दिल्या आहेत. मात्र, काही कॉलेज शुल्काबाबत अजूनही आडमुठी भूमिका घेत आहेत. या कॉलेजांबाबत विद्यार्थी किंवा पालकांनी तक्रार केल्यास, त्यांच्यावर उच्च व तंत्रशिक्षण विभागातील वरिष्ठ अधिकाऱ्यांकडून चौकशी केली जाईल. आमच्यापर्यंत जोपर्यंत लेखी स्वरूपात तक्रारी येत नाहीत, तोपर्यंत दोष देणे योग्य नाही. उच्च व तंत्रशिक्षण विभागाच्या आवाहनाला प्रतिसाद देऊन अनेक कॉलेजांनी शुल्क कमी केले आहे,’ असे उच्च व तंत्रशिक्षणमंत्री सामंत यांनी सांगितले.

‘वसतिगृहे तूर्तास बंद राहणार’

‘वसतिगृहे सुरू करण्याचा निर्णय उच्च शिक्षण संचालक डॉ. धनराज माने यांच्या अध्यक्षतेखालील समितीने घेतला होता. मात्र, गेल्या आठ दिवसांत करोनाचा ओमायकॉन हा नवा उपप्रकार आला आहे. या नव्याने उद्भवणाऱ्या परिस्थितीबाबत तज्ज्ञांची चर्चा सुरू आहे. आता वसतिगृहे सुरू केल्यानंतर, दुर्दैवाने तिसरी लाट आल्यावर पुन्हा क्वारंटाइन सेंटरसाठी जागा उपलब्ध करून देणे शक्य होणार नाही. त्यामुळे सध्या आम्ही शांतपणे एकूण परिस्थितीचा विचार करून निर्णय घेणार आहोत,’ असे सामंत यांनी सांगितले.

राज्यातील विद्यापीठांच्या परीक्षा ‘एमपीएससी’ किंवा त्याप्रमाणेच सक्षम असणाऱ्या यंत्रणेकडून होण्याची आवश्यकता आहे. या परीक्षा पारदर्शक पद्धतीने झाल्यास विद्यार्थ्यांना फायदा होईल.

उदय सामंत, उच्च व तंत्रशिक्षणमंत्री

परीक्षांकडे आपल्याला वळवणे लागणार असून, सरकारची देखील तीच भूमिका आहे,’ असे सामंत यांनी स्पष्ट केले. विद्यापीठ अनुदान आयोगाने (यूजीसी)

ऑफलाइन परीक्षा घेण्याबाबतच्या कोणत्याही सूचना परिपक्वकारे दिल्या नसून, परिपक्व बनवत असल्याची माहितीही उच्च व तंत्रशिक्षणमंत्री सामंत यांनी सांगितली.

Maharashtra Times 14.12.2021

लसीकरण नाही, तर प्रवेश नाही

कॉलेजांत नियमांची कडक अंमलबजावणी

म. टा. प्रतिनिधी, पिंपरी

राहणीतील विविध कार्ये जात्या विद्यार्थ्यांचे म्हणजे दोन्ही डोस पूर्ण झाले आहेत, अशाच विद्यार्थ्यांना कॉलेज प्रशासन कॉलेज जात येण्यास परवानगी देत आहे. याबाबत नियमांची कटोरीपणे अंमलबजावणी केली जात असल्याचेही विविध कॉलेज तर्फे स्पष्ट करण्यात आले. दरम्यान, राहणीतील केवळ ८३३ महाविद्यालयांनी लसीकरणाचे दोन डोस पूर्ण झाले असल्याचे समोर येत आहे. त्यामुळे प्रत्यक्ष राहणीतील उपस्थिती कमी असल्याचे दिसत आहे.

महाविद्यालयांनी युवक-युवतींमधील लसीकरणाचे प्रमाण वाढायचे, यासाठी मार्गदर्शक आयोग विभागाच्या मदतीने महाविद्यालयांमध्ये लसीकरणसाठी ‘मिशन युवा म्याथ्स’ मोहीम हाती घेण्यात आली आहे. यात पहिल्या टप्प्यात राज्यातील सुमारे ६० लाख विद्यार्थ्यांचे लसीकरण करण्याचे ठरले आहे. या मोहीमेत विद्यार्थ्यांना लसीकरणसाठी प्रोत्साहन देण्यात येत असून, काही महाविद्यालयांनी लसीकरण मोहीम राबटण्यात आली.

विद्यार्थ्यांना आपल्या जवळच्या कोणत्याही महाविद्यालयांमध्ये जाऊन लसीकरण करावे लागेल. यासाठी लसीकरण मोहीम राबटण्यात आली आहे.

डॉ. अश्विनी खंडागळे, प्राचार्य, प्रा. रामकृष्ण मोरे कला, वाणिज्य व विज्ञान महाविद्यालय, आकुडी

आम्ही विद्यार्थ्यांकरिता महाविद्यालयात लसीकरण मोहीमेचे आयोजन केले होते. त्यामुळे विद्यार्थ्यांचा पहिला डोस पूर्ण झाला आहे. ऑक्टोबरमध्ये विद्यापीठाला विद्यार्थ्यांच्या लसीकरणाबाबत माहिती दिली. दोन्ही डोस झालेल्या विद्यार्थ्यांनाच प्रवेश देत आहोत.

डॉ. रणजित पाटील, प्राचार्य, डॉ. डॉ. वाय. पाटील कॉलेज ऑफ आर्ट्स, कॉमर्स अँड सायन्स

लस घेता येणार आहे. विद्यार्थ्यांनी प्रवास करून आपल्या महाविद्यालयात जाण्याची गरज नसल्याचे उच्च शिक्षण विभागकडून सूचना दिल्या आहेत. सरकारने नुकत्याच काढलेल्या अध्यादेशानुसार दुसरा डोस घेतल्यानंतर पंधरा दिवसांनंतर विद्यार्थ्यांना महाविद्यालयात प्रवेश दिला जाणार आहे. त्यामुळे प्रत्यक्ष महाविद्यालयातील उपस्थितीवर परिणाम होत असल्याचे दिसत आहे.

CS Scanned with CamScanner

Maharashtra Times 14.12.2021

News Paper Clippings During December 2021

Section: Education

Minister Uday Samant backs offline lectures and examinations

Dheeraj Bengrut

dheeraj.bengrut@htlive.com

PUNE: Maharashtra higher and technical education minister Uday Samant on Monday backed offline lectures and said that colleges charging high fees will face strict action. Samant was speaking at the 119th graduation ceremony of the Savitribai Phule Pune University (SPPU).

"A clear order regarding college opening and conducting examinations have been given by the state government. Students who are fully vaccinated will be allowed. We have option of both, online and offline examinations. However, we must now move to conducting offline lectures as we cannot continue in online mode forever," said Samant.

"Due to the Covid pandemic the examinations were held online. Strict action will be taken against those spreading rumours about offline examinations being a permanent thing," he added.

Talking about the starting of university and college hostels he said, "We had taken the decision about reopening the university and college hostels and accordingly guidelines were also going to be issued soon. But, due to the new Omicron variant new guidelines will be issued after consulting with experts. It is the matter of the safety and security of the students," he said.

Many students have complained about being charged high fees from colleges, speaking on the matters, Samant said, "We have received various complaints and are working on it. If students are afraid to raise a complaint, their parents should come forward. A joint director level committee will be formed and enquiry will be done of each case. Strict action will be taken

The 119th convocation ceremony of SPPU was held on Monday.

HT PHOTO

against the colleges if found guilty."

Paper leak case

When asked about the current recruitment examinations of various departments being cancelled due to paper leak cases, Samant said, "We are aware that students are angry over the exams been canceled, but in the Maharashtra Housing and Area Development Authority (MHADA) recruitment examination case the examination was cancelled keeping in mind the students benefit. However, it is necessary to make the recruitment examination system strong and full proof and each department ministers are working over it. Students will benefit when these recruitment exams are held transparently."

SPPU's 119th convocation held

HT Correspondent

puneletters@htlive.com

PUNE: The 119th convocation ceremony of the Savitribai Phule Pune University (SPPU) was held online and offline in limited attendance at the main building of SPPU on Monday. State higher and technical education minister Uday Samant and Australian Consulate-General Peter Trusswell were the chief guests for the ceremony.

"On this occasion vice-chancellor of Savitribai Phule Pune University Prof Nitin Karmalkar, registrar Praful Pawar, director, board of examinations and assessment Mahesh Kakade, deans Manohar Chaskar, Parag Kalkar, Anjali Kurne, Sanjeev Sonawane as well as members of the board of management and members of the Senate were present.

In the year October and November 2020, a total of 3,806 students have been sent degrees by post by the university.

Degrees were awarded to

seven PhD holders on a representative basis at the event.

"A departmental office of professor training academy and Yashwantrao Chavan Maharashtra Open University will be set up in Pune," said Samant. He also congratulated Savitribai Phule Pune University for opening campuses in other countries.

Peter Trusswell said, "As the world comes out from a period of great uncertainty, there will be countless new opportunities to create, innovate and do things differently. As you step into the professional world, no doubt that you will strive to turn your learnings into real-world and apply outcomes and solutions for a rapidly changing world.

There have been over 9000 joint research publications between India and Australia since 2017. The two countries have similar challenges, on which joint research and study can take place."

{ UDAY SAMANT } MAHARASHTRA HIGHER AND TECHNICAL EDUCATION MINISTER

Action will be taken for rumours about online exams being permanent.

HT

News Paper Clippings During December 2021

Section: Education

Conduct online or offline exams depending on local situation: Min

Pune University Hosts 119th Convocation

TIMES NEWS NETWORK

Pune: Colleges and universities in the state can conduct online or offline examinations depending on the situation in their region, said minister of higher and technical education Uday Samant on the sidelines of the 119th Convocation ceremony of the Savitribai Phule Pune University (SPPU) on Monday.

Samant said that the Maha Vikas Aghadi government was for offline examinations only. However, in view of the new Covid variant, colleges and universities were advised to conduct examinations in both modes.

Samant also ruled out the possibility of reopening the government hostels as they could be required in the future as quarantine centres if Covid cases increased as a result of the new variant, so the decision to reopen was put on hold.

The minister also said that all the universities

IN NUMBERS

COURSE-WISE AWARDS

Diploma 43	Graduate 2862
M Phil 6	P G Diploma 4
PhD 43	Post Graduate 848

FACULTY-WISE DEGREES

Arts   194
Mental Moral   319
Science   693
Law   176
Engineering   989
Commerce   931
Education   155
Management   275
Pharmacy   64
Physical Education   5
Technology   5

TOTAL 3,806

SPPU hosted its 119th convocation ceremony on Monday

“The future will be for offline examinations only. Online examinations are only a substitute to the impending situation during the pandemic. However, as the situation improves, we will go back to the offline exams. Students should not remain under the guise of online examinations forever

— Uday Samant | MINISTER OF HIGHER AND TECHNICAL EDUCATION

‘Earn & learn scheme to be on a large scale’

TIMES NEWS NETWORK

Pune: The earn and learn scheme will be implemented on a larger scale for children of farmers and those from marginalized groups, said minister of higher and technical education Uday Samant during the 119th convocation ceremony of the Savitribai Phule Pune University (SPPU) on Monday.

The Australian consulate general Peter Trusswell, the SPPU's vice-chancellor Nitin Karmalkar, registrar Praful Pawar, among others were present on the occasion. In October-November 2020, around 3,806 students were sent degrees by post. Samant said that a departmental office of professor training academy and Yashwantrao Chavan Maharashtra Open University would be set up in Pune.

Vice-chancellor Dr. Nitin Karmalkar presented the report and reviewed the progress of the university.

The Times of India 14.12.2021

News Paper Clippings During December 2021

Section: Education

विद्यापीठांतील कमवा-शिका योजनेची व्याप्ती राज्यभर वाढवण्याचा विचार

मार्चमधील अधिवेशनात निर्णय घेण्याबाबत सामंत यांची माहिती

लोकसत्ता प्रतिनिधी

पुणे : सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठातील कमवा आणि शिका योजनेचा प्रचार आणि प्रसार राज्यभरातील प्रत्येक विद्यापीठात झाला पाहिजे. ही योजना राज्य शासनातर्फे व्यापक पद्धतीने राबवल्यास शेतकऱ्यांची मुले, गोरगरीब विद्यार्थ्यांना शिक्षणाची संधी मिळेल, त्याबाबत मार्चमध्ये होणाऱ्या अधिवेशनात निर्णय घेण्यात येणार असल्याची माहिती उच्च व तंत्रशिक्षणमंत्री उदय सामंत यांनी दिली. सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठाचा ११९ व्या पदवीदान कार्यक्रमात सामंत बोलत होते. ऑस्ट्रेलियाचे महावाणिज्यदूत पिटर् ट्रेसवेल, कुलगुरू डॉ. नितीन करमळकर, कुलसचिव डॉ. प्रफुल्ल पवार, परीक्षा व मूल्यमापन मंडळाचे संचालक डॉ. महेश काकडे आदी या वेळी उपस्थित होते. डॉ. करमळकर यांनी अहवालाद्वारे विद्यापीठाच्या प्रगतीचा आढावा घेताना विद्यापीठाने सुरू केलेल्या अभ्यासक्रमांवरोबरच नवीन उपक्रमांची माहिती दिली.

मराठी भाषेसाठी पुणे विद्यापीठाची स्थापना झाली होती. त्यामुळे पदवी प्रदान कार्यक्रम मराठीतही घेण्याची सूचना सामंत यांनी केली. सामंत म्हणाले, की सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठाने कुवेतमध्ये शैक्षणिक केंद्र सुरू करणे अभिमानास्पद आहे.

सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठाच्या पदवी प्रदान कार्यक्रमात कुलगुरू डॉ. नितीन करमळकर यांनी उच्च व तंत्रशिक्षणमंत्री उदय सामंत यांचे स्वागत केले. या वेळी (डावीकडून) ऑस्ट्रेलियाचे महावाणिज्यदूत पिटर् ट्रेसवेल, डॉ. करमळकर, सामंत कुलसचिव डॉ. प्रफुल्ल पवार उपस्थित होते.

भारत-ऑस्ट्रेलियाची ९ हजारहून अधिक एकत्रित संशोधने

जग सध्या अविश्वतःच्या कळातून जात असले, तरी नवसंस्कारपन्नांच्या माध्यमातून वेळोवेळी बदलणाऱ्या जगात अनेक नव्या संधी उपलब्ध झाल्या आहेत. विद्यार्थी बदलत्या काळानुसार शिक्षण घेत जावासाठी आपले योगदान देतील याची मला खात्री वाटते. भारत आणि ऑस्ट्रेलिया यांच्यामध्ये २०१७ पासून ९ हजार एकत्रित संशोधने झाली आहेत. या दोन्ही देशांचे अनेक नैसर्गिकरित्या समान दुष्काळी एकात्रित संशोधन आणि अभ्यास होऊ शकतो, असे ट्रेसवेल यांनी सांगितले.

विद्यापीठाने लोकप्रतिनिधीशी सुसंबंध निर्माण केल्यास विद्यापीठाला जिल्हा नियोजन समिती, खासदार निधी, आमदार निधीत निधी प्राप्त करता

येऊ शकतो, राज्य शासन आणि विद्यापीठाने एका गतीने चालत नावीन्यपूर्ण उपक्रम राबवले पाहिजेत. पुण्यात प्राध्यापक प्रशिक्षण प्रबोधिनी आणि यशवंतराव चव्हाण महाराष्ट्र मुक्त विद्यापीठाचे विभागीय कार्यालय सुरू करण्यात येणार आहे. तर बारामतीमध्ये उपकेंद्र सुरू करण्यात येणार आहे. शिक्षकांच्या प्रशिक्षणासाठी यशदासह सामंजस्य करार केला जाणार आहे. जगाच्या स्पर्धेत टिकण्यासाठी विद्यापीठांमध्ये संशोधन, नावीन्यपूर्ण उपक्रमांची आवश्यकता आहे.

लोकसत्ता Tue, 14 December 2021
https://epaper.loksatta.com/c/64949542

सकाळ

कमवा-शिका आता नव्या स्वरूपात

मंत्री सामंत यांची माहिती; सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठात पदवी प्रदान सोहळा

पुणे, ता. १३ : "शेतकरी आणि गरीब कुटुंबातील मुलांना शिक्षण मिळाले पाहिजे, त्यांनाही ज्ञान मिळविण्याचा हक्क आहे. त्यांच्यासाठी 'कमवा आणि शिका' ही योजना अधिक प्रभावी होण्यासाठी नव्या स्वरूपात राबविण्यात येणार आहे. या योजनेचा प्रचार-प्रसार विद्यापीठातून झाला पाहिजे. यामुळे गरिबांच्या मुलांना चांगले शिक्षण मिळण्यास मदत होईल," असे मत उच्च व तंत्र शिक्षण मंत्री उदय सामंत यांनी व्यक्त केले. सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठाच्या ११९ व्या पदवी प्रदान समारंभाचे सोमवारी (ता. १३) ज्ञानेश्वर सभागृहात आयोजन केले होते, त्या वेळी सामंत बोलत होते.

सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठ : कुलगुरू डॉ. नितीन करमळकर यांच्या हस्ते विद्यार्थीना आरती गजभार यांना पदवी प्रदान करण्यात आली. या वेळी उपस्थित मान्यवर.

त्यांच्या हस्ते सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठ वार्ताच्या विशेषांकाचे प्रकाशन झाले. यावेळी ऑस्ट्रेलियाचे मुंबईतील महावाणिज्यदूत पिटर् ट्रेसवेल, कुलगुरू नितीन करमळकर, प्रकुलगुरू डॉ. एन. एस. उमराणी, कुलसचिव डॉ. प्रफुल्ल पवार

आदी उपस्थित होते. कार्यक्रमाची सुरुवात दीक्षांत भिरवणुकीने झाली. पदवी प्रदान समारंभात ऑक्टोबर-नोव्हेंबर २०२० या वर्षातील, तसेच त्यापूर्वी उत्तीर्ण झालेल्या विविध विद्याशाखांमधील पदवी व पदव्युत्तर स्तरावरील एकूण तीन हजार ८०६

...म्हणून वसतिगृह अद्याप बंद!

वसतिगृह सुरू करण्याचा निर्णय घेतला होता. मात्र, गेल्या आठ दिवसांपासून ओमिक्रॉन या नव्या व्हेरियंटची चर्चा सुरू झाली आहे. ही तिसरी लाट तर नाही ना, यावर तज्ज्ञांचे मत जाणू घेत आहोत. वसतिगृह सुरू केली आणि तिसरी लाट आल्यास रुग्णांच्या विलगीकरणाचा प्रश्न निर्माण होऊ शकतो. त्यामुळे वसतिगृह अद्याप बंद आहेत, असे मंत्री उदय सामंत म्हणाले.

विद्यार्थ्यांना पदवी प्रमाणपत्र वितरित करण्यात आले. त्यापैकी ४३ स्नातकांना पीएच.डी पदवी प्रदान केली. कुलगुरू डॉ. करमळकर यांनी अहवाल सादर करून विद्यापीठाच्या प्रगतीचा आढावा मांडला. विद्यार्थ्यांना दर्जेदार शिक्षणाची संधी उपलब्ध करून देण्यासाठी विविध संस्थांशी सामंजस्य करार करण्याचे त्यांनी सांगितले.

सामंत म्हणाले, "मराठी भाषेला

अभिजात भाषेचा दर्जा मिळावा असे आपल्याला वाटते. तसेच मराठी भाषेला सन्मान मिळवून देण्याच्या उद्देशाने विद्यापीठाची स्थापना झाली. त्यामुळे विद्यापीठाचा कार्यक्रम हा मराठीमधून झाला पाहिजे. याची आपण काळजी घेतली पाहिजे. आता विद्यापीठाने देशाच्या सोमा ओलांडल्या असून, कदाच या देशात विद्यापीठाने अभ्यासक्रम सुरू केला आहे. ही गोष्टास्पद बाब आहे."

News Paper Clippings During December 2021

Section: Education

लोकमत

राज्य शासनाला हवी ऑफलाइन परीक्षा

उच्च व तंत्र शिक्षणमंत्री : कायमस्वरूपी ऑनलाइन परीक्षा हा गैरसमज

लोकमत न्यूज नेटवर्क
पुणे : "ऑनलाइन परीक्षा घेऊन विद्यार्थ्यांना जास्त गुण द्यावेत, अशी भूमिका राज्य शासनाने कधीही घेतलेली नाही. कोरोनामुळे ऑनलाइन परीक्षांचा मार्ग स्वीकारावा लागला आहे. हळूहळू आपण ऑफलाइन परीक्षांकडेच आले पाहिजे, हीच राज्य सरकारची भूमिका आहे. त्यामुळे ऑनलाइन परीक्षा कायमस्वरूपी असल्याचा गैरसमज कोणी करून घेतला असेल तर तो साफ चुकीचा आहे," असे राज्याचे उच्च व तंत्र शिक्षणमंत्री उदय सामंत यांनी स्पष्ट केले. सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठाच्या ११९ व्या पदवी प्रदान समारंभानंतर सामंत यांनी सोमवारी (दि. १३)

लेखी तक्रारीनंतरच महाविद्यालयांवर कारवाई

कार्यालयाकडे लेखी तक्रार करावी. संबंधितांवर कारवाई केली जाईल.

- उदय सामंत, उच्च शिक्षण मंत्री

पत्रकारांशी संवाद साधला. त्यावेळी ते बोलत होते. "राज्यातील कोरोना स्थितीचा विचार करून ऑनलाइन किंवा ऑफलाइन परीक्षा घ्याव्यात, असा मार्ग सचवण्यात आला. त्यासाठी

संबंधित जिल्हाधिकाऱ्यांनी आपत्ती व्यवस्थापनाचे प्रमुख म्हणून परीक्षांबाबत निर्णय घ्यावा, अशी सूचना शासनाने दिल्या आहेत. ऑनलाइन-ऑफलाइन परीक्षा घेण्याच्या निर्णयात

धरसोड झाल्याने विद्यार्थ्यांचा उद्रेक होऊ नये, याचीही विद्यापीठांनी काळजी घ्यायला हवी," असे ते म्हणाले.

"राज्यात विद्यापीठे व महाविद्यालये सुरू झाली; परंतु अद्याप वसतिगृहे सुरू करण्याचा निर्णय झालेला नाही. त्यामुळे विद्यार्थ्यांना कोरोना प्रतिबंधक लस घेऊनही वसतिगृहात राहण्यास परवानगी मिळत नाही, हे खरे असले तरी 'ओमायक्रॉन'मुळे सध्या देशात चिंतेचे वातावरण आहे. कोरोनाची तिसरी लाट आली तर क्वारंटाईन सेंटरसाठी वसतिगृह उपलब्ध होण्यास अडचणी येतील. त्यामुळे वसतिगृह सुरू करण्याचा निर्णय विचारपूर्वक घेतला जाणार आहे," असे सामंत म्हणाले.

Hello Pune
Page No. 1 Dec 14, 2021
Powered by: erelego.com

ऑफलाइन परीक्षा ही महाविकास आघाडीची भूमिका - सामंत

लोकसत्ता प्रतिनिधी

पुणे : विद्यापीठ अनुदान आयोगाने (यूजीसी) ऑफलाइन परीक्षा घेण्याबाबतच्या कोणत्याही सूचना परिपत्रकाद्वारे दिल्या नसून, समाजमाध्यमांमध्ये फिरत असलेले परिपत्रक बनावट असल्याचे उच्च व तंत्रशिक्षणमंत्री उदय सामंत यांनी स्पष्ट केले. तसेच कोरोनाच्या प्रादुर्भावामुळे विद्यापीठांच्या परीक्षा ऑनलाइन घेतल्या असल्या तरी परिस्थितीत सुधारणा झाल्याने पुन्हा ऑफलाइन परीक्षा घ्याव्या, ही महाविकास आघाडीची भूमिका असल्याचेही सामंत यांनी सांगितले.

सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठाच्या पदवी प्रदान समारंभानंतर सामंत यांनी पत्रकारांशी संवाद साधला. परीक्षा, वसतिगृह, शुल्क अशा विषयांवर त्यांनी भूमिका मांडली. सामंत म्हणाले, की राज्यातील विद्यापीठांना परीक्षा घेण्यासाठी ऑनलाइन आणि ऑफलाइन असे दोन्ही पर्याय दिले आहेत. आपत्ती व्यवस्थापन

काही महाविद्यालयांचा आडमुठेपणा

कोरोनाच्या पार्श्वभूमीवर राज्यातील साधारण ८० टक्के महाविद्यालयांनी विद्यार्थ्यांना शुल्कतः तसेच शुल्क भरण्याबाबत सवलती दिल्या आहेत. मात्र, काही महाविद्यालये शुल्कबाबत अजूनही आडमुठी भूमिका घेत आहेत. या महाविद्यालयांबाबत विद्यार्थी किंवा पालकांनी तक्रार केल्यास त्यांच्यावर उच्च व तंत्रशिक्षण विभागातील वरिष्ठ अधिकाऱ्यांतर्फे चौकशी केली जाईल. लेखी स्वरूपात तक्रारी येईपर्यंत दोष देणे योग्य नाही, असे सामंत यांनी स्पष्ट केले.

प्राधिकरणाचे अध्यक्ष असलेल्या जिल्हाधिकाऱ्यांशी चर्चा करून परीक्षांचे आयोजन करण्याच्या सूचना दिल्या आहेत. कोरोनामुळे उद्भवलेल्या परिस्थितीत विद्यापीठांच्या परीक्षा ऑनलाइन पद्धतीने घेतल्या होत्या. विद्यार्थ्यांना चांगले गुण मिळण्यासाठी ऑनलाइन परीक्षा घेण्यात आल्या, असे म्हणणे योग्य नाही. राज्य सरकार कायमस्वरूपी ऑनलाइन परीक्षा घेणार आहे, असा गैरसमज कोणी पसरवत असेल, तर ते चुकीचे आहे. आगामी दिवसांत ऑफलाइन परीक्षांकडे आपल्याला वळवे लागणार आहे.

वसतिगृहे सुरू करण्याचा निर्णय उच्च शिक्षण संचालक डॉ. धनराज माने यांच्या अध्यक्षतेखालील समितीने घेतला होता. मात्र, ओमायक्रॉन या उत्परिवर्तित उपप्रकारामुळे उद्भवणाऱ्या परिस्थितीबाबत तज्ज्ञांशी चर्चा सुरू आहे. आता वसतिगृहे सुरू केल्यावर दुर्दैवाने तिसरी लाट आल्यावर पुन्हा विलगीकरण केंद्र सुरू करावे लागेल. त्या वेळी जागा उपलब्ध करून देणे शक्य होणार नाही. त्यामुळे सध्या एकूण परिस्थितीचा विचार करून निर्णय घेतला जाईल, असेही सामंत म्हणाले.

लोकसत्ता

Tue, 14 December 2021
<https://epaper.loksatta.com/c/64947513>

News Paper Clippings During December 2021

Section: Education

नवभारत

पुणे में प्राध्यापक प्रशिक्षण अकादमी

उच्च व तकनीकी शिक्षा मंत्री उदय सामंत की घोषणा, बारामती में मुक्त विश्वविद्यालय का उपकेंद्र

■ पुणे, नवभारत न्यूज नेटवर्क: सावित्रीबाई फुले पुणे विश्वविद्यालय के 119वें दीक्षांत समारोह के अवसर पर, राज्य मंत्री उदय सामंत ने घोषणा की कि, पुणे में एक प्रोफेसर प्रशिक्षण अकादमी और बारामती में यशवतराव चव्हाण महाराष्ट्र विश्वविद्यालय का एक उप-केंद्र शुरू किया जाएगा. उन्होंने कहा कि पुणे शिक्षा का मायका है और इस पहचान को दुनिया में सबसे आगे लाने के लिए विश्वविद्यालय में छात्रों को विभिन्न सुविधाएं प्रदान की जाएंगी. सोमवार को आयोजित इस कार्यक्रम में मुंबई में ऑस्ट्रेलिया के महावाणिज्य रतु पीटर ट्रस्केल मुख्य अतिथि के रूप में शामिल हुए. सामंत ने कहा कि, प्रोफेसर प्रशिक्षण अकादमी के माध्यम से शिक्षा की गुणवत्ता को बढ़ाया जाएगा. यशदा के माध्यम से प्राध्यापकों को आवश्यक प्रशिक्षण देने पर विचार

किया जा रहा है. मुक्त विश्वविद्यालय का पुणे में एक संभागीय कार्यालय है और बारामती में एक उप-केंद्र जल्द ही शुरू किया जाएगा. सरकार यह सुनिश्चित करने के लिए प्रयास कर रही है कि छात्र अकादमिक प्रगति करें और इसके लिए आवश्यक अवसर प्राप्त करें. गरीब परिवारों के बच्चों को गुणवत्तापूर्ण शिक्षा प्राप्त करने में सक्षम बनाने के लिए 'अर्न एंड लर्न' योजना

पर अधिक व्यापक और नवीन तरीके से विचार किया जा रहा है. उन्होंने आशा व्यक्त की कि अधिक से अधिक बच्चों को लाभ पहुंचाने के लिए इस योजना का हर विश्वविद्यालय के माध्यम से प्रचार-प्रसार किया जाएगा. विश्वविद्यालय को ऐसे छात्रों को तैयार करने के लिए अभिनव पाठ्यक्रम पढ़ाने की जरूरत है, जो वैश्विक प्रतिस्पर्धा का सामना कर सकें।

विश्वविद्यालय की प्रगति की समीक्षा की

कुलपति डॉ. नितिन करमलकर ने रिपोर्ट पेश करते हुए विश्वविद्यालय की प्रगति की समीक्षा की. उन्होंने कहा कि छात्रों को गुणवत्तापूर्ण शिक्षा के अवसर प्रदान करने के लिए विभिन्न संस्थानों के साथ समझौता ज्ञापन पर हस्ताक्षर किए गए हैं. स्नातक स्मारोह के दौरान विभिन्न विषयों में कुल 3,806 स्नातक और स्नातकोत्तर छात्रों को डिग्री प्रमाण-पत्र वितरित किए गए, जो वर्ष अक्टूबर / नवंबर 2020 और उससे पहले उतीर्ण हुए थे जिनमें से 43 स्नातकों को पीएचडी दी गई. इस अवसर पर सावित्रीबाई फुले पुणे विश्वविद्यालय के कुलसचिव डॉ. प्रफुल्ल पवार, परीक्षा व मूल्यांकन विभाग के निदेशक डॉ. महेश काकडे के साथ प्रधान परिषद के सदस्य, अकादमिक परिषद के सदस्य, सौनेट के सदस्य, विभिन्न विषयों के डीन, प्रोफेसर और स्नातक छात्र उपस्थित थे.

सावित्रीबाई फुले पुणे विवि का 119वां दीक्षांत समारोह

उन्होंने स्नातक करने वाले छात्रों को बधाई देते हुए कहा कि विश्वविद्यालय के छात्रों ने विश्वविद्यालय को विश्व में अग्रणी बनाने में बहुत अच्छा काम किया है. विश्वविद्यालय की स्थापना मराठी भाषा को सम्मान देने के उद्देश्य से की गई थी. आज विश्वविद्यालय ने देश की सीमाओं को पार कर लिया है और कतर जैसे देश में भी पाठ्यक्रम शुरू करना विश्वविद्यालय के लिए गर्व की बात है. उन्होंने आशा व्यक्त की कि पुणे की ऐतिहासिक विरासत को विरासत रूप में पुणे के लोगों के सामने प्रस्तुत किया जाएगा. उन्होंने कहा कि आज परीक्षा प्रणाली पर कोरोना के संदर्भ में चर्चा करने की जरूरत है और सरकार छात्रों की सुरक्षा को सर्वोच्च प्राथमिकता देने का प्रयास कर रही है.

Pune Edition
14-december-2021 Page No. 3
epaper.sauvabharat.com

उच्च व तंत्रशिक्षण मंत्री उदय सामंत यांची विद्यापीठाला सूचना

कोणत्याही परिस्थितीत दुर्मीळ चित्रे पुढील दोन महिन्यांत खुली व

लोकसत्ता प्रतिनिधी

पुणे : सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठातील दुर्मीळ चित्रांच्या संवर्धनाचे काम अद्याप पूर्ण झाले नसल्याच्या तक्रारी येत आहेत. मात्र विद्यापीठाने या कामी जगभरातील कलाकार आणून कोणत्याही परिस्थितीत पुढील दोन महिन्यांत हा दुर्मीळ चित्रांचा खजिना खुला करावा, अशी सूचना उच्च व तंत्रशिक्षण मंत्री उदय सामंत यांनी केली.

सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठाच्या ११९व्या पदवीप्रदान

कार्यक्रमात सामंत बोलत होते. विद्यापीठाच्या संग्रहातील काही दुर्मीळ चित्रे खराब झाल्याचा प्रकार 'लोकसत्ता'ने उघडकीस आणला

होता. त्यानंतर उच्च व तंत्रशिक्षणमंत्री उदय सामंत यांनी दोन वेळा बैठक घेऊन या चित्रांच्या जतनाबाबत आवश्यक ती प्रक्रिया तातडीने

करण्याचा आदेश दिला होता. तसेच सप्टेंबरमध्ये झालेल्या विद्यापीठाच्या अधिसभेतही या बाबत प्रश्न उपस्थित करण्यात आले होते. त्या वेळी विद्यापीठाकडून दुर्मीळ चित्रांचे जतन-संवर्धन करण्यासाठी त्यातील तज्ज्ञांची निवड करण्यात येत असल्याचे स्पष्टीकरण दिले होते. अधिसभा होऊन तीन महिने झाल्यानंतरही दुर्मीळ चित्रांच्या संवर्धनाचे काम अद्याप सुरू झालेले नाही.

विद्यापीठाकडे असलेली दुर्मीळ चित्रे अजूनही लावली गेलेली नसल्याच्या तक्रारी येत आहेत.

पुण्यात आल्यावर नेहमी मला त्याबाबत विचारले जाते. त्याम कोणत्याही परिस्थितीत पुढील महिन्यांत या चित्रांचे काम पूर्ण करून ऐतिहासिक वारसा असलेली चित्रे पुन्हा पुणेकरांना पाहण्यासाठी खुली केली पाहिजे. महाराष्ट्र शासन म्हणून भूमिका आहे. त्यासाठी कोणते पत्रक लावले असे वाटत नाही. दुर्मीळ चित्रांच्या संवर्धनाची प्रलंबित चांगल्या पद्धतीने पूर्ण करण्यात कुलगुरूंनी स्वतः यात लक्ष घ्या अशी अपेक्षा सामंत यांनी व्यक्त केली.

News Paper Clippings During December 2021

Section: Education

लोकमत

विद्यापीठाच्या परीक्षा ऑफलाइन घेणे गरजेचे

पुणे : कोरोनाच्या पार्श्वभूमीवर गेल्या दोन वर्षांपासून सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठातर्फे घेतल्या जात असलेल्या ऑनलाइन परीक्षांमुळे विद्यार्थ्यांना अवाच्या सव्वा गुण मिळत आहेत. त्यामुळे विद्यार्थीसुद्धा यापुढील काळात ऑनलाइन परीक्षा घ्यावी, असा आग्रह धरत आहेत; परंतु ऑफलाइन परीक्षेसाठी ऑनलाईन हा पर्याय असूच शकत नाही. त्यामुळे ऑफलाइन पद्धतीने परीक्षा घेणे गरजेचे आहे, असे मत तज्ज्ञांकडून व्यक्त केले जात आहे.

सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठाच्या येत्या १५ डिसेंबर रोजी होणाऱ्या परीक्षा मंडळाच्या (बीओई) बैठकीत परीक्षा ऑनलाइन पद्धतीने

ऑनलाइन परीक्षा घेण्यासाठी आवश्यक असणारी फुलपूफ यंत्रणा सध्या आपल्याकडे उपलब्ध नसल्याने ऑनलाइन परीक्षेसाठी ऑफलाइन पर्याय असू शकत नाही.

- डॉ. वासुदेव गाडे, माजी कुलगुरू, सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठ

ध्याव्यात की ऑफलाइन ध्याव्यात याबाबत सविस्तर चर्चा केली जाईल.

विद्यापीठ अनुदान आयोगाने परीक्षांबाबत सविस्तर नियमावली प्रसिद्ध केली आहे. त्यामुळे परीक्षेसाठी ऑनलाइन व ऑफलाइन हे दोन्ही पर्याय विद्यार्थ्यांना उपलब्ध करून द्यावे लागतील, असे एमआयटी विद्यापीठाचे कुलगुरू डॉ. रवी चिटणीस म्हणाले.

Hello Pune
Page No. 3 Dec 15, 2021
Powered by: erelego.com

शासन निर्णयातील त्रुटीमुळे प्राचार्यांची पदावनती

वेतनासह निवृत्तीनंतर अनेक तांत्रिक अडचणी

लोकसत्ता प्रतिनिधी

पुणे : प्राचार्यांच्या मूल वेतनाबाबत उच्च व तंत्रशिक्षण विभागाने काढलेल्या शासन निर्णयातील चुकीच्या शब्दरचनेमुळे प्राचार्यांना फटका बसणार आहे. या शासन निर्णयामुळे प्राचार्यांची पदावनती होऊन त्यांना सहायक प्राध्यापक दर्जा मिळणार असल्याने वेतन, निवृत्तीनंतर भविष्य निर्वाह भत्ता आदींबाबत अनेक तांत्रिक अडचणी निर्माण होणार असल्याचे प्राचार्यांचे म्हणणे आहे.

महाराष्ट्र राज्य प्राचार्य महासंघातर्फे या संदर्भात उच्च व तंत्रशिक्षण मंत्री उदय सामंत यांना निवेदन देण्यात आले आहे. उच्च व तंत्रशिक्षण विभागाने मार्चमध्ये प्राचार्यांच्या मूल वेतनाबाबतचा

शासन निर्णय प्रसिद्ध केला. शासन निर्णयात नमूद केल्यानुसार १ जानेवारी २००६ रोजी किंवा त्यानंतर प्राचार्य पदावर नियुक्त प्राचार्यांना ४३ हजार रुपये किमान मूल वेतनानुसार वेतन निश्चिती देण्याबाबत नमूद केले आहे. या शब्दरचनेमुळे १ जानेवारी २००६ रोजी किंवा त्या पूर्वी सेवेत असणारे प्राचार्य या निर्णयाच्या लाभापासून वंचित राहत आहेत. विद्यापीठ आयोगाच्या अर्धसुचनेनुसार आणि सहाय्य वेतन आयोगानुसार १ जानेवारी २००६ रोजी किंवा त्यापूर्वी सेवेत असणाऱ्या प्राचार्यांची वेतननिश्चिती किमान मूल वेतन ४३ हजार रुपये अशीच हाणे आवश्यक आहे, असे निवेदनात नमूद करण्यात आले आहे.

उच्च व तंत्रशिक्षण विभागाच्या शासन निर्णयामुळे प्राचार्यांची पदावनती होत आहे. या शासन निर्णयामुळे प्राध्यापक दर्जाच्या शिक्षकाला महाविद्यालयाच्या प्राचार्यांपेक्षा जास्त वेतन मिळते. प्राचार्यांचा अनुभव, शैक्षणिक पात्रता जास्त असूनही त्यांना प्राध्यापक दर्जा मिळत नाही. या त्रुटीमुळे प्राचार्यांना वेतनासह निवृत्तीनंतर भविष्य निर्वाह भत्ता आदींबाबत अनेक तांत्रिक अडचणींना तोंड द्यावे लागणार आहे. या संदर्भात शासनाच्या वारंवार निदर्शनास आणून देऊनही कार्यवाही झाली नाही.

- डॉ. सुधाकर जाधवर, सरसचिटणीस, राज्य प्राचार्य महासंघ

लोकसत्ता Wed, 15 December 2021
https://epaper.loksatta.com/c/64962410

News Paper Clippings During December 2021

Section: Education

‘स्वायत्त’ला मान्यतेची गरज नाही

सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठाची महाविद्यालयांबाबत परिपत्रकाद्वारे स्पष्टोक्ती

म. टा. प्रतिनिधी, पुणे

स्वायत्त महाविद्यालयांना नवे अभ्यासक्रम सुरू करण्यासाठी विद्यार्थी आणि सरकारची मान्यता घेण्याची गरज नाही, असे सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठाने बुधवारी परिपत्रकाद्वारे स्पष्ट केले. त्यामुळे स्वायत्त महाविद्यालयांना कोणत्याही परवानगीशिवाय पदवी, पदविका, प्रमाणपत्र आणि पदव्युत्तर अभ्यासक्रम सुरू करता येणार आहेत.

स्वायत्त महाविद्यालयांना नवे अभ्यासक्रम सुरू करण्यासाठी सरकार आणि विद्यापीठांसारखे वेत असलेल्या अडचणीबाबत 'महाराष्ट्र टाइम्स'ने बुधवारी वृत्त प्रसिद्ध केले होते. त्यानंतर विद्यापीठाने बुधवारी सायंकाळी स्वायत्त

आहे स्वायत्तता तरीही....

महाविद्यालयांचे दर्जा केवळ परिक्षेपुरतच, स्वायत्त महाविद्यालयांना

परीक्षा शुल्कात घट

स्वायत्त महाविद्यालये परीक्षांचे सर्व नियोजन महाविद्यालय सारखे करू नही त्यांना विद्यापीठाला ४० टक्के परीक्षा शुल्क द्यावे लागत होते. त्यात आता कपात केली महाविद्यालयांना विद्यापीठाला १५ टक्के परीक्षा शुल्क द्यावे लागणार आहे.

आता परवानगीशिवाय स्वायत्त महाविद्यालयांना नवे कोर्स सुरू करता येणार आहेत. ज्या शैक्षणिक वर्षात अभ्यासक्रम सुरू करायचा आहे, त्यापूर्वीच्या एक मार्चपर्यंत संबंधित प्रस्ताव विद्यापीठाकडे पाठवणे आवश्यक आहे.

— प्रा. डॉ. एन. एस. उमराणी, प्र-कुलगुरू, विद्यापीठ

नव्या परिपत्रकातील तरतुदी काय?

- स्वायत्त महाविद्यालयांना परवानगीशिवाय पदवी, पदविका, प्रमाणपत्र आणि पदव्युत्तर अभ्यासक्रम सुरू करता येणार.
- पदव्युत्तर अभ्यासक्रम सुरू करायचा असल्यास संबंधित अभ्यासक्रमांची किमान एक तुकडी उलगीत होणे आवश्यक.
- एकाच वेळी दोन पेक्षा अधिक अभ्यासक्रम किंवा तुकड्या सुरू करता येणार नाहीत.
- ज्या शैक्षणिक वर्षात अभ्यासक्रम सुरू करायचा आहे, त्यापूर्वीच्या एक मार्चपर्यंत प्रस्ताव विद्यापीठाकडे सादर करणे आवश्यक.
- अभ्यासक्रमात बदल करण्यासाठीही हीच अट लागू.
- विद्यापीठाकडे प्रस्ताव सादर झाल्यानंतर ३० दिवसांच्या आत 'युनैसी'कडे पाठवला जाईल.
- विद्यापीठाच्या प्रचलित श्रेयांक पद्धतीत (क्रेडिट सिस्टीम) बदल करता येणार नाहीत.

असल्यास एक मार्च २०२२पर्यंत विद्यापीठाकडे प्रस्ताव सादर करावा.) विद्यापीठाकडे प्रस्ताव सादर केल्यानंतर पुढील ३० दिवसांच्या काळातही हा प्रस्ताव विद्यापीठ अनुदान आयोगाकडे सादर केला जाईल. अभ्यासक्रमातील बदलाबाबतही हाच नियम लागू राहणार असून, महाविद्यालयांना एक मार्चपूर्वी अभ्यासक्रमातील बदलांचा प्रस्ताव विद्यापीठाकडे सादर करावा लागणार आहे.

स्वायत्त महाविद्यालयांना एकाच वेळी दोनपेक्षा अधिक अभ्यासक्रम किंवा त्यांच्या तुकड्या सुरू करता येणार नाहीत, असेही विद्यापीठाकडून स्पष्ट करण्यात आले आहे; शिवाय स्वायत्त महाविद्यालयांना त्यांच्याकडे उपलब्ध असलेल्या विद्याशाखी संलग्न असलेले अभ्यासक्रम सुरू करता येतील. महाविद्यालयांना विद्याशाखा सुरू करायची असल्यास त्यांना विद्यापीठ आणि सरकारची परवानगी घेणे बंधनकारक राहणार आहे.

ही अट काढली असली, तरी स्वायत्त महाविद्यालयांना काही नियमांच्या चौकटीत राहून नवे अभ्यासक्रम सुरू करावे लागणार आहेत. विद्यापीठाने

प्रसिद्ध केलेल्या नव्या परिपत्रकानुसार सर्व स्वायत्त महाविद्यालयांना ते सुरू करीत असलेल्या नव्या अभ्यासक्रमांचा प्रस्ताव ज्या शैक्षणिक वर्षात

अभ्यासक्रम सुरू करायचा आहे, त्यापूर्वीच्या एक मार्चपर्यंत सादर करावा लागणार आहे. (उदा. २०२२-२३मध्ये अभ्यासक्रम सुरू करायचा

Maharashtra Times 16.12.2021

परीक्षा ऑनलाइनच हवी

विद्यार्थ्यांची मागणी; तर कॉलेजांकडून 'ऑफलाइन'ची मागणी

म. टा. प्रतिनिधी, पुणे

महाविद्यालयांची बंद असलेली वसतिगृहे, ओमायक्रॉनचे संकट अशा अनेक गोष्टींमुळे राज्यातील विद्यार्थी यंदाच्या परीक्षाही ऑनलाइन पद्धतीने घेण्याची मागणी करीत आहेत; मात्र महाविद्यालयांनी ऑफलाइन परीक्षांची तयारी सुरू केल्याने विद्यार्थी आणि महाविद्यालयांचे प्रशासन असा वाद होण्याची शक्यता आहे.

वसतिगृहे सुरू झाल्याशिवाय आणि ओमायक्रॉनचा धोका कमी झाल्याशिवाय ऑफलाइन परीक्षा घेऊ नयेत, अशी मागणी अनेक विद्यार्थी संघटनांनी केली आहे. पुण्यात ऑफलाइन पद्धतीने महाविद्यालयांचे सुरू झाली असली, तरी वसतिगृहे सुरू करण्यात आलेली नाहीत. यामुळे विद्यार्थ्यांना अतिरिक्त खर्च करून शहरातील खासगी वसतिगृहांमध्ये जादा पैसे देऊन राहावे लागत आहे. त्यातच आता ओमायक्रॉन या करोनाच्या नव्या प्रकाराने डोके वर काढल्याने यंदाच्या परीक्षा ऑनलाइन पद्धतीनेच व्हाव्यात, अशी मागणी विद्यार्थी करीत आहेत.

राज्य सरकारने ऑफलाइन परीक्षा घेण्याबाबत महाविद्यालयाला सूचना केल्या आहेत. ज्या विद्यार्थ्यांना ऑफलाइन परीक्षा देणे शक्य नाही, अशा विद्यार्थ्यांना ऑनलाइन परीक्षांचा मार्गही उपलब्ध करून द्यावा, असे

सरकारकडून स्पष्ट करण्यात आले आहे. असे असताना काही महाविद्यालये केवळ ऑफलाइन परीक्षा घेत असल्याचा आरोप विद्यार्थी संघटना करीत आहेत. सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठाने

विद्यार्थ्यांचे संपूर्ण सत्र ऑनलाइन झाले. ऑनलाइन अध्यापन प्रक्रियेत अभ्यासक्रम पूर्ण झालेला नाही, तरी महाविद्यालये ऑफलाइन परीक्षा जाहीर करीत आहेत. ही बाब अन्यायकारक आहे. ऑफलाइन परीक्षा देण्यासाठी विद्यार्थ्यांनी कसे यायचे, आलेच तर कुठे राहायचे, याचे उत्तर महाविद्यालयांनी द्यावे. आम्ही ऑफलाइन परीक्षांच्या विरोधात नाही; पण निदान हे सत्र ऑनलाइन परीक्षा देण्याचा पर्याय उपलब्ध करून द्यावा.

— कुलदीप आंबेकर, अध्यक्ष, स्टुडंट हेल्पिंग ग्रुप

अनेक महाविद्यालये ऑफलाइन परीक्षांची वेळापत्रके जाहीर करीत आहेत. या परीक्षांसाठी लसीकरण बंधनकारक करण्यात आले आहे. किती विद्यार्थ्यांचे लसीकरण पूर्ण झाले आहे, हे कोण पडताळून पाहणार?

— ऋषी परदेशी, समन्वयक, राष्ट्रवादी विद्यार्थी काँग्रेस

परीक्षा घेण्यासंदर्भात बुधवारी विद्यापीठाच्या परीक्षा व मूल्यमापन मंडळाची बैठक पार पडली. या बैठकीत परीक्षांच्या संभाव्य तारखांवर चर्चा झाली. या परीक्षा कशा पद्धतीने घ्याव्यात, याबाबत एका समितीची नेमणूक करण्यात आली आहे. या समितीच्या अभ्यास अहवालानंतर परीक्षा ऑनलाइन घ्यायच्या की ऑफलाइन घ्यायच्या यावर निर्णय घेतला जाईल.

— प्रा. डॉ. एन. एस. उमराणी, प्र-कुलगुरू, सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठ

परीक्षांबाबतीत अधिष्ठातांचा समावेश असलेली समिती स्थापन केली आहे. ही समिती परिस्थितीचा अभ्यास करून परीक्षा ऑनलाइन असाव्यात की ऑफलाइन व्हाव्यात, याबद्दल निर्णय घेणार आहे.

Maharashtra Times 16.12.2021

News Paper Clippings During December 2021

Section: Education

‘रेखाचित्र प्रशिक्षणाचा तपासात उपयोग’

म. टा. प्रतिनिधी, पुणे

सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठात रेखाचित्रांचे घडे घेतलेल्या पोलिसांना रेखाचित्रांच्या कलेचा वापर करून काही गंभीर गुन्द्यांची उकल करता आली आहे. विद्यापीठात सुरू करण्यात आलेल्या रेखाचित्रांच्या अभ्यासक्रमामुळे अनेक पोलिस कर्मचाऱ्यांनी रेखाचित्र रेखाटनाची कला अवगत केली असून, त्याचा वापर प्रत्यक्ष तपासादरम्यान होत असल्याचे पोलिस अधिकाऱ्यांकडून सांगण्यात आले.

सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठ आणि राज्य गुन्हे अन्वेषण विभाग यांच्यात वर्षभरापूर्वी करार करण्यात आला होता. या कराराच्या माध्यमातून गुन्द्यांतील संशयित व आरोपींच्या रेखाचित्रणाचा अभ्यासक्रम सुरू करण्यात आला. बुधवारी हा अभ्यासक्रम पूर्ण केलेल्या दुसऱ्या बॅचमधील पोलिसांना विद्यापीठाचे कुलगुरू डॉ. नितीन करमळकर यांच्या हस्ते प्रमाणपत्राचे वाटप करण्यात आले. या वेळी राज्य गुन्हे अन्वेषण विभागाचे अपर पोलिस महासंचालक रितेशकुमार, कारागृह व सुधारसेवा विभागाचे अपर पोलिस महासंचालक अतुलचंद्र कुलकर्णी, भारती विद्यापीठ अभिमत विश्वविद्यालयाचे सहकार्यवाह महादेव सगरे, प्रा. डॉ. गिरीश चरवड, अपर पोलिस अधीक्षक अनुजा देशमाने, पोलिस अधीक्षक संभाजी कदम, रसायनशास्त्र विभागाचे डॉ. अविनाश कुंभार आदी उपस्थित होते.

रेखाचित्र अभ्यासक्रमातील दोन्ही तुकड्यांमध्ये पोलिस कर्मचाऱ्यांचा समावेश होता. रेखाचित्रे तयार करण्याबाबत योग्य ते मार्गदर्शन मिळत असल्याने गुन्द्यांचा तपास करताना व्यक्तीची ओळख पटवण्यासाठी रेखाचित्रण करण्याच्या कलेचा चांगला उपयोग होत असल्याचे पोलिसांनी सांगितले. यंदाही अभ्यासक्रमासाठी मोठ्या संख्येने पोलिस प्रवेश घेणार असल्याचे अपर पोलिस महासंचालक रितेशकुमार यांनी नमूद केले.

विद्यापीठाने सामाजिक प्रश्न सोडविण्याच्या दृष्टिकोनातून अभ्यासक्रम निर्माण करायला हवेत. या प्रशिक्षण कार्यक्रमाची गुन्द्यांची उकल करण्यास मदत झाली ही आनंदाची बाब आहे.

- डॉ. नितीन करमळकर, कुलगुरू, सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठ

Maharashtra Times 16.12.2021

लोकमत

विद्यापीठात १३ पदांसाठी ७५० उमेदवारांच्या मुलाखती

उमेदवारांची गैरसोय; मुलाखतीसाठी मिळाला नाही पुरेसा वेळ

पुणे : सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठ व पिंपरी चिंचवड स्मार्ट सिटी लिमिटेड एकत्रित येऊन स्मार्ट ट्रेनिंग आणि इनोव्हेशन सेंटर हा उपक्रम राबविला जात असून, लागणारे मनुष्यबळ निवडण्यासाठी बुधवारी 'वॉक इन इंटरव्ह्यू' घेण्यात आले. त्यात १३ पदांसाठी तब्बल ७५० उमेदवारांनी विद्यापीठात हजेरी लावली. काही केवळ होसे गवसे होते, तर काही अनुभवी व उच्चशिक्षित उमेदवार मुलाखतीसाठी आले होते.

पुणे विद्यापीठातर्फे ८० हजारांपासून २० हजारांपर्यंतच्या पदांसाठी थेट मुलाखती घेणार असल्याची जाहिरात प्रसिद्ध झाल्याने, अनेकांनी या मुलाखती घेण्यासाठी विद्यापीठात बुधवारी गर्दी केली. अर्कडमिक डिलिव्हरी हेड, अँग्रेजमेंट अँड रिच मॅनेजमेंट, डेस्क कौन्सिलर, टेली

उमेदवारांनी घातला गोंधळ

'वॉक इन इंटरव्ह्यू'साठी बोलावलेले असताना, दुपारी ४ वाजल्यानंतर आलेल्या उमेदवारांना मुलाखतीसाठी घेतले जाणार नाही, अशी भूमिका घेतली. मात्र, बरेच उमेदवार मुलाखतीसाठी आल्यानंतर काही काळ जेवणासाठी विद्यापीठाबाहेर गेले होते. ते पुन्हा विद्यापीठात आल्यानंतर विद्यापीठाच्या सुरक्षा कर्मचाऱ्यांनी त्यांना मुलाखतीसाठी जाण्यापासून रोखले. परिणामी, काही काळ विद्यापीठातील परिसरात गोंधळाचे वातावरण निर्माण झाले. त्यामुळे सर्व उमेदवारांना मुलाखतीची संधी देण्यात आली.

कौन्सिलर, डिजिटल मार्केटिंग जाणार आहेत. ऑफिस असिस्टंट या एका पदासाठी बारावी पास, एम.एस. ऑफिस व आयटी क्षेत्राचे ज्ञान असलेल्या उमेदवारांची जाहिरात देण्यात आली होती. या पदासाठी तब्बल ४५० उमेदवारांनी अर्ज केला असल्याचे सूत्रांनी सांगितले, कोरोनामुळे अनेकांचे रोजगार गेले,

त्यामुळे 'एम.लीब'चे शिक्षण घेतलेल्या आणि अकरा वर्षांचा अनुभव असलेल्या एका उमेदवाराने ऑफिस असिस्टंट पदाच्या मुलाखतीसाठी आल्याचे समोर आले.

विद्यापीठाच्या इनोव्हेशन सेंटरच्या माध्यमातून या १३ पदांच्या मुलाखती घेण्यात आल्या. एकाच पदासाठी चारशे ते पाचशे उमेदवार आल्यानंतर त्यांची परीक्षा घेऊन त्यातील एका उमेदवाराची निवड करणे संयुक्तिक ठरते, परंतु सर्वच उमेदवारांच्या मुलाखती घेतल्यामुळे त्यातील कोणत्या उमेदवाराची कशी निवड करणार, असा प्रश्न निर्माण होतो. अनेक उमेदवार लातूर-नांदेड विविध जिल्ह्यांमधून आले होते. दोन ते पाच मिनिटांच्या मुलाखतीतून त्यांची निवड करणे शक्य आहे का, असा सवाल काही उमेदवारांनी उपस्थित केला.

Pune Main
Page No. 4 Dec 16, 2021
Powered by: erelego.com

News Paper Clippings During December 2021

Section: Education

बारावीची परीक्षा ४ मार्च तर दहावीची १५ मार्चपासून

लोकसत्ता प्रतिनिधी

मुंबई : शिक्षण विभागाने दहावी आणि बारावीच्या परीक्षांच्या तारखा अखेर जाहीर केल्या असून बारावीची परीक्षा ४ मार्चपासून तर दहावीची परीक्षा १५ मार्चपासून सुरू होईल. कोरोनाची साथ येण्यापूर्वी ज्याप्रमाणे लेखी परीक्षा होत होत्या त्यानुसारच यंदाच्या परीक्षा होणार (पान २ वर)

वेळापत्रक...

- बारावी लेखी परीक्षा ... ४ मार्च ते ७ एप्रिल २०२२
- बारावी तोंडी आणि प्रात्यक्षिक परीक्षा ... १४ फेब्रुवारी ते ३ मार्च
- माहिती तंत्रज्ञान आणि सामान्य ज्ञान ऑनलाईन परीक्षा ... ३१ मार्च ते ९ एप्रिल

- प्रात्यक्षिक, तोंडी परीक्षा बुडली असल्यास ३१ मार्च ते २१ एप्रिल
- दहावी लेखी परीक्षा ... १५ मार्च ते १८ एप्रिल २०२२
- दहावी तोंडी आणि प्रात्यक्षिक परीक्षा ... २५ फेब्रुवारी ते १४ मार्च
- प्रात्यक्षिक, तोंडी परीक्षा बुडली असल्यास ५ ते २५ एप्रिल

अभ्यासक्रम कमी...

कोरोनाच्या साथीमुळे गेल्यावर्षी अभ्यासक्रम २५ टक्के कमी करण्यात आला आहे. या कमी करण्यात आलेल्या अभ्यासक्रमानुसारच यंदाच्याही परीक्षा होणार आहेत.

Fri, 17 December 2021

<https://epaper.loksatta.com/c/65006332>

पुणे विद्यापीठात 'डिफेन्स टेक्नॉलॉजी' वरील अभ्यासक्रम

प्रभात वृत्तसेवा

पुणे, दि. १६ - सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठाचा संरक्षण व सामरिकशास्त्र विभाग व इन्स्टिट्यूट ऑफ डिफेन्स सायंटिस्ट अँड टेक्नॉलॉजिस्ट (आयडीएसटी) यांच्या एकत्रित प्रयत्नातून विद्यापीठात 'पीजी डिप्लोमा इन डिफेन्स टेक्नॉलॉजी' हा अभ्यासक्रम सुरू करण्यात आला आहे. या अभ्यासक्रमासाठी २८ डिसेंबर २०२१ पर्यंत ऑनलाईन अर्ज करता येणार आहे.

या एकवर्षीय पदव्युत्तर पदविका अभ्यासक्रमात संरक्षण क्षेत्रातील सर्व मोठ्या तंत्रज्ञानाशी संबंधित उपकरणांची रचना, विकास आणि उत्पादन यांचा अभ्यास करण्यात येणार आहे. तसेच शस्त्रास्त्र, दारूगोळा, क्षेपणास्त्र प्रणाली, नौदल जहाज, जमिनी व समुद्रातील खाणी, पूल रचना, संवाद प्रणाली, अवकाशशास्त्र प्रणाली आदी विषय अभ्यासता येणार आहे.

या अभ्यासक्रमात अतिथी

“ भारत संरक्षण क्षेत्रातही आत्मनिर्भर होत असून या संरक्षण क्षेत्रात नवीन रोजगाच्या संधीही उपलब्ध होत आहेत. या अभ्यासक्रमामुळे या क्षेत्रातील पायाभूत गोष्टींची माहिती होऊन भविष्यात यामध्ये संशोधन व नवनिर्मिती करणे शक्य होईल.

- डॉ. विजय खरे, विभागप्रमुख, संरक्षण व सामरिकशास्त्र विभाग, सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठ

प्राध्यापक म्हणून संबंधित विषयातील तज्ज्ञ लाभतील. तसेच प्रत्यक्ष प्रयोगशाळांना भेटी हा ही या अभ्यासक्रमातील महत्वाचा भाग आहे. हा अभ्यासक्रम ३२ श्रेयांकाचा आहे. याबाबतची अधिक माहिती सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठाच्या संकेतस्थळावर उपलब्ध आहे.

Fri, 17 December 2021

<https://epaper.eprabhat.net/c/6>

बारावीची परीक्षा ४ मार्चपासून

(पान १ वरून) आहेत.

शालेय शिक्षणमंत्री वर्षा गायकवाड यांनी गुरुवारी परीक्षांच्या तारखा जाहीर केल्या. गेली दोन वर्षे महाराष्ट्र राज्य माध्यमिक आणि उच्च माध्यमिक शिक्षण मंडळाकडून (राज्यमंडळ) घेण्यात येणाऱ्या दहावी आणि बारावीच्या परीक्षांवर कोरोनाच्या साथीमुळे परिणाम झाला. गेल्यावर्षी लेखी परीक्षा पूर्णपणे रद्द करून सरासरी गुणांनुसार निकाल जाहीर करण्याची वेळ मंडळवर आली होती. यंदाही डिसेंबर महिन्यापर्यंत मंडळाने परीक्षांचे वेळापत्रक जाहीर न केल्यामुळे विद्यार्थी, पालक, शिक्षक संभ्रमात होते. अखेर शिक्षण विभागाने परीक्षांच्या तारखा जाहीर केल्या. यंदा पूर्वीप्रमाणेच लेखी परीक्षा घेण्याचे नियोजन मंडळाने केले आहे. विद्यार्थ्यांच्या आरोग्याची आणि सुरक्षेची काळजी घेऊन परीक्षा घेण्यात येतील, असे गायकवाड यांनी सांगितले.

निकाल जून-जुलैमध्ये

परीक्षा वेळेवर होणार असल्या तरी यंदा निकाल मात्र काहीसे उशीरा जाहीर करण्यात येणार आहे. साधारणपणे फेब्रुवारी-मार्चमध्ये परीक्षा झाल्यानंतर मे-अखेरीस बारावीचा तर जूनमध्ये दहावीचा निकाल जाहीर करण्यात येत असे. यंदा मात्र बारावीचा निकाल जूनच्या पहिल्या किंवा दुसऱ्या आठवड्यात तर दहावीचा निकाल जुलैच्या पहिल्या किंवा दुसऱ्या आठवड्यात जाहीर करण्यात येईल.

Fri, 1

<https://epaper.loksatta.com/c/65006332>

News Paper Clippings During December 2021

Section: Education

लोकमत

कायद्यात बदल : विद्यापीठे बनतील राजकीय अड्डे

प्र-कुलपती, कुलगुरु नियुक्तीचा निर्णय वादात

लोकमत न्यूज नेटवर्क
पुणे : राज्यातील विद्यापीठांच्या कुलगुरूंच्या निवडीचे अधिकार राज्य शासनाकडे घेण्यासाठी विद्यापीठ कायद्यात बदल करण्याचा आणि उच्च शिक्षण मंत्री यांच्याकडे प्र-कुलपती पद देण्याचा निर्णय राज्य मंत्रिमंडळाच्या बैठकीत घेण्यात आला आहे. शैक्षणिक क्षेत्राला राजकीय हस्तक्षेपासून दूर ठेवले पाहिजे, अन्यथा विद्यापीठे ही राजकीय अड्डे बनतील, अशा प्रतिक्रिया तज्ज्ञांकडून व्यक्त केल्या जात आहेत. राज्य शासन आणि राज्यपाल यांच्या असणारे संबंध सर्वश्रुत आहेत. कायदानुसार राज्यातील विद्यापीठांच्या कुलगुरु निवडीचे सर्वाधिकार राज्याचे राज्यपाल अर्थात कुलपतीकडे देण्यात आले आहेत.

कुलगुरु नियुक्ती व प्र-कुलपती पद निर्माण करण्यामागचा राज्य शासनाचा हेतू व त्यामागची ताकत संपूर्ण गेणे गरजेचे आहे. अन्यथा या निर्णयाचे अनेक राजकीय अर्थ काढले जातील. - डॉ. अरुण अडसूक, ज्येष्ठ शिक्षणतज्ज्ञ

राज्य शासनाने कुलगुरु नियुक्तीबाबत घेतलेला निर्णय शिक्षणाच्या निकोप वाढीच्या दृष्टीने योग्य नाही. अन्यथा ही पदे राजकीय बनतील. शिक्षण क्षेत्रात राजकीय हस्तक्षेप वाढणार नाही, याची काळजी घ्यावी. - प्रा. नंदकुमार निकम, ज्येष्ठ शिक्षणतज्ज्ञ.

उच्च व तंत्र शिक्षण मंत्री यांना राज्यातील विद्यापीठांच्या प्र-कुलपतीपदी नियुक्त करावे, ही शिफारस म्हणजे शैक्षणिक जगताला राजकीय अड्डा बनवण्याचा केविलवणा प्रयत्न आहे. राज्य मंत्रिमंडळाने घेतलेला निर्णय शैक्षणिक वातावरण प्रदूषित करणारा व शैक्षणिक संस्कृतीवर नकारात्मक परिणाम करणारा ठरणार आहे. - रमेश पांडे, व्यवस्थापन परिषद सदस्य, सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठ.

राज्य शासनाने विद्यापीठ कायद्यात सुधारणा करण्याचा निर्णय घेण्यात आला आहे. मात्र, त्यावर शिक्षणतज्ज्ञांनी व विद्यापीठ अधिकार मंडळातील पदाधिका-यांनी संमिश्र प्रतिक्रिया दिल्या.

Pune Main
Page No. 2 Dec 17, 2021
Powered by: erelego.com

स्वायत्त महाविद्यालयांना दिलासा नवीन अभ्यासक्रम सुरू करण्याचे विद्यापीठाकडून स्वातंत्र्य

पुणे : राज्य सरकार आणि विद्यापीठांचे परवानगी न घेता स्वायत्त महाविद्यालयांना पदवी, पदविका किंवा प्रमाणपत्र अभ्यासक्रम सुरू करण्याचे स्वातंत्र्य असेल, असे सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठाने स्पष्ट केले आहे.

महाविद्यालयांना स्वायत्ततेचा दर्जा मिळत आहे, परंतु राज्य सरकार आणि विद्यापीठाकडून या महाविद्यालयांची कोंडी होत होती. याबाबत स्वायत्त महाविद्यालयांनी निवेदने दिली होती. त्यानंतर अखेर विद्यापीठाने स्वायत्त महाविद्यालयांसाठी मार्गदर्शक सूचनांमध्ये बदल केले आहेत.

विद्यापीठाने ऑगस्टमध्ये स्वायत्त महाविद्यालयांबाबत मार्गदर्शक सूचना प्रसिद्ध केल्या होत्या. मात्र त्यानुसार स्वायत्त महाविद्यालयांना स्वायत्ततेचा लाभ घेता येत नव्हता. परिणामी स्वायत्त महाविद्यालयांकडून विद्यापीठाकडे मार्गदर्शक सूचनांमध्ये विद्यापीठ अनुदान

नव्या मार्गदर्शक सूचना

- अनियमितता आढळल्यास महाविद्यालयाची तपासणी, चौकशी होणार
- श्रेयांक गणनाच्या प्रचलित पद्धतीत फेरफार करता येणार नाही
- नवीन अभ्यासक्रम सुरू करायचा मसुदा त्या शैक्षणिक वर्षाच्या १ मार्चपर्यंत विद्यापीठाकडे पाठवावा.
- विद्यमान अभ्यासक्रमांची पुनर्रचना करता येईल.

स्वायत्त महाविद्यालयांना विद्यापीठाने संलग्नता दिलेल्या विद्याशाखांतील नवीन पदवी, पदविका अभ्यासक्रम सुरू करता येतील. त्या व्यतिरिक्त इतर विद्याशाखांच्या पदवी किंवा पदविका यांना राज्य सरकार, विद्यापीठ आणि संबंधित शिखर संस्थेची पूर्व परवानगी घेणे आवश्यक आहे.

- डॉ. एन. एस. उमराणी, प्र-कुलगुरु, सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठ

आयोगाच्या सुचनेनुसार बदल करण्यात यावेत, अशी मार्गणी होत होती. याचो पारस्परिक कुलगुरु डॉ. मीतन करमळकर यांनी समिती स्थापन केली. या समितीने केलेल्या शिफारशीनुसार विद्यापीठाने नव्याने मार्गदर्शक सूचना जाहीर केल्या आहेत. परंतु विद्यापीठाने स्वायत्त महाविद्यालयांच्या नव्याने जाहीर केलेल्या मार्गदर्शक सूचनांमध्ये जुटी असल्याचे तज्ञांचे म्हणणे आहे.

Pune Main
17/12/2021 Page No. 2

प्राध्यापकेतर पदांची भरती रद्द

पुणे : सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठाच्या फंडातून करण्यात येणारी प्राध्यापकेतर पदांची भरती अखेर विद्यापीठ प्रशासनाने रद्द केली आहे. या भरती प्रक्रियेसंदर्भात झालेल्या विरोधानंतर प्रशासनाने हा निर्णय घेतला आहे. अर्ज केलेल्या उमेदवारांना भरलेल्या शुल्काचा परतावा दिला जाणार आहे, असे विद्यापीठाचे

कुलसचिव डॉ. प्रफुल्ल पवार यांनी स्पष्ट केले आहे. ऑक्टोबर महिन्यात विद्यापीठातील विविध विभागांमधील प्राध्यापकेतर पदे मुख्य विज्ञान शिक्षण अधिकारी, वरिष्ठ विज्ञान शिक्षण अधिकारी, कनिष्ठ विज्ञान शिक्षण अधिकारी हंगामी पद्धतीने भरण्यासाठी जाहिरात प्रसिद्ध करण्यात आली होती. ही पदे कंत्राटी

स्वरूपात असली तरी त्यांना दिले जाणारे वेतन लाखो रुपयांच्या घरात होते. विद्यापीठ फंडातून इतक्या वेतनाची पदे का भरायची, असा प्रश्न वारंवार उपस्थित केला जात होता. अखेर विद्यापीठ प्रशासनाने ही पदे न भरण्याचा निर्णय घेतला आहे. संबंधित जाहिरातीतील काही पदांच्या तपशिलात तांत्रिक त्रुटीचे निवारण करून नव्याने जाहिरात प्रसिद्ध करण्यात येईल, असे प्रशासनतर्फे स्पष्ट करण्यात आले आहे.

My Pune Edition
Dec 19, 2021 Page No. 4
newspaper.pundhari.co.in

News Paper Clippings During December 2021

Section: Education

लोकमत

विद्यापीठ परीक्षा पद्धतीचा निर्णय डिसेंबरअखेरीस

लोकमत न्यूज नेटवर्क
पुणे : सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठातर्फे येत्या जानेवारी - फेब्रुवारी २०२२मध्ये घेतल्या जाणाऱ्या परीक्षा कोणत्या पद्धतीने होणार याबाबतचा निर्णय घेण्यासाठी विद्यापीठाच्या चारही अधिष्ठात्यांची समिती स्थापन केली आहे. त्यामुळे विद्यापीठाच्या परीक्षा ऑनलाईन की ऑफलाईन होणार, हे डिसेंबर महिना अखेरीस स्पष्ट होणार आहे. परिणामी परीक्षेपूर्वी केवळ एक महिना आधी विद्यार्थ्यांना परीक्षा पद्धतीची माहिती समजणार आहे.

परीक्षा ऑफलाईन ही काळाची गरज

राज्याचे उच्च व तंत्र शिक्षणमंत्री उदय सामंत यांनी परीक्षा ऑफलाईन पद्धतीने घ्याव्यात, अशी राज्य शासनाची भूमिका असल्याचे असल्याचे स्पष्ट केले होते. तसेच परीक्षा या ऑफलाईन होणे ही काळाची गरज असल्याचे शिक्षणतज्ज्ञांकडूनही सांगितले जात आहे. परंतु, काही विद्यार्थी संघटनांनी ऑफलाईन पद्धतीने परीक्षा घेण्याची मागणी विद्यापीठाकडे केली आहे. त्यामुळे परीक्षा कोणत्या पद्धतीने होणार, याबाबत विद्यार्थ्यांमध्ये उत्सुकता आहे.

कोरोनामुळे विद्यापीठाने ऑनलाईन पद्धतीने परीक्षा घेतली. मात्र, गेल्या काही दिवसांपासून कोरोना परिस्थितीत सुधारणा झाली आहे. शाळा, महाविद्यालये कोरोनाविषयक नियमांचे पालन करून सुरळीतपणे सुरू झाली आहेत. परंतु, अनेक विद्यार्थ्यांना सध्या ऑनलाईन पद्धतीने मार्गदर्शन केले जात आहे. त्यामुळे परीक्षा कोणत्या पद्धतीने होणार, याबाबत विद्यार्थ्यांमध्ये संभ्रमाचे वातावरण आहे. विद्यापीठाच्या नुकत्याच झालेल्या परीक्षा मंडळाच्या बैठकीत (बीओई) विद्यापीठातर्फे घेतल्या जाणाऱ्या परीक्षा ऑनलाईन होणार की ऑफलाईन, याबाबतचा निर्णय होणे

Hello Pune
Page No. 1 Dec 20, 2021
Powered by: erelego.com

विद्यापीठाच्या परीक्षा कशा होणार ?

निर्णयासाठी समिती :
विद्यार्थी संभ्रमात

प्रभात वृत्तसेवा

पुणे, दि. १९ - सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठातर्फे सत्र परीक्षा येत्या फेब्रुवारीत होणार आहे. या परीक्षेची पद्धत ऑफलाईन की ऑनलाईन हे निश्चित करण्यासाठी विद्यापीठाने समिती नियुक्त केली आहे. तिचा अहवाल आठवडाभरात येणार असून, त्यानंतर परीक्षेची पद्धत ठरविण्यात येणार आहे. ही परीक्षा ऑफलाईन होण्याची चिन्हे आहेत.

विद्यापीठाची हिवाळी सत्राची परीक्षा अद्याप झालेली नाही. ऑफलाईन

निर्णय लवकर घ्या

परीक्षा पद्धत ठरवण्यात वेळ घालवून विद्यापीठ परीक्षा घेण्यास दिरंगाई करत असल्याची टीका विद्यार्थी संघटना करत आहेत. परीक्षा उशिरा झाल्याने पुढील शैक्षणिक सत्र आणि शैक्षणिक वर्ष उशिरा सुरू होऊन परीक्षा, निकाल जाहीर होण्यास उशीरच होईल. या सगळ्याचा परिणाम म्हणून विद्यार्थ्यांचे पुढील शैक्षणिक प्रवेश आणि नोकरीच्या संघोवर होणार आहे. त्यामुळे परीक्षा पद्धत लवकरच जाहीर करण्याची मागणी विद्यार्थ्यांमधून होत आहे.

परीक्षांच्या तुलनेत ऑनलाईन परीक्षांच्या निकालात वाढ झाल्याने ऑनलाईन परीक्षांच्या गुणवत्तेबाबत प्रश्नचिन्ह उपस्थित करण्यात येत आहे. एकीकडे महाविद्यालये सुरू झालेली असली, तरी ऑफलाईन परीक्षा घ्यायच्या झाल्यास अद्याप वसतिगृहे सुरू झालेली नसल्याने बाहेरगावी असलेल्या विद्यार्थ्यांच्या निवासाचा प्रश्न निर्माण होणार आहे. त्यामुळे परीक्षा ऑनलाईन

होणार की ऑफलाईन अशी संभ्रमाची स्थिती आहे.

या पार्श्वभूमीवर कुलगुरू डॉ. नितीन करमळकर यांनी परीक्षा पद्धत ठरवण्यासाठी समितीची नियुक्ती केली आहे. तर पारंपरिक पदवी-पदव्युत्तर पदवी अभ्यासक्रमांची परीक्षा फेब्रुवारीमध्ये घेण्याचे नियोजन आहे. दरम्यान, विद्यार्थी मात्र संभ्रमात सापडले आहेत.

प्रभात Mon, 20 December 2021
https://epaper.eprabhat.net/c/65077798

लोकमत

शैक्षणिक संस्थांना स्वायत्तता परत द्यावी

लोकमत न्यूज नेटवर्क

पुणे : राज्यात स्थापन केलेल्या शैक्षणिक संस्थांना कायदानुसार पूर्ण स्वायत्तता दिली असली तरी काही वर्षांपासून संस्थेच्या कामात राजकीय हस्तक्षेप वाढला आहे. त्यामुळेच स्वायत्ततेवर घाला घातल्याची भावना अधिकाऱ्यांकडून नाव न सांगण्याच्या अटीवर व्यक्त केली जात आहे.

सर्वच शैक्षणिक संस्थांमध्ये राजकीय हस्तक्षेप वाढला आहे. आपल्याला हव्या असणाऱ्या अधिकाऱ्यांची बदली करणे, संबंधित व्यक्तीकडे प्रमाणापेक्षा जास्त अधिकार देणे हे परीक्षा परिषदेत झालेल्या गैरकारभारामुळे समोर आले.

परीक्षेसारख्या गंभीर विषय हाताळणाऱ्या संस्थेवर एकही पूर्णवेळ वरिष्ठ अधिकारी का दिला जात नाही. परीक्षा घेण्यासाठी निवडलेल्या एजन्सीची निवड थेट शासनाकडून का केली जाते, असे प्रश्न निर्माण होतात.

शासनाने २०१७ मध्ये जी. ए. सॉफ्टवेअरची निवड केली. करार संपल्यानंतर विनर या एजन्सीकडे जबाबदारी देण्यात आली. या एजन्सीची निवड सुद्धा शासनाकडूनच करण्यात आली. मागील अनुभव लक्षात घेता पुढील परीक्षा गोंधळाशिवाय व्हाव्यात. एवढीच अपेक्षा परीक्षार्थी व्यक्त करत आहेत.

Hello Pune

Page No. 3 Dec 21, 2021
Powered by: erelego.com

दहावी, बारावीच्या परीक्षांचे वेळापत्रक आज संकेतस्थळावर

वेळापत्रक पाहण्यासाठी
www.mahahsscboard.in
या संकेतस्थळाला भेट द्या

प्रभात वृत्तसेवा

पुणे, दि. २० - महाराष्ट्र राज्य माध्यमिक व उच्च माध्यमिक शिक्षण मंडळाच्या वतीने झपाटो दहावी, बारावीच्या परीक्षांचे संकेतस्थळ वेळापत्रक मंगळवारी (दि. २१) राज्य मंडळाच्या अधिकृत संकेतस्थळावर उपलब्ध करून देण्यात येणार आहे.

राज्यात पुणे, नागपूर, औरंगाबाद, मुंबई, कोल्हापूर, अमरावती, नाशिक, लातूर

कोकण या नऊ विभागीय मंडळामार्फत दहावी, बारावीच्या परीक्षा एकाच वेळी घेण्यात येणार आहेत. बारावीची परीक्षा ४ मार्च ते ३० मार्च या कालावधीत होणार आहे. दहावीची परीक्षा १५ मार्च ते ४ एप्रिल या कालावधीत होणार आहे. परीक्षेपूर्वी माध्यमिक शाळा, उच्च माध्यमिक शाळा, कनिष्ठ महाविद्यालय यांच्याकडे छापील स्वस्वात देण्यात येणारे वेळापत्रक अंतिम असणार आहे.

अन्य संकेतस्थळावरील किंवा अन्य यंत्रणेचे छापील देणे तसेच व्हॉट्सअप किंवा तत्सम माध्यमातून प्रसारित झालेले वेळापत्रक ग्राह्य धरू नये, असे राज्य मंडळाचे सचिव डॉ. अशोक भोसले यांनी स्पष्ट केले आहे. प्रात्यक्षिक परीक्षा, श्रेणी, तोंडी परीक्षा व अन्य विषयांचे वेळापत्रक स्वतंत्रपणे परीक्षेपूर्वी मंडळामार्फत शाळा, कनिष्ठ महाविद्यालयांना कळविण्यात येणार आहे, असे या सूचनेत म्हटले आहे.

प्रभात Tue, 21 December 2021
https://epaper.eprabhat.net/c/650893072

News Paper Clippings During December 2021

Section: Education

पुढारी

MY पुणे

मंगळवार, २१ डिसेंबर २०२१

माणेश खळदकर

पुणे : ऑनलाइन झालेले शिक्षण पुन्हा एकदा ऑफलाइन झाले, प्राथमिकच्या शाळांमध्ये तब्बल पावणेदोन वर्षांनंतर किलबिलाट सुरू झाला. दहावी-बारावीच्या परीक्षा ऑफलाइन घेण्याचे निश्चित झाले. उच्च व तंत्रशिक्षणाच्या परीक्षा ऑफलाइन होण्याच्या मार्गावर आहेत. शाळाबाह्य विद्यार्थ्यांना शोधण्यासाठी अॅपची निर्मिती करण्यात आली, तर मराठी शाळांना ऊर्जितावरचा देण्यासाठी मराठीसक्ती करण्यात आली. त्यामुळे वर्षाच्या सुरुवातीला कोरोनामुळे शिक्षणाचा रुतलेला गाडा आता सुरळीत होत असल्याचे आशादायक चित्र आहे.

राज्य
मार्च २०२० मध्ये कोरोनाच्या सिराक्यानेतर शाळा बंद करण्यात आल्या. त्यानंतर सुरुवात-ऑक्टोबरमध्ये काही काळा शाळा सुरू झाल्या. मात्र, नंतर २०२१ या नवीन वर्षात पुन्हा कोरोनाचा सिराक्या झाला. त्यामुळे प्रथम प्राथमिक आणि माध्यमिक शाळा बंद करण्यात आल्या. त्यानंतर महाविद्यालयांना टाळे लावले लागले. विद्यार्थ्यांना अभ्यासक्रम पूर्ण झाला असताना देखील परीक्षा रद्द करण्यात आल्या. तर दहावी-बारावीच्या परीक्षा रद्द करण्याची वेळ आली. महाविद्यालयांच्या परीक्षा बहुसंख्यी ऑनलाइन घेण्यात आल्या. परिणामी, विद्यार्थ्यांचे मुल्यांकन करणे अडचणीचे ठरले आणि

शिकण्यासाठी 'मोकळे आकाश'
ऑनलाइन शिक्षणामुळे केवळ चार मिनीट्या आता शिकण्यापेक्षा हळ्या त्या वातावरणात शिकण्याची संधी उपलब्ध होणार आहे. जगाच्या कोणत्याही कोपऱ्यात ऑनलाइन शिक्षण पोहचत असल्यामुळे शिकणाऱ्यांसाठी देशभरात विविधता आणणारे शिकण्याची संधी प्राप्त होणार आहे. यातून राज्य शासनाने ऑनलाइन विद्यापीठ सुरू करण्यासाठी समिती घटित केली.

नवे धोरण लवकरच
१९६६ मध्ये कोटारी आयोगाने शिक्षणावर एकूण राष्ट्रीय अर्थव्यवस्था (बीडीपी) किमान ६ टोके खर्च करावा, अशी शिफारस केली होती. पंतु, त्याची अंमलबजावणी अद्याप होऊ शकली नाही. नवीन शैक्षणिक धोरणाच्या शिक्षणावर ६ टोके खर्च करावा, असे आवक्री मंत्रालय आहे. मार्गदर्शक ३८ वर्षात शिक्षणाची सुधार सुधार, पदवीप्राप्तकांच्या इतकी कोटाले सगळे, शिक्षणामध्ये पाठ्यपत्रे उच्च, शिक्षकांच्या योग्य मुल्यांमनाची प्रक्रिया सगळे, या सर्व बाबींचा नवीन शैक्षणिक धोरण आपला विचार करून प्रत्येक घटकचा योग्य विचार करण्यात आला आहे. या नवीन शैक्षणिक धोरणाची अंमलबजावणी २०२२ पासून सुरू होणार असल्याची माहिती शिक्षणमंत्रालयाने दिली आहे.

शिक्षणाचा गाडा रुळावर!

‘एआयएमएल’ शाखा उदयास
अभियांत्रिकीच्या सर्व शाखांमध्ये कृत्रिम बुद्धिमत्ता, मशीन लॅंग्वेज, साबर सिम्युलॅटरी, बिग डेटाचा वापर मोठ्या प्रमाणात वाढला आहे. या सर्व अभ्यासक्रमांच्या माध्यमातून एआयएमएल (एडिटिंग, अनालिटिक्स, मॅशिन लॅंग्वेज) नावाची शाखा उदयास आली आहे. तर माऊटर ऑफ बिजनेस अॅडमिनिस्ट्रेशन अर्थात एमबीए हा अभ्यासक्रम एकाच, मार्केटिंग, फायनान्स, ऑपरेशन आदी शाखांमार्फत मर्यादित होता. पंतु, यामध्ये आता नवीनवर्गा अभ्यासक्रमांची भर पडली असून मेगा क्षेत्र, संगणक, रसायन, सेती, ऑलॅगिक कॅम्पस, डिजिटल पॅरिफॉर्मिटी संबंधित नवनवीन शाखा उदयास आल्या आहेत.

पायाभूत सुविधांकडे दुर्लक्ष
पुण्याच्या अर्थव्यवस्थेचा विचार केला तर पुण्याच्या अर्थव्यवस्थेत शिक्षण क्षेत्राचे अत्यंत महत्त्व आहे. दरवर्षी शैक्षणिकदृष्ट्या, पायाभूत अभ्यासक्रम शिकण्याची संधी, पांगल्या दर्जावर वसतिगृहांची बांधणी, जगात मागणी असलेल्या तंत्रज्ञानासाठी आवश्यक मसितीची उल्लेख आदी पायाभूत सुविधांचा विकास होणे गरजेचे आहे. पंतु, कोरोनामुळे आर्थिक अडथळ्यामुळे २०२१ मध्ये पायाभूत सुविधांचा खर्च झाला नसल्याचे दिसून येत आहे.

- ऑनलाइन आणि ऑफलाइन दोन्ही पद्धतीने शिक्षण सुरू
- तब्बल पावणेदोन वर्षांनंतर प्राथमिक शाळांमध्ये किलबिलाट
- दहावी-बारावी परीक्षा ऑफलाइन पद्धतीने घेण्याकडे वाटचाल
- उच्च व तंत्रशिक्षणाच्या परीक्षा ऑफलाइन होण्याच्या मार्गावर

काय होता अजेंडा?

- तंत्रशिक्षण संस्थांना उद्योगजगताशी जोडणे
- ऑनलाइन शिक्षणाचा विस्तार
- माणगी असणारे अभ्यासक्रम सुरू करण्याचे आव्हान
- मराठी शाळांना ऊर्जितावरचा देणे
- शाळाबाह्य मुलांसाठी कायमस्वरूपी तोडगा काढणे
- नवीन शैक्षणिक धोरणाची अंमलबजावणी करणे
- शिक्षण क्षेत्रात पायाभूत सुविधांचा विकास
- शाळा, महाविद्यालये तत्काळ सुरू करण्याचे आव्हान

माफक शुल्कात रोजगाराभिमुख अभ्यासक्रम
जेम्स ज्वेलरी, हॉस्पिटल मॅनेजमेंट यांसारखे अनेक रोजगाराभिमुख अभ्यासक्रम माफक शुल्कात सुरू केले आहेत. यातून पारंपरिक अभ्यासापेक्षा विद्यार्थ्यांना आता उद्योगधंद्यांमध्ये आवश्यक थेट कौशल्यपूर्ण शिक्षण देण्यात येत असल्याचे स्पष्ट झाले आहे.

मायमराठी सक्तीची
मराठीपेक्षा इंग्रजीसह अन्य भाषांचे वर्षभर वाढत असल्यामुळे मराठी शाळांना ऊर्जितावरचा देण्याची गरज निर्माण झाली होती. त्या पाठ्यपुर्णवर राज्यात पहिली ते दहावीच्या सर्व व्यवस्थापनाच्या व सर्व परीक्षा मंडळाच्या शाळांमध्ये मराठी भाषेचे सक्तीचे अध्यापन आणि अध्ययन शैक्षणिक वर्ष सन २०२०-२१ पासून सुरू करण्यात आले आहे. २०२५ सालापर्यंत प्रत्येक वर्गात मराठी भाषा शिकवणे बंधनकारक करण्यात आले. शासनाच्या या निर्णयाला इंग्रजी शाळांनीदेखील सकारात्मक प्रतिसाद दिला आहे.

शाळाबाह्य मुलांसाठी बालरक्षक अॅपचा तोडगा...
तीन ते आठ वर्षांच्यातील शालाबाह्य विद्यार्थ्यांचा शोध घेऊन त्यांना शिक्षणाच्या मूळ प्रवाहात आणण्यासाठी राज्यात यंदा पहिल्यांदाच बालरक्षक अॅपच्याद्वारे सर्वेक्षण करण्यात येणार आहे. त्यासाठीचा पायलट प्रोजेक्ट नंदुरबारमधील धाडगाव, अहमदनगरमधील राहाता, बीडमधील शिरूर कासार, कोल्हापूरमधील कागल, चंद्रपूरमधील भद्रावती तालुक्यात राबविला जाणार आहे. प्राथमिक शाळा सुरू झाल्यानंतर लगेच या उपक्रमाला सुरुवात होणार आहे. त्यानंतर त्यातील तंत्रिक त्रुटी दूर करून हा प्रकल्प संपूर्ण राज्यात राबविला जाणार आहे. त्यामुळे शाळाबाह्य विद्यार्थी शोधण्यावर कायमचा तोडगा निघाल्याचे चित्र दिसून येत आहे.

प्रत्यक्षात काय झाले?

- पुणे विद्यापीठात रोजगाराभिमुख अभ्यासक्रम माफक शुल्कात उपलब्ध
- ऑनलाइन विद्यापीठ सुरू करण्याकडे वाटचाल
- विद्यार्थ्यांची मागणी असणारे अभ्यासक्रम सुरू झाले
- मराठी शाळांना ऊर्जितावरचा देण्यासाठी मराठी भाषा सक्ती
- शाळाबाह्य मुले शोधण्यासाठी अॅप विकसित
- नवीन शैक्षणिक धोरणाची अंमलबजावणी नवीन वर्षात होणार
- शिक्षण क्षेत्रात पायाभूत सुविधांचा विकास
- शाळा, महाविद्यालये ऑफलाइन सुरू

My Pune Edition
Dec-21, 2021 Page No. 1
news@pune.puneindia.co.in

News Paper Clippings During December 2021

Section: Education

विद्यापीठांचे राजकीय अड्डे बनवण्याचा घाट

प्र-कुलपतीपदी उच्च शिक्षणमंत्री यांच्या नियुक्तीवर आक्षेप

प्रभात वृत्तसेवा

व्यवस्थापन परिषद सदस्य पांडे यांचा आरोप

पुणे, दि. २० - राज्यातील विद्यापीठांच्या प्र-कुलपतीपदी उच्च शिक्षणमंत्री यांना नियुक्त करावी, ही शिफारस म्हणजे विद्यापीठांचे राजकीय अड्डे बनवण्याचा राज्य सरकारचा घाट आहे. सरकारद्वारे विद्यापीठांच्या स्वायत्ततेवर घाला घालण्याचा हा निर्णय असून, तो त्वरित मागे घ्यावा, अशी मागणी सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठाच्या व्यवस्थापन परिषद सदस्य राजेश पांडे यांनी केली आहे.

सरकारने शैक्षणिक क्षेत्राला एक प्रकारे सुरूंग लावणारा, शिक्षण व्यवस्था सत्ताधारी राजकीय पक्षांच्या दावणीला बांधणारा काळा निर्णय मंत्रिमंडळाच्या बैठकीत घेतला. महाराष्ट्रातील मूल्याधिष्ठित उच्च शिक्षण नेस्तनाबूत करून शिक्षणाला राजकीय क्षेत्राच्या दावणीला बांधणारा निर्णय आहे. त्यामुळे विद्यार्थ्यांचे भवितव्य अंधकारमय होईल, यात काही शंकाच नाही. नवीन शैक्षणिक

धोरणाच्या अंमलबजावणीबाबत कुठलीही ठोस भूमिका राज्य शासनाकडून घेण्यात येत नाही. याउलट स्वतःच्या मंत्र्यांचीच प्र-कुलपती म्हणून नियुक्ती करण्याचा निर्णय म्हणजे शिक्षण व्यवस्थेत राजकीय हस्तक्षेप अधिक दृढ करण्याचा प्रयत्न होत आहे. हा शैक्षणिकदृष्ट्या गंभीर बाब आहे, याकडे पांडे यांनी लक्ष वेधले. विद्यापीठातील व्यवस्थापन परिषदेवर राज्यपालांचा प्रतिनिधी

म्हणून व्यक्तीची निवड करताना राज्य शासनाच्या शिफारसीनुसार होईल. त्याद्वारे विद्यापीठ व्यवस्था स्वतःच्या ताब्यात घेण्याचा प्रयत्न राज्य सरकारकडून होत आहे. त्यामुळे शैक्षणिक क्षेत्रातील तज्ज्ञ व्यक्तीची निवड न करता शिक्षण क्षेत्राशी कसलाही संबंध नाही, अशा व्यक्तींची निवड करण्यात येईल. या विरोधात राज्यातील शैक्षणिक क्षेत्रात काम करणाऱ्या सर्व घटकानी आवाज उठवण्याची गरज असल्याचे पांडे यांनी नमूद केले.

प्रभात

Tue, 21 December 2021

<https://epaper.eprabhat.net/c/65096738>

लोकमत

कुलगुरूंच्या नेमणुका करणारे मंत्री कोण ?

कुलगुरू नियुक्तीचे सर्व अधिकार सरकारने स्वतः हाती घेतले, कारण काय? - तर वर्तमान राज्यपालांचे मंत्रिमंडळाशी भांडण! यात भविष्याचा विचार शून्य!!

विद्यापीठाच्या कुलगुरू नियुक्तीसंदर्भात एक आत्मघातकी, ह्यास्यास्पद निर्णय सरकारने नुकताच घेतला. या निर्णयानुसार आता कुलगुरू नियुक्तीचे सर्व अधिकार सरकारने स्वतःकडे घेतले.

राज्यपालांना त्यावर फक्त शिफारस करायचे आहे. आणखी एक विनोद म्हणजे प्र. कुलपती हे नवे पद निर्माण करण्यात आले अन् ते शिक्षणमंत्र्यांना बहाल करण्यात आले आहे. हा विद्यापीठाच्या कार्यात सरळसरळ राजकीय हस्तक्षेप आहे.

यापूर्वीच्या विद्यापीठ कायद्याप्रमाणे एक शोध समिती राज्यपाल नेमून असत. बहुतांशी निवृत्त न्यायाधीश किंवा तत्सम तज्ज्ञ व्यक्ती अध्यक्ष असे. विद्यापीठाच्या अधिसभेद्वारे एक तज्ज्ञ निवडला जात असे. तिसरा प्रतिनिधी सरकारचा. ते प्रमुख सचिव किंवा शिक्षण सचिव असत. सरकारची शिफारस फक्त या प्रतिनिधीच्या माध्यमातूनच केली जाऊ शकत असे. ही शोध समिती आलेल्या अर्जातून योग्यतेनुसार, साधारण वीस जणांच्या मुलाखती घेऊन पाच नावे राज्यपाल महोदयांकडे पाठवीत असे. राज्यपाल एकाची अंतिम निवड करीत.

आता नव्या निर्णयप्रमाणे ही सर्व प्रक्रिया सरकारी यंत्रणेद्वारे होणार. त्यात शिक्षण मंत्री, मुख्यमंत्री, त्यांचे पक्ष प्रमुख (हाय कमांड) यांचा पुरेपूर हस्तक्षेप असणार. म्हणजे पारदर्शकता नसणार! आपण आतापर्यंत राजकीय संदर्भात 'उमेदवाराचा घोडेबाजार' हा शब्दप्रयोग ऐकत होतो. आता कुलगुरूपदासाठीदेखील अशीच बोली लागणार की काय अशी भीती वाटते!

विद्यापीठातील राजकीय हस्तक्षेप आपल्याकडे नवा नाही. सरकार कुठल्याही पक्षाचे असो, असा हस्तक्षेप ही परंपराच झाली आहे. ज्या संस्था केंद्र सरकारच्या असल्यारीत येतात तिथेही (काही सन्माननीय अपवाद वगळता) पक्षाशी निष्ठा किंवा कुणाशी जवळीक या निकषावरच कुलगुरू निवडले जातात की काय, अशी शंका येते. ते पात्र असतात; पण त्यांच्या पक्षाही चांगले उमेदवार मागे पडतात. ज्या शिक्षणमंत्र्यांच्या पदवीबद्दलच वाद असतो, ती व्यक्ती केवळ शिक्षणमंत्री आहे म्हणून आयआयटीसारख्या उच्च शिक्षण संस्थेच्या डायरेक्टर निवड समितीची अध्यक्ष असत! याच्या सारखा विनोद, विरोधाभास नाही!

ज्या राज्यात मी गेली तीन दशके प्राध्यापक म्हणून कार्यरत आहे, त्या तेलंगणात कोरोना काळात दोन वर्षे दहा-बारा विद्यापीठात कुलगुरूच नव्हते. काही महिन्यांपूर्वी सरकारने अखेर नियुक्ती केल्या. ते वृत्त प्रसिद्ध झाले तेव्हा सर्व वृत्तपत्रांत कुलगुरूंच्या नावासमोर कसात त्यांच्या जातीचा उल्लेख होता! कुलगुरू पदासाठी निवड होताना संबंधित व्यक्तीची जात महत्त्वाची की शैक्षणिक पात्रता, संशोधक म्हणून गुणवत्ता?

शिक्षणमंत्र्यांना प्रकुलपतीचा दर्जा देणे या निर्णयावर हसावे की रडावे हेच समजत नाही. मंत्री, आमदार यांच्यासाठी शैक्षणिक पात्रता नसते. हे लक्षात घेता पुढेमागे कदाचित शालांत परीक्षाही उत्तीर्ण न झालेले प्रकुलपती आपल्या नाशिबी येऊ शकतात! अर्थात, शिक्षणाचा अन् व्यवस्थापकीय निर्णय क्षमतेचा काही संबंध नसतो असा

युक्तिवाद केला जाऊ शकतो. तो काही अंशी खराही आहे. नॉन मॅट्रिक असलेले मुख्यमंत्री वसंतदादा पाटील यांनीच महाराष्ट्रात खाजगी इंजिनिअरिंग कॉलेजची पायाभरणी केली. हे अर्थातच कौतुकस्पद; पण या खाजगीकरणच्या संकल्पनेचे हळूहळू कसे व्यापारीकरण झाले हे आपण वद्योक्त आहोत. आता बहुतेक खाजगी शिक्षण संस्थांवर आमदार, खासदारांचेच नियंत्रण आहे. या शिक्षण संस्थांची (काही अपवाद सोडल्यास) दैन्यावस्था लपून राहिलेली नाही. भव्य कॅम्पस, टोलेजंग इमारती असा दिखावा; पण गुणवत्तेच्या बाबतीत आनंदी आनंद. फक्त संख्यावाढ झाली; पण त्याच प्रमाणात गुणवत्ता मात्र घसरली.

अर्थात सर्वच सरकार, सर्वच मंत्री, राज्यपाल असे चुकीचे निर्णय घेतात असे मुळीच म्हणायचे नाही. राजकीय हस्तक्षेप न करणारे मंत्री, मुख्यमंत्री किंवा शिफारसीना न जुमानता केवळ गुणवत्तेच्या आधारावर कुलगुरूंच्या नियुक्ती करणारे राज्यपाल मी अनुभवले आहेत. देशात अशी मोजकी चांगली माणसे, अधिकारी, शासनकर्ते आहेत म्हणूनच कदाचित गाडा पुढे चालला आहे. एरवी आपण फक्त सावळा गोंधळच अनुभवला असता.

कुलगुरूंकडे फार मोठी शैक्षणिक जबाबदारी असते. एका उमलत्या पिढीवर उचित संस्कार व्हावेत, त्यांच्यात ज्ञानसाधनेचे, कोशल्य प्रणालीचे, आधुनिक विज्ञान

तंत्रज्ञानाचे बीज रुजावे, ते फुलावे-फळावे हे त्या काटेरी सिंहासनावर बसणाऱ्याला वघायचे असते. भविष्याच्या गरजा लक्षात घेऊन अभ्यासक्रमात सातत्याने बदल करणे, विद्यार्थ्यांचे पारदर्शी उचित मूल्यमापन करणे, सुज्ञान सुविधा नागरिक घडविणे, प्राध्यापकांना आधुनिक संशोधनासाठी प्रवृत्त करणे हे काम कुलगुरूंना करायचे असते. त्यामुळे या पदासाठी नियुक्ती करताना पात्रतेचे निकष कठोरच असायला हवेत.

परदेशातील विद्यापीठात सरकारची लुब्ध नसते. मागे हार्वर्ड विद्यापीठात एका कार्यशाळेसाठी आम्ही गेलो असताना जगातील पहिल्या तीन विद्यापीठांत असलेल्या या संस्थेची कार्यपद्धती अनुभवली. या विद्यापीठांना संपूर्ण स्वातंत्र्य आहे. चान्सेलरपासून विद्यार्थ्यांच्या निवडीपर्यंत कुणी लाखो-करोडोची देणगी दिली तरी त्याचा कुठेही हस्तक्षेप खपकून घेतला जात नाही! याला म्हणतात स्वायत्तता! विद्यापीठ प्रमुखाची नियुक्ती ही कठोर निकषांद्वारे आंतरराष्ट्रीय तज्ज्ञ समितीद्वारे दोन-तीन चाळण्या लावून केली जाते.

आपल्यालादेखील उच्च शिक्षणाचा दर्जा सुधारवा आहे वाटत असेल तर, राजकारणी हस्तक्षेप पूर्ण थांबला पाहिजे. कुलगुरूची निवड कठोर निकषांद्वारे राष्ट्रीय स्तरावरील तज्ज्ञ समितीतर्फे पारदर्शी पद्धतीनेच झाली पाहिजे. नंतर विद्यापीठाचे, कुलगुरूंच्या कार्यक्षमतेचे अकॅडमिक ऑडिट झाले पाहिजे. जे कार्यक्षम नसतील त्यांना हटविले पाहिजे. कार्यक्षम व्यक्तीला मुदतवाढदेखील मिळाली पाहिजे.

सध्याच्या निर्णयात फक्त वर्तमानाचा म्हणजे मंत्रिमंडळ विरुद्ध राज्यपाल यांच्या भांडणाचाच विचार आहे, भविष्याचा नाही. हे सर्व निर्णय सरकारी हस्तक्षेपाशिवाय, पक्षीय राजकारणाविना झाले पाहिजेत, तरच जागतिक स्तरावर आपल्या विद्यापीठांचे मानांकन वाढेल. हा असला विवेक निर्णय सरकारने अमलात आणला, तर काही खरे नाही.

vijaypande@yahoo.com

News Paper Clippings During December 2021

Section: Education

दहावी, बारावी परीक्षेत वेळेची सवलत

पुणे : पुढारी वृत्तसेवा

कोरोनामुळे विद्यार्थ्यांचा लिखाणाचा सराव नसल्याचे लक्षात घेऊन त्यांना परीक्षेच्या वेळेत सवलत देण्यात आली आहे. ८० गुणांच्या पेपरसाठी विद्यार्थ्यांना ३० मिनिटे तर ६० गुणांच्या पेपरसाठी १५ मिनिटांची सवलत देण्यात आली आहे. राज्य मंडळाने यापूर्वी परीक्षेचा कालावधी जाहीर केला होता. मंगळवारी कोणता पेपर कधी होणार आहे याचे सविस्तर वेळापत्रक जाहीर केले आहे.

राज्य मंडळाची बारावीची लेखी परीक्षा ४ मार्च ते ७ एप्रिल २०२२ या दरम्यान होणार आहे. तर दहावीची परीक्षा १५ मार्च ते १८ एप्रिल २०२२ या कालावधीत होणार आहे. कोरोनामुळे गेल्यावर्षी परीक्षा झाल्या नाहीत. विद्यार्थ्यांचा लिखाणाचा सराव नसल्याने विद्यार्थ्यांना पेपर लिहितांना हात दुखणे, अवघडणे, बोट दुखणे अशा समस्यांना सामोरे जावे लागण्याची शक्यता आहे. त्यामुळे विद्यार्थ्यांना होणारा त्रास लक्षात घेऊन राज्य मंडळाकडून जाहीर करण्यात आलेल्या वेळापत्रकानुसार दहावी व बारावीच्या पेपरवेळी विद्यार्थ्यांना वेळेत सवलत देण्यात आली आहे.

दहावीच्या ८० गुणांचा पेपर असलेल्या विषयांसाठी साडेतीन तास तर गणित, विज्ञान, समाजशास्त्र यासारख्या विषयांसाठी सव्वादोन तास देण्यात आले आहेत. म्हणजेच प्रथम, द्वितीय व तृतीय भाषेसाठी ३० मिनिटे तर गणित, विज्ञान, समाजिक शास्त्रे या विषयांसाठी १५ मिनिटे अतिरिक्त देण्यात आली आहेत. त्याचप्रमाणे बारावीच्या विद्यार्थ्यांनाही भाषेसाठी ३० मिनिटांची तसेच व्यावसायिक द्विलक्षी अभ्यासक्रमांचे विषय आणि अन्य विषयांसाठी १५ मिनिटे अतिरिक्त देण्यात आली आहेत.

मंडळाने <https://www.mahasscboard.in> यावर वेळापत्रक अपलोड करण्यात आले असून परीक्षेपूर्वी शाळांकडे देण्यात येणारे छापील वेळापत्रक अंतिम असणार आहे. त्या वेळापत्रकावरून खात्री करून विद्यार्थ्यांनी परीक्षेसाठी उपस्थित राहावे, असेही शिक्षण विभागाने स्पष्ट केले आहे.

लिखाणाचा
सराव नसल्याने
१५ ते ३०
मिनिटे अधिक
मिळणार

दहावीचे पेपर असे असणार

- १५ मार्च - प्रथम भाषा (मराठी, हिंदी, उर्दू, गुजराती व इतर प्रथम भाषा)
- १६ मार्च - द्वितीय वा तृतीय भाषा
- १९ मार्च - इंग्रजी
- २१ मार्च - हिंदी (द्वितीय किंवा तृतीय भाषा)
- २२ मार्च - संस्कृत, उर्दू, गुजराती व इतर द्वितीय वा तृतीय विषय (द्वितीय वा तृतीय भाषा)
- २४ मार्च - गणित भाग १
- २६ मार्च - गणित भाग २
- २८ मार्च - विज्ञान आणि तंत्रज्ञान भाग १
- ३० मार्च - विज्ञान आणि तंत्रज्ञान भाग २
- १ एप्रिल - सामाजिक शास्त्र पेपर १
- ४ एप्रिल - सामाजिक शास्त्र पेपर २

बारावीचे पेपर असे असणार

- ४ मार्च - इंग्रजी
- ५ मार्च - हिंदी
- ७ मार्च - मराठी, गुजराती, कन्नड, तामिळ तेलुगू इ.
- ८ मार्च - संस्कृत
- ९ मार्च - वाणिज्य संघटन व व्यवस्थापन
- १० मार्च - भौतिकशास्त्र, तर्कशास्त्र
- ११ मार्च - चिटणीसाची कार्यपद्धती, गृहव्यवस्थापन
- १२ मार्च - रसायनशास्त्र
- १४ मार्च - गणित आणि संख्याशास्त्र
- १५ मार्च - बालविकास, कृषी विज्ञान आणि तंत्रज्ञान, पशुविज्ञान आणि तंत्रज्ञान
- १६ मार्च - सहकार
- १७ मार्च - जीवशास्त्र, भारतीय संगीताचा इतिहास व विकास
- १९ मार्च - भूशास्त्र, अर्थशास्त्र
- २१ मार्च - वखशास्त्र, पुस्तकपालन आणि लेखाकर्म
- २२ मार्च - अन्नविज्ञान आणि तंत्रज्ञान, तत्त्वज्ञान, कलेचा इतिहास व रसग्रहण

News Paper Clippings During December 2021

Section: Education

सुरक्षा रक्षकांकडून घर पाठवणी

लोकसत्ता प्रतिनिधी

पुणे : शिक्षकेतर कर्मचाऱ्यांचा संप सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठात सुरू झालेला असताना विद्यापीठातील प्राध्यापकांची सुरक्षा रक्षकांकडून घर पाठवणी करण्यात आल्याचे समोर आले आहे. शैक्षणिक विभाग उघडून न देता प्राध्यापकांना तुम्ही घरी जा असे सांगण्यात आल्याने काही प्राध्यापकांना घरी परत जावे लागले. राज्यातील अकृषी विद्यापीठे आणि वरिष्ठ महाविद्यालयातील शिक्षकेतर कर्मचाऱ्यांना सातवा वेतन आयोगाची ५८ महिन्यांची थकबाकी अदा करावी, अकृषी विद्यापीठातील पदांना सातवा वेतन आयोग लागू करावा, सातव्या वेतन आयोगाच्या शिफारशीनुसार दहा-वीस आणि तीस वर्षांच्या सेवेनंतर तीन लाभांची सुधारित योजना लागू करावी अदी प्रलंबित मागण्याबाबत शासनाकडून कार्यवाही करण्यात येत नसल्याने विद्यापीठातील शिक्षकेतर कर्मचाऱ्यांनी संप सुरू केला आहे. त्यामुळे विद्यापीठातील प्रशासकीय कामकाजावर परिणाम झाला आहे. दरम्यान, बुधवारी विद्यापीठातील

शिक्षकेतर कर्मचाऱ्यांच्या संपामुळे काही अडचणी निर्माण झाल्या आहेत. मात्र शिक्षकांना अध्यापनामध्ये किंवा त्यांच्या कामकाजात व्यत्यय येणार नाही या बाबतची व्यवस्था केलेली आहे.

- डॉ. एन. एस. उमराणी,

प्र कुलगुरु, सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठ

प्राध्यापकांना सुरक्षा रक्षकांकडून घरी जाण्यास सांगण्यात आल्याची माहिती काही प्राध्यापकांनी दिली. सुरक्षा रक्षकाने शिट्टी मारत येऊन काम बंद करून घरी जाण्यास सांगितले.

अधिसभा सदस्याने काम बंद करण्यास सांगितल्याचे त्या सुरक्षा रक्षकाचे म्हणणे होते. त्यामुळे काही प्राध्यापकांनी घरी निघून गेले. तर काही प्राध्यापकांनी काम सुरूच ठेवले. काही विभागांमध्ये पुढील दार बंद ठेवून काम करण्यात आले. विद्यापीठात आयोजित केलेल्या काही पूर्व शैक्षणिक कार्यक्रमांनाही अडचणी निर्माण झाल्याचे काही प्राध्यापकांनी नमूद केले. 'मंगळवारी आमच्या शिक्षणशास्त्र विभागातील प्राध्यापकांना चावी न मिळाल्याने घरी जावे लागले. तसेच शैक्षणिक विभागातील प्राध्यापकांना सुरक्षा रक्षकांकडून काम बंद करण्यास सांगितले जाणे चुकीचे आहे. तसेच विभाग उघडले न जाणेही अयोग्य आहे. शैक्षणिक कामांवर विपरीत परिणाम होणे योग्य नाही. करोनाचा प्रादुर्भाव सुरू असताना अभ्यासक्रम पूर्ण करण्याची जबाबदारी प्राध्यापकांवर आहे याचा विचार केला गेला. पहिले शिक्षकेतर कर्मचाऱ्यांच्या संपाला विरोध नाही, असे सावित्रीबाई फुले शिक्षक संघटनेच्या अध्यक्षा डॉ. गीता शिंदे यांनी सांगितले.

मुदतीनंतरच्या अर्जासाठी विलंब शुल्क नाही

पुणे/मुंबई, दि. २३ - इयत्ता

दहावी व बारावीच्या परीक्षांसाठी अर्ज करताना विद्यार्थ्यांना

मुदतीनंतर अर्ज भरल्यास विलंब शुल्क भरावी लागत होती. मात्र, सध्याची आबहानात्मक परिस्थिती पाहता यावर्षी मुदतीनंतर अर्ज भरणाऱ्या विद्यार्थ्यांना विलंब फी अकारण्यात येणार नसल्याची माहिती शालेय शिक्षण मंत्री वर्षा गायकवाड यांनी दिली.

राज्य शिक्षण मंडळातर्फे फेब्रुवारी मासामध्ये होणाऱ्या दहावी व बारावी परीक्षांचे अर्ज भरण्याची प्रक्रिया सुरू आहे. यामध्ये

शालेय शिक्षण मंत्री वर्षा गायकवाड यांची माहिती

तांत्रिकदृष्ट्या येत असलेल्या अडचणी पाहता शिक्षण विभागाने निर्णय घ्यावा, अशी लक्षवेधी सूचना विधान परिषद सदस्य विलास पोतनीस यांनी सभागृहात मांडली. सर्वश्री सदस्य अभिजित वंजारी, अनिल तटकरे यांनीही या चर्चेत सहभाग घेतला.

वर्षा गायकवाड म्हणाल्या, कुठलेही विलंब शुल्क न भरता दहावी व बारावीच्या विद्यार्थ्यांना बोर्डाच्या लेखी परीक्षा सुरू होण्याच्या आगोदरच्या दिवसापर्यंत

परीक्षासाठीचे ऑनलाईन अर्ज भरण्याची मुभा दिली आहे. तांत्रिक बाबींमुळे कोणताही विद्यार्थी परीक्षापासून वंचित राहणार नाही, याची काळजी घेतली जाईल. काही गावांमध्ये इंटरनेटची सुविधा नसल्यामुळे परीक्षा अर्ज भरण्यात अडचणी येत असल्याच्या तक्रारी आहेत. आतापर्यंत दहावीचे १४ लाख ३१ हजार, तर बारावीचे १५ लाख ५६ हजार अर्ज प्राप्त झाले आहेत. शाळेच्या संपर्कात नसलेल्या विद्यार्थ्यांना संपर्क करून परीक्षा फॉर्म परत घेण्याबाबत सर्व शाळा, कॉलेजांना कळवण्यात येईल यासंदर्भात जाहीर प्रसिद्धी वर्तमानपत्रांद्वारे देण्यात येईल, अशी माहितीही शालेय शिक्षण मंत्री वर्षा गायकवाड यांनी दिली.

News Paper Clippings During December 2021

Section: Education

पुणे विद्यापीठाचे कामकाज पूर्णतः ठप्प

■ परीक्षांसह प्रशासकीय कामकाजावरही परिणाम

■ शिक्षकेतर कर्मचाऱ्यांनी पुकारलेल्या बेमुदत संपाचा परिणाम

प्रभात वृत्तसेवा

पुणे, दि. २३ - महाराष्ट्र राज्य महाविद्यालयीन व विद्यापीठीय सेवक संयुक्त कृती समितीच्या निर्देशानुसार सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठाच्या शिक्षकेतर कर्मचाऱ्यांनी गेल्या तीन दिवसांपासून बेमुदत संप सुरू केला आहे. त्यामुळे पुणे विद्यापीठाचे कामकाज पूर्णतः ठप्प

झाले असून, परीक्षांसह प्रशासकीय कामकाजावर परिणाम होत आहे.

राज्यातील अकृषी विद्यापीठे व वरिष्ठ महाविद्यालयातील शिक्षकेतर कर्मचाऱ्यांच्या सातवा वेतन आयोगाची ५८ महिन्यांची थकबाकी अदा करावी, अकृषी विद्यापीठातील पदांना सातवा वेतन आयोग लागू करावा, सातव्या वेतन आयोगाच्या शिफारशीनुसार दहा-वीस व तीस वर्षांच्या

सेवेनंतर तीन लाभांची सुधारित योजना लागू करावी आदी प्रलंबित मागण्यांसाठी लक्ष वेधण्यासाठी हा संप पुकारला आहे.

तीन दिवसांपासून पुणे विद्यापीठातील प्रशासकीय कार्यालय बंद असून, कामकाज पूर्णतः विस्कळीत झाले आहे. कर्मचारी संपावर असल्याने कार्यालय कुलूप बंद होते. तसेच बहुतांश शैक्षणिक विभागही बंद

होते. त्यामुळे कोणतेही कामकाज सध्या ठप्प झाले आहे. त्याचा परिणाम प्रशासकीय कामकाजावर होत असल्याचे स्पष्ट होत आहे.

दरम्यान, उच्च शिक्षण विभागाचे संचालक डॉ. धनराज माने यांनी विद्यापीठातील कर्मचाऱ्यांना संप स्थगित करण्याचे सूचित केले आहे. त्यांच्या मागण्यांवर राज्य सरकारात्मक निर्णय घेणार असल्याचे आश्वासित केले. मात्र, उच्च शिक्षण विभागाच्या मुख्य सचिवांकडून प्रलंबित मागण्यांबाबत लेखी आश्वासन मिळत नाही, तोपर्यंत संपमागे घेणार नसल्याचा पवित्रा विद्यापीठातील कर्मचाऱ्यांनी घेतला आहे. त्यामुळे संप सुरू राहील, असे संघटनेने कळविले आहे.

प्रभात

Fri, 24 December 2021

<https://epaper.eprabhat.net/c/65154970>

कुलगुरुंची ३० दिवसांत नियुक्ती करण्याचे राज्यपालांवर बंधन, मंत्र्यांना माहिती देणे विद्यापीठांना अनिवार्य

विद्यापीठ कायदा सुधारणा विधेयक सादर

लोकसत्ता विशेष प्रतिनिधी

मुंबई : विद्यापीठाचे प्र-कुलपती म्हणून विद्यापीठाच्या विद्या आणि प्रशासकीय कामकाजाशी संबंधित मागविलेली माहिती उच्च व तंत्रशिक्षणमंत्र्यांना देणे विद्यापीठांना बंधनकारक तसेच कुलगुरुपदासाठी शासनाने शिफारस केलेल्या दोन नावांपैकी एकाची ३० दिवसांत नियुक्ती करण्याची राज्यपालांवर कालमर्यादा घालण्याची तरतूद असलेली सुधारणा विद्यापीठ कायद्यात सुचविण्यात आली आहे.

विद्यापीठ कायद्यात सुधारणा करणारे विधेयक उच्च व तंत्रशिक्षणमंत्री उदय सामंत यांनी विधानसभेत सादर केले. राज्यपालांच्या अधिकारांना कात्री

विधिमंडळ अधिवेशन

लावण्याच्या महाविकास आघाडीच्या प्रस्तावाला भाजपने आधीच विरोध दर्शविला आहे. उच्च व तंत्रशिक्षणमंत्री हे विद्यापीठाचे प्र-कुलपती असतील अशी तरतूद या विधेयकात करण्यात आली आहे. उच्च व तंत्रशिक्षणमंत्र्यांना विद्यापीठाशी संबंधित सारी माहिती देणे प्रचलित कायद्यात विद्यापीठांवर बंधनकारक नाही. कायद्यात सुधारणा करताना प्र-कुलपती या नात्याने विद्यापीठाशी संबंधित सारी माहिती

राज्य सरकारला जास्त अधिकार

कुलगुरु नियुक्तीसाठी प्रचलित कायद्यात 'कुलपतींच्या विचारार्थ' अशी तरतूद आहे. त्याऐवजी 'राज्य शासनाकडे' हा मजकूर समाविष्ट केला जाईल, अशी सुधारणा करण्यात आली आहे. यानुसार कुलगुरुंच्या निवडीत कुलपती तथा राज्यपालांऐवजी राज्य शासनाला जादा अधिकार प्राप्त होणार आहेत.

उच्च व तंत्रशिक्षणमंत्र्यांना देण्याची तरतूद करण्यात आली आहे.

कुलपती आपले काही अधिकार हे लेखी आदेशान्वये प्र-कुलपतींकडे सोपवतील. लेखी आदेशान्वये सोपविण्यात आलेल्या कुलपतींच्या अधिकार आणि कर्तव्यांचे प्र-कुलपती पालन करतील. कुलपतींच्या अनुपस्थितीत प्र-कुलपती विद्यापीठाच्या दीक्षांत समारंभाचे अध्यक्षस्थान भूषवतील.

कुलगुरुंच्या नियुक्तीसाठी कालमर्यादा

कुलगुरु नियुक्तीसाठी राज्य शासनाकडून नियुक्त करण्यात येणाऱ्या समितीकडून दोन जणांच्या नावांची शिफारस राज्यपाल तथा कुलपतींना केली जाईल. कुलपती या नात्याने राज्यपालांनी ३० दिवसांच्या आत दोन नावांपैकी एकाची कुलगुरु म्हणून नियुक्ती करण्याची तरतूद कायद्यात करण्यात आली आहे.

कुलपतींनी ही दोन्ही नावे फेटाळल्यास त्याच समितीकडून अथवा नवीन समिती नेमून राज्यपालांना दोन नावांची पुन्हा शिफारस केली जाईल. राज्यपालांवर ३० दिवसांच्या आत निर्णय घेणे प्रस्तावित कायद्यात बंधनकारक करण्यात आले आहे.

विधान परिषदेवरील १२ नामनियुक्त आमदारांच्या नियुक्तीकरिता यादी सादर करून वर्ष उलटले तरी राज्यपालांनी अद्यापही निर्णय घेतलेला नाही. हा अनुभव लक्षात घेऊनच सरकारने शिफारस केलेल्या दोनपैकी एका नावावर शिक्का मोर्तब करण्याकरिता कालमर्यादा निश्चित केल्याचे उच्चपदस्थंकडून सांगण्यात आले.

लोकसत्ता

Fri, 24 December 2021

<https://epaper.loksatta.com/c/65153374>

News Paper Clippings During December 2021

Section: Education

राज्य अध्यापक विकास संस्थेतील प्रशिक्षण
अध्यापक, शिक्षकेतर पदोन्नतीसाठी ग्राह्य

लोकसत्ता प्रतिनिधी

उच्च व तंत्रशिक्षण विभागाचा निर्णय

पुणे : महाराष्ट्र राज्य अध्यापक विकास समर्थतेकें दित्या जाणाऱ्या प्रशिक्षणाचे प्रमाणपत्र राज्यातील अध्यापकांना कॅस अंतर्गत (क्रीअर अँड क्वालिफिकेशन स्कॅम) पदोन्नतीसाठी आणि शिक्षकेतर कर्मचाऱ्यांच्या पदोन्नतीसाठी ग्राह्य धरण्याचा निर्णय उच्च व तंत्रशिक्षण विभागाने घेतला आहे. या निर्णयामुळे महविद्यालय आणि विद्यापीठ स्तरावर होणारा कॅस प्रशिक्षणाचा गोंधळ कमी होण्यास मदत होऊ शकेल.

उच्च व तंत्रशिक्षण विभागाने या संदर्भातील शासन निर्णय प्रसिद्ध केला आहे. महाराष्ट्र राज्य अध्यापन विकास संस्थेअंतर्गत बहुविद्याशाखीय अभ्यासक्रम आणि अध्यापनशास्त्र केंद्र, नेतृत्व विकास केंद्र, सर्वसमावेशक आणि बहुविधता केंद्र, नवसंस्कृती आणि अवयवात तंत्रज्ञान केंद्र, स्रोत केंद्र आणि सेंटर फॉर नेटवर्किंग या केंद्रीची स्थापना करण्यात आली आहे. या केंद्रांद्वारे नवीन शैक्षणिक धोरण २०२० मधील विषयाशी सुसंगत असे प्रशिक्षण देण्यात येणार आहे.

राज्यातील उच्च शिक्षण संस्था, वरिष्ठ महाविद्यालये, विद्यापीठांतील शिक्षकांच्या कॅसअंतर्गत पदोन्नतीसाठी दीर्घ किंवा लघु मुदतीचे प्रशिक्षण विविध विद्यापीठांच्या मानव संशोधन

वर्षभर काम रखडलेल्या

राज्य अध्यापक विकास संस्थेचे आज उद्घाटन

उच्च व तंत्रशिक्षणमंत्री उदय समंत यांनी महाराष्ट्र राज्य अध्यापक विकास संस्थेच्या उभारणीची घोषणा केली होती. मात्र गेले वर्षभर हे काम रखवले होते. अखेरीस हे काम पूर्णवाला गेले असून मुख्यमंत्री उद्धव ठाकरे, उपमुख्यमंत्री अजित पवार यांच्या हस्ते या संस्थेचे शनिवारी उद्घाटन करण्यात येणार आहे. राज्यातील उच्च व तंत्रशिक्षण विभागासंबंधित अध्यापक आणि अन्य घटकांना व्यावसायिक प्रशिक्षण या संस्थेच्या माध्यममून प्रशिक्षण देण्यात येणार आहे. संस्थेतर्फे राज्यातील ५० हजारहून अधिक जणांना प्रशिक्षित करण्यात येणार आहे. वल्या अमरासमूहानी विर्मिती, बैशिक्षिण क्षेत्रात उल्लेखनीय काम करणाना अध्यापकांचे संपर्क जाळे तयार करणे, क्षमता वढासाठी नकचे प्रयोज करणे, विज्ञानावर आधारित तर्कशुद्ध विचारप्रणाली, वैविध्यपूर्ण आणि सर्वसमावेशक शिक्षण या मुख्य उद्दिष्टांवर विविध संस्थांच्या माध्यमतून प्रशिक्षण दिले जाणार आहे. राष्ट्रीय शैक्षणिक धोरणाच्या पार्श्वभूमीवर उच्च शिक्षणातील अध्यापक व अन्य घटकांना धोरणात्मक पद्धतीने प्रशिक्षित करणारी ही देशातील पहिलीच एकेमेव संस्था आहे.

विकास केंद्र किला केंद्र शासनाच्या मान्यताप्राप्त संस्थांद्वारे राबवण्यात येते. शिक्षकांनी संबंधित प्रशिक्षण पूर्ण केल्यास त्यांना पदेन्तनीसाठी ग्राह्य धरले जाते. त्याच धर्तीवर महाराष्ट्र राज्य अध्यापक विकास संस्थेतर्फे प्रशिक्षण दिले जाणार असल्याने हे प्रशिक्षण केंस अंतर्गत पदेन्तनीसाठी ग्राह्य धरण्याचा निर्णय घेण्यात आला आहे. तसेच शिक्षकेतर कर्मचाऱ्यांच्या प्रशिक्षणासाठीही समकक्षता देण्यात आली आहे. या अनुषंगाने राज्यतील

विद्यापीठे, महाविद्यालये, उच्च शिक्षण संस्थांनी त्यांच्याकडील शिक्षक, शिक्षकेतर कर्मचारी अध्यापन कामात

सकाक

शिक्षकेतर कर्मचाऱ्यांच्या
मागण्यांसंदर्भात उद्या बैठक

पुणे, ता. २५ : विद्यापीठ आणि संलग्न महाविद्यालयांतील शिक्षकेतर कर्मचाऱ्यांच्या मागण्या रास्त आहेत. आधीच आम्ही यासंदर्भात बैठका घेतल्या होत्या. सोमवारी (ता. २७) एक तातडीची बैठक घेऊन निर्णय घेऊ, अशी खाही राज्याचे उच्च व तंत्रशिक्षणमंत्री उदय सामंत यांनी दिली.

पुण्यात एका कार्यक्रमानंतर त्यांनी माध्यमांशी संवाद साधला. महाराष्ट्र विद्यापीठ व संलग्नित महाविद्यालयीन कर्मचारी महासंघ, तसेच सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठ शिक्षकेतर सेवक कृती समितीने विविध प्रलंबित मागण्यांसाठी मंगळवार (ता. २१) पासून बेमदत संप सुरू केला आहे.

त्यामुळे मोठ्या प्रमाणावर शैक्षणिक कामकाज बाधित झाले आहे. सामंत म्हणाले, “आश्वासित प्रगती योजना आणि ७९६ पदांना सातवा वेतन आयोग लागू करण्याच्या मागण्या योग्य आहेत. सोमवारी सर्वच संघटनांशी वेबिनारच्या माध्यमातून संवाद साधणार आहे.”

उच्च व तंत्रशिक्षणमंत्र्यांची
सोमवारपर्यंत निर्णय घेण्याची भूमिका
निश्चितच स्वागताह आहे. सरकारने
तातडीने कर्मचाऱ्यांच्या रास्त
मागण्यांची दखल घेत.सर्व काही
लिखित स्वरूपात द्यावे, असे महाराष्ट्र
विद्यापीठ कर्मचारी महासंघाचे सचिव
डॉ. सुनील धिवार यांनी सांगितले.

Pune, Main
26/12/2021 Page No. 3

News Paper Clippings During December 2021

Section: Education

Samant inaugurates state faculty devp academy in city

Manasi Deshpande
puneletters@htlive.com

PUNE: Uday Samant, minister of higher education (Maharashtra) on Saturday inaugurated Maharashtra State Faculty Development Academy (MSFDA) at Model Colony in Pune.

"Maharashtra State Faculty Development Academy is a ₹60 crore project and we are inaugurating the first phase today. This building will be functional as a higher and technical education department. Offices of joint directors such as technical education, higher education, Maharashtra State Board of Technical Education (MSBTE) will be housed here. Facilities of accommodation for the trainees have also been made," said Samant after inaugurating the new building.

Speaking on the occasion, Samant announced that the joint directorates under his department and important offi-

ces will be moved to one campus soon in order to facilitate work for students, colleges and institutions.

The institute has entered into agreements with IISER and Initiative of Change at Panchgani to train and enhance the knowledge of over one lakh professors in the state. "Aim is to create an eco-system in higher education so that whatever good has to be offered by someone can be shared. We are turning towards a multidisciplinary education pattern. Earlier, training programs for teachers were carried out. Maharashtra has become the first state in the country to start a dedicated training program and a structured academy for over one lakh faculties from 4,000 colleges and 1,500 technical colleges in the state not only at their induction but as a continuous process. The training will be given at every stage," said Nipun Vinayak, Executive Director Maharashtra State Faculty Development Academy.

Uday Samant, minister of higher education (2nd from right); Ajit Pawar, deputy chief minister (centre) and Aditya Thackeray, cabinet minister (3rd from left) at the inauguration of Maharashtra State Faculty Development Academy on Saturday.

लोकमत

शिक्षकांनी ज्ञानकक्षा रुंदावण्याचा प्रयत्न करावा

अजित पवार : राज्य अध्यापक विकास संस्थेचे उद्घाटन

लोकमत न्यूज नेटवर्क

पुणे : बदलत्या काळाची गरज लक्षात घेता अध्यापकांनी ही परंपरा पुढे घेऊन जगण्यासाठी एका विषयापुरते मर्यादित न राहता ज्ञानकक्षा रुंदावण्याचा प्रयत्न करावा. ज्ञानसोबत नव्या संकल्पना मांडण्यासाठी आणि जगातील इतर भाषा, संस्कृती शिक्षण्यासाठी विद्यार्थ्यांना प्रोत्साहित करावे, असे प्रतिपादन राज्याचे उपमुख्यमंत्री अजित पवार यांनी शनिवारी केले.

महाराष्ट्र राज्य अध्यापक विकास संस्थेच्या उद्घाटनप्रसंगी अजित पवार बोलत होते. याप्रसंगी कार्यक्रमास उच्च व तंत्रशिक्षणमंत्री उदय सामंत, पर्यावरणमंत्री अदित्य ठाकरे, विधान परिषदेच्या उपसभापती डॉ. नीलम गोंहे, खासदार भिरीश बापट, उच्च व तंत्रशिक्षण विभागाचे प्रधान सचिव विकासचंद्र रस्तोगी, संस्थेचे कार्यकारी संचालक निपुण विनायक आदींची उपस्थिती होती.

पवार म्हणाले, अध्यापक विकास संस्थेमुळे शिक्षणाचा दर्जा सुधारेल, शिक्षण क्षेत्रात आमूलाग्र सुधारणा घडून

महाराष्ट्र राज्य अध्यापक विकास संस्थेच्या लोकांचे शनिवारी पुण्यात अनावरण केल्यात. उपमुख्यमंत्री अजित पवार, शिक्षणमंत्री उदय सामंत, पर्यावरणमंत्री अदित्य ठाकरे.

येतील. जगातील नव्या ज्ञानाचा उपयोग प्राध्यापकांना झाल्यास त्याचा फायदा नव्या पिढीला होईल. संस्थेत असलेल्या सुविधा आणि दिल्या जाणाऱ्या प्रशिक्षणामुळे ही संस्था अध्यापकांना अधिक ज्ञानवान करणारी ठरेल, असा विश्वास पवार यांनी व्यक्त केला. तसेच पुणे येथे सारथी संस्था, सहकार भवन, कृषी भवन, कामगार भवन, नौदणी भवन, शिक्षण आयुक्तालय आदी संस्था पुढील ५० वर्षांचा विचार करून

उभारण्यात येत असल्याचे नमूद केले. सामंत म्हणाले, प्राध्यापकांना प्रशिक्षण देणारी देशातील ही पहिली संस्था आहे. विद्यार्थी केंद्रबिंदू मानून त्याला आधुनिक शिक्षण मिळावे, या उद्देशाने अध्यापक विकास संस्थेची स्थापना करण्यात आली. अनेक नामवंत संस्था या संस्थेसोबत काम करीत आहेत. उच्चशिक्षणाशी संबंधित सर्व कार्यालये या संस्थेच्या इमारतीत एकाच ठिकाणी असतील. बदलत्या

तंत्रज्ञानप्रमाणे शिक्षकांनाही अद्ययावत करणे गरजेचे आहे. त्या दृष्टीने प्रशिक्षण महत्त्वाचे आहे. नवा देश, नवी पिढी घडविण्यासाठी शिक्षक आणि शिक्षण महत्त्वाचे आहे. आज शिक्षण पद्धतीत केले जाणारे बदल आणि निर्माण करण्यात येणाऱ्या सुविधा लक्षात घेता पुढील काळात ऑक्सफर्डला 'पुणे ऑफ वेस्ट' म्हणून ओळखले जाईल, असा विश्वास अदित्य ठाकरे यांनी व्यक्त केला.

Pune Main
Page No. 2 Dec 26, 2021
Powered by: eelegr.com

News Paper Clippings During December 2021

Section: Education

शिक्षकांनी स्वतःमध्ये बदल करावेत

उपमुख्यमंत्री अजित पवार यांचा सल्ला

पुणे : पुढारी वृत्तसेवा

'जगात काय चालले आहे, याची सर्व माहिती विद्यार्थी देवतात. यामुळे शिक्षकांनी या विद्यार्थ्यांच्या एक पाऊल पुढे राहणे गरजेचे असल्याने त्यांनीही स्वतःमध्ये बदल करून घ्यावेत,' असा सल्ला उपमुख्यमंत्री अजित पवार यांनी शनिवारी शिक्षक, प्राध्यापकांना देताना दिला.

राज्य सरकारच्या उच्च व तंत्रशिक्षण विभागातर्फे स्थापन करण्यात आलेल्या राज्य अध्यापक विकास संस्थेच्या उद्घाटनप्रसंगी पवार बोलत होते. पर्यावरणमंत्री आदित्य ठाकरे, विधानपरिषदेच्या उपसभापती डॉ. नीलम गोन्हे, उच्च व तंत्रशिक्षण मंत्री उदय सामंत, खासदार गिरीश बापट, उच्च व तंत्रशिक्षण विभागाचे मुख्य सचिव विकासचंद्र रस्तोगी, संस्थेचे कार्यकारी संचालक निपुण विनायक आदी उपस्थित होते.

पवार म्हणाले, 'इंजिनिअरिंग, फार्मसी, थिएटर-ड्रामा,

इन्फोसिस देणार प्रशिक्षण : सामंत

प्राध्यापकांना प्रशिक्षण देणारी देशातील ही पहिली संस्था आहे. विद्यार्थी केंद्रबिंदू मानून त्याला आधुनिक शिक्षण मिळाले, या उद्देशाने अध्यापक विकास संस्थेची स्थापना करण्यात आली. अनेक नामवंत संस्था या संस्थेसोबत काम करीत आहेत. इन्फोसिसने सामाजिक दायित्व निर्भीच्या माध्यमातून प्रशिक्षण देण्याचे मान्य केले आहे. प्राध्यापकांसमवेत शिक्षकेतर कर्मचाऱ्यांनाही आधुनिक स्वरूपाचे प्रशिक्षण देण्यात येणार आहे. हा ६० कोटींचा प्रकल्प असून त्याचा हा पहिला टप्पा आहे. एमपीएससी आणि यूपीएससीची तयारी करणाऱ्या विद्यार्थ्यांनाही प्रशिक्षण दिले जाणार आहे. लवकरच त्यासंदर्भातील घोषणा केली जाईल, असेदेखील उच्च व तंत्रशिक्षणमंत्री उदय सामंत यांनी स्पष्ट केले.

संगीत, मॅनेजमेंट या विषयांबद्दल आजचे विद्यार्थी जागरूक आहे. या सर्व विषयांमधील पूर्ण माहिती विद्यार्थ्यांना असेल.

राज्य अध्यापक विकास संस्थेचे उद्घाटन करताना उपमुख्यमंत्री अजित पवार. सपवेंत आदित्य ठाकरे, उदय सामंत, गिरीश बापट, डॉ. नीलम गोन्हे आदी मान्यवर.

ऑक्सफर्डला 'पुणे ऑफ वेस्ट' म्हणून ओळखले जाईल : आदित्य ठाकरे

शिक्षक आजच्या काळातील तंत्रज्ञान आहे. त्यामुळे तंत्रज्ञानप्रमाणे त्यांनाही अद्ययावत करणे गरजेचे आहे. त्या दृष्टीने प्रशिक्षण महत्वाचे आहे. आज शिक्षणपद्धतीत केले जाणारे बदल आणि निर्माण करण्यात येणाऱ्या सुविधा लक्षात घेता येत्या काळात ऑक्सफर्डला 'पुणे ऑफ वेस्ट' म्हणून ओळखले जाईल, असा विश्वास ठाकरे यांनी व्यक्त केला.

अशा विद्यार्थ्यांना योग्य ज्ञान द्यायचे असेल तर राज्यातील महाविद्यालयांचे संस्थाचालक आणि प्राध्यापकांकरांना या विद्यार्थ्यांच्या एक पाऊल पुढे आसायला हवे. राज्य

अध्यापक विकास संस्थेचा मूळ उद्देश हाच आहे. या संस्थेमार्फत राज्यातील शिक्षक, प्राध्यापकांना नवा आधुनिक विज्ञानवादी दृष्टिकोन दिला जाईल.

Pune Edition
Dec 26, 2021 Page No. 7
newspaper.pudhari.co.in

विद्यार्थ्यांमध्ये बदल होत असताना शिक्षकांनीही बदलणे आवश्यक

लोकसत्ता प्रतिनिधी

पुणे : आजचे विद्यार्थी इंटरनेटच्या माध्यमातून जगाशी जोडले गेले आहेत. त्यामुळे शिक्षकांनी विद्यार्थ्यांच्या एक पाऊल पुढे राहिले पाहिजे. विद्यार्थ्यांमध्ये बदल होत असताना आता शिक्षकांनीही बदलले पाहिजे. जगातील ज्ञान, तंत्रज्ञान शिक्षकांना मिळाले तर ते नव्या विद्यार्थ्यांना घडवू शकतील, असे मत उपमुख्यमंत्री अजित पवार यांनी शनिवारी मांडले.

महाराष्ट्र राज्य अध्यापक विकास संस्थेच्या उद्घाटन कार्यक्रमात पवार बोलत होते. विधानपरिषदेच्या उपसभापती डॉ. नीलम गोन्हे, पर्यावरणमंत्री आदित्य ठाकरे, उच्च व तंत्रशिक्षण मंत्री उदय सामंत, खासदार गिरीश बापट, उच्च व तंत्रशिक्षण विभागाचे प्रधान सचिव विकास चंद्र रस्तोगी, संस्थेचे कार्यकारी संचालक विनायक निपुण आदी या वेळी उपस्थित होते. संस्थेचे बोधचिन्ह तयार केलेल्या जे. जे. कला

उपमुख्यमंत्री अजित पवार यांचे मत

महाविद्यालयातील विद्यार्थ्यांचा सत्कार करण्यात आला. तसेच नागपूर येथील ज्ञान फाउंडेशन संस्थेचे संस्थापक अजिंक्य कोटावार यांना ठाकरे यांच्या हस्ते 'यंग सोशल इनोव्हेटर' म्हणून गौरवण्यात आले. पवार म्हणाले, अध्यापक विकास संस्थेद्वारे प्राध्यापकांना आधुनिक ज्ञान

देण्यासह त्यांच्यातील नेतृत्व गुणांचा विकास करणे शक्य होईल. बदलत्या काळाची गरज लक्षात घेता अध्यापकांनी गुरु-शिष्य परंपरा पुढे नेण्यासाठी एका विषयापुरते मर्यादित न राहता ज्ञानाच्या रुंदवण्याचा प्रयत्न करावा. ज्ञानासोबत नव्या संकल्पना मांडण्यासाठी जगातील इतर भाषा,

उच्च शिक्षणाची सर्व कार्यालये एकाच इमारतीत

प्राध्यापकांना प्रशिक्षण देणारी देशातील ही पहिली संस्था आहे. या संस्थेद्वारे प्राध्यापकांसमवेत शिक्षकेतर कर्मचाऱ्यांनाही आधुनिक स्वरूपाचे प्रशिक्षण देण्यात येईल. साठ कोटींचा प्रकल्पातील पहिला टप्पा पूर्ण झाला आहे. या संस्थेच्या इमारतीत उच्च शिक्षणाशी संबंधित सर्व कार्यालये असतील. संस्थेतील अद्ययावत स्टुडिओमधून राज्य आणि केंद्रीय लोकसेवा आयोग परीक्षेबाबतचे मार्गदर्शनही करण्याचे नियोजन आहे, असे सामंत यांनी सांगितले.

अधिकारी चुकीचे वागतात, नोटा मिळायला लागतात

परीक्षा परिषदेचे आयुक्त तुकाराम सुपे यांच्याकडे कोट्यवधी रुपये मिळाल्याबाबत उपमुख्यमंत्री पवार यांनी टिपणी केली. काही अधिकारी अतिशय चुकीचे वागतात, त्यांच्याकडे नोटा मिळायला लागतात. आपल्याकडे ताजे उदाहरण आहे. कोण कुठले सुपे काही कळायला मार्ग नाही. मुलांच्या मवितव्यासोबत खेळण्याचा अधिकार कोणालाही नाही, असे पवार यांनी सांगितले.

संस्कृती शिकण्यासाठी विद्यार्थ्यांना प्रोत्साहित करावे. पुण्यात सारथी संस्था, सहकार भवन, कृषी भवन, कामगार भवन, नोंदणी भवन, शिक्षण आयुक्तालय आदी संस्था पुढील ५० वर्षांचा विचार करून उभारण्यात येत आहेत. अध्यापक विकास संस्थेतही भविष्याचा विचार करून सुविधा

निर्माण कराव्यात. पुढील पिढी घडवण्याचे काम शिक्षक करत असल्याने तंत्रज्ञानप्रमाणे शिक्षकांनीही अद्ययावत राहिले पाहिजे. नव्य शिक्षण पद्धतीत विद्यार्थ्यांमधील जिज्ञासा वाढवण्यावर भर देण्यात यावा, असे ठाकरे यांनी सांगितले.

News Paper Clippings During December 2021

Section: Education

पदोन्नतीसाठी 'अध्यापक विकास'चे प्रमाणपत्र ग्राह्य

पुणे : पुढारी वृत्तसेवा
राज्यातील अध्यापकांना
'कॅस'अंतर्गत (करिअर
अॅडव्हान्समेंट स्कॅम) आणि
शिक्षकेतर कर्मचाऱ्यांच्या
पदोन्नतीसाठी महाराष्ट्र राज्य
अध्यापक विकास संस्थेतर्फे
दिल्या जाणाऱ्या प्रशिक्षणाचे
प्रमाणपत्र ग्राह्य धरण्याचा
निर्णय उच्च व तंत्रशिक्षण
विभागाने घेतला आहे.

या निर्णयामुळे महाविद्यालय
आणि विद्यापीठ स्तरावर होणारा कॅस
प्रशिक्षणाचा गोंधळ कमी होण्यास
मदत होणार असल्याचे चित्र दिसून येत
आहे. उच्च व तंत्रशिक्षण विभागाने या
संदर्भातील शासन निर्णय प्रसिद्ध केला
आहे.

महाराष्ट्र राज्य अध्यापक
विकास संस्थेतर्फे बहुविद्याशाखीय
अभ्यासक्रम आणि अध्यापनशास्त्र
केंद्र, नेतृत्व विकास केंद्र, सर्वसमावेशक
आणि बहुविधता केंद्र, नवसंकल्पना
आणि अद्यावत तंत्रज्ञान केंद्र, स्रोत केंद्र
आणि सेंटर फॉर नेटवर्किंग या केंद्रांची
स्थापना करण्यात आली आहे.

या केंद्रांद्वारे नवीन शैक्षणिक
धोरण २०२० मधील विषयाशी
सुसंगत असे प्रशिक्षण देण्यात येणार

सागरी सुरक्षा संशोधनासाठी उद्या होणार करार

सावित्रीबाई फुले पुणे
विद्यापीठाचा संरक्षण,
सामरिक शास्त्र विभाग आणि नॅशनल
मॅरिटाइम फाउंडेशन, नवी दिल्ली
यांच्यामध्ये सागरी सुरक्षेसाठी
समर्पित संशोधन आणि धोरणात्मक
विकासासाठी सोमवारी सामंजस्य
करार करण्यात येणार आहे.

या वेळी प्रमुख पाहुणे म्हणून
व्हाइस चॅन्सलर प्रदीप चौहान
उपस्थित असतील. ते युद्धनौकांचा
ऐतिहासिक आणि समकालीन
विकास प्रकार, वर्ग, 'प्रकल्प' आणि
युद्धनौकांची अंतर्निहित वैशिष्ट्ये या
विषयावर व्याख्यान देतील. याच

वेळी ते अंडरवॉटर डोमेन अवेअरनेस
फ्रेमवर्क या पदव्युत्तर पदविका
अभ्यासक्रमाचे उद्घाटनदेखील
करतील.

कार्यक्रमाच्या अध्यक्षस्थानी
विद्यापीठाचे कुलगुरू डॉ. नितिन
कर्मळकर असतील, प्र-कुलगुरू डॉ.
एन.एस. उमराणी आणि कुलसचिव
डॉ. प्रफुल्ल पवार हे प्रमुख पाहुणे
म्हणून उपस्थित असतील. संरक्षण
आणि सामरिक शास्त्र विभागाचे
प्रमुख डॉ. विजय खरे आणि इंडियन
मॅरिटाइम फाउंडेशन पुणेचे अध्यक्ष
कॅप्टन आनंद दीक्षित हे कार्यक्रमाचे
निमंत्रक असतील.

अंडरवॉटर डोमेन अवेअरनेस हा
अभ्यासक्रम धोरणात्मक, भू-राजकीय
आणि सागरी हट्टिकोनातून सागरी
सुरक्षा समजून घेण्यासाठी एक समग्र
हट्टिकोन आहे. अभ्यासक्रम पूर्ण
केल्यानंतर पर्यावरण नियामक संस्था
किंवा पाण्याखालील ध्वनी निर्मिती
आणि सागरी अधिवास, ऑफशोर
ऑइल प्लॅटफॉर्म आणि पाइपलाइनवर
होणारा परिणाम तपासणी आणि
देखभाल, डीप सी डायव्हिंग,
रिफ्रिजेशनल डायव्हिंग या क्षेत्रात काम
करणाऱ्यांसाठी पर्यावरण नियामक
संस्थांमध्ये करिअरच्या संधी उपलब्ध
होणार आहेत.

आहे. राज्यातील उच्च शिक्षण संस्था,
वरिष्ठ महाविद्यालये, विद्यापीठांतील
शिक्षकांच्या कॅसअंतर्गत पदोन्नतीसाठी
दीर्घ किंवा लघू मुदतीचे

प्रशिक्षण विविध
मानव संशोधन
केंद्र किंवा केंद्र
मान्यताप्राप्त
राबवण्यात येते.
शिक्षकांनी
प्रशिक्षण पूर्ण

विद्यापीठांच्या
विकासा
शासनाच्या
संस्थांद्वारे

केल्यास पदोन्नतीसाठी ग्राह्य धरले जाते.
त्याच धर्तीवर महाराष्ट्र
राज्य अध्यापक
विकास
संस्थेतर्फे
प्रशिक्षण
दिले जाणार
असल्याने
हे प्रशिक्षण
कॅसअंतर्गत
पदोन्नतीसाठी ग्राह्य
धरण्याचा निर्णय घेण्यात
आला आहे.

उच्च व
तंत्रशिक्षण
विभागाचा
निर्णय

My Pune Edition
Dec 26, 2021 Page No. 3
newspaper.pudhari.co.in

सामना

अध्यापकांनी नवे ज्ञान, तंत्रज्ञान स्वीकारणे गरजेचे - अजित पवार

पुणे, दि. २५ (प्रतिनिधी) - शिक्षण क्षेत्रात
वेगाने घडत असलेल्या बदलांच्या पार्श्वभूमीवर
अध्यापकांनी नवे ज्ञान आणि तंत्रज्ञान स्वीकारणे
गरजेचे असून, अध्यापकांना त्यासाठी आवश्यक
नवा दृष्टिकोन देण्यास महाराष्ट्र राज्य अध्यापक
विकास संस्था उपयुक्त ठरेल, असा विश्वास
उपमुख्यमंत्री अजित पवार यांनी व्यक्त केला.

महाराष्ट्र राज्य अध्यापक विकास संस्थेच्या
उद्घाटनप्रसंगी ते बोलत होते. विधानपरिषदेच्या
उपसभापती डॉ. नीलम गोंढे, उच्च व तंत्रशिक्षण
मंत्री उदय सामंत, युवासेनाप्रमुख, पर्यावरण मंत्री
आदित्य ठाकरे, खासदार गिरीश बापट, उच्च व
तंत्रशिक्षण विभागाचे प्रधान सचिव विकास चंद्र रस्तोगी
आदी यावेळी उपस्थित होते.

अजित पवार म्हणाले, महात्मा जोतिबा फुले,
क्रांतिज्योती सावित्रीबाई फुले, कर्मवीर भाऊराव पाटील,
महर्षी धोंडो केशव कर्वे यांच्यासारख्या ध्येयनिष्ठ
गुरुजनांनी शिक्षणाची गंगा शेतकरी, कष्टकरी बहुजन
समाजाच्या घरापर्यंत नेण्याचे काम केले, महिलांना
शिक्षणाचे दरवाजे खुले केले. शिक्षणसेवेची परंपरा
आजचे शिक्षकही पुढे नेत आहेत.

उदय सामंत म्हणाले, विद्यार्थी केंद्रबिंदू मानून
त्याला आधुनिक शिक्षण मिळवावे या उद्देशाने या संस्थेची

महाराष्ट्र राज्य अध्यापक विकास संस्थेचे उद्घाटन

स्थापना करण्यात आली. अनेक नामवंत संस्था या
संस्थेसोबत काम करीत आहेत. प्राध्यापकांसमवेत
शिक्षकेतर कर्मचाऱ्यांनाही आधुनिक स्वरूपाचे प्रशिक्षण
देण्यात येणार आहे. उच्च शिक्षणाशी संबंधित सर्व
कार्यालये संस्थेच्या इमारतीत एकाच ठिकाणी असतील.

खासदार गिरीश बापट यांनीही मनोगत व्यक्त
केले. जे. जे. महाविद्यालयाने तयार केलेल्या संस्थेच्या
बोधचिन्हाचे अनावरण करण्यात आले. गडचिरोली
येथील युवकांना व्यवसायाभिमुख प्रशिक्षण देणाऱ्या

नागपूर येथील ज्ञान फाउंडेशन संस्थेचे संस्थापक
अजित कोटावार यांना पर्यावरणमंत्री आदित्य ठाकरे
यांच्या हस्ते 'यंग सोशल इनोव्हेटर' म्हणून गौरविण्यात
आले. कार्यक्रमाला आमदार अतुल बेनके,
जिल्हाधिकारी डॉ. राजेश देशमुख, उच्च व तंत्रशिक्षण
संचालक डॉ. धनराज माने, तंत्रशिक्षण संचालनालयाचे
संचालक डॉ. अभय वाघ, तंत्रशिक्षण मंडळाचे अध्यक्ष
डॉ. विनोद मोहितकर, विद्यापीठातील अधिकारी,
पदाधिकारी, प्राचार्य, प्राध्यापक उपस्थित होते.

ऑक्सफर्डला 'पुणे ऑफ वेस्ट' म्हणून ओळखले जाईल

- पर्यटनमंत्री आदित्य ठाकरे

शिक्षक हे आजच्या काळातील तंत्रज्ञान आहे.
त्यामुळे तंत्रज्ञानाप्रमाणे त्यांनाही अद्यावत करणे
गरजेचे आहे, त्यादृष्टीने प्रशिक्षण महत्त्वाचे आहे.
पुढची पिढी घडविण्याचे कार्य शिक्षक करतात. नवा
देश, नवी पिढी घडविण्यासाठी शिक्षक आणि शिक्षण
महत्त्वाचे आहे. महाराष्ट्र राज्य अध्यापक विकास
संस्थेच्या माध्यमातून असे कार्य होईल आणि त्यातून
देशाला नवी दिशा दिली जाईल. देशासह
जगभरातील प्राध्यापक या संस्थेला भेट देण्यासाठी
पुण्यात येतील. आज शिक्षण पद्धतीत केले जाणारे
बदल आणि निर्माण करण्यात येणाऱ्या सुविधा
लक्षात घेता येत्या काळात ऑक्सफर्डला 'पुणे ऑफ
वेस्ट' म्हणून ओळखले जाईल, असा विश्वास
आदित्य ठाकरे यांनी व्यक्त केला. नव्या शिक्षण
पद्धतीत विद्यार्थ्यांमधील जिज्ञासा वाढविण्यावर,
त्याचप्रमाणे 'स्पिरिट ऑफ इन्व्हायरी', विद्यार्थ्यांनी
प्रश्न विचारले पाहिजेत यावर भर देण्यात यावा,
अशी अपेक्षा त्यांनी व्यक्त केली.

News Paper Clippings During December 2021

Section: Education

Kesari 27.12.2021

लोकमत

विद्यापीठाच्या परीक्षा ऑनलाईन होणार ?

बुधवारी निर्णय : ओमायक्रॉनचे संकट

लोकमत न्यूज नेटवर्क
पुणे : सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठाशी संलग्न महाविद्यालयांमधील विद्यार्थ्यांच्या परीक्षा ऑफलाईन किंवा ऑनलाईन घ्याव्यात, याबाबतचा निर्णय अद्याप झालेला नाही. परंतु, केंद्र व राज्य शासनाने कोरोनाच्या पार्श्वभूमीवर घातलेले निर्बंध आणि शैक्षणिक संस्थांमधील विद्यार्थ्यांना होत असलेला कोरोनाचा संसर्ग विचारात घेता विद्यापीठाच्या परीक्षा ऑनलाईन पद्धतीने होण्याची शक्यता आहे.

पुणे विद्यापीठाशी संलग्न पुणे, अहमदनगर व नाशिक या जिल्ह्यांत सुमारे साडेसहा लाख विद्यार्थ्यांच्या परीक्षा गेल्या दोन वर्षांपासून ऑनलाईन पद्धतीने घेतल्या जात आहेत. काही महिन्यांपासून राज्यातील कोरोनाविषयक परिस्थिती आटोक्यात आली होती. त्यामुळे कोरोनाविषयक नियमांचे पालन करून महाविद्यालयांसह सर्व काही खुले करण्यात आले. मात्र, महिन्याभरापासून राज्यात ओमायक्रॉनचा शिरकाव झाल्याचे दिसून येत आहे. त्यामुळेच विद्यापीठाच्या परीक्षा मंडळाच्या बैठकीत परीक्षा कोणत्या पद्धतीने घ्याव्यात, याबाबत निर्णय घेतला गेला नाही. विद्यापीठाच्या चारही अधिष्ठातांची समिती स्थापन करून या समितीकडे ऑनलाईन किंवा ऑफलाईन परीक्षा घेण्याबाबतचा निर्णय सोपविण्यात आला आहे. परीक्षांबाबत निर्णय घेण्यासाठी

ऑफलाईनचा आग्रह

कोरोनाविषयक परिस्थिती विचारात घेऊन ऑनलाईन किंवा ऑफलाईन पद्धतीने परीक्षा घ्यावी, असे निर्देश राज्य शासनाने दिले आहेत. त्यातच विविध विद्यार्थी संघटनांकडून ऑनलाईन परीक्षेची मागणी केली जात आहे. त्यामुळे विद्यापीठाकडून ऑनलाईन परीक्षा घेतल्या जाण्याची शक्यता वर्तविली जात आहे. परंतु, विद्यापीठाच्या परीक्षा विभागातील अधिकाऱ्यांचा ऑफलाईन परीक्षासाठी आग्रह आहे.

विद्यापीठाच्या चारही अधिष्ठातांची बैठक गेल्या आठवड्यात होणार होती. मात्र, विद्यापीठातील शिक्षकेतर कर्मचाऱ्यांनी बेमुदत कामबंद आंदोलन सुरू केल्यामुळे ही बैठक होऊ शकली नाही. त्यामुळे विद्यापीठाच्या परीक्षा कोणत्या पद्धतीने घ्याव्यात, याबाबत अद्याप कुठलीही चर्चा झालेली नाही. विद्यापीठातर्फे जानेवारीच्या शेवटच्या आठवड्यात महाविद्यालयीन विद्यार्थ्यांच्या परीक्षा घेतल्या जाणार आहेत. तत्पूर्वी विद्यार्थ्यांना एक महिना आधी परीक्षा ऑफलाईन होणार की ऑनलाईन हे समजणे अपेक्षित आहे. मात्र, शिक्षकेतर कर्मचाऱ्यांनी कामबंद आंदोलन मागे घेतल्यानंतरच येत्या मंगळवारी किंवा बुधवारी याबाबत निर्णय होण्याची शक्यता आहे.

News Paper Clippings During December 2021

Section: Education

तरुण भारत

Nagpur Main | 2021-12-27 | Page-9
epaper.tarunbharat.net

पुस्तके व्यक्तिमत्त्व, आयुष्य घडवतात

◆ नवी दिल्ली, २६ डिसेंबर

पुस्तके आणि ग्रंथ केवळ ज्ञान देतात असे नाही तर, व्यक्तिमत्त्व आणि आयुष्य घडवण्याचेही काम करतात. पुस्तक वाचण्याच्या छंदामुळे एक अवर्णनीय आनंदाची अनुभूती मिळते, असे प्रतिपादन पंतप्रधान नरेंद्र मोदी यांनी आज रविवारी 'मन की बात' कार्यक्रमामध्ये देशवासीयांशी संवाद साधताना केले. या संवादात मोदी यांनी पुस्तक वाचनाचे महत्त्व सांगितले.

अनेक लोक आपण पावर्षी किती पुस्तके वाचली हे अतिशय अभिमानाने सांगत असतात तसेच आता यापुढे मला अमूक पुस्तके वाचायची आहेत, असेही सांगतात. हा एक चांगला कल आहे आणि तो वाढला पाहिजे, असे नरेंद्र मोदी म्हणाले.

मी 'मन की बात'च्या श्रोत्यांना सांगू इच्छितो की, तुम्ही या वर्षात वाचलेल्या, आपल्याला आवडलेल्या

पाच पुस्तकांविषयी सांगावे. यामुळे २०२२ मध्ये इतर वाचकांना चांगली पुस्तके निवडण्यासाठी तुमची मदत होऊ शकेल. सध्याच्या काळामध्ये आपला 'स्किन टाईम' थोडा जास्तच वाढतोय, त्यामुळे पुस्तक वाचन जास्तीत जास्त लोकप्रिय बनले पाहिजे, यासाठीही आपण सर्वांनी मिळून, एकत्रितपणे प्रयत्न केले पाहिजेत, असेही मोदी म्हणाले.

भांडारकर इन्स्टिट्यूटचे केले कौतुक

अलिकडेच माझे लक्ष एका संस्थेने सुरू केलेल्या वेगळ्या प्रयत्नाकडे वेधले गेले. हा प्रयत्न आपल्या प्राचीन ग्रंथांना आणि सांस्कृतिक मूल्यांना केवळ भारतामध्येच नाही तर, संपूर्ण विश्वामध्ये लोकप्रिय बनविण्यासाठी केला गेला आहे. पुण्यामध्ये भांडारकर ओरिएंटल

रिसर्च इन्स्टिट्यूट म्हणजेच भांडारकर प्राच्यविद्या संशोधन मंदिर ही संस्था आहे. या संशोधन केंद्रामार्फत इतर देशांच्या लोकांना महाभारताच्या महत्वाविषयी परिचय करून देण्यासाठी ऑनलाईन अभ्यासक्रम सुरू केला आहे. भांडारकर प्राच्यविद्या संशोधन मंदिरातला अभ्यासक्रम

अलिकडेच सुरू झाला असला तरी, तो तयार करण्याचा प्रारंभ १०० वर्षांपूर्वी झाला होता. भांडारकर प्राच्यविद्या संशोधन मंदिराप्रमाणेच आपल्या परंपरेमधले वेगवेगळे पैलू कशाप्रकारे आधुनिक पद्धतीने प्रस्तुत केले जात आहेत. साता समुद्रापल्याडच्या लोकांपर्यंत त्याचा लाभ कसा मिळू शकेल, यासाठीही नवोन्मेषी कल्पना, प्रत्यक्षात आपल्या जात आहेत.

८४ वर्षांच्या डॉक्टर कुरेला विठ्ठलाचार्य यांचे उदाहरण

पंतप्रधान मोदी म्हणाले की, तेलंगणाचे डॉक्टर कुरेला विठ्ठलाचार्यजी यांचे वय ८४ वर्षे आहे. जेव्हा आपल्याला आपली स्वप्न पूर्ण करायची जिद्द असते, तेव्हा वय आडवे येत नाही, याचे विठ्ठलाचार्य हे उदाहरण आहेत. विठ्ठलाचार्यजींची लहानपणापासून एक इच्छा होती की, एक मोठे

वाचनालय सुरू करावे. देश तेव्हा गुलामीत होता, काही परिस्थितीमुळे त्यांचे ते स्वप्न साकारले गेले नाही. ६-७ वर्षांपूर्वी ते पुन्हा एकदा आपले स्वप्न साकार करण्याच्या कामाला लागले. विठ्ठलाचार्य यांनी स्वतःची पुस्तके वापरून वाचनालय सुरू केले. आपली आयुष्याची सगळी कमाई त्यांनी या कामात लावली. हळूहळू लोक सोबत येत गेले आणि योगदान देऊ लागले. यदात्रि-भुवनागिरी जिल्ह्याच्या रमनापेट भागातल्या वाचनालयात आज जवळजवळ दोन लाख पुस्तके आहेत. विठ्ठलाचार्य यांना बघून आज खूप आनंद होतो की, मोठ्या संख्येत विद्यार्थ्यांना याचा लाभ मिळत आहे. त्यांच्या प्रयत्नातून प्रेरणा घेऊन इतर गावांतील लोकदेखील वाचनालय उभारण्याच्या कामी लागले आहेत, असे पंतप्रधान मोदी म्हणाले.

◆(वृत्तसंस्था)

News Paper Clippings During December 2021

Section: Education

पुढारी
पुणे संस्था, पुढारी पत्रिका व पुढारी पत्रिका

विद्यापीठ कायद्यातील बदलाला तीव्र विरोध

पुणे : पुढारी वृत्तसेवा

विद्यापीठांमधील कुलगुरूंची नियुक्ती करण्यासाठी मुख्यमंत्री कशाला हवेत? प्र-कुलपती म्हणून शिक्षणमंत्र्यांना संधी मिळणार आहे. पण शिक्षणमंत्री पीएचडीधारक आहेत का? अनेक प्रश्न सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठाच्या व्यवस्थापन परिषदेच्या सदस्यांनी उपस्थित केले आहेत.

विद्यापीठ अधिनियम व्यवस्थापन कायद्यामध्ये परिषद सदस्यांचा बदल आक्षेप करण्यासाठी

राज्य सरकार आणत असलेल्या नव्या विधेयकाला या सदस्यांनी कडाडून विरोध केला आहे.

राज्याच्या विद्यापीठ अधिनियम कायद्यामधील काही तरतुदी बदलण्यासाठी हिवाळी अधिवेशनात राज्य सरकारकडून नवे विधेयक मांडले जाण्याची शक्यता आहे. राज्याच्या विद्यापीठांचे कुलगुरू निवडण्यासाठी मुख्यमंत्री दोन नावे राज्यपालांकडे पाठवतील, राज्याचे शिक्षणमंत्री इथून पुढे सर्व शासकीय विद्यापीठांचे प्र-कुलपती असतील, अधिसभेच्या अध्यक्षस्थानी कुलपती, प्र-कुलपती आणि त्यानंतर कुलगुरू असतील, असे अनेक बदल या नव्या विधेयकात मांडण्यात येणार आहेत. यामुळे विद्यापीठांची स्वायत्तता भंग होईल असा आरोप व्यवस्थापन परिषदेच्या काही सदस्यांनी केला आहे.

Pune Edition
Dec 28, 2021 Page No. 5
newspaper.pudhari.co.in

परीक्षांच्या पद्धतीबाबत प्रश्नचिन्ह, विद्यार्थ्यांमध्ये परीक्षांबाबत संभ्रम

समितीची अद्याप बैठकच नाही

लोकसत्ता प्रतिनिधी

पुणे : सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठातर्फे सत्र परीक्षा पद्धत ऑनलाइन की ऑफलाइन हे ठरवण्यासाठी समिती नियुक्त करण्यात आली आहे. मात्र या समितीची अद्याप बैठकच झालेली नसल्याने परीक्षा कोणत्या पद्धतीने होणार या बाबत अजूनही प्रश्नचिन्हच आहे. त्यामुळे परीक्षेबाबत विद्यार्थी संभ्रमात असल्याचे चित्र आहे. विद्यापीठाची सत्र परीक्षा फेब्रुवारीच्या सुमारास होण्याची शक्यता आहे. करोनाच्या

पार्श्वभूमीवर अध्यापन ऑनलाइन पद्धतीने झाल्याने परीक्षाही ऑनलाइन घेण्याची विद्यार्थ्यांची मागणी आहे. मात्र ऑनलाइन परीक्षांचे निकाल प्रचंड प्रमाणात वाढल्याचे दिसून आल्याने या परीक्षांच्या गुणवत्तेबाबत प्रश्न आहे. तसेच आता महाविद्यालये सुरू झाल्याने ऑफलाइन परीक्षांची चाचपणी करण्यात येत आहे. उच्च व तंत्रशिक्षणमंत्री उदय सामंत यांनी ऑफलाइन परीक्षा आवश्यक असल्याची भूमिका मांडली होती. या पार्श्वभूमीवर परीक्षा पद्धत निश्चित करण्यासाठी कुलगुरू डॉ.

नितीन करमळकर यांनी समिती नियुक्त केली आहे. करोना प्रादुर्भावाची परिस्थिती, राज्यातील अन्य विद्यापीठांच्या परीक्षा पद्धती समजून घेऊन उच्च व तंत्रशिक्षण विभागाशी चर्चा करून ही समिती परीक्षा पद्धतीबाबतचा अहवाल आठ दिवसांत सादर करणार होती. विद्यापीठाचे कामकाज शिक्षकेतर कर्मचाऱ्यांच्या संपामुळे ठप्प आहे. त्यामुळे समितीची अद्यापही बैठक होऊ शकलेली नसल्याने परीक्षा पद्धतीबाबतचा निर्णयही झालेला नाही, असे विद्यापीठाकडून सांगण्यात आले.

लोकसत्ता

Tue, 28 December 2021

<https://epaper.loksatta.com/c/65229894>

परीक्षांबाबत दोन दिवसांत निर्णय ?

सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठाकडून नियोजन

पुणे, ता. २७ : सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठ आणि संलग्न महाविद्यालयातील पदवी, पदव्युत्तर, पदव्युत्तर पदविका आदी अभ्यासक्रमाच्या सत्र परीक्षा ऑफलाइन की ऑनलाइन होणार, याबाबत सुरू असलेल्या चर्चेला लवकरच पूर्णविराम मिळण्याची शक्यता आहे. पदवी किंवा पदव्युत्तर पदवी अशा विविध अभ्यासक्रमाच्या अंतिम वर्षाच्या परीक्षा ऑफलाइन, तर उर्वरित सत्र परीक्षा ऑनलाइन घेण्याबाबत विद्यापीठ पातळीवर विचारविनिमय सुरू आहे. याबाबत येत्या दोन-तीन दिवसांत विद्यापीठ प्रशासनाकडून निर्णय होण्याची चिन्हे आहेत.

विद्यापीठ आणि संलग्न महाविद्यालयांमधील विद्यार्थ्यांच्या परीक्षा ऑफलाइन किंवा ऑनलाइन

'बॅकलॉग'ने होणार सुरुवात

विद्यापीठाच्या सत्र परीक्षांच्या नियोजनाबाबत १५ डिसेंबर रोजी बैठक झाली. परीक्षा कधी सुरू कराव्यात, याबाबतचा निर्णय जवळपास झाला आहे. जानेवारीच्या अखेरीस किंवा फेब्रुवारीच्या पहिल्या आठवड्यापासून सत्र परीक्षा सुरू करण्याचे नियोजन आहे. सुरुवातीला बॅकलॉगच्या परीक्षा होतील. त्यानंतर टप्प्या-टप्प्याने उर्वरित सत्र परीक्षा घेण्याचे नियोजन असल्याचे प्र-कुलगुरू डॉ. एन. एस. उमराणी यांनी सांगितले.

“

विद्यार्थ्यांच्या भविष्याचा विचार करता सर्व अभ्यासक्रमांच्या अंतिम वर्षाच्या परीक्षा ऑफलाइन, तर उर्वरित परीक्षा ऑनलाइन पद्धतीने घेण्याबाबतची चाचपणी सुरू आहे. याबाबतचा निर्णय अंतिम टप्प्यात असून, तो येत्या दोन-तीन दिवसांत जाहीर होईल. - डॉ. नितीन करमळकर, कुलगुरू, सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठ

घ्याव्यात, याबाबत विद्यापीठ स्तरावर अद्याप निर्णय झाला नाही. परंतु, केंद्र व राज्य सरकारने कोरोनाच्या पार्श्वभूमीवर घातलेले निर्बंध आणि शैक्षणिक

संस्थांमधील विद्यार्थ्यांना होत असलेला कोरोनाचा संसर्ग विचारात घेता विद्यापीठाच्या सत्र परीक्षा ऑनलाइन पद्धतीने होण्याची शक्यता आहे.

Pune, Main

28/12/2021, Page No. 1

Sakaal 28.12.2021

News Paper Clippings During December 2021

Section: Education

लोकमत

अध्यापकांना मिळणार संवर्गनिहाय आरक्षण विधिमंडळात विधेयक एकमताने मंजूर

लोकमत न्यूज नेटवर्क

मुंबई : राज्यातील शैक्षणिक संस्थांतील महाविद्यालय, विद्यापीठांत आता अध्यापकांना संवर्गनिहाय आरक्षण लागू होणार आहे. याबाबतचे विधेयक मंगळवारी विधिमंडळाच्या दोन्ही सभागृहांत एकमताने मंजूर करण्यात आले.

विधानसभेत सामान्य प्रशासन राज्यमंत्री दत्तात्रय भरणे यांनी विधेयक मांडले. राज्यातील शैक्षणिक संस्थांमधील वरिष्ठ महाविद्यालय व विद्यापीठस्तरावर अध्यापकीय पदांना विषयनिहाय आरक्षण लावण्याचे धोरण अस्तित्वात आहे. मात्र, विषयनिहाय आरक्षणामध्ये मागासवर्गीयांना अध्यापकीय पदांमध्ये त्यांच्या आरक्षणाच्या टक्केवारीनुसार पुरेसे प्रतिनिधित्व मिळत नसल्याचे समोर आले होते. यावर मागासवर्गीय संघटनांनी शिक्षकीय पदांना विषयनिहायऐवजी संवर्गनिहाय आरक्षण धोरण लागू करण्याची मागणी लावून धरली होती. या पार्श्वभूमीवर हे विधेयक आणल्याचे भरणे म्हणाले.

केंद्र सरकारने संवर्गनिहाय

विधानसभेत या विधेयकाला मंजुरी मिळाल्यानंतर विधान परिषदेत उच्च व तंत्रशिक्षण मंत्री उदय सामंत यांनी हे विधेयक मांडले. त्याला परिषदेत एकमताने मंजुरी देण्यात आली. प्रस्तावित धोरण अल्पसंख्याक शैक्षणिक संस्था व राज्याद्वारे अधिसूचनेद्वारे जाहीर करायवयाच्या विशेषीकृत अथवा संशोधन संस्थांना संवर्गनिहाय आरक्षण धोरण लागू राहणार नाही.

आरक्षण धोरण ९ जुलै २०२१ रोजी लागू केले आहे. त्याच धर्तीवर राज्यातील शैक्षणिक संस्थांमधील शिक्षकीय पदांना संवर्गनिहाय आरक्षण लागू करण्याची मागणी होत होती.

या मागणीची दखल घेत केंद्र शासनाचे अध्यापकीय संवर्गाचे आरक्षण धोरण राज्यातील अध्यापकीय संवर्गांना लागू करण्यासाठी महाराष्ट्र शैक्षणिक संस्था (अध्यापकीय संवर्गाचे आरक्षण) विधेयक, २०२१ भरणे यांनी मंगळवारी विधानसभेत मांडले. त्याला सभागृहाने एकमताने मंजुरी दिली.

News Paper Clippings During December 2021

Section: Education

लोकमत

दहावी-बारावीच्या विद्यार्थ्यांना लसीकरणात प्राधान्य द्या

राज्य शिक्षण मंडळ देणार शिक्षण विभागाला निवेदन | परीक्षेआधी लसीकरण पूर्ण करण्याचा प्रयत्न

लोकमत न्यूज नेटवर्क

मुंबई : नववर्षाच्या सुरुवातीपासून होणाऱ्या ११ ते १८ वयोगटातील मुलांच्या लसीकरणासाठी केंद्र सरकारबरोबर राज्य सरकारनेही तयारी सुरू केली आहे. मात्र, या लसीकरणात दहावी-बारावीच्या परीक्षांना वसलेल्या विद्यार्थ्यांना प्राधान्य मिळावे आणि परीक्षेच्या आधी त्यांचे लसीकरण पूर्ण व्हावे यासाठी राज्य माध्यमिक व उच्च माध्यमिक शिक्षण मंडळाकडून प्रयत्न केले जाणार असल्याची माहिती मंडळाचे अध्यक्ष शरद गोसावी यांनी दिली.

यासंदर्भात मंडळाकडून शालेय शिक्षण विभागाला लवकरच निवेदन दिले जाणार असून, त्यानंतर शिक्षण विभाग आणि आरोग्य विभाग यांच्या समन्वय व चर्चेतून हा निर्णय घेतला जाईल, असे त्यांनी स्पष्ट केले आहे.

केंद्र सरकारने काही दिवसांपूर्वीच

शिक्षक-शिक्षकेतर कर्मचाऱ्यांनाही हवा बूस्टर

ओमायक्रॉनचा संसर्ग वाढत असून या पार्श्वभूमीवर आणि ऑफलाईन परीक्षांच्या नियोजनाच्या दृष्टीने शिक्षक, शिक्षकेतर कर्मचाऱ्यांना आरोग्य सेवकांप्रमाणे बूस्टर डोससाठी प्राधान्य द्यावे, अशी मागणी भाजप शिक्षक आघाडीचे प्रदेश सहसंयोजक अनिल बोरनारे आणि शिक्षकवर्गातून होत आहे.

आतापर्यंत नोंदणी झालेल्या विद्यार्थ्यांची संख्या

दहावी : अंदाजे १६ लाख

बारावी : अंदाजे १४ लाख ५० हजार

११ ते १८ वयोगटातील मुलांना लस देण्याचा निर्णय घेतला. येत्या ३ जानेवारीपासून हे लसीकरण केले जाणार असून, त्यासाठी १ जानेवारीपासून ऑनलाईन नोंदणी सुरू करण्यात येणार आहे.

या नोंदणीसाठी दहावीचे

ओळखपत्रही ग्राह्य धरले जाणार असून, या नोंदणी प्रक्रियेसाठी केंद्र आणि राज्य सरकारकडून नियमावली तयार केली जात आहे, पण शाळेतच मुलांचे लसीकरण केल्यास त्याचा निश्चित फायदा होईल, असे मत राज्य मुख्याध्यापक महासंघाचे राज्य प्रवक्ता महेंद्र गणपुले यांनी व्यक्त केले. तसेच इतर वर्गांच्या परीक्षांआधी दहावी-बारावीच्या परीक्षा सुरू होत असल्याने त्यांच्या लसीकरणाला प्राधान्य मिळण्याची आवश्यकताही त्यांनी अधोरेखित केली.

Pune Main
Page No. 12 Dec 29, 2021
Powered by: erelego.com

पुढारी

संक्षिप्त

महाविद्यालये, विद्यापीठांतून अध्यापकांना संवर्गनिहाय आरक्षण

मुंबई : केंद्र सरकारच्या धर्तीवर राज्यातील शैक्षणिक संस्थांतील महाविद्यालये, विद्यापीठांतून आता अध्यापक पदांना संवर्गनिहाय आरक्षण लागू होणार आहे. याबाबतचे विधेयक मंगळवारी सामान्य प्रशासन राज्यमंत्री दत्तात्रय भरणे यांनी विधानसभेत मांडले. यानंतर सभागृहात हे विधेयक एकमताने मंजूर केले. त्यानंतर विधान परिषदेतही विधेयकाला मंजुरी दिली. विधान परिषदेत उच्च व तंत्रशिक्षण मंत्री उदय सामंत यांनी हे विधेयक मांडले होते. सध्या राज्यातील शैक्षणिक संस्थांमधील वरिष्ठ महाविद्यालय व विद्यापीठ स्तरावर अध्यापकीय पदांना विषयनिहाय आरक्षण लावण्याचे धोरण अस्तित्वात आहे. मात्र, विषयनिहाय आरक्षणांमध्ये मागासवर्गीयांना अध्यापकीय पदांमध्ये त्यांच्या आरक्षणाच्या टक्केवारीनुसार पुरेसे प्रतिनिधित्व मिळत नसल्याचे समोर आले होते. यावर मागासवर्गीय संघटनांनी शिक्षकीय पदांना विषयनिहाय ऐवजी संवर्गनिहाय आरक्षण धोरण लागू करण्याची मागणी लावून धरली होती. दरम्यान, विधेयकाबाबत बोलताना मंत्री दत्तात्रय भरणे म्हणाले, प्रस्तावित धोरण अल्पसंख्याक शैक्षणिक संस्था व राज्याद्वारे अधिसूचनेद्वारे जाहीर करावयाच्या विशेषीकृत अथवा संशोधन संस्थांना लागू राहणार नाही.

Pudhari 29.12.2021

पुढारी

विद्यापीठात 'अंडरवॉटर डोमेन'

पुणे : पुढारी वृत्तसेवा

सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठाचे संरक्षण मंत्रालयाच्या आधिपत्याखाली असणाऱ्या 'नॅशनल मेरीटाइम फाउंडेशन'सोबत सामंजस्य करार करित 'अंडरवॉटर डोमेन' अवेअरनेस फ्रेमवर्क' हा नवा पदव्युत्तर पदविका अभ्यासक्रम सुरू केला आहे.

विद्यापीठाच्या संरक्षण व सामरिकशास्त्र विभागाच्या वतीने दिल्लीस्थित 'नॅशनल मेरीटाइम फाउंडेशन'सोबत सोमवारी (दि. २७) सामंजस्य करार केला. या वेळी विद्यापीठाचे कुलगुरू डॉ. नितीन करमळकर, प्र-कुलगुरू डॉ. एन. एस. उमराणी, कुलसचिव डॉ. प्रफुल्ल पवार, संरक्षण व सामरिकशास्त्र विभागाचे प्रमुख डॉ. विजय खरे, नौसेनेतील उच्चपदस्थ निवृत्त अधिकारी व 'नॅशनल मेरीटाइम फाउंडेशन'चे महासंचालक प्रदीप चौहान आदी मान्यवर उपस्थित होते.

या अभ्यासक्रमाची प्रवेश प्रक्रियाही सुरू झाली आहे. या वेळी चौहान यांचे 'युद्धनौकांचा ऐतिहासिक आणि समकालीन विकास : प्रकार, प्रकल्प आणि मूळ वैशिष्ट्ये'

सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठाच्या संरक्षण व सामरिकशास्त्र विभागाच्या वतीने दिल्लीस्थित 'नॅशनल मेरीटाइम फाउंडेशन'सोबत सामंजस्य करार करण्यात आला. या वेळी कुलगुरू डॉ. नितीन करमळकर, फाउंडेशनचे महासंचालक प्रदीप चौहान यांच्यासह अन्य मान्यवर.

या विषयावर व्याख्यान झाले. चौहान यांनी युरोपियन युद्धनौकांपासून ते आतापर्यंतच्या नवीन तंत्रज्ञानावर आधारित भारतीय युद्धनौकांवावटचा इतिहास विद्यार्थ्यांना तसेच सामान्यांना समजेल अशा सोप्या पद्धतीने सांगितला. त्याचबरोबर विद्यार्थी व उपस्थितांनी विचारलेल्या प्रश्नांना त्यांनी उत्तरेही दिली.

यापूर्वी विद्यापीठाचे संरक्षण मंत्रालय, भूसेना आणि वायुसेना यांच्या तीन स्वतंत्र 'चेअर ऑफ एक्सपर्ट्स' मिळविल्या आहेत. या सामंजस्य कराराने आता आम्ही नौदलासोबतही जोडले गेले असून, भविष्यात या विषयात अधिक अभ्यासक्रम देण्याचा आमचा प्रयत्न राहील.

- डॉ. नितीन करमळकर, कुलगुरू, सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठ

या वेळी डॉ. खरे म्हणाले, 'या अभ्यासक्रमातून सागरी संरक्षण, सागरी अधिवास, पाण्याखालील ध्वनी, समुद्रातील खाणी, सागरी अर्थकारण, पाण्याखालील वाहतूक,

असा सर्वांगीण सागरी अभ्यास करणे शक्य होईल. यासाठीची प्रवेश प्रक्रिया सुरू झाली असून, याची माहिती विद्यापीठाच्या संकेतस्थळावर उपलब्ध आहे.'

Pune Edition
Dec 29, 2021 Page No. 5
newspaper.pudhari.co.in

News Paper Clippings During December 2021

Section: Education

सामना

सरकारच्या शफारशीनुसार कुलगुरुपदाची नियुक्ती ३० दिवसांत करावी लागणार

विद्यापीठाचे प्र-कुलपती म्हणून विद्यापीठाच्या विद्या आणि प्रशासकीय कामकाजाशी संबंधित मागविलेली माहिती उच्च व तंत्रशिक्षणमंत्र्यांना देणे विद्यापीठांना बंधनकारक राहणार आहे. त्याचप्रमाणे कुलगुरुपदासाठी सरकारने शिफारस केलेल्या दोन नावांपैकी एकाची राज्यपालांकडून ३० दिवसांत नियुक्ती करण्याची कालमर्यादा ठरविणारे विद्यापीठ सुधारणा विधेयक आज विधिमंडळाच्या दोन्ही सभागृहांत मंजूर झाले.

विद्यापीठ कायद्यात सुधारणा विधेयक उच्च व तंत्रशिक्षणमंत्री उदय सामंत यांनी मांडले. या बिलाला भाजपकडून विरोध करण्यात आला, मात्र बहुमताने हे विधेयक मंजूर करण्यात आले. उच्च व तंत्रशिक्षणमंत्री हे विद्यापीठाचे प्र-कुलपती असतील अशी तरतूद या विधेयकात केली आहे. उच्च व तंत्रशिक्षणमंत्र्यांना विद्यापीठाशी संबंधित सारी माहिती देणे प्रचलित कायद्यात विद्यापीठांवर बंधनकारक नाही. कायद्यात सुधारणा करताना प्र-कुलपती या नात्याने विद्यापीठाशी संबंधित सारी माहिती उच्च व तंत्रशिक्षणमंत्र्यांना देण्याची तरतूद करण्यात आली आहे.

राज्यपालांचे अधिकार हिरावण्यात आलेले नाहीत - पवार
याआधी सरकारकडून पाच नावे पाठविण्यात येत होती. त्यावर राज्यपाल निर्णय घेत होते. आता समितीकडून अंतिम झालेली दोन नावे राज्यपालांना पाठविण्यात येणार असून त्यावर निर्णय राज्यपालच घेणार आहेत. यात राज्यपालांचे अधिकार हिरावण्यात आलेले नाहीत, असे अजित पवार यांनी स्पष्ट केले.

विद्यापीठ बचाव आंदोलन करणार - देवेंद्र फडणवीस

या विधेयकामुळे प्र-कुलपती म्हणून उच्च व तंत्रशिक्षणमंत्री यांच्याकडे सर्व अधिकार जाणार आहेत. यामुळे कुलगुरू हे पद रबर स्टॅम्प ठरणार आहे. त्याचप्रमाणे कुलगुरूच्या नावाची शिफारस सरकारच्या समितीकडून करून प्र-कुलपतींच्या परवानगीने ती दोन नावे राज्यपालांकडे पाठविणार आहेत. त्यामुळे राज्यपालांच्या अधिकारातही हस्तक्षेप होत असून 'विद्यापीठ बचाव' आंदोलन करणार असल्याचे विरोधी पक्षनेते देवेंद्र फडणवीस यांनी पत्रकार परिषदेत सांगितले.

COEP, SPPU TOP ARIIA RANKINGS '21

PUNE: The College of Engineering Pune (COEP) retained its first position at the national level in the Atal Ranking of Institutions on Innovation Achievements (ARIIA) 2021 under the category of government-aided institutions. Savitribai Phule Pune University (SPPU) ranked 8th position in the state funded university category. The rankings were announced by Subash Sarkar, minister of state for education, on Wednesday.

The ministry started the ARIIA rankings for the higher education institutions from 2018. Institutions are analysed and ranked by the ministry on the basis of various criteria. In the self-financed category, Symbiosis International University (SIU) was ranked 10th in this year's ARIIA rankings.

HTC

Hindustan Times 30.12.2021

News Paper Clippings During December 2021

Section: Education

सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठ 'इनोव्हेशन' मध्ये देशात आठवे

राष्ट्रीय स्तरावरील २०२१ चे अटल रॅकिंग जाहीर : राज्यातील विद्यापीठांमध्ये पहिला क्रमांक

पुणे : पुढारी वृत्तसेवा

केंद्रीय शिक्षण मंत्रालयाच्या 'अटल' या नवोपक्रम राष्ट्रीय क्रमवारीत (अटल रॅकिंग ऑफ इन्स्टिट्युशन्स ऑन इनोव्हेशन अचिव्हमेंट) सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठाने देशात आठवे स्थान मिळवले आहे, तर राज्यपातळीवरील विद्यापीठात सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठ हे पहिल्या स्थानावर आहे.

विद्यापीठात नवोपक्रम केंद्राने केवळ अडीच वर्षांच्या कालावधीत राष्ट्रीय क्रमवारीत स्थान मिळवल्याने विद्यापीठाचे सर्व स्तरातून कौतुक होत आहे. देशातील शैक्षणिक संस्था व विद्यापीठांमध्ये 'नवोपक्रम व उद्योजकता विकास' होण्याच्या दृष्टिकोनातून केंद्र सरकारच्या आधिपत्याखालील 'ऑल इंडिया कौन्सिल फॉर टेक्निकल एज्युकेशन'चे शिक्षण संस्थांची नवोपक्रमातील उद्दिष्टपूर्ती याविषयक राष्ट्रीय क्रमवारी

जाहीर केली जाते. २०२१ या वर्षात देशातील १ हजार ४३८ शिक्षण संस्थांनी या क्रमवारीत सहभाग घेतला होता. यामध्ये आयआयटी, एनआयटी, आयआयएससी आदी संस्थांचाही समावेश आहे. यामध्ये देशातील अभिमत व राज्य विद्यापीठांच्या पहिल्या दहा विद्यापीठांच्या यादीत सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठाने स्थान मिळवले आहे.

“

विद्यापीठाने कॅम्पसवर व संलग्न महाविद्यालयात नवोपक्रम, स्टार्टअप संस्कृती रुजविण्यासाठीच 'इनोव्हेशन सेल'ची स्थापना विद्यापीठात केली आहे. शिक्षण, उद्योग आणि सामाजिक प्रश्नांच्या एकीकरणानातून नवोपक्रम आणि नवसंशोधन व्हावे, यासाठी आम्ही प्रयत्नशील आहोत. अटल क्रमवारीत मिळालेले हे स्थान विद्यापीठाने केलेल्या कामाची पावती आहे.

- डॉ. नितीन कामळकर, कुलगुरू, सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठ

केंद्रीय शिक्षण राज्यमंत्री डॉ. सुभाष सरकार यांनी बुधवारी ही क्रमवारी जाहीर केली.

याबाबत माहिती देताना विद्यापीठाच्या नवोपक्रम, नवसंशोधन आणि साहचर्य केंद्राच्या संचालिका डॉ. अपूर्वा पालकर म्हणाल्या, 'स्टार्टअप, नवोपक्रम, कृत्रिम बुद्धिमत्ता आदी विषयांशी संबंधित अनेक कार्यक्रम वर्षभरात घेतले. इनोव्हेशन पार्क, आयआयटी खरगपूर, आयआयटी मुंबई, विज्ञान व तंत्रज्ञान विभाग, पिंपरी-विचवड महापालिका, व्हेचर सेंटर अशा अनेक संस्थांसोबत विद्यापीठाने एकत्रित उपक्रम राबविले आहेत. विद्यापीठात सात एक्सेलन्स सेंटर आहेत.

विद्यापीठात नवोपक्रम व उद्योग, या विषयातील तज्ज्ञ प्राध्यापक आहेत. मार्गदर्शन कार्यक्रमाच्या माध्यमातून विद्यापीठ अनेक उद्योग क्षेत्रातील तज्ज्ञांशी जोडले गेले आहे. सध्या विद्यापीठात ४० स्टार्टअप सुरू आहेत, तर ३४० संलग्न महाविद्यालयात इनोव्हेशन सेल स्थापन केले आहे."

Pune Edition
Dec 30, 2021 Page No. 5
newspaper.pudhari.co.in

लोकमत

'इनोव्हेशन'मध्ये पुणे विद्यापीठ देशात आठवे

अटल रॅकिंग जाहीर; राज्य विद्यापीठांमध्ये पहिला क्रमांक

लोकमत न्यूज नेटवर्क

पुणे : केंद्रीय शिक्षण मंत्रालयाच्या अटल रॅकिंग ऑफ इन्स्टिट्युशन्स ऑन इनोव्हेशन अचिव्हमेंट (अटल) या नवोपक्रम राष्ट्रीय क्रमवारीत सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठाने देशात आठवे स्थान मिळवले आहे, तर पुणे विद्यापीठ हे राज्य पातळीवरील विद्यापीठांमध्ये पहिल्या क्रमांकावर आहे. केवळ अडीच वर्षांच्या कालावधीत राष्ट्रीय क्रमवारीत स्थान मिळवल्याने विद्यापीठाचे कौतुक होत आहे.

देशातील शैक्षणिक संस्था व विद्यापीठांमध्ये 'नवोपक्रम व उद्योजकता विकास' होण्याच्या दृष्टिकोनातून केंद्र सरकारच्या आधिपत्याखालील 'ऑल इंडिया कौन्सिल फॉर टेक्निकल एज्युकेशन'चे शिक्षण संस्थांची नवोपक्रमातील उद्दिष्टपूर्ती याविषयक राष्ट्रीय क्रमवारी जाहीर केली जाते.

२०२१ या वर्षात देशातील एक हजार ४३८ शिक्षण संस्थांनी या क्रमवारीत सहभाग घेतला. यामध्ये देशातील अभिमत व राज्य विद्यापीठांच्या पहिल्या दहा विद्यापीठांच्या यादीत पुणे विद्यापीठाने स्थान मिळवले आहे.

विद्यापीठात व संलग्न महाविद्यालयात नवोपक्रम, स्टार्टअप संस्कृती रुजविण्यासाठीच 'इनोव्हेशन सेल'ची स्थापना विद्यापीठात केली. शिक्षण, उद्योग आणि सामाजिक प्रश्नांच्या एकीकरणानातून नवोपक्रम आणि नवसंशोधन व्हावे, यासाठी विद्यापीठ प्रयत्नशील आहे. अटल क्रमवारीत मिळालेले स्थान ही विद्यापीठाने केलेल्या कामाची पावती आहे.

- डॉ. नितीन कामळकर, कुलगुरू, सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठ

कृत्रिम बुद्धिमत्ता आदी विषयांशी संबंधित अनेक कार्यक्रम वर्षभरात विद्यापीठाने घेतले. इनोव्हेशन पार्क, आयआयटी खरगपूर, आयआयटी मुंबई, विज्ञान व तंत्रज्ञान विभाग, पिंपरी विचवड महापालिका, व्हेचर सेंटर अशा अनेक संस्थांसोबत विद्यापीठाने एकत्रित उपक्रम राबविले. सध्या विद्यापीठात ४० स्टार्टअप सुरू आहेत, तर ३४० संलग्न महाविद्यालयात इनोव्हेशन सेल स्थापन केले आहे."

Hello Pune
Page No. 8 Dec 30, 2021
Powered by: erelego.com

सकाळ

'इनोव्हेशन'मध्ये विद्यापीठ आठवे

राष्ट्रीय स्तरावरील अटल रॅकिंग जाहीर; राज्यात पहिल्या क्रमांकावर

पुणे, ता. २९ : उद्योगांसह

सर्वसाधारणचे राजचे जीवन सुसज्ज करण्याच्या नवकल्पना आणि नवोपक्रम हाती घेण्याच्या शैक्षणिक संस्थांमध्ये सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठाने देशात आठवा क्रमांक फटकावला आहे. केंद्रीय शिक्षण

मंत्रालयाच्या 'अटल' या नवोपक्रम राष्ट्रीय क्रमवारी (अटल रॅकिंग ऑफ इन्स्टिट्युशन्स ऑन इनोव्हेशन अचिव्हमेंट) नुसारच घोषित केली, त्यात विद्यापीठात देशात आठवा, तर राज्यात पहिल्या स्थानावर आहे.

देशातील शैक्षणिक संस्था व विद्यापीठांमध्ये 'नवोपक्रम व उद्योजकता विकास' होण्याच्या

दृष्टिकोनातून केंद्र सरकारच्या आधिपत्याखालील 'ऑल इंडिया कौन्सिल फॉर टेक्निकल एज्युकेशन'चे शिक्षण संस्थांची नवोपक्रमातील उद्दिष्टपूर्ती या विषयक राष्ट्रीय क्रमवारी जाहीर केली जाते. २०२१ या वर्षात देशातील एक हजार ४३८ शिक्षण संस्थांनी या क्रमवारीत सहभाग घेतला होता. त्यामध्ये आयआयटी, एनआयटी, आयआयएससी आदी संस्थांचाही समावेश आहे. यामध्ये देशातील अभिमत व राज्य विद्यापीठांच्या

पहिल्या दहा विद्यापीठांच्या यादीत सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठाने स्थान मिळवले आहे. केंद्रीय शिक्षण राज्यमंत्री डॉ. सुभाष सरकार यांनी बुधवारी ही क्रमवारी जाहीर केली.

नवोपक्रम, नवसंशोधन व साहचर्य केंद्राच्या संचालिका डॉ. अपूर्वा पालकर म्हणाल्या, "स्टार्टअप, नवोपक्रम, कृत्रिम बुद्धिमत्ता विषयांशी संबंधित अनेक कार्यक्रम आपण वर्षभरात घेतले. मार्गदर्शन कार्यक्रमाच्या माध्यमातून विद्यापीठ अनेक उद्योग क्षेत्रातील तज्ज्ञांशी जोडले गेले. सध्या विद्यापीठात ४० स्टार्टअप सुरू असून, ३४० संलग्न महाविद्यालयात इनोव्हेशन सेल स्थापन केले आहे."

विद्यापीठाने कॅम्पसवर व संलग्न महाविद्यालयात नवोपक्रम, स्टार्टअप संस्कृती रुजविण्यासाठीच 'इनोव्हेशन सेल'ची स्थापना केली आहे. शिक्षण, उद्योग व सामाजिक प्रश्नांच्या एकीकरणानातून नवोपक्रम आणि नवसंशोधन व्हावे, यासाठी आम्ही प्रयत्नशील आहोत. अटल क्रमवारीत मिळालेले स्थान केलेल्या कामाची पावती आहे.

- प्रा. डॉ. नितीन कामळकर, कुलगुरू, सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठ

Pune, Pune Today
30/12/2021 Page No. 1

News Paper Clippings During December 2021

Section: Education

CoEP rides startup wave to keep top position, SPPU 8th in Atal ranking

Ardhra.Nair@timesgroup.com

Pune: Savitribai Phule Pune University is eighth among all the state universities while the College of Engineering Pune (CoEP) has retained its top spot among government technical colleges in the country in the ministry of education's Atal Ranking of Institutions on Innovation Achievements.

The ministry's innovation cell started the initiative for ranking higher educational institutions and universities in India on indicators related to promotion and support of "Innovation and Entrepreneurship Development" among students and faculties.

The rankings announced on Wednesday by minister of state for education Subhas Sarkar also had Symbiosis International as the sole entry from Maharashtra in the self-financed/private university list.

Vice-chancellor of SPPU Nitin Karmalkar said the university has taken many steps to promote entrepreneurship among its students and faculty. "We started SPPU Research Foundation to ensure that we have a dedicated place for promoting research, innovation, collaboration and research-based entrepreneurship. We have already incubated 40 startups and set up about 400-odd incubation centres in affiliated colleges. We organise hackathons and other such competitions and students are also provided with mentorship so that they can nurture their ideas," he added.

Karmalkar said he wanted more collaboration with industries and he was allowing a co-location on the within the SPPU campus. "We already have a Centre for Industry 4.0 (C4i4) Lab on the campus. We are in talks with a medical college so that their instrumentation and support centre can be set up here. We have another startup in our university which has now set up its unit here. We plan to utilise the space we have by allowing industries to come in so that we can provide space, and the industry can collaborate with our students and teachers for their projects," he added.

Vidya Yeravdekar, principal director of Symbiosis Society, said that they have a Symbiosis Centre for innovation and entrepreneurship that turn into startups. "We also have an MBA in innovation and entrepreneurship where students create their own companies. There has always been a focus on innovation. We have incubated 30 startups in our incubator on campus. We also have funding from DST," she added.

CoEP director BB Ahuja said that the institute has retained its position because of the various startup friendly decisions made by the college. "We have an entrepreneurship cell that guides students in how to develop an idea into a viable business model. Then we have BHAU Institute which is a startup incubator and helps students understand everything from registering a startup to understanding various taxations. We also have a startup fest every year for students to present their business ideas to jury members. Internally, we have Rs 50 lakh seed money allocated for chosen ideas apart from all the mentorship the student receives from alumni," Ahuja said.

From this year, CoEP also plans to counsel parents. "The ecosystem is ripe for entrepreneurs and we need to encourage them. Parents play a huge role in such decisions and hence we are planning to counsel them to encourage their wards to choose entrepreneurship if they have viable ideas. We also started an MBA in finance and entrepreneurship last year," he added.

INFRASTRUCTURE AND FACILITIES

Category	Institution	Score
STATE UNIVERSITY & DEEMED UNIVERSITY	Institute of Chemical Technology	6
	Savitribai Phule Pune University	8
GOVT COLLEGE/INSTITUTION	College of Engineering Pune	1
	Veermata Jijabai Technological Institute	5
UNIVERSITY & DEEMED UNIVERSITY (SELF-FINANCED/PRIVATE/ TECHNICAL)	Symbiosis International	10
	G H Raisoni College of Engineering	1
CFIS/CENTRAL UNIVERSITY/INSTITUTE OF NATIONAL IMPORTANCE	Indian Institute of Technology Bombay	2

PARAMETERS FOR SCORES

- Activities to promote and support innovation & start-up in the campus
- Pre-incubation and incubation infrastructures & facilities available in campus
- Academic courses offered by the institute on innovation, IPR and start-up
- Successful innovation and start-ups emerged from campus
- Investment, collaboration and partnerships with ecosystem enablers
- Research outputs; publications and intellectual properties generated
- Technology transfer and commercialization efforts

News Paper Clippings During December 2021

Section: Education

प्रश्न कुलगुरु निवड प्रक्रियेचा !

सध्या राज्यात कुलगुरु निवड प्रक्रियेसंदर्भात चर्चा सुरू आहे. त्यासंबंधीचे विधेयकही मंजूर झाले आहे. प्रचलित निवड प्रक्रिया मुळातूनच बदलण्याची गरज असून त्यात काय अपेक्षित आहे याची चर्चा...

विनायक देशपांडे,
श्रीकांत कोमावार

सध्या अस्तित्वात असलेली कुलगुरु निवड प्रक्रिया सदाप असल्याचे आढळून आल्याने तिच्यातील बदलाची चर्चा अनेक स्तरावर सुरू आहे. विधानसभेतही त्यासंबंधीचे विधेयक संमत झाले आहे. पण कुलगुरु निवडीचा अंतिम निर्णय कुणाचा यामुळे फारसा फरक पडेल असे वाटत नाही. कारण आवश्यकता आहे ती निष्पक्ष, पारदर्शक आणि वस्तुनिष्ठ प्रक्रियेची.

महाराष्ट्रात कुलगुरु हे पद विद्यापीठाचे सर्वोच्च पद गणले जाते. मुख्य विद्याविषयक आणि कार्यकारी अधिकारी या नात्याने अत्यंत महत्त्वाची भूमिका या पदावरील व्यक्तीला पूर्ण करावी लागते. यामुळे या पदाकरिता राबविण्यात येणारी नियुक्तीची संपूर्ण प्रक्रिया पारदर्शक आणि वस्तुनिष्ठ असणे अभिप्रेत आहे. परंतु महाराष्ट्रातील सार्वजनिक विद्यापीठांमध्ये हल्लीच्या काळात अवलंबिण्यात आलेली कुलगुरु निवड प्रक्रिया तशी आहे असे म्हणणे धारिष्ट्याचे ठरू शकेल. कुलगुरुंची निवड पाच वर्षासाठी करण्यात येत असल्याने अगदी पहिल्या दिवसापासून कुलगुरुंच्या कार्यपद्धतीकडे विद्यापीठाच्या सर्व लाभधारकांचे लक्ष असते. या पदावरील व्यक्ती विद्यानिष्ठ आणि विद्यापीठीय प्रशासनाचा पुरेसा अनुभव असणारी असावी अशी समाजाची धारणा असते.

कुलगुरुंच्या नियुक्तीसाठी योग्य नावांची शिफारस करण्याकरिता कुलपतींनी नामनिर्देशित केलेले सर्वोच्च न्यायालयाचे सेवानिवृत्त न्यायाधीश किंवा उच्च न्यायालयाचे सेवानिवृत्त मुख्य न्यायमूर्ती किंवा राष्ट्रीय कोर्टाचा खातवान विद्याव्यासंगी किंवा शैक्षणिक क्षेत्रामध्ये पद्म पुरस्कारप्राप्त व्यक्ती हे समितीचे अध्यक्ष असतात. कुलगुरु या पदाचे शैक्षणिक महत्त्व लक्षात घेता विद्यापीठाच्या नित्याच्या कामाशी अवगत नसलेल्या न्यायाधीशांची नियुक्ती औचित्यपूर्ण वाटत नाही. महाराष्ट्रातील सार्वजनिक विद्यापीठांच्या कुलगुरुंच्या नियुक्तीच्या प्रक्रियेत हा एक दोष आहे.

राज्य शासनामार्फत उच्च व तंत्र शिक्षण विभागाचा प्रधान सचिव किंवा शासनाच्या प्रधान सचिवाच्या दर्जापेक्षा कमी दर्जा नसलेला अधिकारी यांचे नामनिर्देशन करण्यात येते. यांच्याव्यतिरिक्त संबंधित विद्यापीठाच्या व्यवस्थापन परिषद व विद्या परिषद यांनी एकत्रितरीत्या राष्ट्रीय कोर्टाच्या परिस्थेक्षा किंवा संघटनेचा संचालक किंवा प्रमुख यांचे नामनिर्देशन महाराष्ट्र विद्यापीठ अधिनियम २०१६, कलम ११ च्या पोटकलम तीननुसार करण्यात येते.

कुलगुरुपदाचा अर्ज स्वीकारण्यासाठी शासकीय अथवा निमशासकीय संस्थेतील उच्चस्तरीय

अधिकाऱ्याची नोडल अधिकारी म्हणून नेमणूक करण्यात येते. कुलगुरुपदासाठी उत्सुक व्यक्तींना त्यासाठीचा अर्ज यांच्याकडे सादर करावा लागतो. अर्जाची छाननी नोडल अधिकार्यामार्फत करण्यात येऊन पात्र उमेदवारांना मुलाखतीसाठी आमंत्रित करण्यात येते. प्राप्त अर्जांपैकी छाननी करून उपरोक्त त्रिसदस्यीय समितीपुढे मुलाखतीसाठी पाचारण करण्यात आलेल्या उमेदवारांची पहिल्या २५ मध्ये होणारी निवड कशाच्या आधारे, या पहिल्या निवडीचे नेमके निकष कोणते हे आहे.

पारदर्शकता व वस्तुनिष्ठता ही लोकप्रशासनाची अविभाज्य अंगे मानण्यात येतात. कुलगुरुंच्या निवड प्रक्रियेत मात्र या दोन्ही बाबींचा अभाव प्रकर्षाने जाणवतो. विद्यापीठ कायद्यानुसार महाराष्ट्रातील कुल्ल्याही सार्वजनिक विद्यापीठात कुलगुरु म्हणून नियुक्त करावयाची व्यक्ती शिक्षणतज्ज्ञ आणि उच्च दर्जाची प्रशासक, नेतृत्व करण्यास सक्षम आणि विद्यार्थी/समाज यांचे हित जपणारी असावी अशी अपेक्षा आहे. या दृष्टीने कायद्यामध्ये कुलगुरु नियुक्तीकरिता काही मार्गदर्शनपर सूचना केल्या आहेत. शैक्षणिक अर्हात आणि अनुभवाबाबतही अधिसूचना निर्गमित करण्यात येतात.

अर्जदार जाहिरातीनुसार महाराष्ट्रातील सार्वजनिक विद्यापीठात कुलगुरुपदासाठी अर्ज करतात. संपूर्ण महाराष्ट्रातील कुपेतर आणि वैद्यकेतर विद्यापीठांसाठी एकच अधिनियम आणि पात्रतेचे सर्व निकष एकच असून एका विद्यापीठात छाननीअंती पुढील टप्प्यासाठी पात्र/योग्य म्हणून निवडण्यात आलेली व्यक्ती इतर विद्यापीठाच्या छाननी समितीमार्फत अपात्र ठरविण्यात आल्याची अनेक उदाहरणे आहेत.

कुलगुरु निवडीचा दुसरा टप्पा म्हणजे गठित त्रिसदस्यीय समितीपुढील सादरीकरण आणि मुलाखत. कुलपतीच्या विचारार्थ पाचपेक्षा कमी नसतील अशा योग्य नामिकेची शिफारस कुलगुरु निवड समितीमार्फत करण्यात येते. या टप्प्यातदेखील एका विद्यापीठात पाचच्या यादीत समाविष्ट झालेली व्यक्ती महाराष्ट्रातील इतर विद्यापीठात अर्ज केल्यानंतर पहिल्या पाचामध्ये तर सोडाच, परंतु पहिल्या टप्प्यात म्हणजे २० ते २५ उमेदवारांच्या यादीत पात्र होईलच याचीही शाश्वती देता येत नाही.

तिसरा आणि अंतिम टप्पा म्हणजे नामिकेमध्ये समाविष्ट असलेल्या व्यक्तींपैकी एकाची कुलगुरु म्हणून कुलपतीमार्फत होणारी निवृत्ती. वैधेदेखील अंतिम निवडीचा निकष कोणता, हा प्रश्न अनुत्तरितच असतो. समितीच्या कार्यपद्धतीत वस्तुनिष्ठतेचा अभाव हेच याचे द्योतक आहे.

कुलगुरुपदासाठी उत्सुक उमेदवार महाराष्ट्रातील एखाद्या विद्यापीठात पहिल्या टप्प्यातील २० ते २५

छाननी केलेल्या निवडक उमेदवारांच्या यादीत स्थान मिळवितादेखील आपल्याच राज्यातील इतर विद्यापीठात कुलगुरु या पदावर विराजमान झाल्याची अनेक उदाहरणे आहेत. किंवा एखाद्या विद्यापीठाच्या कुलगुरु निवड प्रक्रियेत शेवटच्या पाच जणांच्या यादीत स्थान प्राप्त करणारा महाराष्ट्रातीलच इतर विद्यापीठात कुलगुरुपदाच्या शर्यतीत पहिल्याच टप्प्यात बाहेर पडल्याचेदेखील निदर्शनास आले आहे. हा अनुभव लक्षात घेता राज्यात कुलगुरु कितपत पारदर्शक आणि वस्तुनिष्ठ निवड पद्धतीने निवडण्यात येतात याबाबत शंका आहे.

या संदर्भात भारतीय राज्यघटनेच्या कलम १४ च्या तरतुदीचे स्मरण होणे प्रासंगिक ठरते. कलम १४ मधील समानतेच्या सिद्धांताप्रमाणे प्रत्येक कुलगुरुपदाकरिता अर्जदार पुढे कुलपतीद्वारा नेमणूकीकरिता शिफारशीस पात्र ठरविले असताना इतर विद्यापीठाच्या शिफारस समितीने मुलाखतीसाठी अपात्र ठरविणे संविधानाच्या कलम १४ चे उल्लंघन करणारे ठरते. ही प्रक्रिया व्यक्तिनिष्ठतेला अधिक प्राधान्य देत असल्यामुळे प्रचलित प्रक्रियेमध्ये आवश्यक बदल अनिवार्य आहे.

महाराष्ट्र सार्वजनिक विद्यापीठ अधिनियम २०१६ नुसार प्र-कुलगुरु हे कुलगुरुनंतरचे दुसरे विद्याविषयक व कार्यकारी अधिकारी असतात व संपूर्ण विद्यापीठात त्यांनी कार्यक्षम असते. विद्यापीठ अधिनियमानुसार सध्या अवलंबिलेल्या प्रक्रियेप्रमाणे कुलपती, नुकतेच नियुक्त झालेल्या कुलगुरुंशी विचारविनिमय करून प्र-कुलगुरुंची नियुक्ती करतात. कुटुंबीही जाहिरात किंवा नियुक्ती समिती या पदावर विराजमान होणाऱ्या व्यक्तीसाठी नमणे हे न्यायोचित वाटत नाही. खरे तर विद्यापीठात सहायक प्राध्यापक नेमतानादेखील विस्तृत प्रक्रिया पूर्ण करण्यात येते. हे पाहता विद्यमान महाराष्ट्र सार्वजनिक विद्यापीठातील अधिनियमातील कुलगुरु तसेच प्र-कुलगुरु यांच्या नियुक्तीसंदर्भातील तरतुदी सदाप असून त्यामध्ये योग्य सुधारणा आवश्यक आहे. त्या दृष्टीने काही बदल सुचवावेसे वाटतात.

(१) प्र-कुलगुरु पदाचे महत्त्व लक्षात घेता या पदावर नेमणूक करताना कुलगुरु नियुक्तीसाठी राबविण्यात येणाऱ्या प्रक्रियेचा आवश्यक सुधारणेसहित अवलंब करण्यात यावा, जेणेकरून योग्य आणि सक्षम व्यक्तींचीच नेमणूक करण्यात येईल. महाराष्ट्र सार्वजनिक विद्यापीठाच्या कुलगुरु म्हणून नियुक्तीसाठी पात्रतेच्या शर्ती, शैक्षणिक अर्हा आणि अनुभव प्र-कुलगुरु या पदासाठी लागू करून या बाबींचा समावेश महाराष्ट्र सार्वजनिक विद्यापीठ अधिनियमामात करण्यात यावा.

(२) राज्यातील विद्यापीठात कुलगुरु आणि प्र-कुलगुरुंची नेमणूक एका स्थायी आयोगामार्फत करण्यात यावी. त्याची रचना पुढीलप्रमाणे असावी.

(अ) आयोगाचे अध्यक्ष राज्याबाहेरील नामांकित विद्यापीठाचे माजी कुलगुरु असावेत. त्यांची नियुक्ती राज्यपाल तीन वर्षांकरिता करतील अशी तरतूद करण्यात यावी.

(ब) यूजीसीद्वारा नामांकित शिक्षणतज्ज्ञ/वैज्ञानिक/पद्म पुरस्कार विजेता/समाजसेवक यांपैकी एका सदस्याची नेमणूक तीन वर्षांकरिता करण्यात यावी.

(क) राज्य शासनाच्या वतीने महाराष्ट्रातील विद्यापीठाच्या माजी कुलगुरुंची नियुक्ती या समितीवर तीन वर्षांकरिता करण्यात यावी.

(ड) ज्या विद्यापीठांमध्ये कुलगुरु आणि प्र-कुलगुरुंची नेमणूक करावयाची आहे त्या विद्यापीठाच्या व्यवस्थापन परिषद आणि विद्या परिषद यांनी एकत्रितरीत्या एक सदस्य नामनिर्देशित करावा. त्याचा संबंधित विद्यापीठाशी कोणत्याही प्रकारे संबंध नसावा, तसेच त्यांना किमान २५ वर्षांचा शैक्षणिक क्षेत्राचा अनुभव असावा. ही नियुक्ती केवळ त्या विद्यापीठाच्या कुलगुरु आणि प्र-कुलगुरुंच्या नेमणूकीपुरती तात्कालिक स्वरूपाची असावी.

(इ) राज्याच्या उच्च व तंत्र शिक्षण विभागाचे प्रधान सचिव हे या आयोगाचे सदस्य सचिव असावेत. अध्यक्ष आणि इतर सर्व सदस्यांचा त्यांच्या क्षेत्रातील कार्यकाळ निष्कलंक अपेक्षित आहे.

(३) पहिल्या टप्प्यात कुलगुरु/प्र-कुलगुरुपदासाठी दावेदारांपैकी निवडण्यात आलेल्या २० ते २५ उमेदवारांची यादी त्यांच्या शैक्षणिक उपलब्ध्यांसह प्रकाशित करण्यात यावी.

(४) नियुक्त कुलगुरुंच्या/प्र-कुलगुरुंच्या नावाची घोषणा यथायोग्य स्पष्टीकरणासहित करण्यात यावी, यामुळे राज्यापालांना किंवा शासन यंत्रणेला आवश्यक वाटल्यास नेमणूकीचे समर्थन करणे अधिक सोयीचे होऊ शकेल.

कुलगुरु आणि प्र-कुलगुरु या पदासाठीच्या नेमणूक प्रक्रिया, पारदर्शक आणि वस्तुनिष्ठ झाल्यास कुलगुरुंच्या नियुक्त्यांमधील राजकीय हस्तक्षेपाला आळा बसून कायद्याला अभिप्रेत असलेले नेतृत्व राज्यातील सार्वजनिक विद्यापीठांना मिळेल. कुलगुरु/प्र-कुलगुरु म्हणून नियुक्त झालेल्यांना पहिल्या दिवसापासून पाठिंब्या लाभून विद्यापीठाची गुणात्मक वाटचाल सुरू राहील.

लेखक अजयकुमार अग्रवती वेदवी जी. एच. एस.सी. अभिज्ञत विद्यापीठाचे कुलगुरु लता ई. बाबाखरेब अशेडकर विवि कक्षविद्यालयाचे प्राध्यापक आहेत.
vinayak.deshi1961@gmail.com
drrsk@live.com

News Paper Clippings During December 2021

Section: Education

परीक्षेच्या एक दिवस आधीही अर्ज भरता येणार

इयत्ता दहावी, बारावी परीक्षार्थींना दिलासा
प्रभात वृत्तसेवा

पुणे, दि. २९ - इयत्ता दहावी, बारावीच्या परीक्षेसाठी विद्यार्थ्यांचे नियमित शुल्कासह परीक्षेच्या एक दिवस आधीपर्यंत ऑनलाइन पद्धतीने अर्ज भरता येणार आहेत, अशी माहिती महाराष्ट्र राज्य माध्यमिक व उच्च माध्यमिक शिक्षण मंडळाने दिली. दहावी परीक्षेसाठी २७ डिसेंबर ते १ जानेवारी व बारावीसाठी १९ ते २८ डिसेंबरदरम्यान विलंब शुल्कांना

अर्ज भरता येणार असल्याचे जाहीर केले होते. दरम्यान, कोरोनाच्या पार्श्वभूमीवर शासनाने विलंब शुल्क आकारू नये, असे निर्देश दिले आहेत. विद्यार्थ्यांचे विलंब शुल्कच माफ झाले आहे. ही सुविधा केवळ मार्च-एप्रिल २०२२ परीक्षेपुरतोच आहे. दहावीची परीक्षा १५ मार्चपासून, तर बारावीची ४ मार्चपासून सुरू होत आहे, असे राज्य मंडळाने प्रभारी सचिव अनुराधा ओक यांनी स्पष्ट केले.

प्रभात

Thu, 30 December 2021

<https://epaper.eprabhat.net/c/6>

विद्यापीठ कायद्याच्या प्रारूपाची राष्ट्रीय पातळीवर आवश्यकता

माजी उपाध्यक्ष डॉ. भूषण पटवर्धन यांची यूजीसीला सूचना

लोकसत्ता प्रतिनिधी

पुणे : उच्च शिक्षण संस्थांमधील गुणवत्ता वाढवण्यासाठी कुलपती, प्र-कुलपती अशा नेतृत्वाच्या पदांवरील नियुक्त्यांमधील बाह्य हस्तक्षेप रोखणे आवश्यक आहे. मात्र सद्यःस्थितीत त्या संदर्भातील समान निकष किंवा नियमावली नाही. शिक्षण हा राज्यांच्या अखत्यारीतील विषय असल्याने प्रत्येक राज्यात वेगळी नियमावली असून, राष्ट्रीय पातळीवर विद्यापीठ कायद्याचे प्रारूप असण्याची आवश्यकता आहे, अशी सूचना विद्यापीठ अनुदान आयोगाचे (यूजीसी) माजी उपाध्यक्ष आणि आयुष मंत्रालयाचे राष्ट्रीय संशोधन प्राध्यापक डॉ. भूषण पटवर्धन यांनी मांडली आहे.

राज्यात विद्यापीठ कायद्यात सुधारणा विधेयक विधानसभेत पारित करण्यात आले आहे. मात्र सुधारणांच्या नावाखाली राज्य सरकारकडून विद्यापीठांच्या स्वायत्ततेवर गदा आणण्यात येणार असल्याने या विधेयकाला विरोध करण्यात येत आहे. या पार्श्वभूमीवर

राष्ट्रीय शैक्षणिक धोरण २०२०मध्ये स्वायत्तता, स्वयं घासन आणि शिक्षण संस्थांमध्ये सत्तावाच नुणवतेवर आधारित नेतृत्वाच्या नियुक्त्या यावर भर देण्यात आला आहे. विद्यापीठ शिक्षणामध्ये किमान निकषांच्या नियमावलीसह केंद्र आणि राज्य सरकारमध्ये समन्वय साधण्याचे काम विद्यापीठ अनुदान आयोग कायदा करतो. त्यामुळे विद्यापीठ शिक्षणातील समन्वय आणि प्रचारासाठी आवश्यक ती पावले उचलणे हा यूजीसीचा अधिकार आहे.

- डॉ. भूषण पटवर्धन, माजी उपाध्यक्ष, यूजीसी, राष्ट्रीय संशोधन प्राध्यापक

विद्यापीठ कायद्याच्या राष्ट्रीय पातळीवरील प्रारूपासंदर्भात डॉ. पटवर्धन यांनी यूजीसीचे अध्यक्ष आणि सचिव यांना ईमेल पाठवल्याची माहिती सूत्रांनी दिली. या संदर्भात डॉ. पटवर्धन यांना विचारले असता त्यांनी या माहितीला दुजोरा दिला.

राष्ट्रीय शैक्षणिक धोरण २०२०च्या गाऱ्याच्या विपरीत उच्च शिक्षण संस्थांच्या, विशेषतः विद्यापीठांच्या स्वायत्ततेमध्ये होत असलेली तडजोड काळजी निर्माण करणारी आहे. समाजाच्या व्यापक पातळीवर स्वायत्तता, चांगले प्रशासन, तत्त्व आणि शिक्षणातील गुणवत्ता राखली जाणे आवश्यक आहे. कोणताही

बाह्य हस्तक्षेप किंवा शैक्षणिक नेतृत्वाच्या पदांवरील नियुक्त्यांमधील प्रभावाचा एकूण शैक्षणिक पर्यावरणावर दीर्घकालीन विपरीत परिणाम होऊ शकतो. त्यामुळे केंद्रीय, राज्य, अभिमत आणि खासगी विद्यापीठांतील महत्वाच्या पदांवरील नियुक्त्यांची पात्रता, जबाबदारी या संदर्भात काहीएक समानता असणे आवश्यक आहे. ही बाब लक्षात घेऊन तातडीने शैक्षणिक नेतृत्वावरील पदांच्या नियुक्त्यांबाबत समान नियमावली आणि राष्ट्रीय पातळीवर विद्यापीठ कायद्याचे प्रारूप तयार करावे, असे डॉ. पटवर्धन यांनी यूजीसीला सुचवले आहे.

लोकसत्ता

Fri, 31 December 2021

<https://epaper.loksatta.com/c/65302780>

लोकमत

विद्यापीठ कायद्यातील बदलांविरुद्धात आंदोलन

विधेयकाची होळी करून निषेध : शासनाने विधेयक मागे घेण्याची मागणी

लोकमत न्यूज नेटवर्क

पुणे : राज्य शासनाने विद्यापीठ कायद्यात केलेल्या सुधारणांच्या निषेधार्थ भारतीय जनता युवा मोर्चाच्यावतीने सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठाच्या प्रवेशद्वारावर "काळे विधेयक होळी आंदोलन" करण्यात आले. तसेच शासनाने हे विधेयक तत्काळ मागे घ्यावे, अशी मागणी करण्यात आली.

विद्यापीठ कुलगुरू निवड प्रक्रियेसह, प्र-कुलपती म्हणून राज्याच्या उच्च व तंत्र शिक्षण मंत्र्यांची नियुक्ती करणारे विधेयक नुकत्याच झालेल्या अधिवेशनात विधानसभेत मंजूर करण्यात आले. राज्यपाल व राज्य शासन यांच्यात असणाऱ्या वादामुळे विद्यापीठ

कायद्यात हा बदल करण्यात आल्याची चर्चा केली जात आहे.

मात्र, कायद्यात करण्यात आलेल्या सुधारणा वादग्रस्त असून, त्यामुळे शिक्षणक्षेत्रात राजकीय हस्तक्षेप वाढेल, अशा प्रतिक्रिया शिक्षण तज्ज्ञांकडून व्यक्त केल्या जात आहेत. या पार्श्वभूमीवर भारतीय जनता युवा मोर्चाचे शहराध्यक्ष राघवेंद्र मानकर यांच्या नेतृत्वाखाली विद्यापीठाच्या प्रवेशद्वारासमोर आंदोलन करण्यात आले.

यावेळी प्रदेश महामंत्री सुशील मंगडे, उपाध्यक्ष अनूप मोरे, प्रदेश सरचिटणीस गणेश वरपे, प्रतीक देसरडा, अरविंद गोरे, अभिजित राऊत, दीपक पवार आदी उपस्थित होते.

News Paper Clippings During December 2021

Section: Education

विद्यापीठाच्या परीक्षा ऑफलाइन अन् ऑनलाइनही

पुणे : पुढारी वृत्तसेवा

सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठातर्फे घेण्यात येणारी सत्र परीक्षा ऑनलाइन की ऑफलाइन हे निश्चित करण्यासाठी समिती नेमण्यात आली आहे. या समितीने अहवाल तयार करून विद्यापीठाचे कुलगुरू डॉ. नितीन करमळकर यांच्याकडे दिला आहे. या अहवालात अंतिम वर्षाच्या परीक्षा ऑफलाइन आणि अन्य वर्षांच्या परीक्षा ऑनलाइन घेण्याची शिफारस करण्यात आल्याची माहिती विद्यापीठातील सूत्रांनी दिली.

पुणे विद्यापीठाची परीक्षा पद्धत निश्चित करण्यासाठी करमळकर यांनी समिती नियुक्त केली होती. कोरोना प्रादुर्भावाची परिस्थिती,

परीक्षेचे स्वरूप लवकरच जाहीर करणार

विद्यापीठाची सत्र परीक्षा जानेवारीच्या शेवटच्या आठवड्यात होण्याचे प्रस्तावित आहे. मात्र, कोरोनाच्या पाश्चर्यभूमीवर बरेचसे अध्यापन ऑनलाइन पद्धतीने झाल्याने परीक्षाही ऑनलाइन घेण्याची मागणी होत आहे. ऑफलाइन परीक्षांच्या तुलनेत ऑनलाइन परीक्षांच्या निकालात वाढ झाल्याचे यापूर्वीच स्पष्ट झाले आहे. त्यामुळे ऑनलाइन परीक्षांच्या गुणवत्तेवरून शिक्षण तज्ज्ञांतून संशयकता व्यक्त केली जात आहे. दरम्यान, आठवडाभरापासून विद्यापीठ कर्मचाऱ्यांनी कामबंद आंदोलन पुकारले होते. संबंधित कर्मचारी आता कामावर रुजू झाले आहेत. त्यामुळे लवकरच ऑनलाइन आणि ऑफलाइन परीक्षेचे स्वरूप निश्चित करून जाहीर करण्यात येणार आहे.

राज्यातील अन्य विद्यापीठांची परीक्षा पद्धती समजून घेऊन उच्च व तंत्रशिक्षण विभागाशी चर्चा करून ही समिती परीक्षा पद्धतीबाबतचा अहवाल तयार करणार होती.

संबंधित समितीने अहवाल तयार केला असून, या अहवालात परीक्षा ऑफलाइन आणि ऑनलाइन अशा दोन्ही स्वरूपात

घेण्यात याव्यात. यामध्ये पदव्युत्तरच्या परीक्षा ऑफलाइन, इंजिनिअरिंगच्या शेवटच्या वर्षाच्या परीक्षा ऑफलाइन, तसेच अन्य अभ्यासक्रमांच्या अंतिम वर्षाच्या परीक्षा ऑफलाइन, तर इतर वर्षाच्या परीक्षा ऑनलाइन स्वरूपात घेतल्या जाव्यात, असे स्पष्ट करण्यात आले आहे. यावर डॉ. करमळकर अहवालाचा अभ्यास करून अंतिम निर्णय घेणार असल्याचे सूत्रांनी स्पष्ट केले आहे.

‘आरटीई’ प्रवेश नोंदणीची जबाबदारी शिक्षणाधिकाऱ्यांवर

आरटीई प्रवेशा प्रक्रियेअंतर्गत खासगी विनाअनुदानित शाळांमध्ये प्रवेश स्तरावर २५ टक्के जागा वंचित व दुर्बल शटकातील मुला/मुलींसाठी राखीव ठेवण्याची तरतुद आहे. त्यासाठी शाळा नोंदणीची प्रक्रिया सुरू करण्यात आली आहे.

यंदा शाळा नोंदणीची संपूर्ण जबाबदारी शिक्षणाधिकाऱ्यांवर देण्यात आली असून येत्या १७ जानेवारीपर्यंत १०० टक्के शाळांची नोंदणी करावी, असे प्राथमिक शिक्षण संचालनालयाचे संचालकदिनकर टेमकर यांनी स्पष्ट केले आहे. टेमकर यांनी दिलेल्या सूचनांनुसार, दादरप्रीम्राणे सन २०२२-२३ या वर्षाची आरटीई २५ टक्के प्रवेशप्रक्रिया ऑनलाइन

राखविण्यात येणार आहे. त्याकरिता पुणे जिल्ह्यातील २५ टक्के प्रवेशप्रक्रिया लागू असलेल्या सर्व पात्र शाळांची नोंदणी दि. २८ डिसेंबर ते १७ जानेवारी २०२२ या कालावधीमध्ये करण्यात यावी.

२५ टक्के प्रवेशप्रक्रिया लागू असलेल्या सर्व पात्र शाळांनी नोंदणी करणे बंधनकारक आहे. तरी पुणे जिल्ह्यातील शाळांची ऑनलाइन नोंदणी दिलेल्या कालावधीत पूर्ण करण्यात यावी. ज्या जिल्ह्यांतील आरटीईअंतर्गत पात्र असलेल्या शाळांची १०० टक्के नोंदणी पूर्ण होणार नाही त्याची सर्वस्वी जबाबदारी संबंधित शिक्षणाधिकारी व प्रशासन अधिकारी यांची राहिल, असे देखील टेमकर यांनी स्पष्ट केले आहे.

My Pune Edition
Dec 31, 2021 Page No. 3
newspaper.pundhari.co.in

अंतिम वर्षाच्या परीक्षा ‘ऑफलाइन’

विद्यापीठाने नेमलेल्या समितीने दिला अहवाल

“परीक्षा समितीचा अहवाल विद्यापीठाचे कुलगुरू डॉ. नितीन करमळकर यांच्याकडे सुपूर्द करण्यात आला आहे. या अहवालावर चर्चा करून कुलगुरू योग्य तो निर्णय घेतील. - डॉ. एन. एस. उमराणी, प्र-कुलगुरू, सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठ

म. टा. प्रतिनिधी, पुणे

सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठातर्फे घेण्यात येणाऱ्या पदविका, पदवी अभ्यासक्रमांच्या अंतिम वर्षाच्या परीक्षा ‘ऑफलाइन’ पद्धतीनेच घ्याव्यात, असा अहवाल परीक्षा समितीने विद्यापीठाकडे सुपूर्द केला आहे. अंतिम वर्ष वगळता इतर सर्व वर्षांच्या परीक्षा ऑनलाइन पद्धतीने घेण्यात याव्यात, असेही या अहवालात नमूद करण्यात आल्याचे विद्यापीठातील विश्वसनीय सूत्रांनी सांगितले आहे.

सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठातर्फे घेण्यात येणाऱ्या विविध अभ्यासक्रमांच्या परीक्षा यंदा कशा पद्धतीने घ्यायच्या, यासाठी काही दिवसांपूर्वी विद्यापीठ

प्रशासन व परीक्षा नियंत्रक मंडळाने अभ्यास समितीची स्थापना केली होती. ओमायक्रॉनचा धोका, विद्यार्थ्यांची महाविद्यालय; तसेच विद्यापीठातील अपुरी संख्या आणि वसतिगृहे बंद असल्याने अनेक विद्यार्थ्यांनी याही वर्षी ऑनलाइन परीक्षा घेण्यात याव्यात, अशी मागणी केली होती. या पाश्चर्यभूमीवर विद्यापीठाने परीक्षांबाबत अभ्यास करण्यासाठी समितीची नियुक्ती केली.

या समितीने परीक्षांबाबत अहवाल सादर करणे अपेक्षित होते. त्याप्रमाणे समितीने विद्यापीठाचे कुलगुरू डॉ. नितीन करमळकर यांना अहवाला सादर केला असून, त्यामध्ये ऑफलाइन आणि ऑनलाइन, अशा दोन्ही पद्धतीने परीक्षा

घेण्याबाबत शिफारस करण्यात आली आहे. समितीने दिलेल्या अहवालानुसार पदविका आणि पदवी अभ्यासक्रमांच्या अंतिम वर्षाच्या परीक्षा ऑफलाइन पद्धतीने घेण्यात याव्यात, पदव्युत्तर अभ्यासक्रमांच्या सर्व परीक्षा ऑफलाइन घेण्यात याव्यात, इंजिनीअरिंगच्या शेवटच्या वर्षाच्या परीक्षा ऑफलाइन; तसेच अन्य अभ्यासक्रमांच्या अंतिम वर्षाच्या परीक्षा ऑफलाइन घ्याव्यात, असे अहवालात नमूद करण्यात आले आहे. सर्व अभ्यासक्रमांच्या अंतिम वर्ष वगळता इतर परीक्षा मात्र, ऑनलाइन पद्धतीनेच घ्याव्यात, अशीही शिफारस अहवालात करण्यात आली आहे. विद्यापीठाची सत्र परीक्षा फेब्रुवारी महिन्यात होणे प्रस्तावित आहे.

News Paper Clippings During December 2021

Section: Education

‘आयोगाने विद्यापीठांची स्वायत्तता वाढवावी’

म. टा. प्रतिनिधी, पुणे

‘देशातील विद्यापीठांची स्वायत्तता आणखी बळकट करण्यासाठी विद्यापीठ अनुदान आयोगाने (यूजीसी) प्रारूप कायदा करावा व राज्यांना त्या कायद्याच्या चौकटीत घ्यावे,’ अशी मागणी यूजीसीचे माजी उपाध्यक्ष डॉ. भूषण पटवर्धन यांनी यूजीसीच्या अध्यक्षांकडे केली आहे.

राज्य सरकारने विद्यापीठ कायद्यात बदल केल्याच्या पार्श्वभूमीवर डॉ. पटवर्धन यांनी ही मागणी केली असून, ‘यूजीसी’ने विद्यापीठांचे बळकटीकरण करावे, अशी अपेक्षा पटवर्धन यांनी व्यक्त केली आहे.

राज्य सरकारने विद्यापीठ कायद्यात बदल केल्याने राज्यातील १३ अकृषी विद्यापीठांच्या स्वायत्ततेचा भंग होणार आहे. कायद्यातील या बदलांमुळे विद्यापीठांत राजकीय हस्तक्षेप वाढणार आहे. या पार्श्वभूमीवर डॉ. पटवर्धन यांनी ‘यूजीसी’ला सादर घातली आहे. विद्यापीठांचे कुलगुरू, कुलपती, कुलसचिव या पदांवरील मंडळी

“ विद्यापीठांची स्वायत्तता अबाधित राखण्यासाठी यूजीसीने पावले उचलणे गरजेचे आहे. विद्यापीठ अधिनियमनाबाबत राष्ट्रीय स्तरावर प्रारूप कायदा तयार झाला, तर सर्व राज्यांतील विद्यापीठांचे काम एकसारख्या पद्धतीनेच होईल. यामुळे विद्यापीठांत होणाऱ्या राजकीय हस्तक्षेपालाही आळा बसेल.

- डॉ. भूषण पटवर्धन,
माजी अध्यक्ष, यूजीसी

राजकीय पक्षाशी संबंधित नसावीत. केंद्र सरकारकडून लागू करण्यात आलेले नवे शैक्षणिक धोरण संपूर्ण देशात एकसारखेच राबवायचे असेल, तर देशातील सर्व विद्यापीठांच्या नियमांत सुसूत्रता हवी. यामुळे ‘यूजीसी’ने राष्ट्रीय स्तरावर एक प्रारूप कायदा तयार करावा आणि सर्व राज्यांना या कायद्याच्या चौकटीत घ्यावे, अशी मागणी करणारे पत्र डॉ. पटवर्धन यांनी ‘यूजीसी’ला लिहिले आहे.

‘इनोव्हेशन’मध्ये विद्यापीठ देशात आठवे

‘अटल रँकिंग’मध्ये राष्ट्रीय पातळीवर गौरव

म. टा. प्रतिनिधी, पुणे

केंद्रीय शिक्षण मंत्रालयाच्या ‘अटल’ (अटल रँकिंग ऑफ इन्स्टिट्यूशन्स ऑन इनोव्हेशन अँड क्रेडिट) या नवोपक्रम राष्ट्रीय क्रमवारीत सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठाने देशात आठवे स्थान मिळवले आहे. राज्य पातळीवरील विद्यापीठांमध्ये विद्यापीठाला पहिले स्थान मिळाले आहे. विद्यापीठातील नवोपक्रम केंद्राने केवळ अडीच वर्षांच्या कालावधीत राष्ट्रीय क्रमवारीत स्थान मिळवल्याने विद्यापीठाच्या शिरेपेचात आणखी एक मानाचा तुरा खोचला गेला आहे.

देशातील शैक्षणिक संस्था व विद्यापीठांमध्ये नवनव्या संकल्पना राबवून उद्योजकता विकास होण्याच्या दृष्टीने अखिल भारतीय तंत्रशिक्षण परिषदेतर्फे (आयसीटीई) अटल रँकिंग जाहीर केले जाते. २०२१ शैक्षणिक वर्षात देशातील १४३८ शिक्षणसंस्थांनी या क्रमवारीत सहभाग घेतला होता. त्यामध्ये आयआयटी, एनआयटी आयआयएससी आदी संस्थांचाही समावेश आहे. यामध्ये देशातील

“ विद्यापीठाने कॅम्पसवर व संलग्न महाविद्यालयात नवोपक्रम, स्टार्टअप संस्कृती रुजवण्यासाठीच ‘इनोव्हेशन सेल’ची स्थापना विद्यापीठात केली आहे. शिक्षण, उद्योग आणि सामाजिक प्रश्न यांच्या एकीकरणातून नवोपक्रम आणि नवसंशोधन व्हावे, यासाठी आम्ही प्रयत्नशील आहोत. अटल क्रमवारीत मिळालेले हे स्थान विद्यापीठाने केलेल्या कामाची पावती आहे.

- प्रा. डॉ. नितीन करमळकर,
कुलगुरू, सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठ

अभिमत व राज्य विद्यापीठांच्या पहिल्या दहा विद्यापीठांच्या यादीत सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठाने स्थान मिळवले आहे. केंद्रीय शिक्षण राज्य मंत्री डॉ. सुभाष सरकार यांनी बुधवारी ही क्रमवारी जाहीर केली.

गेल्या वर्षभरात विद्यापीठामध्ये स्टार्टअप, नवोपक्रम, कृत्रिम बुद्धिमत्ता आदी विषयांशी संबंधित अनेक कार्यक्रम आयोजित करण्यात आले होते. इनोव्हेशन पार्क, आयआयटी खरगपूर, आयआयटी मुंबई, विज्ञान व तंत्रज्ञान विभाग, पिंपरी-चिंचवड महापालिका, व्हॅचर सेंटर अशा अनेक संस्थांसोबत विद्यापीठाने संयुक्त उपक्रम राबवले. अनेक छोट्या व मोठ्या कालावधीचे

अभ्यासक्रमही सुरू केले. सातत्याने प्राध्यापकांना प्रशिक्षित केले. विद्यापीठात सात एक्सलन्स सेंटर आहेत. विद्यापीठात नवोपक्रम व उद्योग या विषयातील तज्ज्ञ प्राध्यापक आहेत. मार्गदर्शन कार्याक्रमाच्या माध्यमातून विद्यापीठ उद्योग क्षेत्रातील तज्ज्ञांशी जोडले गेले आहे. सध्या विद्यापीठात ४० स्टार्टअप सुरू असून, ३४० संलग्न महाविद्यालयांत ‘इनोव्हेशन सेल’ स्थापन करण्यात आले आहेत. या सर्व उपक्रमांचा एकत्रित परिणाम म्हणून सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठाला देशात आठवे स्थान मिळाले आहे, अशी माहिती इनोव्हेशन विभागाच्या प्रमुख डॉ. अपूर्वा पालकर यांनी दिली आहे.

Maharashtra Times 31.12.2021

Maharashtra Times 31.12.2021

News Paper Clippings During December 2021

Section: Education

विशेषीकृत विद्यापीठांना हवा बदलांचा 'बूस्टर'

पारंपरिक विद्यापीठांत विद्यार्थ्यांचा सर्वांगीण विकास होतो. विविध विद्याशाखांत त्यांचे विद्यार्थी चमकतात. त्याचवेळी विशेषीकृत विद्यापीठांच्या मर्यादा स्पष्ट होतात. यावर अभ्यास करून उपाययोजना केल्यास त्रुटी दूर सारता येतील.

प्राचार्य डॉ. के. सी. मोहिते

भारतासारख्या खंडप्राय देशाला प्राचीन काळापासून विद्यापीठीय शिक्षणाची परंपरा आहे. आधुनिक काळात ब्रिटिशांच्या राजवटीत १८५७ मध्ये मुंबई, दिल्ली आणि कलकत्ता येथे विद्यापीठांची स्थापना होऊन पाश्चिमात्य जगताच्या धर्तीवर आधुनिक शिक्षणाला सुरुवात झाली. या विद्यापीठांच्या स्थापनेपासून ते आजतागायत कमी-अधिक प्रमाणात ब्रिटिशांनी केलेल्या रचना आणि परंपरेनुसार भारतीय विद्यापीठीय शिक्षणाची वाटचाल सुरू आहे. स्वातंत्र्योत्तर काळात भारत सरकारने नेमलेल्या राधाकृष्णन आयोगापासून ते सध्याच्या नव्या शैक्षणिक धोरणाचा आराखडा तयार होईपर्यंत विद्यापीठीय शिक्षणाच्या स्वरूपात आमूलाग्र बदल झाले नसले तरी कोणतेच बदल झाले नाहीत, असे म्हणता येणार नाही. स्वातंत्र्योत्तर काळात देशापुढील समस्या व गरजांचा विचार करून विकासाचे घटक असलेल्या कृषी, उद्योग, व्यापार, व्यवस्थापन, वैद्यक, अभियांत्रिकी, माहिती तंत्रज्ञान इ. क्षेत्रांशी संबंधित स्वतंत्र व विशेषीकृत विद्यापीठांची स्थापना करण्यात आली. अशा विद्यापीठांच्या स्थापनेमुळे विविध क्षेत्रांसाठी आवश्यक कुशल मनुष्यबळ तयार करण्यात यशही मिळाले. आजमितीला देशात ५४ केंद्रीय, ४२६ राज्य, २०९ खासगी आणि १२५ अभिमत अशी विद्यापीठे आहेत.

स्वातंत्र्यानंतर विकासाशी संबंधित विविध क्षेत्रांच्या अद्यावत ज्ञानाच्या प्रसारासाठी, तसेच संबंधित क्षेत्रातील कुशल आणि तज्ञ मनुष्यबळ तयार करण्यासाठी विशेष विद्यापीठांच्या स्थापनेला प्राधान्य मिळाले. त्यानुसार देशात कृषी, अभियांत्रिकी, व्यवस्थापन, औद्योगिक तंत्रज्ञान, सार्वजनिक आरोग्य, पर्यावरण विज्ञान, माहिती तंत्रज्ञान आणि क्रीडा अशी अनेकविध क्षेत्रांशी संबंधित विद्यापीठांची स्थापना झाली आहे.

राज्याच्या वाटचालीत १९४९ मध्ये स्थापना झालेल्या पुणे विद्यापीठाचे मोठे योगदान आहे. राज्याच्या प्रादेशिक संस्कृती, इतिहास व विधायक परंपरांचे जतन व संवर्धनाच्या उद्देशाने सुरू झालेल्या पुणे विद्यापीठात आज भारताच्या विविध प्रांतांसह, पूर्व आशिया, मध्य आशिया, आफ्रिका, अमेरिका, युरोप अशा जगाच्या विविध देशांतील विद्यार्थी पारंपरिक ज्ञानशाखांसह आधुनिक विज्ञान

व तंत्रज्ञानातील पदवी आणि पदव्युत्तर शिक्षण घेत आहेत. गोखले इन्स्टिट्यूट अर्थशास्त्रातील अध्ययन व संशोधनात आघाडीवर आहे, याही संस्थेला अभिमत विद्यापीठाचा दर्जा आहे. याशिवाय डेक्कन अभिमत विद्यापीठ हे पुरातत्त्वविज्ञान व भाषाविज्ञानाच्या अध्ययन व संशोधनात देशातील मोजक्या अग्रेसर संस्थांमध्ये गणले जाते. टिळक महाराष्ट्र विद्यापीठ या अभिमत विद्यापीठाचे योगदान मोठे आहे. गेल्या तीन दशकांत डॉ. वाय. पाटील, भारती, एमआयटी इत्यादी खासगी विद्यापीठे अभियांत्रिकी, माहिती तंत्रज्ञान, वैद्यक क्षेत्रात अद्यावत आणि दर्जेदार शिक्षण देण्याचे कार्य करत आहेत.

महाराष्ट्र सरकारने घेतलेल्या निर्णयानुसार पुण्यात नुकतीच देशातील पहिल्या आंतरराष्ट्रीय क्रीडा विद्यापीठाची स्थापना झाली. या विद्यापीठामुळे देशातील तरुणांमधील क्रीडाविषयक अभिसरतांचा विकास करून विविध क्रीडा प्रकारांतील आंतरराष्ट्रीय दर्जाचे खेळाडू तयार करण्याचे ध्येय आहे. सरकारचा अत्यंत महत्वाकांक्षी प्रकल्प असलेल्या या विद्यापीठाची स्थापना केवळ शहराच्याच नव्हे, तर देशाच्या क्रीडा क्षेत्रातील क्रांतीकारी परिवर्तनाची नांदी उठेल यात शंका नाही. या निमित्ताने अशा प्रकारच्या स्वतंत्र व विशेषीकृत विद्यापीठांची खरोखर गरज आहे का? पारंपरिक विद्यापीठांची व्यवस्था सर्वसमावेशक व सर्वांगीण विकास झालेला तरुण घडविण्यात सक्षम नाहीत का? किंवा या व्यवस्थेतून अपेक्षित फलनिष्पत्ती होत नाही का? असे प्रश्न उपस्थित होतात.

पारंपरिक विद्यापीठांची आघाडी

वास्तविक पाहता स्वातंत्र्यानंतरच्या ५०-६० वर्षात म्हणजेच विसाव्या शतकाच्या अखेरीपर्यंत देशाच्या कृषी, विज्ञान, उद्योग व्यापार इ. क्षेत्रांतील कुशल मनुष्यबळ पुरविण्यात पारंपरिक विद्यापीठांनी महत्वाची भूमिका बजावली आहे. त्यांच्या विविध ज्ञानशाखा, तेथील विद्यार्थ्यांमधील वैचारिक व ज्ञानाची देवाणघेवाण यामुळे विद्यार्थ्यांचा सर्वसमावेशक विकास झाला आहे. या बाबींचा विशेष स्वरूपाच्या विद्यापीठांमध्ये अभाव असणार आहे. याबाबतीत आविष्कार या राज्यस्तरीय संशोधन प्रकल्प स्पर्धेतील अनुभव महत्वाचा आहे. विद्यार्थ्यांमध्ये संशोधनवृत्ती जागृत व्हावी, यासाठी विज्ञान व तंत्रज्ञान, औषधनिर्माण, कृषी व पर्यावरण, भाषा व कला, व्यवस्थापन, विधी, वाणिज्य या विभागांत पदवी, पदव्युत्तर, पदव्युत्तर

महाराष्ट्राची आघाडी

विद्यापीठांची संख्या, वर्गवारी व विविधता इ. परिमाणांबाबत महाराष्ट्र अग्रेसर राज्य आहे. आजमितीला महाराष्ट्रात एका केंद्रीय विद्यापीठासह राज्य सरकारच्या नियंत्रणाखालील २३ आणि २१ अभिमत विद्यापीठे आहेत. त्यात १० पारंपरिक, एक महिला विद्यापीठ, एक मुक्त विद्यापीठ या पारंपरिक १२ विद्यापीठांसह, चार कृषी विद्यापीठे, एक तंत्रविज्ञान विद्यापीठ, एक आरोग्य विद्यापीठ अशी संख्यात्मक स्थिती आहे. एकट्या पुणे शहरात विद्यापीठांचे सर्वाधिक केंद्रीकरण झाले आहे. याचे महत्त्वाचे कारण म्हणजे राजधानी मुंबई पाठोपाठ पुणे राज्यातील दुसऱ्या क्रमांकाचे मोठे शहर आहे. गेल्या दोन-तीन दशकांत पुणे आणि ५० किलोमीटरच्या परीघात औद्योगीकरणाची गती अत्यंत जलद राहिली. महत्त्वाचे म्हणजे देशात माहिती तंत्रज्ञानात हैदराबाद, बंगळूर या शहरांच्या बरोबरीने पुण्यात या क्षेत्रातील उद्योग आणि सोयीसुविधांचा विकास झाला. त्यामुळेच पुणे शहरात पुणे विद्यापीठाखालोखाल इतर शिक्षण संस्था, अभिमत विद्यापीठे, विशेषीकृत किंवा क्षेत्रनिहाय विद्यापीठांची स्थापना झाली आहे.

पदवी आणि शिक्षक अशा चार गटांत स्पर्धा घेतली जाते. त्यातून विद्यार्थी पोस्टग्रेजुएट व तोंडी नावोन्मूल्य संकल्पना सादर करतात. या स्पर्धेत बहुतांशी वेळा पारंपरिक विद्यापीठे विशेषतः सावित्रीबाई पुणे विद्यापीठ, मुंबई विद्यापीठ सरस कामगिरी करताना दिसतात. एवढेच नाही तर कृषी व पर्यावरण विभागातही कृषी विद्यापीठांना पारितोषिके न मिळता पारंपरिक विद्यापीठातील संशोधक विद्यार्थ्यांना प्रथम व द्वितीय क्रमांकाची पारितोषिके प्राप्त होतात. विज्ञान व तंत्रज्ञानाबाबतही तंत्रज्ञान विद्यापीठांना पारितोषिके न मिळता पारंपरिक विद्यापीठातील संशोधक विद्यार्थीच चमकताना दिसतात. त्यामुळे राज्यातील विशेषीकृत विद्यापीठे उदा. आरोग्य विद्यापीठ, नाशिक, डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर तंत्रज्ञान विद्यापीठ, लोणेरे, संस्कृत विद्यापीठ, नागपूर इत्यादी विद्यापीठांची कामगिरी अपेक्षेप्रमाणे झाली का? या बाबतीत सर्वांगीण अभ्यास आवश्यक आहे असे वाटते. अपेक्षित कामगिरी झाली नसल्यास त्याची कारणे शोधून त्यावर उपाय योजावेत. या बाबींचा अंतर्भाव नव्याने प्रस्तावित विशेषीकृत विद्यापीठांच्या अभ्यासक्रमात तसेच कार्यप्रणालीमध्ये केल्यास निश्चितच अपेक्षित कामगिरी साधता येईल, अशी आशा बाळगता येईल.

(लेखक शिक्षरूच्या (जि. पुणे) सी. टी. बोर महाविद्यालयाचे प्राचार्य आहेत.)

Condolence Message

दुःखद बातमी:

प्रा. डॉ. पी. पी. चिकटे यांच्या पत्नी व मॉडर्न महाविद्यालय, शिवाजीनगर पुणे-५ च्या गणित विषयाच्या सेवानिवृत्त सहयोगी प्राध्यापिका प्रा. सौ. प्रमिला चिकटे, वय ७८ वर्षे, यांचे दि.६.१२.२०२१ रोजी दुःखद निधन झाले.

त्यांच्या आत्म्यास चिरशांती लाभो ही परमेश्वर चरणी प्रार्थना...!

Upcoming Events

January 2022

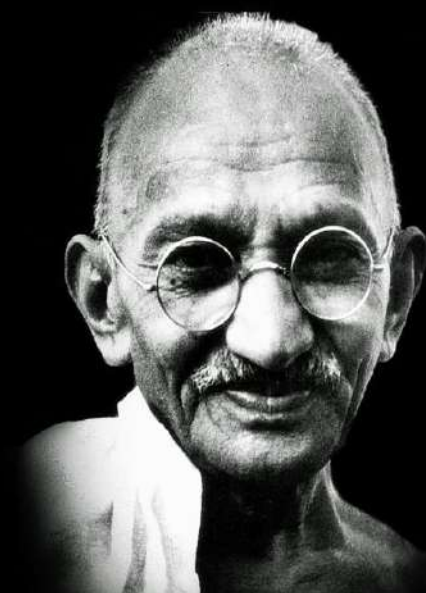
Sun	Mon	Tue	Wed	Thu	Fri	Sat
						1
2	3 <i>Savirtibai Phule Jayanti</i> 	4	5	6	7	8
9	10	11	12 <i>Jijau Maa Saheb Jayanti & Swami Viveknand Jayanti</i> 	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23 <i>Netaji Subhas Chandra Bose Jayanti & Balasaheb Thackarey Jayanti</i> 	24	25	26	27	28	29
30	31					

**“The best way to find yourself is to lose
yourself in the service of others.”**

Mahatma Gandhi

(2 October 1869 – 30 January 1948)

*Other than the Photos of Modern College Pune-5, Event Photos, Newspaper clipping images,
all other images in this Bulletin Issue are downloaded from Google Images., Pinterest,
Freepik.Com.*